

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
RAPORT PRIVIND STAREA JUSTIȚIEI**

2011

**“Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. (1) din Constituția României, republicată)**

CUPRINS

Capitolul I	Scurte considerații privind sistemul judiciar din România.....	4
I.1.	Instanțele judecătorești și Ministerul Public.....	4
I.2.	Consiliul Superior al Magistraturii, garant al independenței sistemului judiciar. Competențe.....	5
Capitolul II	Analiza activității sistemului judiciar	6
II.1.	Indicatori statistici relevanți pentru activitatea instanțelor	6
II.1.1.	Volumul de activitate la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate, judecătoriilor, instanțelor militare	6
II.1.2.	Încărcătura pe judecător la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate, judecătoriilor, instanțelor militare	19
II.1.3.	Operativitatea la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate, judecătoriilor, instanțelor militare	24
II.2.	Indicatori statistici relevanți pentru activitatea parchetelor.....	28
II.2.1.	Volumul de activitate la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv DNA, DIICOT), parchetelor de pe lângă curțile de apel, parchetelor de pe lângă tribunale, Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie, parchetelor de pe lângă judecători și parchetelor militare	28
II.2.2.	Încărcătura pe procuror la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv DNA, DIICOT), parchetelor de pe lângă curțile de apel, parchetelor de pe lângă tribunale, Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie, parchetelor de pe lângă judecători și parchetelor militare	35
II.2.3.	Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv D.N.A., D.I.I.C.O.T.), parchetelor de pe lângă curțile de apel, parchetelor de pe lângă tribunale, Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie, parchetelor de pe lângă judecători și parchetelor militare	39
II.3.	Aspecte calitative în funcționarea sistemului judiciar	41
II.3.1.	Ponderea hotărârilor atacate din totalul hotărârilor pronunțate. Indicele de desființare. Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale. Ponderea achitărilor din totalul trimerilor în judecată	41
II.3.2.	Elemente statistice privind durata de soluționare a cauzelor, pe materii	43
II.3.3.	Soluțiile pronunțate în anul 2011 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, motivele care au determinat adoptarea acestora și impactul acestora asupra sistemului judiciar	47
II.3.4.	Priorități privind formarea profesională în sistemul judiciar în anul 2011. Instituții implicate	52
II.4.	Modificări în plan normativ pentru continuarea reformării sistemului judiciar	57
II.4.1.	Impactul principalelor modificări legislative și regulamentare asupra activității sistemului judiciar în anul 2011	57

II.4.2.	Principalele proiecte de acte normative cu impact asupra sistemului judiciar, aflate în dezbatere în anul 2011	59
II.5.	Direcții de acțiune prioritare ale Consiliului Superior al Magistraturii pentru perioada 2011 - 2012, în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare cu Uniunea Europeană	63
Capitolul III	Accesul și încrederea în justiție, transparența și integritatea sistemului	71
III.1.	Asigurarea accesului liber la justiție în anul 2011	71
III.1.1.	Accesul liber la justiție, componentă definitorie a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului	71
III.1.2.	Executarea hotărârilor judecătorești, componentă intrinsecă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului	71
III.2.	Petiții și reclamații	73
III.3.	Răspunderea disciplinară a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți	74
III.4.	Răspunderea penală a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți	79
III.5.	Eficiența controalelor realizate de Inspekția Judiciară în anul 2011	79
III.6.	Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor	84
III.7.	Măsuri pentru unificarea practicii judiciare	85
III.8.	Diseminarea datelor de interes public privind sistemul judiciar	88
Capitolul IV	Managementul resurselor umane în sistemul judiciar	94
IV.1.	Măsuri adoptate pentru ocuparea posturilor vacante	94
IV.2.	Mobilitatea în sistemul judiciar	100
IV.3.	Dezvoltarea carierei profesionale a magistraților	101
IV.4.	Asigurarea conducerii la nivelul instanțelor și parchetelor	103
IV.5.	Aspecte relevante privind personalul auxiliar	106
Capitolul V	Resursele materiale și financiare aflate la dispoziția instanțelor și parchetelor în anul 2011	108
Capitolul VI	Raporturile dintre sistemul justiției și celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă	115
VI.1.	Raporturi interne	115
VI.2.	Raporturi cu instituțiile și organizațiile internaționale	118
Capitolul VII	Concluzii privind progresele înregistrate, vulnerabilitățile identificate și măsurile luate sau propuse pentru remedierea acestora	126

Capitolul I Scurte considerații privind sistemul judiciar din România

I.1. Instanțele judecătorești și Ministerul Public

Potrivit Constituției României și Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, justiția se înfăptuiește prin următoarele instanțe judecătorești: Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate și judecătoriile.

Pe lângă fiecare instanță (cu excepția a trei tribunale specializate) există câte un parchet.

Ministerul Public, care își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor .

Raportat la structura organizatorică anterioară a instanței supreme, în cursul anului 2011 au intervenit modificări, urmare a prevederilor art.224 alin. (1) din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Secția civilă și de proprietate intelectuală și Secția comercială ale Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost reorganizate ca Secția I civilă și Secția a II-a civilă, rămânând funcționale, în continuare, Secția penală și Secția de contencios administrativ și fiscal, cele 4 complete de 5 judecători și Secțiile Unite.

De asemenea, în anul 2011 a fost pus în funcțiune Tribunalul Ilfov, precum și parchetul de pe lângă acesta și au fost reorganizate ca tribunale specializate, potrivit dispozițiilor art.228 alin. (1) din Legea nr.71/2011, Tribunalul Comercial Cluj, Tribunalul Comercial Mureș și Tribunalul Comercial Argeș.

În cursul aceluiași an, dată fiind viziunea monistă a noului Cod civil, în aplicarea prevederilor legale sus menționate, prin hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii, au fost reorganizate, alături de tribunalele specializate în materie comercială, și secțiile comerciale/mixte cu atribuții în materie comercială existente la nivelul tribunalelor și curților de apel, ca secții civile/civile mixte. În acord cu aceste măsuri de reorganizare, Legea nr.71/2011 a prevăzut posibilitatea înființării în cadrul secțiilor civile, în plus față de tipurile de complete prevăzute de Legea nr.304/2004, complete specializate pentru soluționarea anumitor categorii de litigii, în considerarea obiectului sau naturii acestora, precum: cererile în materie de insolvență, concordat preventiv și mandat ad hoc; cererile în materia societăților comerciale și a altor societăți, cu sau fără personalitate juridică, precum și în materia registrului comerțului; cererile care privesc restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței; cererile privind titlurile de valoare și alte instrumente financiare.

În ceea ce privește judecătoriile, instanțe cu competență generală de soluționare a litigiilor, în cursul anului 2011 au fost desființate un număr de 12 judecătorii, împreună cu parchetele de pe lângă acestea (9 dintre ele nu au funcționat niciodată), astfel că, la finele anului, numărul judecătoriilor și parchetelor de pe lângă acestea s-a redus la 176.

Începând cu data de 01.11.2011, urmare a desființării acestor judecătorii și parchete, au fost aduse modificări localităților care fac parte din circumscripțiile judecătoriilor și parchetelor de pe lângă acestea, conform Hotărârii Guvernului nr.337/1993, cu modificările și completările aduse inclusiv prin Hotărârea Guvernului nr.868/2011.

Instanțele și parchetele militare nu au suferit modificări structurale și organizatorice pe parcursul anului 2011, acestea funcționând în continuare potrivit Legii nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Dacă în ceea ce privește organizarea și structura instanțelor judecătorești, anul 2011 a adus unele noutăți, parchetele și-au desfășurat activitatea pe coordonatele de structură și organizare reglementate de Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, neexistând noutăți semnificative în acest plan, cu excepția aspectelor menționate anterior.

În concluzie, modificările legislative din anul 2011 au dus la structurarea unui număr de 244 de instanțe și 241 de parchete, față de 256 de instanțe și 253 de parchete, existente în anul 2010.

I.2. Consiliul Superior al Magistraturii, garant al independenței sistemului judiciar. Competențe

Potrivit Constituției, Consiliul Superior al Magistraturii face parte din autoritatea judecătorească și are rolul de garant al independenței justiției (art.133 alin.1 Constituție).

Principalele sale atribuții, prevăzute de Constituție, sunt următoarele: propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii; îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică; îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului sau de garant al independenței justiției.

Aceste din urmă atribuții sunt prevăzute în Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, putând fi structurate astfel:

a. atribuții generale: apără judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea; apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor; asigură respectarea legii și a criteriilor de competență și etică profesională în desfășurarea carierei profesionale a judecătorilor și procurorilor; întocmește și păstrează dosarele profesionale ale judecătorilor și procurorilor; coordonează activitatea Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri.

b. atribuții ale Plenului și Secțiilor Consiliului referitoare la cariera judecătorilor și procurorilor; referitoare la admiterea în magistratură, evaluarea, formarea și examenele judecătorilor și procurorilor; referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor și a parchetelor.

În acest cadru constituțional și legal, în calitatea sa de „*guvern al sistemului judiciar*”, Consiliul Superior al Magistraturii exercită în principal ***atribuții administrative***. În sfera preocupărilor sale se regăsesc, însă, și ***atribuții în legătură cu activitatea legislativă*** (constând în avizarea proiectelor de acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești și în elaborarea legislației secundare), precum și o ***componentă jurisdicțională*** (ce vizează soluționarea acțiunilor disciplinare exercitate împotriva judecătorilor și procurorilor).

În anul 2011 nu s-au înregistrat modificări notabile din perspectivă legislativă, în ceea ce privește atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, însă noul mandat al membrilor Consiliului a determinat o serie de măsuri cu caracter organizatoric, care au condus la eficientizarea activității aparatului tehnic al Consiliului și la o mai bună coordonare a Institutului Național al Magistraturii și Școlii Naționale de Grefieri.

Capitolul II Analiza activității sistemului judiciar

II.1. Indicatori statistici relevanți pentru activitatea instanțelor

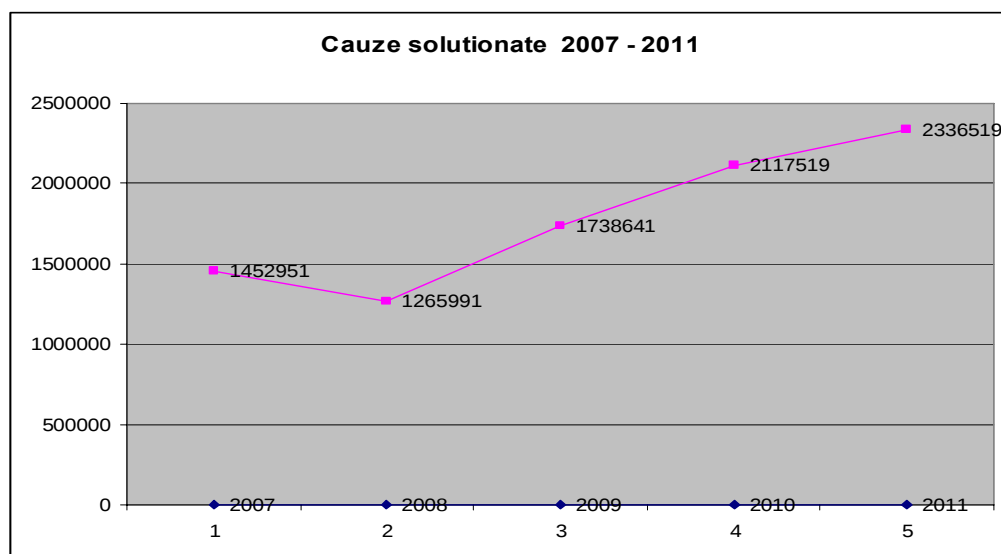
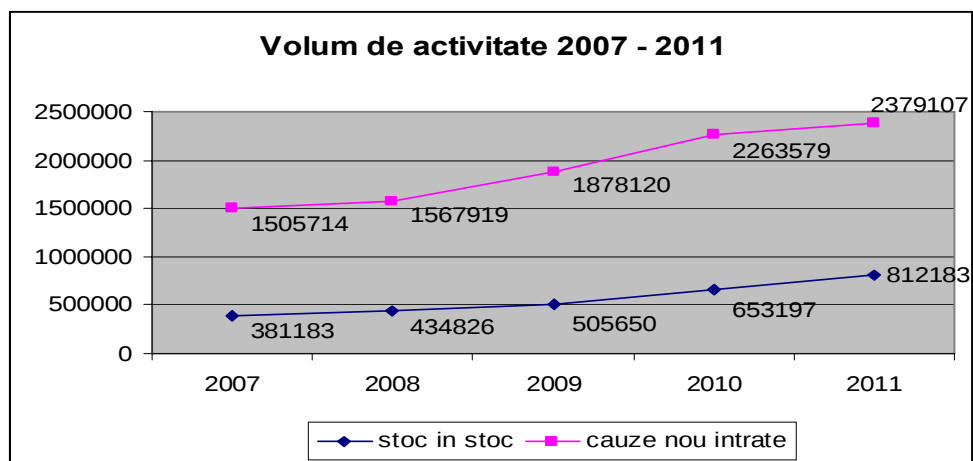
II.1.1. Volumul de activitate la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate, judecătoriilor, instanțelor militare

Volumul total de activitate

În perioada de referință, exceptând instanțele militare care vor fi analizate distinct, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de **179** judecătorii (3 dintre acestea fiind desființate începând cu data de 01.11.2011), **42** de tribunale (1 tribunal începând cu data de 01.11.2011), **4** tribunale specializate, **15** curți de apel și **instanță supremă**, care au înregistrat un volum total de activitate de **3.191.290** (cu 8% mai mult decât în anul 2010).

Din totalitatea dosarelor înregistrate pe rolul instanțelor naționale, au fost soluționate **2.336.519** cauze, ceea ce reprezintă un procent de 73%, procent identic cu cel din anul 2010.

Din punct de vedere grafic, situația stocurilor, a cauzelor nou intrate și a dosarelor soluționate pe ultimii 5 ani se prezintă după cum urmează:

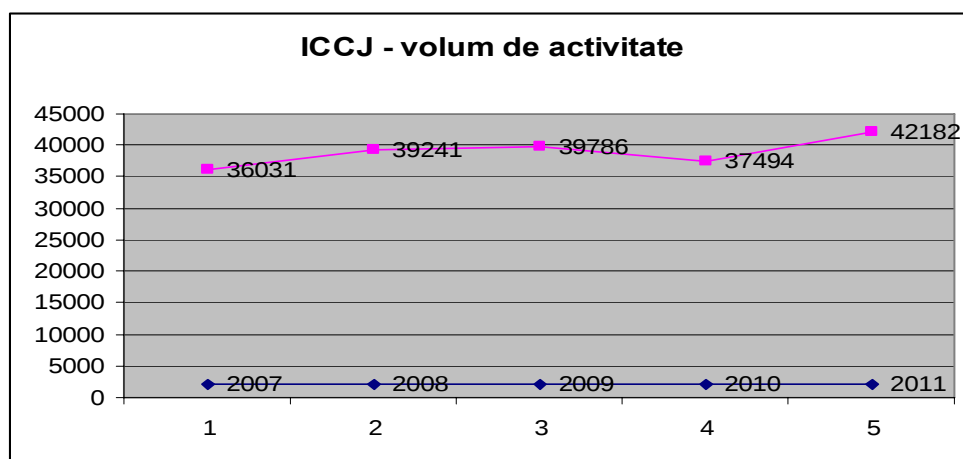

Observații: Potrivit datelor prezentate, în intervalul 2007-2011, la nivel național, instanțele s-au confruntat cu o creștere progresivă a dosarelor nou intrate în sistem, ca urmare a creșterii exponențiale a numărului persoanelor ce recurg la justiție. Pentru a face față acestui fenomen și pentru a nu crește necontrolat stocurile de dosare de la un an la altul, instanțele au fost nevoite să soluționeze un număr tot mai mare de dosare (cu aproape 1 milion mai mult în ultimii 5 ani). Această creștere a volumului de activitate a fost suportată de către instanțele de judecată, în condițiile în care schemele au fost, în principiu, aceleași cu cele determinate în anul 1994, aspect care, așa cum se va vedea, a generat și o creștere proporțională a încărcăturii pe judecător pe toate gradele de jurisdicție.

II.1.1.1. Volumul de activitatea la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

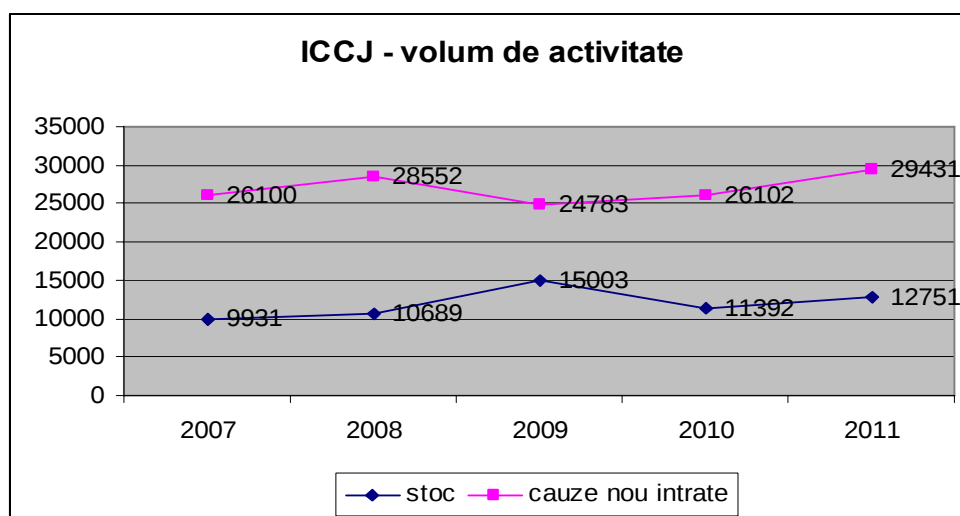
La nivelul instanței supreme, a fost înregistrat la nivelul anului 2011 un număr de 42.182 cauze de soluționat.

Sub aspect grafic, evoluția volumului de activitate în cadrul ultimilor 5 ani, se prezintă astfel:

Creșterea acestui indicator în anul 2011, comparativ cu anul 2007, este de 17%.

Din punctul de vedere al stocurilor, precum și al cauzelor nou intrate în toată această perioadă, situația se prezintă astfel:

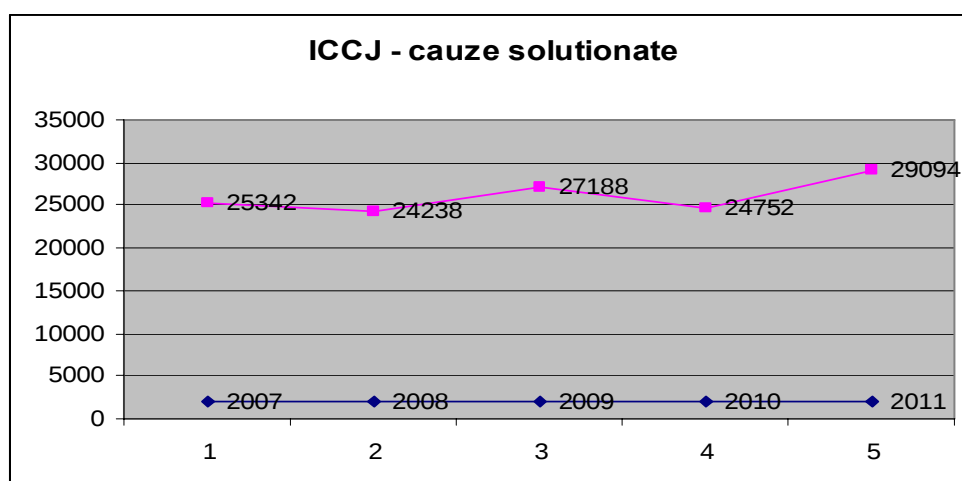
În perioada 2007 – 2011, în timp ce creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 13%, nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 28%.

Observații: Așa cum se observă în graficul de mai sus, creșterea stocurilor de dosare este cauzată și este direct proporțională cu numărul dosarelor nou intrate la instanța supremă. Astfel, după o creștere la 28.552 dosare de soluționat nou intrate în anul 2008, stocul de dosare rămase nesoluționate la începutul anului 2009 a fost într-o creștere accentuată (la 15.000 de cauze). În mod simetric, scăderea numărului cauzelor nou intrate în anul 2009 a determinat scăderi ale stocului de dosare la începutul anului 2010 la 11.292 dosare. Aceasta denotă faptul că existența unui stoc important de dosare nu este consecința unui grad de soluționare redus (procentul de operativitate este de 70% în anul 2011 și în creștere comparativ cu anul 2010), ci consecința creșterii numărului cauzelor care investesc pentru prima dată instanța.

Sub aspectul repartizării volumului de activitate pe secții, la nivelul anului 2011 cea mai mare încărcătură de dosare de soluționat a înregistrat-o Secția I Civilă, cu un volum de 16.152 de cauze, urmată de Secția Contencios administrativ și fiscal cu 9596 cauze, Secția penală cu 7993 dosare și de Secția a II-a Civilă cu 6778 dosare. Completul de 5 judecători a înregistrat spre soluționare 1052 cauze, cel de 9 judecători 574 cauze, iar cel de 25 de judecători 34 de cauze.

Din cele 42.182 dosare de soluționat în anul 2011, au fost soluționate **29.094 dosare**, ceea ce reprezintă un procent de 69%.

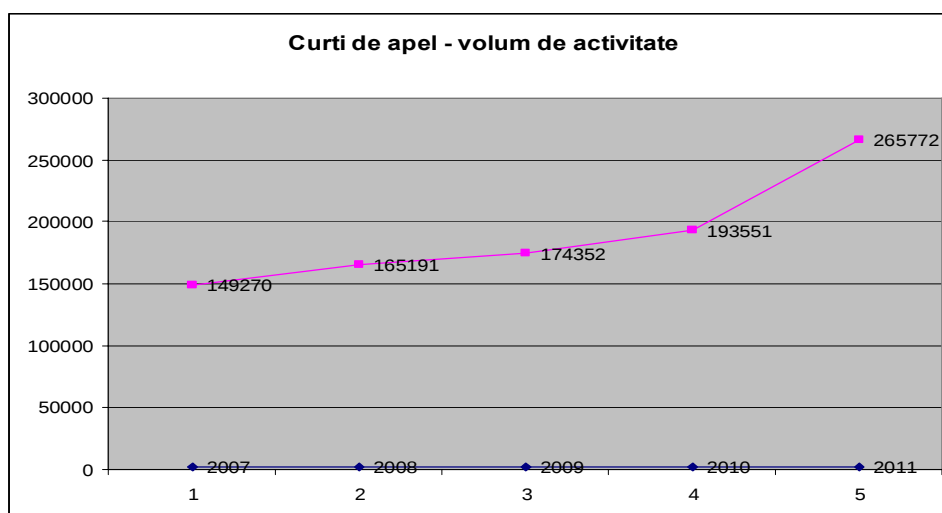
Sub aspectul numărului cauzelor soluționate, în ultimii 5 ani, dinamica se prezintă astfel:

II.1.1.2. Volumul de activitate la nivelul curților de apel

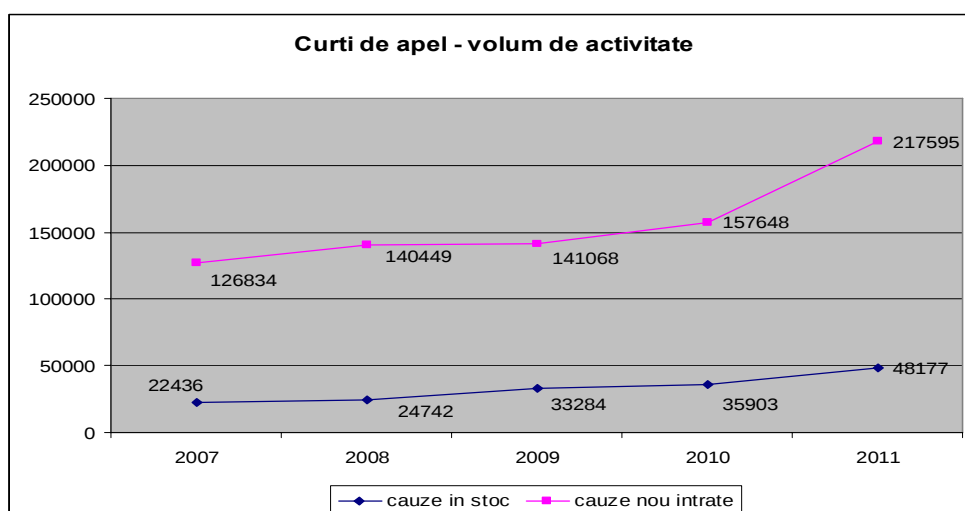
În perioada de referință, volumul de activitate al celor 15 curți de apel civile care funcționează în România, a fost de **265.772 cauze**.

Din punct de vedere grafic, evoluția volumului de activitate pe ultimii 5 ani, se prezintă astfel:

Se observă practic o creștere continuă a numărului cauzelor de soluționat, diferența comparativ cu anul 2007 fiind de 77%.

Sub aspectul dinamicii numărului cauzelor nou intrate și a stocului la început de perioadă pentru același interval, situația grafică se prezintă după cum urmează:

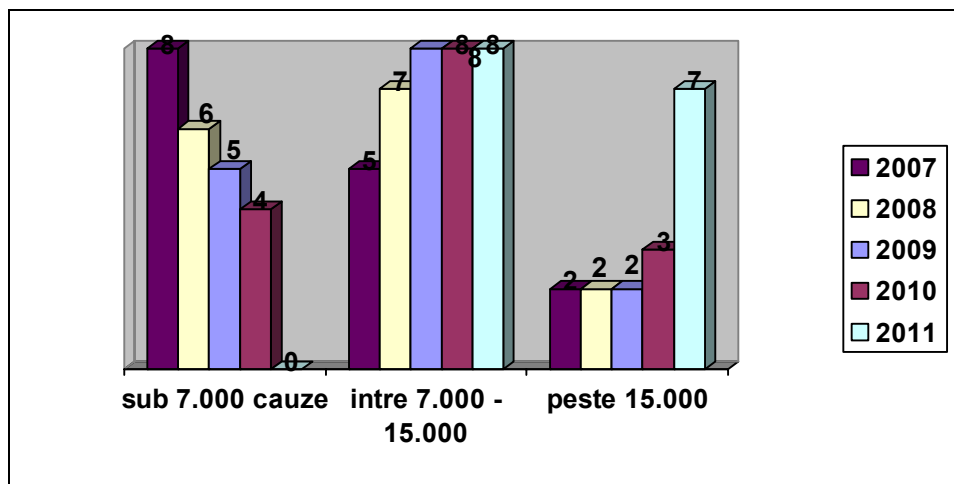
În perioada 2007 – 2011, creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 72%, în timp ce nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 114 %.

Observații: Creșterea accentuată a numărului cauzelor de soluționat este determinată, în mod natural, de sporirea constantă a numărului de dosare pe rolul tribunalelor, cu predilecție în materiile insolvență, litigii de muncă și asigurări sociale, contencios administrativ. Creșterea de activitate în materie penală a avut loc ca urmare a Legii nr.202/2010. Astfel, spre deosebire de anul 2007, numărul recursurilor nou formulate în materia contenciosului administrativ a crescut de la 20.262 cauze, la 56.603 cauze, iar în ceea ce privește litigiile de muncă, creșterea a fost de la 15.403 cauze în anul 2007, la 37.634 cauze. Analog, în ceea ce privește asigurările sociale, în anul 2007 se înregistrează 4.646 recursuri nou intrate, în timp ce în anul 2011 au fost promovate 15.386 recursuri.

Prin raportare la volumul de activitate, curțile de apel pot fi grupate astfel:

- instanțe cu un volum de activitate situat sub 7.000 cauze - 0;
- instanțe cu un volum de activitate cuprins între 7.000 – 15.000 cauze – 8;
- instanțe cu un volum de activitate situat peste 15.000 de cauze – 7.

Volumul de activitate al curților de apel – situație comparativă

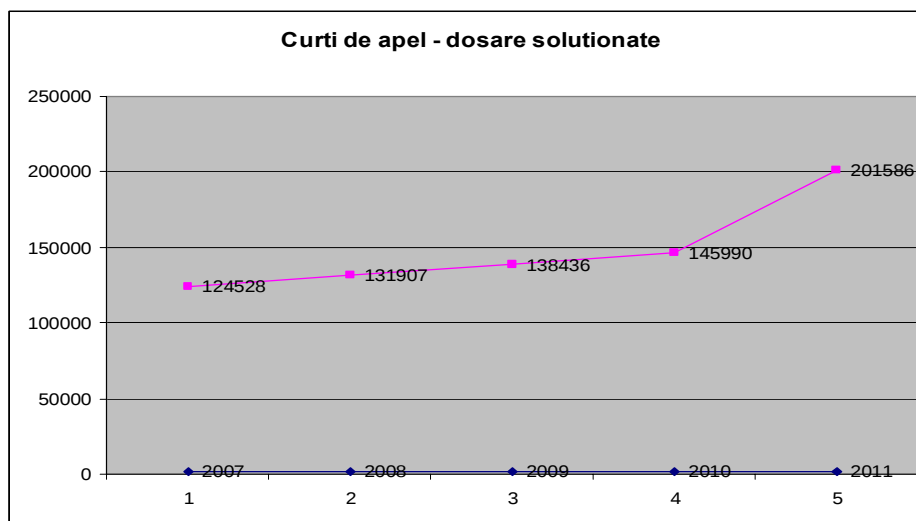
După cum se observă, numărul instanțelor cu un volum relativ mic de activitate a fost într-o continuă scădere, ajungându-se ca în anul 2011 nici o instanță să nu mai înregistreze un volum de activitate sub 7.000 de cauze, deși în anul 2007 opt instanțe se aflau într-o astfel de situație. În egală măsură, numărul instanțelor cu un volum foarte mare de activitate a crescut de la 2 la 7 în anul 2011.

Se evidențiază, ca și în anii anteriori, trei curți de apel cu un număr foarte mare de cauze de soluționat comparativ cu celelalte, și anume **Curtea de Apel București** cu 56.878 cauze (48.558 cauze în anul 2010), **Curtea de Apel Craiova** cu 34.132 cauze (22.956 cauze în anul 2010) și **Curtea de apel Cluj** cu 20.236 cauze (15.577 dosare în anul 2010).

La polul opus se află Curtea de Apel Bacău care a înregistrat la nivelul anului 2011 cel mai mic volum de activitate, respectiv 7.716 cauze (6.290 cauze în anul 2010) și Curtea de Apel Târgu Mureș, cu un volum de activitate de 8.154 dosare (5.477 dosare în anul 2010).

Din cele **265.772** cauze înregistrate pe rolul curților de apel în perioada de referință, au fost soluționate **201. 586 dosare** (reprezentând 76%), rămânând un stoc de **64.186 cauze**, ce se vor reporta spre soluționare în anul 2012.

Grafic, situația dosarelor finalizate în ultimii 5 ani se prezintă astfel:

Observații: Creșterea continuă a numărului cauzelor soluționate reprezintă un răspuns al instanțelor la înmulțirea numărului dosarelor nou intrate, ceea ce denotă faptul că majorarea stocurilor este o consecință directă a majorării numărului de dosare nou intrate și nu a lipsei de implicare a instanțelor.

Calitatea hotărârilor pronunțate de curțile de apel este indicată de procentul extrem de mic de desființare a acelor dosare care ajung în recurs pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, acesta fiind de doar 1,7%. De asemenea, numărul mare de hotărâri pronunțate de curțile de apel în anul 2011 a permis încadrarea într-un procent corespunzător al operativității (78%), chiar dacă în ușoară scădere comparativ cu perioada anterioară.

Evoluția numărului cauzelor nou intrate, pentru câteva dintre materii, se prezintă astfel:

În materie **penală**, numărul cauzelor nou intrate la curțile de apel în anul 2011 a fost de 40.388 dosare, în timp ce în anul 2010 acesta a fost de 28.581, iar în anul 2007 de numai 24.911 cauze, astfel că, față de anul 2007, creșterea este de 62%. Din totalul de 40.388 dosare nou intrate, în recurs, au fost înregistrate 32.376 cauze, spre deosebire de numai 21.698 în anul 2010, creșterea numărului de cauze fiind consecință directă a aplicării Legii nr.202/2010.

Ponderea cauzelor nou intrate în materie penală în totalul cauzelor intrate la curțile de apel în 2011, este de 19 %.

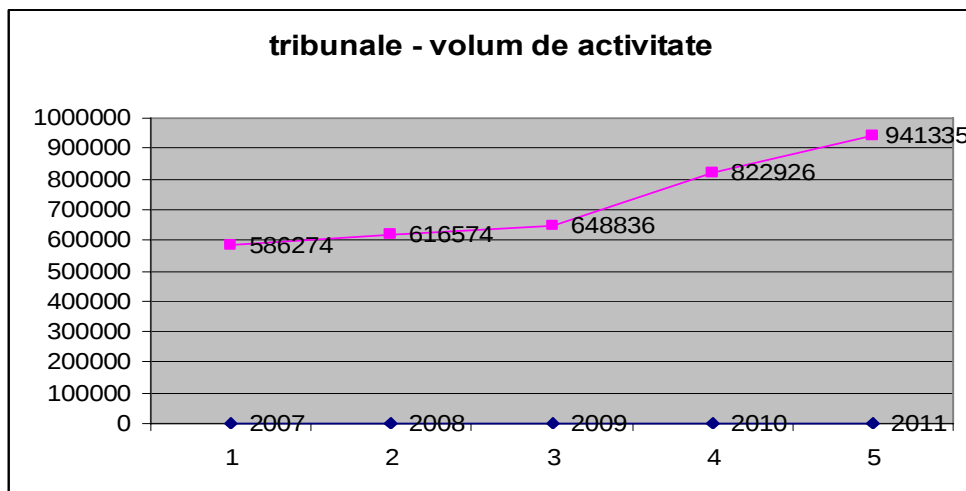
În materia **contenciosului administrativ și fiscal**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2011 a fost de 69.524, în timp ce în anul 2010 numărul acestora a fost de 42.919, iar în anul 2007 de numai 29.316 dosare. Creșterea față de anul 2007 este de 137%. Ponderea materiei în totalul cauzelor nou intrate la curțile de apel este de 32%.

În materia **litigiilor de muncă și asigurărilor sociale**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2011 a fost de 53.020 dosare, în timp ce în anul 2010 numărul acestora a fost de 39.069, iar în anul 2007 de numai 19.069 dosare. Creșterea față de anul 2007 este de 178%. Ponderea materiei în totalul cauzelor nou intrate la nivelul curților de apel în anul 2011 este de 24%.

II.1.1.3. Volumul de activitate la nivelul tribunalelor

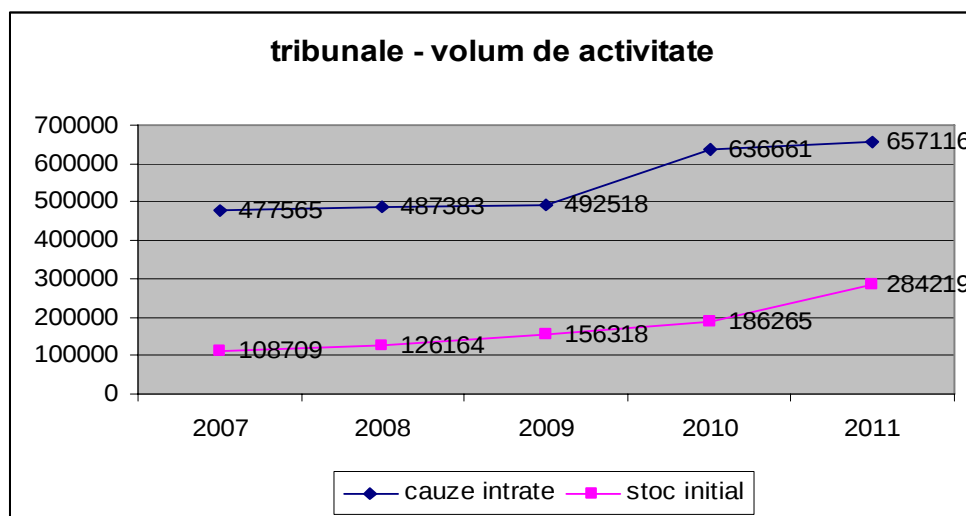
La nivelul celor 46 de tribunale civile, a fost înregistrat un număr de **941.335 cauze de soluționat**, în creștere comparativ cu anii anteriori.

Situația creșterii volumului de activitate pe ultimii 5 ani se prezintă grafic astfel:

Creșterea numărului cauzelor de soluționat în anul 2011, comparativ cu anul 2007, este de 61%.

Sub aspectul stocurilor și al cauzelor nou intrate, situația se prezintă după cum urmează:

În perioada 2007 – 2011, nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 161%, în timp ce creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 38%.

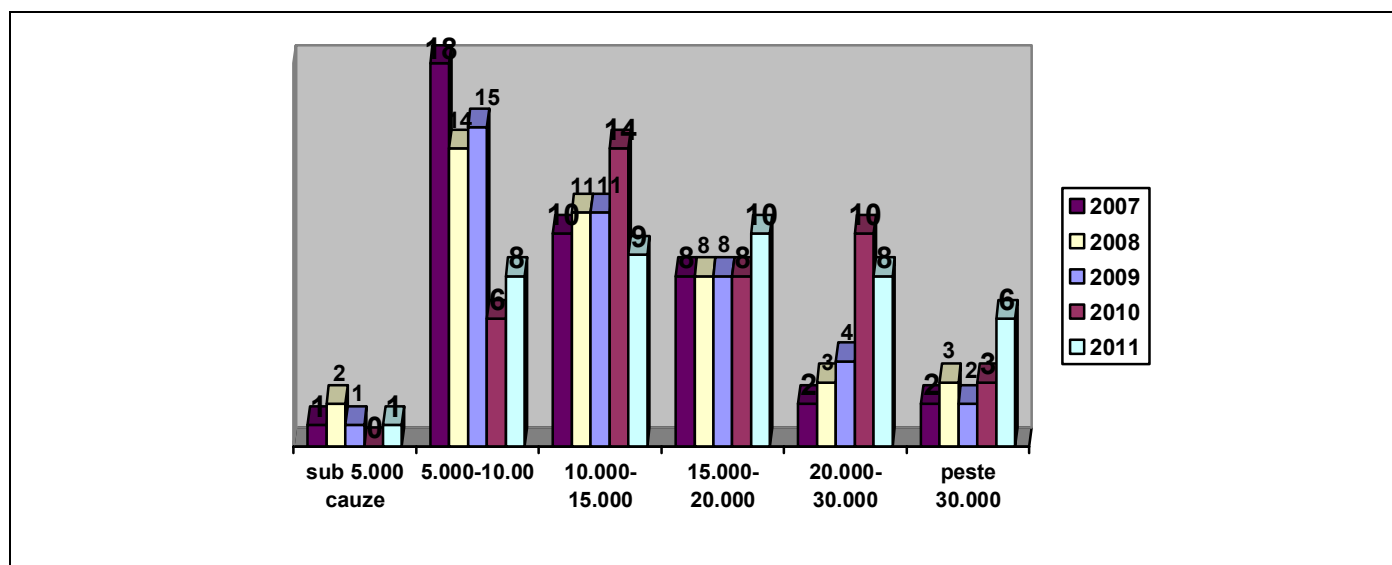
Așadar, volumul de activitate în anul 2011 este superior celui înregistrat în anul 2010, creșterea fiind de **118.409 dosare**, reprezentând un procent de 14%.

Observații: Creșterea volumului de activitate este cauzată nu atât de creșterea accentuată a volumului de activitate la judecătoria în ultimii ani prin înmulțirea corespunzătoare a numărului căilor de atac exercitate (ponderea atacabilității scăzând de la an la an ca o expresie a calității actului de justiție efectuat de judecătoria), ci mai ales de o creștere a numărului de sesizări în activitatea de primă instanță a tribunalelor. Creșterea accentuată a activității de primă instanță s-a manifestat în principal în privința cauzelor de insolvență, litigii de muncă și asigurări sociale, precum și de contencios administrativ.

Raportat la volumul de activitate al tribunalelor, acestea pot fi grupate astfel:

- instanțe cu un volum situat sub 5.000 cauze – **1** (Tribunalul Ilfov);
- instanțe cu un volum cuprins între 5.000 -10.000 cauze-**8**;
- instanțe cu un volum cuprins între 10.000 -15.000 cauze-**9**;
- instanțe cu un volum cuprins între 15.000 -20.000 cauze-**10**;
- instanțe cu un volum cuprins între 20.000 -30.000 cauze-**8**;
- instanțe cu un volum de peste 30.000 cauze - **6**.

Volumul de activitate al tribunalelor – situație comparativă

Se evidențiază și în acest an 3 tribunale cu un volum foarte mare de activitate comparativ cu toate celelalte, și anume **Tribunalul București** cu un număr de 165.329 cauze (de la 130.447 dosare în anul 2010), **Tribunalul Constanța** cu 41.889 cauze (de la 40.221 cauze în anul 2010) și **Tribunalul Dolj** cu 40.858 cauze (de la 33.947 cauze în anul 2010).

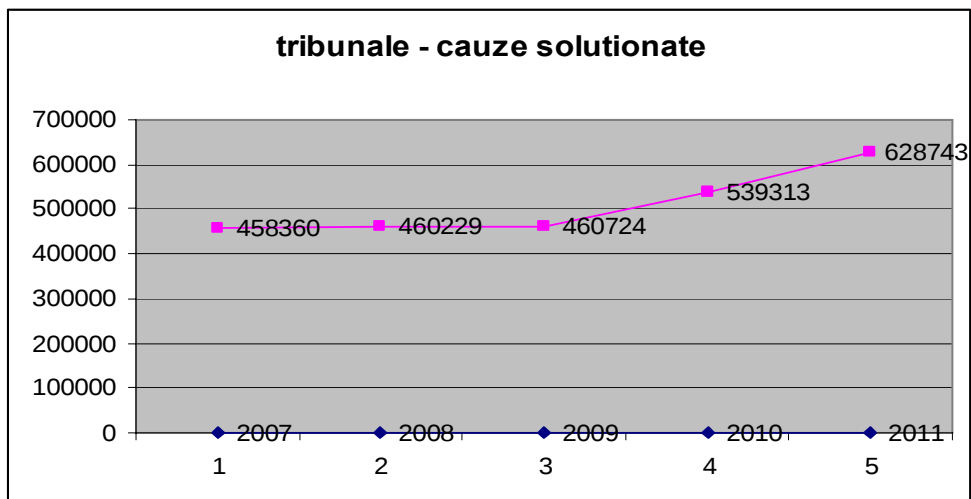
Dintre instanțele cu volum redus de activitate exemplificăm Tribunalul Ialomița (7.367 dosare), Tribunalul Călărași (7.934 dosare) și Tribunalul Covasna (8.023 dosare, această instanță fiind menționată și în rapoartele pe anii 2006, 2007 și 2008, fiind în creștere accentuată de volum față de anii anteriori).

Comparativ cu anul precedent, se constată o creștere semnificativă de activitate în cazul *Tribunalului București*, unde s-au înregistrat în anul 2011 cu 35.000 de cauze mai mult decât în perioada anterioară, ceea ce reprezintă o creștere de activitate de 25%.

Din cele **941.335** cauze rulate în cursul anului 2011, a fost soluționat un număr de **628.743 cauze (67%)**, rămânând un stoc de **312.592 dosare** ce se va reporta în anul 2012.

Ca și în cazul curților de apel, numărul dosarelor soluționate a crescut în mod semnificativ comparativ cu anii anteriori, practic în mod proporțional cu numărul cauzelor nou intrate.

Comparativ, situația dosarelor soluționate se prezintă după cum urmează:

Observații: După cum se observă, curba dosarelor soluționate urmează creșterea volumului de activitate, ceea ce înseamnă că multiplicarea stocurilor de dosare de la un an la altul este consecința directă a creșterii constante a numărului dosarelor cu care instanțele sunt învestite de către justițiabili, aflate în raport cauză-efect.

Așadar, instanțele au depus eforturi să soluționeze un număr din ce în ce mai mare de cauze în condiții de calitate a actului de justiție, indicele de desființare a hotărârilor fiind foarte redus și într-o continuă scădere (8%).

Spre exemplu, în materie fiscală, numărul dosarelor nou înregistrate în anul 2007 era de 2.701, în timp ce anul acesta a ajuns la 42.291 dosare.

Creșterea în timp a cauzelor nou intrate în materia litigiilor de muncă și a asigurărilor sociale a fost determinată de explozia litigiilor privind drepturi salariale, precum și în materia asigurărilor sociale (dacă în anul 2007 existau numai 9480 noi cereri de investire a tribunalelor, în anul 2011 numărul cauzelor a crescut la 38.140 dosare).

Activitatea la nivelul tribunalelor specializate

Evidențiate distinct, tribunalele specializate au înregistrat un volum de activitate în anul 2011 de **22.149 cauze** (25.588 în anul 2010), după cum urmează:

- Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov – 1.267 cauze, față de 1.622 cauze în 2010;
- Tribunalul specializat Argeș – 4.797 cauze, față de 3.897 cauze în 2010;
- Tribunalul specializat Cluj – 8.989 cauze, față de 12.819 cauze în anul 2010;
- Tribunalul specializat Mureș – 7.096 cauze, față de 7.250 cauze în anul 2010.

Din cele **22.149 cauze** de soluționat la nivelul tribunalelor specializate, au fost soluționate **15.886 dosare (72%)**, rămânând în stoc 6.263 cauze.

În ceea ce privește dinamica dosarelor nou intrate pe materiile importante la nivelul tuturor tribunalelor, situația se prezintă după cum urmează:

Astfel, în materie **penală**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2011 a fost de 59.701 dosare, în timp ce în anul 2010 numărul acestora a fost de 78.935 dosare, iar în anul 2007 de 78.397 dosare. Scăderea în anul 2011 a fost de aproximativ 24%. Ponderea cauzelor penale nou intrate în totalul cauzelor nou intrate la tribunale a fost în anul 2011 de 9%.

În materia **contenciosului administrativ și fiscal**, în anul 2011 numărul cauzelor nou intrate a fost de 147.081 dosare, în timp ce în anul 2010 numărul acestora a fost de 88.650 dosare, iar în anul 2007 de numai 49.186 cauze. Creșterea în anul 2011 față de anul 2007 în această materie a fost de 200%. Ponderea acestei materii în totalul volumului de activitate (cauze nou intrate) la tribunale a fost de 22%.

Spre exemplu, în materie fiscală, numărul dosarelor nou înregistrate în anul 2007 era de 2.701, în timp ce anul acesta a ajuns la 42.291 dosare.

În materia **litigiilor de muncă și a asigurărilor sociale**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2011 a fost de 117.038 dosare, în timp ce în anul 2010 numărul acestora a fost de 101.709 cauze. În anul 2007, numărul acestora era de numai 62.159 cauze. Creșterea în anul 2011 comparativ cu anul 2007 a fost de 88%. Ponderea acestor litigii în totalul cauzelor nou intrate la tribunale este de 18%.

Creșterea în timp a cauzelor nou intrate în acest domeniu s-a manifestat sub aspectul litigiilor privind drepturi salariale, dar mai ales în materia asigurărilor sociale (dacă în anul 2007 existau numai 9480 noi cereri de investire a tribunalelor, în anul 2011 numărul cauzelor a crescut la 38.140 dosare).

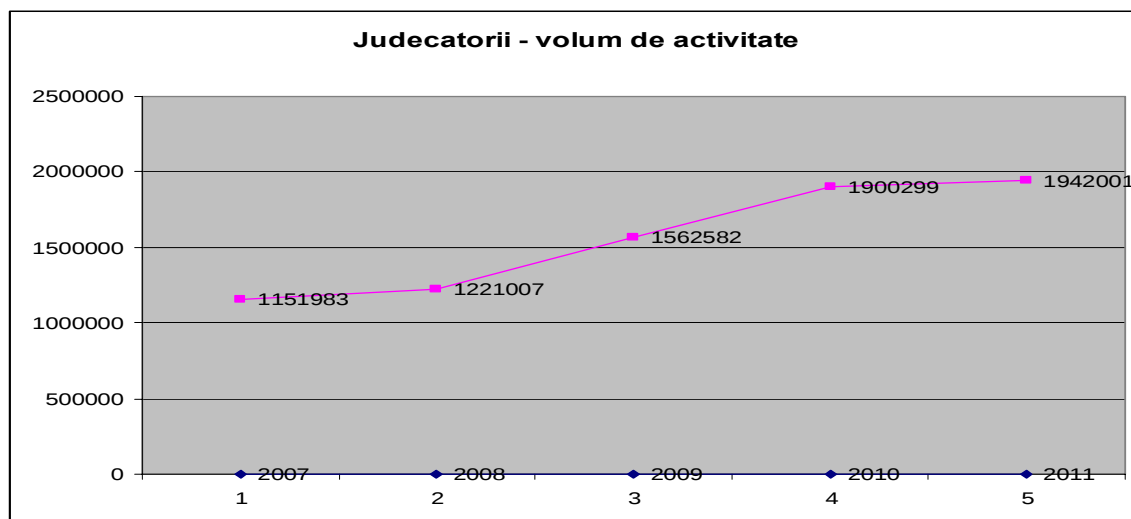
În materia **insolvenței**, volumul cauzelor nou intrate la tribunale a fost de 50.073 dosare. În anul 2010 numărul acestora a fost de 38.175 dosare, în timp ce în anul 2007 volumul acestor cauze a fost de numai 17.307 dosare. Creșterea înregistrată în anul 2011 față de anul 2007 este de 190%. În totalul cauzelor nou intrate la tribunale în anul 2011, litigiile privind falimentul ocupă un procent de 8%.

II.1.1.4 Volumul de activitate la nivelul judecătoriilor

La nivelul judecătoriilor, a fost înregistrat în cursul perioadei de referință un volum total de activitate de **1.942.001 cauze**, cuprinzând dosarele rulate, adică stocul existent la 31 decembrie 2010, la care se adaugă dosarele nou intrate pe parcursul anului 2011.

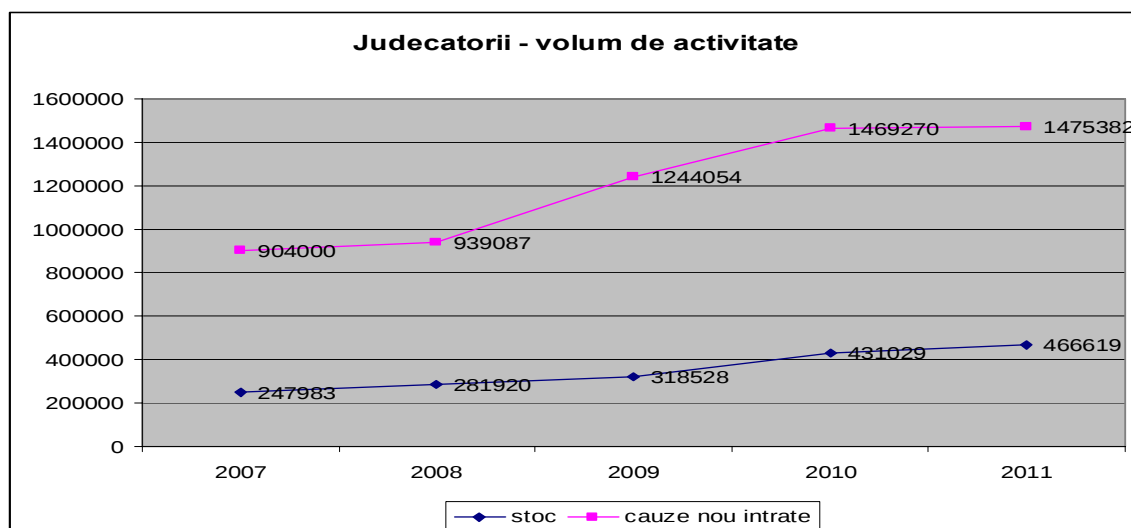
Volumul de activitate în perioada analizată a crescut față de anul 2010 cu **2%**, procent care vine după o creștere de 22% în anul anterior .

Volumul de activitate la nivelul judecătoriilor a înregistrat, pe ultimii 5 ani, următoarea dinamică:

Față de anul 2007, volumul de activitate la nivelul judecătoriilor a crescut cu 68%.

Sub aspectul stocurilor și al cauzelor nou intrate, în ultimii 5 ani, situația se prezintă după cum urmează:

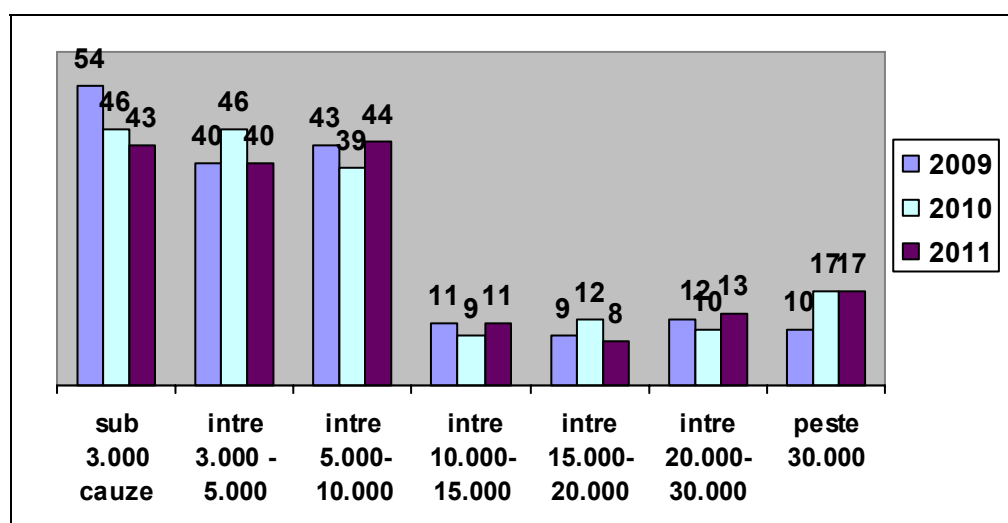
În perioada 2007 – 2011, nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 88%, în timp ce creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 63%.

Observații: Cauzele creșterii volumului de activitate la nivelul judecătoriilor rezidă în înmulțirea litigiilor, cu predilecție în materie civilă. Astfel, în raport cu anul 2007, creșterea numărului cauzelor nou intrate în materie penală la nivel național a fost foarte redusă (de aproximativ 8.500 dosare), în timp ce în materie civilă creșterea a fost în jur de 550.000 de dosare (din care aproximativ 90.000 de dosare în materie contravențională). Tot astfel, în materie civilă, o explozie a numărului cauzelor de soluționat în ultimii ani s-a înregistrat în materia executării silite.

În funcție de volumul de activitate, judecătoriile pot fi grupate astfel:

- instanțe cu volum situat sub 3.000 cauze – **43**;
- instanțe cu volum cuprins între 3.000 - 5.000 cauze – **40**;
- instanțe cu volum cuprins între 5.000-10.000 cauze - **44**;
- instanțe cu volum cuprins între 10.000-15.000 cauze - **11**;
- instanțe cu volum cuprins între 15.000-20.000 cauze - **8**;
- instanțe cu volum cuprins între 20.000-30.000 cauze - **13**;
- instanțe cu un volum cuprins între 30.000 – 50.000 cauze - **11**.
- instanțe cu un volum de peste 50.000 de cauze – **6**.

Volumul de activitate al judecătoriilor – situație comparativă

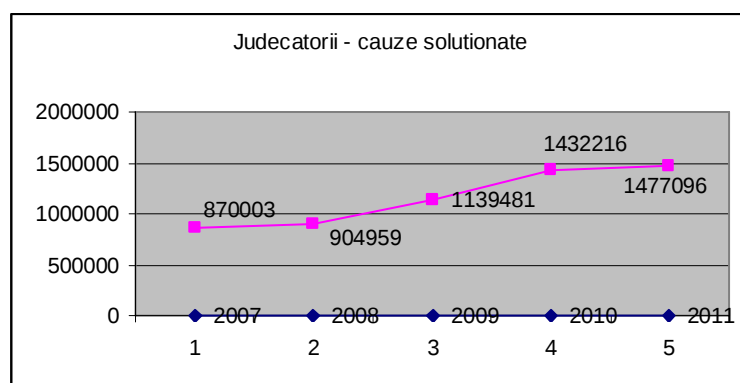
După cum se observă, există 6 instanțe care au depășit cu mult bariera de 50.000 de dosare, dar și o instanță care se apropie de 80.000 de cauze. Cele 6 instanțe care au un volum de activitate mai mare de 50.000 de dosare sunt următoarele: **Judecătoria Timișoara** (50.124 dosare), **Judecătoria Iași** (52.200 dosare), **Judecătoria Constanța** (58.152 dosare), **Judecătoria Sectorului 2 București** (68.027 dosare), **Judecătoria Sectorului 3 București** (69.781 dosare) și **Judecătoria Sectorului 1 București** (75.790 dosare, dar în scădere față de anul 2010 când a înregistrat un volum de activitate de 86.348 cauze).

A scăzut totodată, în mod semnificativ, numărul instanțelor cu volum mai redus de activitate (sub 3.000 cauze), de la 54 instanțe în anul 2009, la 43 în anul 2011. În anul 2007, numărul acestora era de 75. În anul 2007, numărul instanțelor cu un volum de activitate mai mare de 30.000 de cauze a fost de 4. În acel an, cel mai mare volum de activitate înregistra Judecătoria Constanța cu 38.764 cauze, iar Judecătoria Sectorului 1 București înregistra numai 30.054 dosare (creșterea înregistrată în cei 5 ani este de peste 150%).

În același timp, se menține un volum foarte mic de activitate în cazul Judecătoriilor Agnita, Întorsura Buzăului, Gurahonț, Făget, Dragomirești, Târgu Lăpuș, Moldova Nouă, etc. (sub 1.500 de dosare).

Dintre cele **1.942.001 cauze** rulate în cursul anului 2011, **a fost soluționat un număr de 1.477.096 cauze**, ceea ce reprezintă **76%**. În cursul anului 2010 procentul înregistrat a fost de 75%. În consecință, în perioada de referință, a rămas un stoc de **464.905** de dosare ce va fi preluat în anul 2012 (stoc inferior celui de la finele anului 2010). Se constată că, din cauza creșterii volumului de activitate, numărul cauzelor soluționate a crescut foarte mult de la an la an, deși, procentual, cifrele sunt asemănătoare. Creșterea exponențială a volumului de activitate, dar și a numărului cauzelor soluționate peste o limită rezonabilă pot afecta grav calitatea actului de justiție și gradul de satisfacție a justițiabilului.

Din punct de vedere grafic, dinamica dosarelor soluționate pe ultimii 5 ani se prezintă astfel:

Observații: Față de anul 2007, numărul cauzelor soluționate la nivelul tuturor judecătorilor a crescut cu 70%. În același timp, calitatea actului de justiție s-a dovedit a fi corespunzătoare, întrucât gradul de atacabilitate a hotărârilor la tribunal a fost de doar 11%, iar indicele de desfășurare a cauzelor de numai 3%. Totodată, soluționarea unui număr important de cauze a permis înregistrarea unui procent al operativității naționale foarte bun, și anume de 80%.

În ceea ce privește defalcarea pe materii a volumului de activitate pentru anul 2011, numărul cauzelor nou intrate a fost următorul:

- în materie penală 144.026 cauze (10%);
- în materia plângerilor contravenționale 245.928 cauze (17%);
- în materie comercială 197.036 cauze (13%);
- în materia dreptului familiei 99.238 cauze (7%);
- în materia fondului funciar 18.327 cauze (1%);
- în materia executării silite 481.005 dosare (32%);
- alte cauze (20%).

Observații: După cum se poate constata din structura volumului de activitate la judecătorii, este relevant faptul că 1/3 din volumul de activitate al acestora pe anul 2011 este reprezentat de cauze privind executarea silită, în timp ce în anul 2007 acesta se situa în jurul valorii de 5%. De asemenea, numărul contestațiilor la executare s-a dublat în ultimii ani. În schimb, îmbucurătoare este situația litigiilor privind fondul funciar, care s-au redus semnificativ până la valoarea de 1%, în timp ce în anul 2007 ocupau un procent de 4% din totalul cauzelor nou intrate.

În materia minori și familie, din cele 99.238 dosare nou intrate la judecătorii în anul 2011, aproximativ jumătate din cauze au obiectul divorț.

În ceea ce privește volumul de activitate al instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

Instanța	Volum de activitate	Cauze soluționate
Tribunalul Militar București	325	318
Tribunalul Militar Iași	46	39
Tribunalul Militar Cluj	50	41
Tribunalul Militar Timișoara	36	33
Tribunalul Militar Teritorial București	82	70
Curtea Militară de Apel	74	63

II.1.2. Încărcătura pe judecător la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate, judecătorilor, instanțelor militare

Ca indice statistic, încărcătura pe judecător poate fi examinată fie în forma încărcăturii pe judecător (posturi efectiv ocupate), fie ca încărcătură pe post de judecător prevăzut în schema de personal.

Încărcătura pe judecător reflectă numărul de dosare pe care l-a avut de soluționat un judecător în perioada de referință și se calculează prin raportarea numărului total de dosare la numărul posturilor efectiv ocupate în anul 2011.

Încărcătura pe schemă se determină prin raportarea volumului de activitate la numărul total de posturi prevăzut în statele de funcții ale instanțelor.

II.1.2.1. Încărcătura la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

La calcularea încărcăturii pe schemă și pe judecător, s-a luat în considerare faptul că această instanță a judecat cauze atât în fond, cât și în recurs (în complet de 3, de 5 sau de 9 judecători). Schema posturilor pentru acest an la instanța supremă a fost de 121 posturi, în timp ce media posturilor de judecător ocupate a fost de 107 posturi.

În consecință, încărcătura pe schemă a fost determinată la 833 cauze, iar cea pe judecător la **942 cauze pe judecător**.

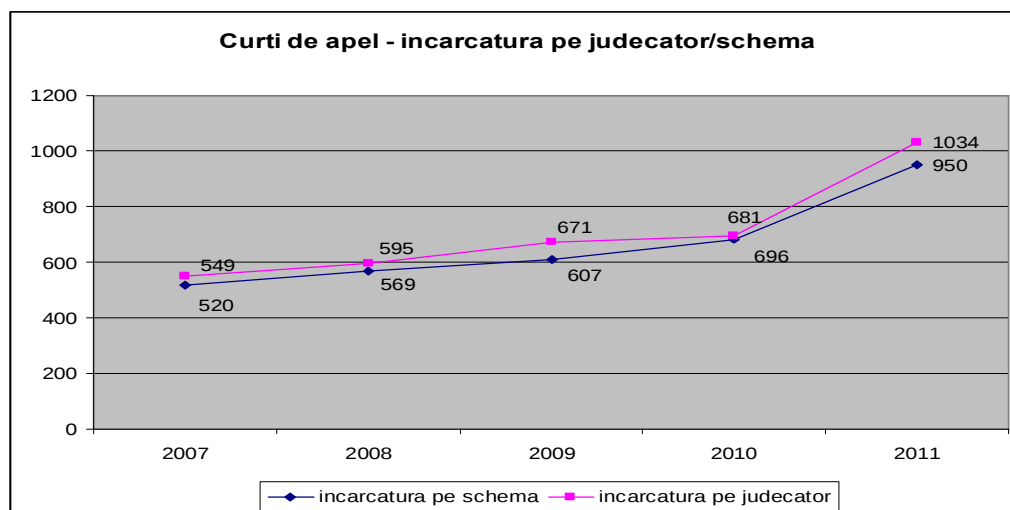
Observații: Încărcătura pe judecător la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție este comparabilă, din punct de vedere numeric, cu cea înregistrată la nivelul celorlalte instanțe, situație care este de nepermis și nu poate fi menținută pe viitor. Complexitatea sporită a dosarelor înregistrate pe rolul instanței supreme și numărul mare al posturilor vacante și temporar vacante fac ca efortul depus de judecătorii acestei instanțe pentru soluționarea cu celeritate a cauzelor să fie unul meritoriu.

II.1.2.2. Încărcătura la nivelul curților de apel

Trebuie menționat faptul că, pentru calcularea indicatorului statistic referitor la încărcătura de cauze/judecător și în cazul curților de apel s-a ținut cont de împrejurarea că aceste instanțe judecă atât în fond, cât și în apel și recurs.

Astfel, în anul 2011, s-a înregistrat o încărcătură medie pe judecător de **1.034 cauze** și o încărcătură medie pe schemă de **950 dosare**.

Pe ultimii 5 ani, situația celor doi indicatori se prezintă după cum urmează:

Încărcătura pe judecător a crescut comparativ cu anul 2007 cu 88%, iar cea pe schemă a crescut cu 82%.

Observații: Datele prezentate relevă o explozie a încărcăturii pe judecător și la nivelul curților de apel, aceasta fiind cu aproximativ 353 de cauze mai mare, comparativ cu anul anterior. Această situație care a fost determinată, în principal, de intrarea în vigoare a Legii nr.202/2010, care a determinat creșterea numărului de recursuri înregistrate în materie penală, dar și de multiplele modificări legislative în materia litigiilor de muncă și a asigurărilor sociale, precum și în materia contenciosului administrativ, care au generat o creștere a numărului recursurilor nou intrate în această materie.

Astfel, în anul 2011, încărcătura pe judecător la nivelul curților de apel a devenit comparabilă cu cea înregistrată la nivelul tribunalelor, deși în anii anteriori încărcătura pe judecător la nivelul tribunalelor era cu cel puțin 200 de cauze mai mare decât cea înregistrată la nivelul curților de apel.

În aceeași ordine de idei, din punct de vedere al dosarelor nou intrate, anul 2011 este anul în care volumul cauzelor nou intrate la nivelul curților de apel a cunoscut cea mai mare creștere, aceasta fiind de 59.947 cauze comparativ numai cu anul 2010.

Aceste creșteri ale volumului de activitate coroborate cu lipsa unor scheme neadecvate și în orice caz neactualizate de foarte multă vreme conduc la supraaglomerări ale judecătorilor, care sunt nevoiți să facă eforturi deosebite în vederea soluționării în bune condiții a cauzelor (770 posturi de judecător în schemă).

Sub aspectul **încărcăturii pe judecător**, prima poziție a fost ocupată de Curtea de Apel Galați cu 1.468 dosare (955 dosare pe judecător în anul 2010), urmată de Curtea de Apel Oradea cu 1.465 dosare (853 dosare pe judecător în anul 2010) și Curtea de Apel Alba Iulia cu 1.314 dosare pe judecător (816 dosare în anul 2010). *Cele 3 curți de apel, cu cea mai mare încărcătură pe judecător, au înregistrat în anul 2011 un deficit de 3, 1, respectiv 3 judecători.*

Cel mai mic nivel de cauze pe judecător l-a înregistrat Curtea de Apel Iași – 707 cauze (în creștere de la 466 dosare pe judecător în anul 2010), *curte care a înregistrat, de asemenea, un deficit de 3 judecători în anul 2011.*

În ceea ce privește **încărcătura pe schemă**, în anul 2011, prima poziție este ocupată de Curtea de Apel Oradea (1.416 dosare pe schemă), urmată de Curtea de Apel Galați (1.349 dosare pe schemă).

Cea mai mică încărcătură pe schemă a înregistrat-o, ca și în cazul încărcăturii pe judecător, Curtea de Apel Iași (635 dosare).

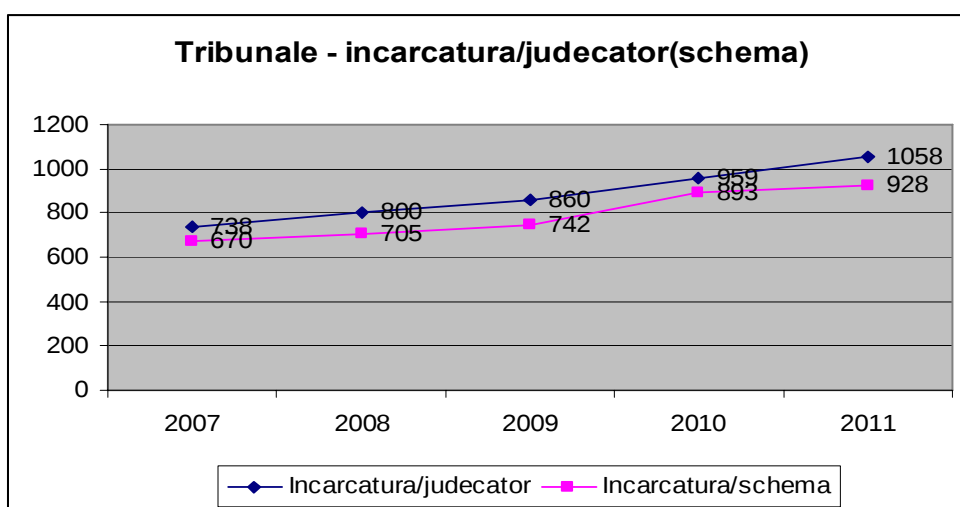
II.1.2.3. Încărcătura la nivelul tribunalelor

În prealabil, trebuie precizat că pentru calcularea acestui indicator statistic au fost avute în vedere nu numai numărul de cauze ce a revenit spre soluționare instanțelor de acest grad, ci și specificul tribunalelor de a fi atât instanțe de fond, cât și de control judiciar (judecând deopotrivă în apel și recurs).

Astfel, pentru a analiza volumul de activitate al unui judecător s-a ținut cont de împrejurarea că în apel cauzele sunt judecate de un complet format din doi judecători, iar în recurs de un complet format din trei judecători.

În anul 2011, la nivelul tribunalelor s-a înregistrat o încărcătură medie/judecător de **1058 cauze** (creștere cu 10% față de anul 2010) și o încărcătură a cauzelor/schemă de **928 cauze** (creștere cu 4% comparativ cu anul 2010).

Evoluția pe ultimii 5 ani a acestor indicatori, se reprezintă grafic astfel:

Creșterea în anul 2011 a încărcăturii pe judecător față de anul 2007 a fost de 43%, iar creșterea încărcăturii pe schemă a fost de 39%.

Se remarcă din acest punct de vedere Tribunalul Bihor, cu o încărcătură/judecător de 1.700 cauze, Tribunalul Prahova cu o încărcătură de 1.601 cauze și Tribunalul Suceava cu 1.472 dosare pe judecător. Această încărcătură foarte mare de cauze pe judecător este cauzată în bună măsură și de existența unui deficit major de judecători de 8 posturi la Tribunalul Bihor, 14 posturi la Tribunalul Prahova și 4 posturi la Tribunalul Suceava.

Printre instanțele cu încărcătură redusă pe judecător se remarcă Tribunalul Ialomița, care a înregistrat un număr de 635 cauze/judecător, Tribunalul Vâlcea cu 675 cauze și Tribunalul Buzău cu 704 cauze pe judecător (dar și acestea în creștere față de situația anului 2010).

Observații: Încărcătura pe judecător la nivelul tribunalelor a crescut comparativ cu anul anterior cu aproximativ 100 de cauze, această situație fiind generată atât de multiplele modificări legislative în materia litigiilor de muncă și a asigurărilor sociale și în materia contenciosului administrativ, mai exact în materia taxei de poluare, cât și de contextul economico-social actual, care a determinat majorarea numărului de dosare în materia insolvenței. Creșterea semnificativă a volumului de activitate înregistrat în aceste trei materii a fost atât de mare încât, diminuarea volumului de activitate în materie penală (ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr.202/2010), în ansamblul încărcăturii, a fost nesemnificativă.

Încărcătura la nivelul tribunalelor specializate

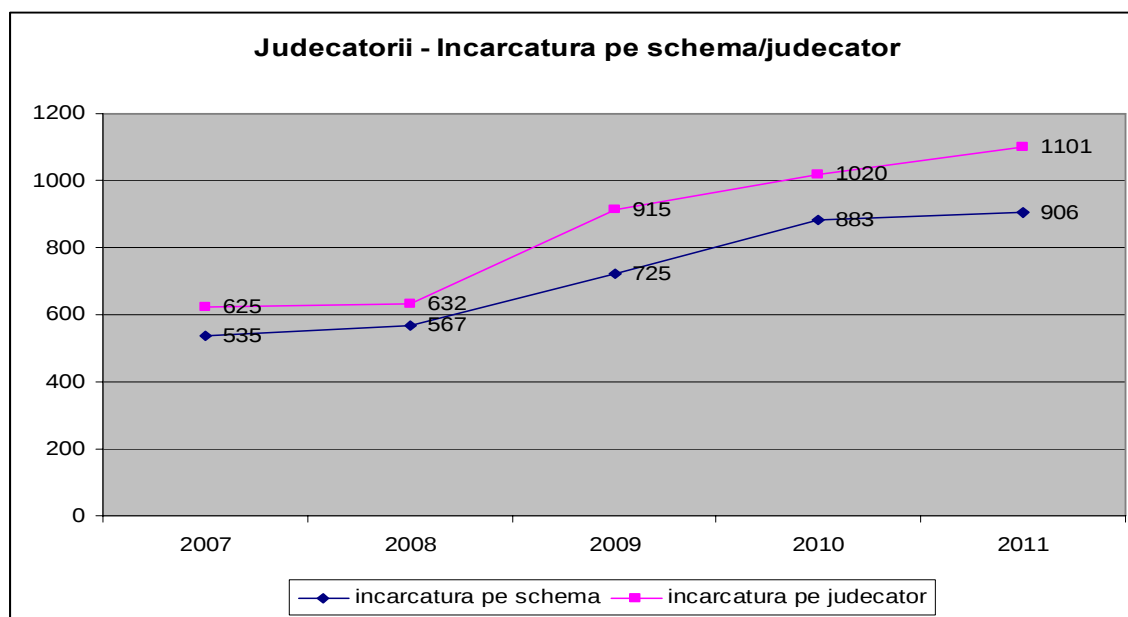
La nivelul celor patru tribunale specializate s-a reținut următoarea situație:

Instanța	Încărcătura pe schemă	Încărcătura pe judecător
Tribunalul pentru minori și familie Brașov	342	342
Tribunalul specializat Argeș	844	964
Tribunalul specializat Cluj	1.099	1.221
Tribunalul specializat Mureș	1.023	1.023

II.1.2.4. Încărcătura la nivelul judecătoriilor

În perioada de referință s-a înregistrat o încărcătură medie a cauzelor pe schemă de **906 cauze** și o încărcătură pe judecător de **1.101 cauze**.

Din punct de vedere grafic, evoluția încărcăturii pe judecător în ultimii 5 ani, se prezintă după cum urmează:

Comparativ cu anul 2007, încărcătura pe judecător a crescut cu 76%, iar încărcătura pe schemă, cu 69%.

Instanțele ce au înregistrat în perioada de raportare cea mai mare încărcătură/judecător sunt următoarele:

Instanța	Cauze/judecător
Judecătoria Sectorului 2 București	2.346
Judecătoria Cornetu	2.258
Judecătoria Sectorului 3 București	1.994
Judecătoria Buzău	1.792
Judecătoria Marghita	1.736

Cele 2 judecătoria de sector au funcționat în anul 2011 cu un deficit de câte 8 posturi de judecător, în timp ce Judecătoria Buzău a funcționat cu un deficit de 5 posturi de magistrat.

În ceea ce privește încărcătura pe schemă, în perioada de referință, s-au evidențiat ca instanțe excesiv de încărcate Judecătoria Cornetu (2.007 cauze pe schemă), Judecătoria Sectorului 2 București (1.839 cauze pe schemă), Judecătoria Sectorului 3 București (1.623 cauze pe schemă), Judecătoria Giurgiu (1.486 cauze pe schemă), etc.

Observații: Datele prezentate relevă că încărcătura pe judecător la nivelul anului 2011 este excesivă și împieteașă asupra operativității și asupra calității actului de justiție. De altfel, așa cum rezultă din evoluția numărului cauzelor nou intrate la judecătoria în ultimii 5 ani, acestea au crescut în mod continuu, determinând, pe cale de consecință, creșterea volumului total al cauzelor și, implicit, a stocului de dosare. Ca atare, și încărcătura pe judecător a crescut în mod continuu, de la 625 de cauze pe judecător, în anul 2007, la 1.101 cauze/judecător, în anul 2011, astfel că, în 5 ani, încărcătura pe judecător aproape că s-a dublat.

De semnalat că, aproximativ 1/3 din volumul total de activitate la nivelul judecătorilor a fost reprezentat de cauze în materia executării silite, fapt ce își găsește justificarea în rezistența debitorilor în a-și executa de bună voie obligațiile prevăzute în titlurile executorii. O altă cauză a creșterii numărului de dosare este determinată de creșterea numărului plângerilor contravenționale, în special în materie rutieră, situația generată de modificările aduse prin Ordonanța Guvernului nr. 17/28.07.2010, Ordonanței Guvernului nr.15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România.

La nivelul instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

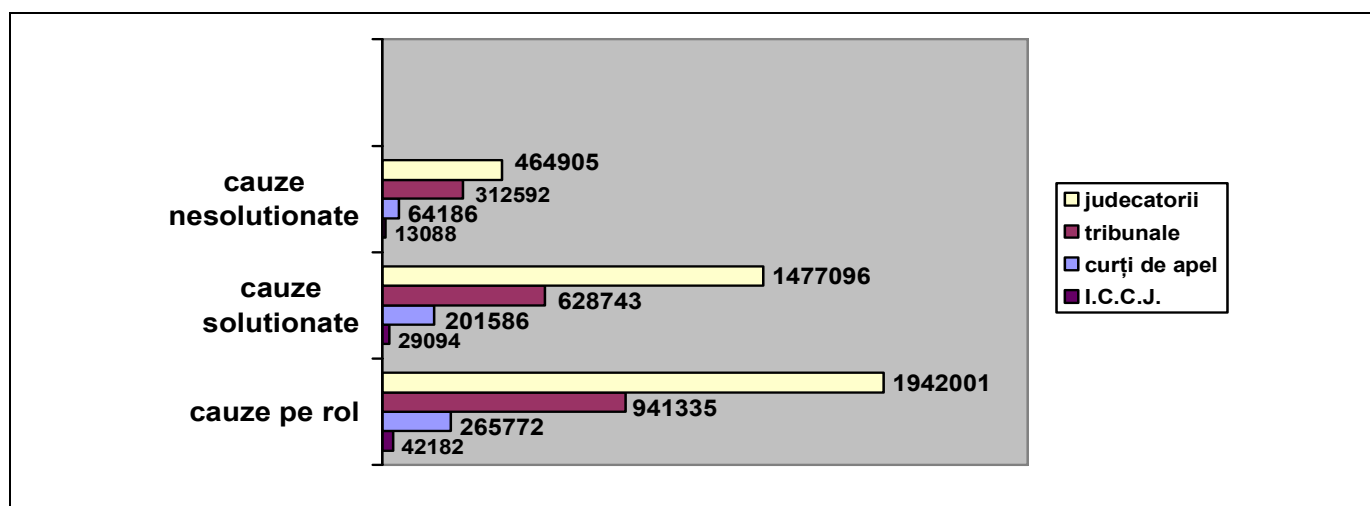
Instanța	Încărcătura pe schema	Încărcătura pe judecător
Tribunalul Militar București	81	163
Tribunalul Militar Iași	12	15
Tribunalul Militar Cluj	13	13
Tribunalul Militar Timișoara	12	16
Tribunalul Teritorial București	21	21
Curtea Militară de Apel	29	34

II.1.3. Operativitatea la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate, judecătorilor, instanțelor militare

Numărul cauzelor soluționate la nivel național în anul 2011 a fost de **2.336.519**, ceea ce reprezintă o creștere cu 10% față de numărul de cauze soluționate în anul 2010. Numărul dosarelor nesoluționate rămase în stoc la sfârșitul anului 2011 a fost de **854.771**, comparativ cu 799.262 în 2010.

Subliniem încă o dată situația dificilă a instanțelor care, deși soluționează de la an la an tot mai multe dosare, se confruntă în același timp cu o creștere exponențială a stocurilor finale, ceea ce va duce într-un final, dacă trendul se menține, la blocarea activității la instanțele aglomerate.

Operativitatea la nivelul instanțelor

II.1.3.1. Operativitatea la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

Numărul cauzelor de soluționat la nivelul **Înaltei Curți de Casație și Justiție** în anul 2011 a fost de 42.182 dosare, dintre acestea fiind soluționate 29.094 cauze, rămânând un stoc final ce se va reporta pentru anul 2012 de 13.088 cauze.

Operativitatea la nivelul anului 2011 pentru această instanță a fost de **70%**, cu 4% mai mult decât în perioada anului 2010.

La nivelul secțiilor, distribuția operativității a fost următoarea:

Secția	Procent operativitate
Secția I civilă	70%
Secția a II - a civilă	64%
Secția penală	77%
Secția de contencios administrativ și fiscal	66%

II.1.3.2. Operativitatea la curțile de apel

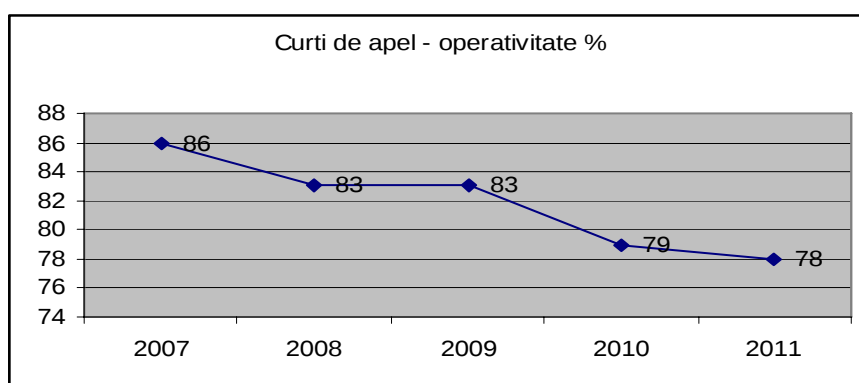
Din cele **265.772 cauze** înregistrate pe rolul curților de apel în anul 2011, au fost soluționate **201.586 dosare**, rămânând un stoc de **64.186 cauze**.

În procente, operativitatea medie la nivelul curților a fost de **78%** în anul 2011.

Instanța cu operativitatea cea mai mare a fost **Curtea de Apel Ploiești (98%)**; o operativitate foarte mare au înregistrat și **Curțile de Apel Pitești (89%)** și **Bacău (84%)**.

În schimb, cea mai scăzută operativitate a fost înregistrată la Curtea de Apel Oradea (62%), urmată de Curțile de Apel Brașov și Târgu Mureș, ambele cu 67%.

Comparativ, pentru ultimii ani situația se prezintă astfel:

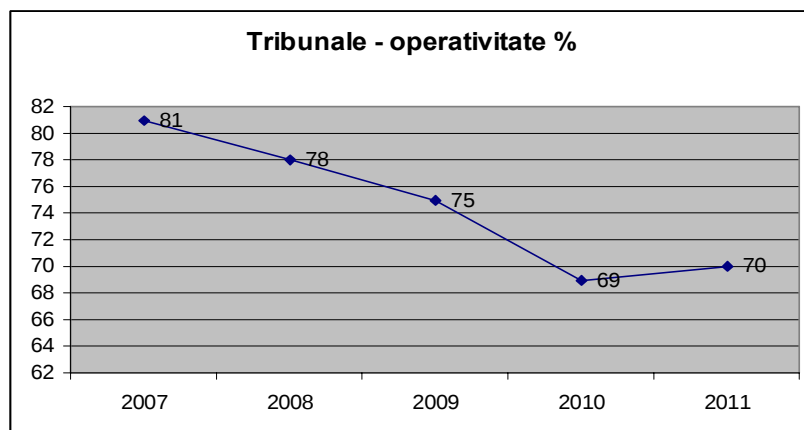
II.1.3.3. Operativitatea la tribunale

Din cele **941.335 cauze de soluționat** în cursul anului 2011, a fost soluționate un număr de **628.743 cauze**, rămânând un stoc de **312.592 dosare**.

În procente, operativitatea medie s-a situat la **70 %**.

Instanța care a înregistrat operativitatea cea mai mare în anul 2011 a fost **Tribunalul Călărași (91%)**; o operativitate foarte mare a înregistrat de asemenea și **Tribunalul Ialomița (90%)**. În schimb, cea mai mică operativitate a înregistrat Tribunalul Bihor (55%), urmat de Tribunalele Mureș și Bacău (58%) .

Grafic, pentru ultimii 5 ani situația se prezintă după cum urmează:

Operativitatea la tribunalele specializate

În procente, la instanțele specializate operativitatea s-a distribuit după cum urmează:

Instanța	Volum	Soluționate	Suspendate	Operativitate
Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov	1.267	1.073	29	87%
Tribunalul specializat Argeș	4.797	2.832	171	61%
Tribunalul specializat Cluj	8.989	6.940	269	80%
Tribunalul specializat Mureș	7.096	5.041	129	72%

II.1.3.4. Operativitatea la nivelul judecătorilor

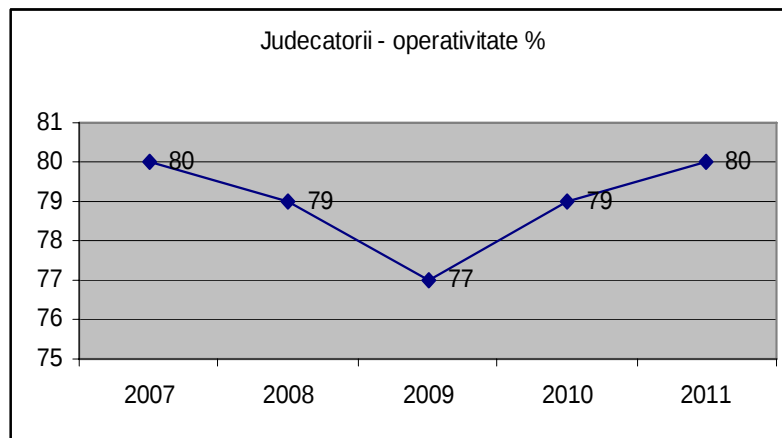
Din cele **1.942.001 cauze de soluționat** în cursul anului 2011, au fost soluționate **1.477.096 dosare**, rămânând un stoc de 464.905 cauze.

În procente, operativitatea medie a fost de **80%** (față de 79% în anul 2010).

Instanța cu operativitatea cea mai mare a fost în anul 2011 Judecătoria Gurahonț (97%), la egalitate cu Judecătoria Calafat; o operativitate foarte mare au înregistrat de asemenea și Judecătoriile Hunedoara (94%), Turnu Măgurele (94%) și Ineu (94%).

În schimb, cea mai mică operativitate a fost înregistrată la Judecătoria Brezoi (35%); o operativitate mică a avut de asemenea și Judecătoria Șimleul Silvaniei (44%) .

Grafic, situația se prezintă după cum urmează:

La nivelul instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

Instanța	Operativitate %
Tribunalul Militar București	98
Tribunalul Militar Iași	85
Tribunalul Militar Cluj	82
Tribunalul Militar Timișoara	92
Tribunalul Teritorial București	85
Curtea Militară de Apel	85

Observații: Procentul mediu al operativității înregistrat la nivelul instanțelor judecătorești, de aproximativ 75%, relevă faptul că exigențele art.6 din C.E.D.O. privind soluționarea în termen rezonabil și cu celeritate a cauzelor au fost respectate, în pofida creșterii exponențiale a volumului de activitate de la un an la altul.

Este de remarcat faptul că, instanțele care au înregistrat cel mai mare procent al operativității sunt, de regulă, cele a căror încărcătură pe post de judecător și pe schemă se situează în mod constant sub media la nivel național. Procentul ridicat al operativității este justificat prin faptul că o încărcătură redusă permite judecătorilor un studiu mult mai atent și mai amănunțit al dosarelor și, implicit, soluționarea acestora cu maximă celeritate.

La nivelul instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

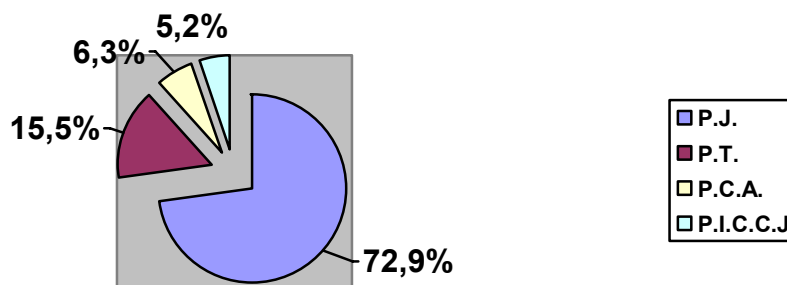
Instanța	Operativitate %
Tribunalul Militar București	98
Tribunalul Militar Iași	85
Tribunalul Militar Cluj	82
Tribunalul Militar Timișoara	92
Tribunalul Teritorial București	85
Curtea Militară de Apel	85

II.2. Indicatori statistici relevanți pentru activitatea parchetelor

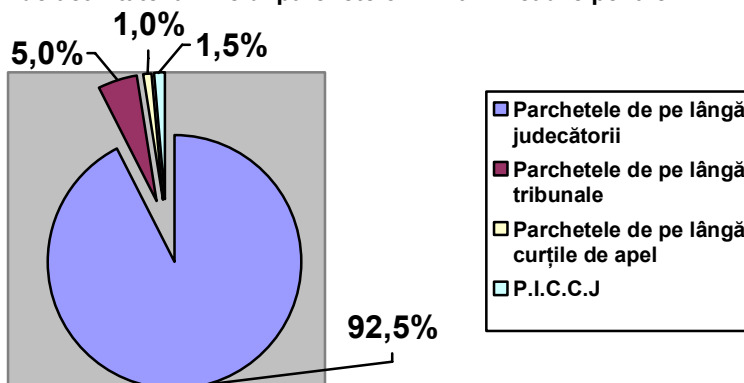
II.2.1. Volumul de activitate la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv DNA, DIICOT), parchetelor de pe lângă curțile de apel, parchetelor de pe lângă tribunale, Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie, parchetelor de pe lângă judecătorii și parchetelor militare

În perioada de referință, exceptând parchetele militare, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de **179** parchete pe lângă judecătorii (3 dintre acestea fiind desființate începând cu data de 01.11.2011), **42** parchete pe lângă tribunale, **1** parchet specializat, **15** parchete pe lângă curțile de apel și **parchetul de pe lângă instanța supremă**, toate înregistrând un volum total de activitate de **3.398.139 lucrări**, dintre care **1.654.569 dosare penale**, incluzând în cadrul volumului de activitate al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și activitatea D.N.A și D.I.I.C.O.T.

Volumul de activitate la nivelul parchetelor în 2011 - lucrări

Volum de activitate la nivelul parchetelor în 2011 - cauze penale

II.2.1.1. Activitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

La nivelul **Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** (cu excepția parchetelor militare), numărul lucrărilor de soluționat s-a ridicat la 53.387, în timp ce numărul dosarelor de soluționat a fost de 1.742. Față de anul 2010, numărul lucrărilor de soluționat a crescut cu 20.579 (63%), în timp ce numărul cauzelor a scăzut cu 285 dosare (14%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 739, iar numărul lucrărilor soluționate la 46.904.

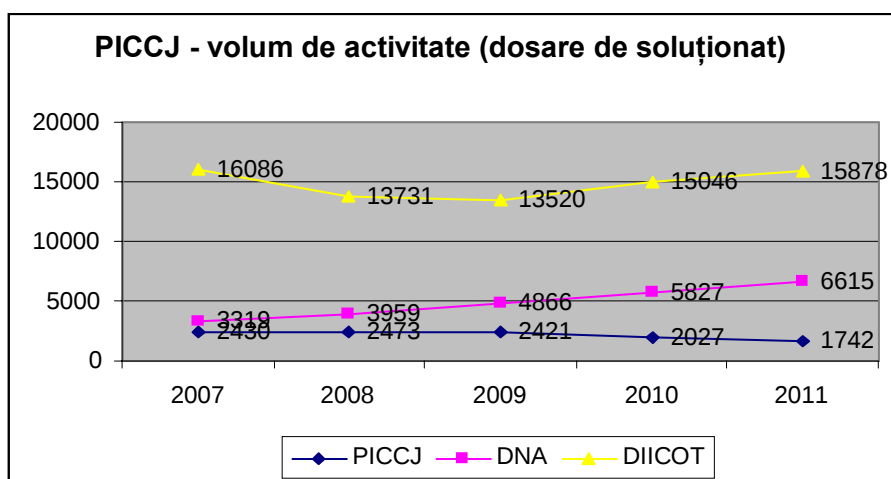
În același timp, **Direcția Națională Anticorupție** a înregistrat în anul 2011 un număr de 36.164 lucrări și 6.615 cauze de soluționat. Comparativ cu anul 2010, numărul lucrărilor a crescut cu 4.866 (15%), iar numărul dosarelor cu 788 (14%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 2.270.

La nivelul **Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism**, numărul lucrărilor de soluționat s-a ridicat la 86.667, iar cel al dosarelor la 15.878 cauze. Comparativ cu anul 2010, numărul de lucrări a crescut cu 13.974 (19%), iar numărul de cauze cu 832 (6%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 7.301.

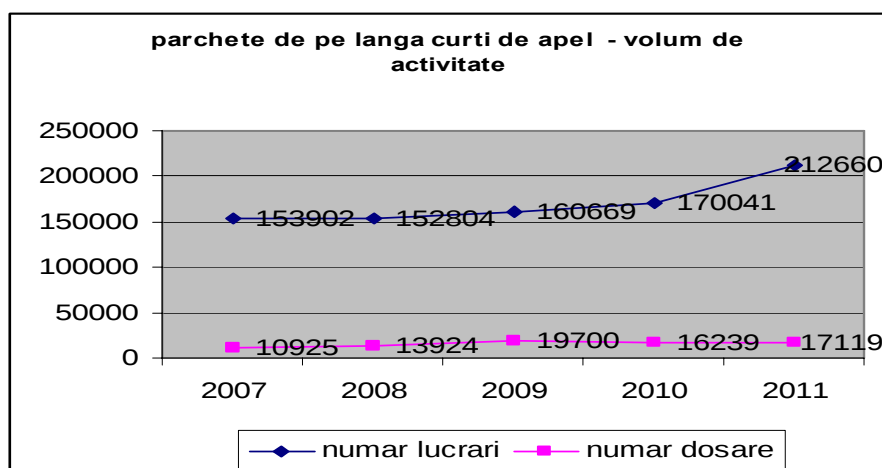
Dinamica numărului de cauze de soluționat în ultimii 5 ani se prezintă astfel :

II.2.1.2 Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

Cele 15 parchete de pe lângă curțile de apel au înregistrat spre soluționare, în perioada de referință, un număr de **212.660** lucrări, dintre acestea **17.119** constituind dosare penale, repartizate unui număr de 224 de procurori.

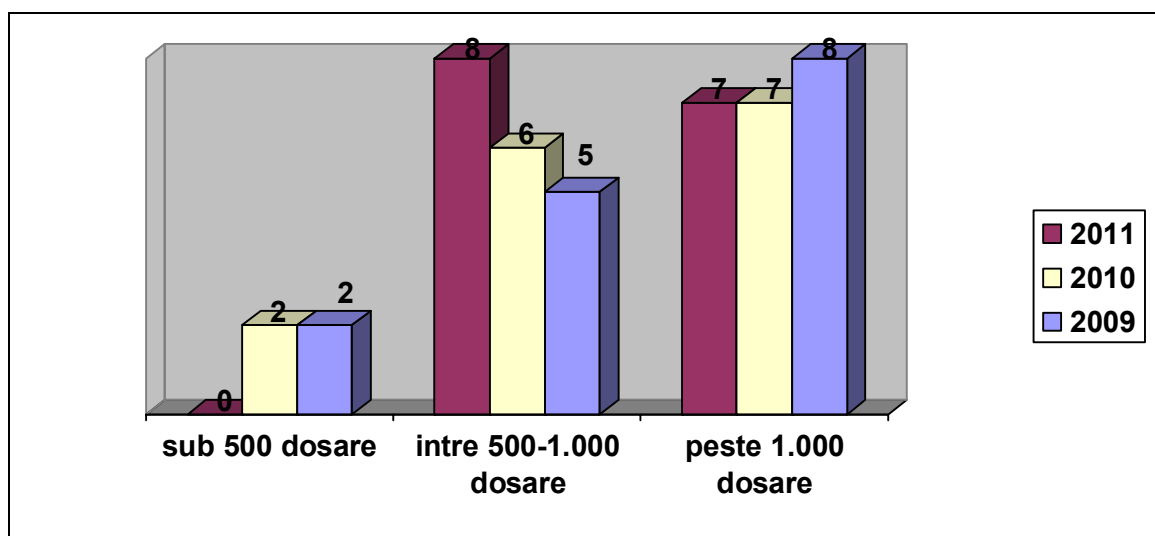
În ultimii 5 ani, cei doi indicatori au înregistrat următoarea evoluție:

În funcție de volumul dosarelor penale, parchetele de pe lângă curțile de apel se pot grupa astfel:

- unități cu volum mai mic de 500 dosare: **0** (2 în anul 2010);
- unități cu un volum cuprins între 500 și 1.000 dosare: **8**;
- unități cu un volum situat peste 1.000 dosare: **7** (7 și în anul 2010).

Volumul de activitate privind numărul de dosare penale al parchetelor de pe lângă curțile de apel – situație comparativă:

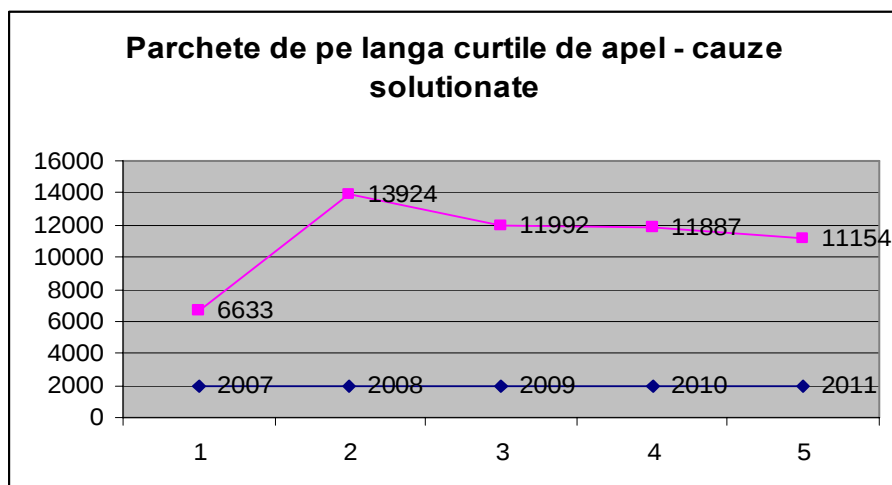

Parchetele cu cel mai mare volum de dosare au fost **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București** cu 3.344 dosare, cu 595 de dosare mai puțin decât în anul 2010 (ocupând prima poziție și în anii anteriori), urmat de **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov** cu 1.363 dosare și **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța** cu 1334 dosare.

La polul opus s-au aflat **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș** cu un număr de numai 592 dosare și **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Suceava** cu 582 cauze (în creștere totuși comparativ cu anul 2010).

Din totalul celor **212.660** lucrări de soluționat înregistrate la aceste unități de parchet în anul 2011, au fost soluționate **201.236**, reprezentând **95%**; în același timp, au fost înregistrate **17.119** cauze penale de soluționat, fiind soluționat un număr de **11.154 dosare (65%)**.

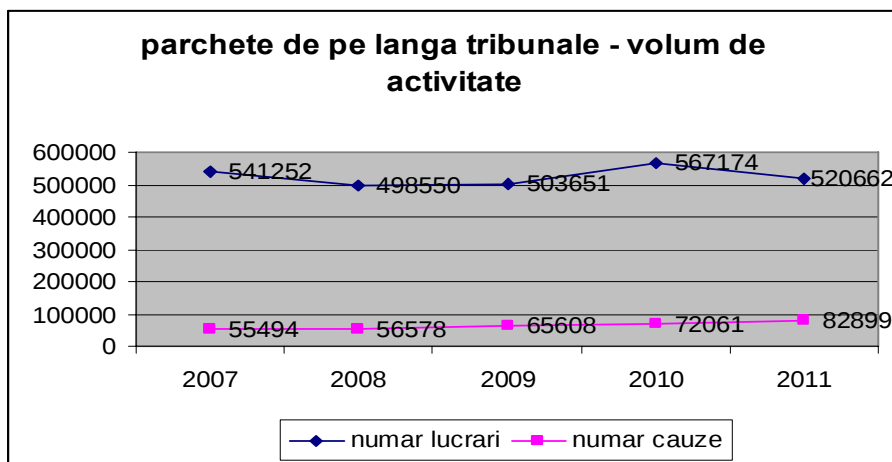
Sub aspectul numărului de cauze soluționate, situația din ultimii 5 ani se prezintă astfel:

II.2.1.3. Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

La nivelul celor 42 parchete de pe lângă tribunale a fost înregistrat un volum de activitate de **520.662 lucrări**, din care **82.899 dosare penale**, repartizate unui număr de 483 de procurori.

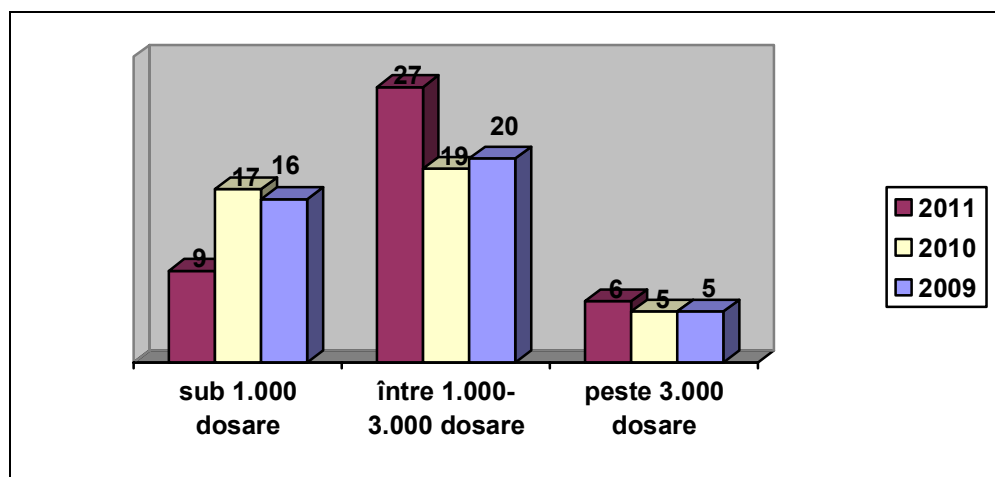
Comparativ, evoluția acestor indicatori în ultimii 5 ani se prezintă astfel:

În funcție de volumul de dosare penale, aceste unități de parchet se pot grupa astfel:

- unități cu un volum situat sub 1.000 dosare: **9** (17 în anul precedent);
- unități cu un volum cuprins între 1.000 – 3.000 dosare: **27**;
- unități cu un volum de peste 3.000 dosare: **6** (5 în anul precedent).

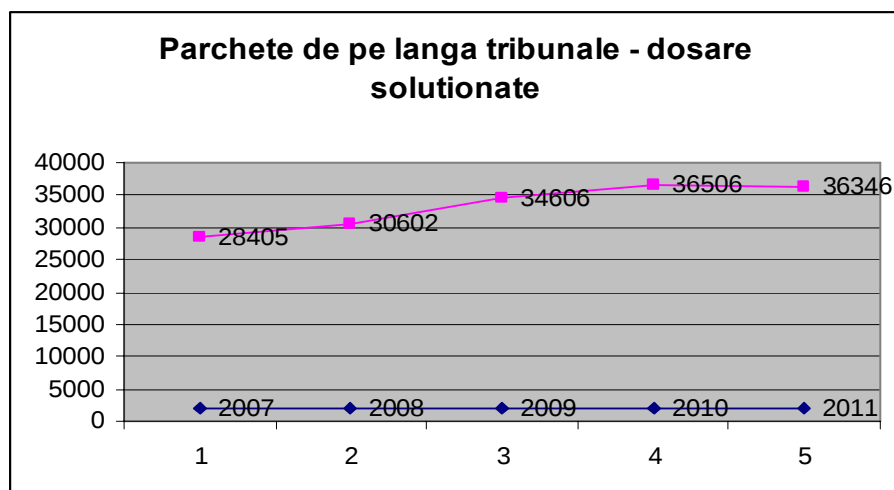
Volumul de activitate al parchetelor de pe lângă tribunale – situație comparativă privind dosarele penale:

Cu un volum ridicat de activitate se remarcă și în acest an **Parchetul de pe lângă Tribunalul București**, care a înregistrat în perioada de referință un volum de lucrări de 61.432, dintre care 13.252 dosare penale, în creștere față de anul anterior cu aproximativ 1.500 de lucrări și 3.500 de cauze (unitatea a fost menționată în aceleași condiții și în rapoartele statistice anterioare). În ordine descrescătoare a volumului de activitate, prin prisma numărului cauzelor penale, Parchetul de pe lângă Tribunalul București a fost urmat de **Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași** cu 6.147 dosare și **Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța** cu 4.658 dosare (ambele unități menținând același volum de activitate ca și în anul 2010).

Din totalul de **520.662** lucrări de soluționat (dintre care **82.899** dosare penale) înregistrate la aceste unități de parchet, au fost soluționate un număr de **436.310** (din care **36.346** dosare penale).

Sub aspectul numărului de dosare soluționate, dinamica ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

Activitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie Brașov

La nivelul unicului parchet specializat existent la nivel național, s-au înregistrat în anul 2011 **2.837 lucrări** de soluționat, din care **569 dosare**, comparativ cu anul 2010 când au fost înregistrate 3.626 lucrări, din care 553 dosare penale; în anul 2011 au fost soluționate 2.654 de lucrări, din care 450 dosare penale. În

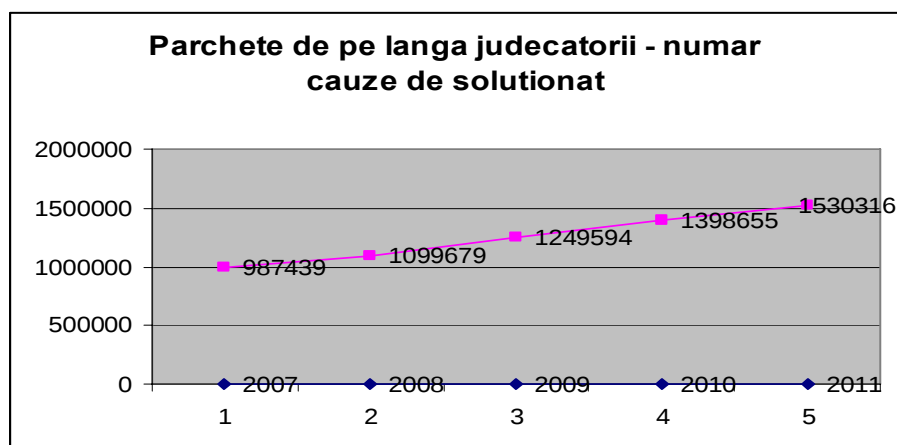
același timp, numărul de procurori care a funcționat la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul Specializat pentru Minori și Familie Brașov a fost de 3, dintr-o schemă totală de 4 posturi.

II.2.1.4. Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

În perioada de referință, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de 179 parchete pe lângă judecătorii (3 dintre acestea fiind desființate începând cu 01.11.2011), care au înregistrat un volum de activitate de **2.488.599 lucrări** de soluționat, din care **1.530.316 dosare**, repartizate unui număr de 1136 de procurori.

Volumul de activitate al acestor unități a crescut în anul 2011 față de anul precedent cu 130.114 lucrări (5,5%) și cu 131.661 dosare penale (creștere de 9,4%).

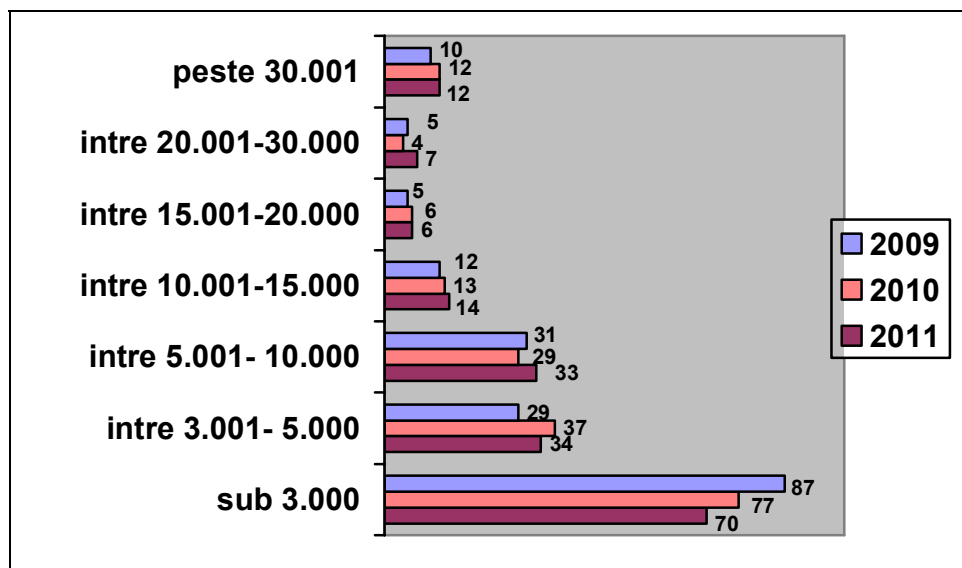
Din punct de vedere grafic, situația din ultimii 5 ani se prezintă astfel:

În funcție de volumul de activitate, parchetele de pe lângă judecătorii se pot clasifica astfel:

- unități cu volum mai mic de 3.000 dosare: **70** (77 în anul 2010);
- unități cu volum cuprins între 3.000 – 5.000 dosare: **34**;
- unități cu volum cuprins între 5.000 – 10.000 dosare: **33**;
- unități cu volum cuprins între 10.000 – 15.000 dosare: **14**;
- unități cu volum cuprins între 15.000 – 20.000 dosare: **6**;
- unități cu volum cuprins între 20.000 – 30.000 dosare: **7**;
- unități cu un volum de peste 30.000 dosare: **12** (12 în anul 2010).

Volumul de activitate al parchetelor de pe lângă judecătorii cu privire la dosarele penale se prezintă grafic astfel:

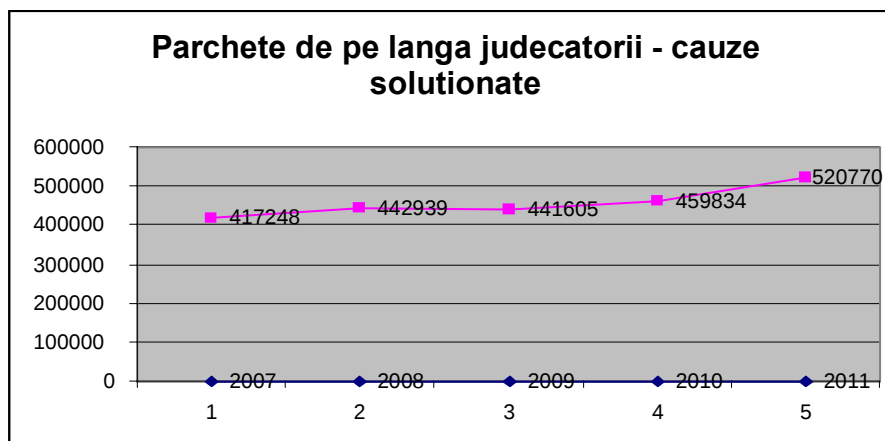
Se observă astfel că, în anul 2011, au existat 12 unități de parchet ce au înregistrat un volum de activitate de peste 30.000 de cauze (ca și în anul 2010), în creștere comparativ cu anul 2009. De asemenea, numărul parchetelor cu un volum foarte mic de activitate a scăzut constant în ultimii 3 ani (cu 17 unități).

Astfel, s-au înregistrat 12 parchete care au avut un volum de activitate mai mare de 30.000 de dosare penale, din care 10 unități de parchet cu un volum de dosare chiar mai mare de 40.000 de cauze, 3 unități cu un volum de activitate mai mare de 50.000 de dosare și 2 unități cu un volum mai mare de 60.000 dosare. Cele 3 parchete cu un volum de peste 50.000 de cauze sunt **Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București și Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța**. În același timp, cele 2 unități cu un volum mai mare de 60.000 de cauze sunt **Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București și Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București**.

Din totalul de **2.488.599** lucrări de soluționat înregistrate la aceste unități de parchet, au fost soluționate un număr de **1.459.009** (59%), procent asemănător cu cel din anul 2010.

Din totalul de **1.530.316** dosare penale de soluționat, au fost soluționate în anul 2011 **520.770** dosare (34%).

Sub aspectul numărului de dosare soluționate, dinamica ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

În ceea ce privește **Parchetele Militare**, numărul lucrărilor de soluționat în anul 2011 a fost de 14.893, din care au fost soluționate 13.775 (92%). De asemenea, numărul cauzelor de soluționat a fost de 1.561, fiind soluționate 742 (48%), prin participarea unui număr total de 52 procurori militari.

Observații: În ceea ce privește volumul de activitate înregistrat la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, parchetelor de pe lângă curțile de apel și al parchetelor de pe lângă tribunale, este de semnalat faptul că, pe lângă dosarele penale care revin fiecăruia dintre parchetele menționate conform competenței lor, acestea soluționează și dosare penale preluate de la parchetele inferioare.

II.2.2. Încărcătura pe procuror la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv DNA, DIICOT), parchetelor de pe lângă curțile de apel, parchetelor de pe lângă tribunale, Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie, parchetelor de pe lângă judecătoria și parchetelor militare

Acest indicator statistic reflectă numărul de dosare pe care un procuror le-a avut spre soluționare în intervalul de timp și se determină concret prin raportarea numărului total de dosare de soluționat din perioada de referință la numărul total de procurori. Trebuie precizat faptul că pentru calcularea acestui indicator statistic se au în vedere posturile efectiv ocupate, așa cum au fost acestea comunicate de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

II.2.2.1. Încărcătura de dosare pe procuror la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

La nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, exceptând Secția Parchetelor Militare, numărul cauzelor de soluționat pe procuror a fost în perioada de referință de 14 dosare.

Observații: La sfârșitul anului 2011, schema Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cuprindea 159 posturi de procuror (127 posturi de execuție și 32 funcții de conducere), din care 146 de posturi erau ocupate (127 posturi de execuție și 19 funcții de conducere), iar 13 posturi, aferente unor funcții de conducere, erau vacante.

Din totalul posturilor de procuror din schemă, doar 71 de posturi erau alocate procurorilor operativi. Stabilirea încărcăturii de dosare penale de soluționat pe procuror s-a făcut prin raportarea volumului de dosare penale de soluționat, la un număr de 125 de procurori. În ipoteza în care încărcătura ar fi calculată exclusiv în raport de numărul procurorilor care au participat efectiv la instrumentarea dosarelor, aceasta ar crește de la 14 dosare pe procuror la 25 de cauze pe procuror.

La nivelul Direcției Naționale Anticorupție, numărul cauzelor de soluționat pe procuror a fost de 54 dosare penale pe procuror.

Observații: Schema Direcției Naționale Anticorupție cuprindea, la sfârșitul anului 2011, 145 posturi de procuror (103 posturi de execuție și 42 funcții de conducere), din care 118 posturi erau ocupate (89 posturi de execuție și 29 funcții de conducere), iar 27 posturi erau vacante (14 posturi de execuție și 13 funcții de conducere).

Dat fiind că 123 de procurori participau la soluționarea dosarelor penale, stabilirea încărcăturii de dosare penale de soluționat pe procuror s-a făcut prin raportarea volumului de dosare penale de soluționat, la acest număr.

La nivelul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, numărul cauzelor de soluționat pe procuror a fost de 70 dosare penale pe procuror.

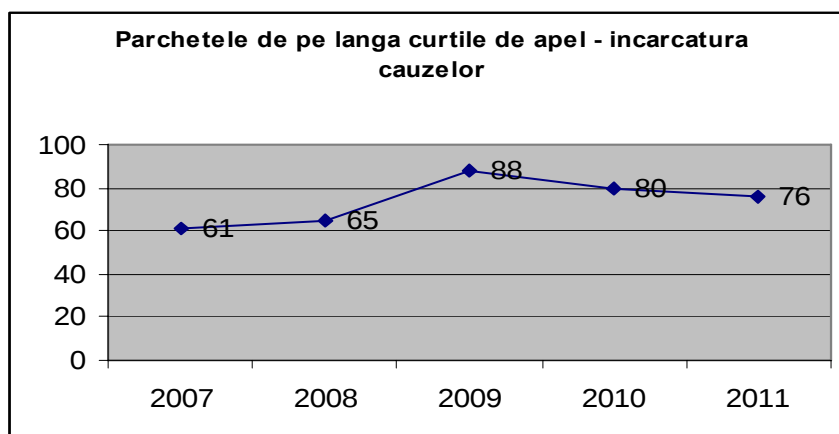
Observații: Schema Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism cuprindea, la sfârșitul anului 2011, 280 posturi de procuror (213 posturi de execuție și 67 funcții de conducere), din care 225 posturi erau ocupate (116 posturi de execuție și 59 funcții de conducere), iar 55 posturi erau vacante (47 posturi de execuție și 8 funcții de conducere).

Dat fiind că 228 de procurori participau la soluționarea dosarelor penale, stabilirea încărcăturii de dosare penale de soluționat pe procuror s-a făcut prin raportarea volumului de dosare penale de soluționat, la acest număr.

II.2.2.2. Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

La nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, a fost stabilită o medie națională de **76 dosare penale** pe procuror.

Grafic, evoluția indicatorului pe ultimii ani se prezintă după cum urmează:

În anul 2011, cea mai mare încărcătură a fost înregistrată de către **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov**, cu un număr de 97 dosare penale pe procuror, **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța** cu un număr de 95 dosare penale pe procuror și **Parchetele de pe lângă Curtea de Apel Bacău și București**, cu un număr de 90 dosare penale pe procuror.

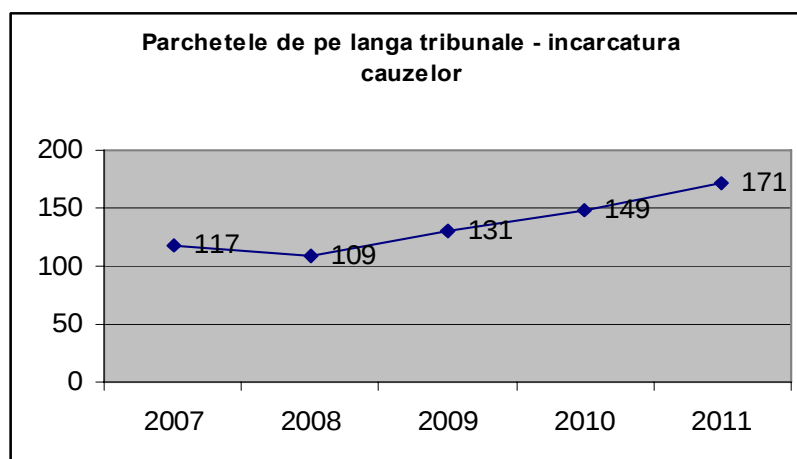
La celălalt pol, s-au situat Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj cu numai 39 dosare penale pe procuror, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș cu 46 dosare pe procuror și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara cu 60 dosare penale pe procuror.

În ipoteza în care la parchetele de pe lângă curțile de apel ar fi ocupate integral posturile vacante de procuror s-ar obține o încărcătură medie de numai 68 dosare pe procuror.

II.2.2.3. Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

La nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, a fost stabilită o medie națională de **171 dosare penale** pe procuror.

În ultimii 5 ani, evoluția acestui indicator a fost următoarea:

În anul 2011 s-au remarcat ca având cea mai mare încărcătură de dosare pe procuror, în raport cu media națională, următoarele unități: **Parchetul de pe lângă Tribunalul Harghita** (392 dosare), **Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila** (367 dosare) și **Parchetul de pe lângă Tribunalul Giurgiu** (344 dosare).

Încărcătura cea mai mică de dosare pe procuror a fost înregistrată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Arad (69 de dosare), Parchetul de pe lângă Tribunalul Teleorman (69 dosare) și Parchetul de pe lângă Tribunalul Sălaj (75 dosare pe procuror).

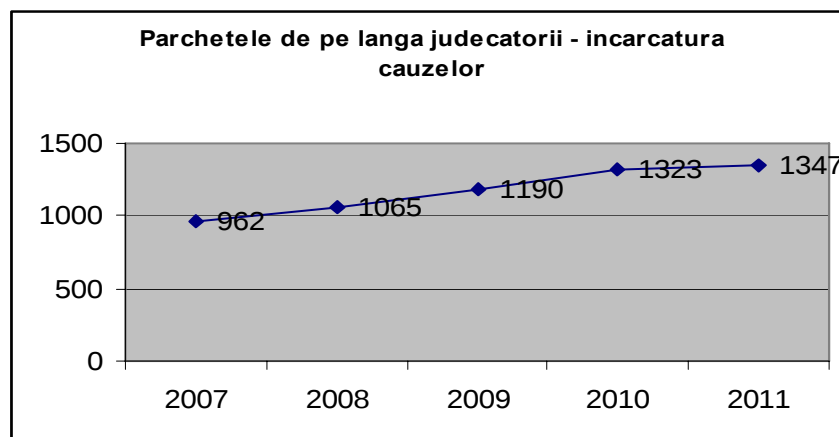
Încărcătura la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul specializat pentru cauze cu minori și de familie Brașov

Activitatea Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a înregistrat ca medie un număr de **190 dosare** penale pe procuror (138 dosare în anul 2010), funcționând cu 3 procurori, dintr-o schemă de 4 procurori.

II.2.2.4. Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

La sfârșitul perioadei de referință, la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii, a fost stabilită o medie națională de dosare penale de soluționat pe procuror de **1.347 cauze**.

Evoluția încărcăturii pe procuror în ultimii ani a fost următoarea:

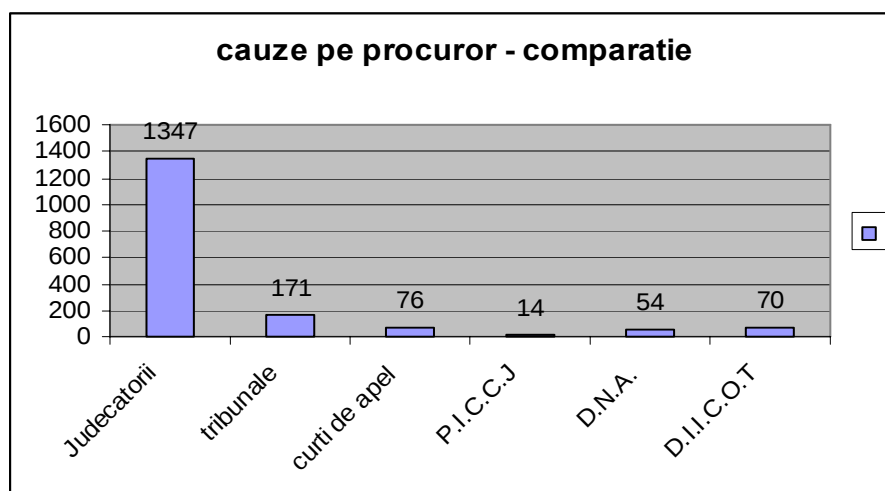

În perioada de referință, cea mai mare încărcătură pe procuror a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj Napoca** cu 2.175 cauze pe procuror. Celelalte unități care au depășit 2.000 de dosare pe procuror sunt **Parchetele de pe lângă Judecătoriile Constanța, Pitești, Brașov, Turda, Satu Mare, Alba Iulia, precum și Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sectoarelor 4, 2 și 5 București**.

De asemenea, în perioada de referință, mai multe parchete au avut o încărcătură/procuror situată cu mult sub media națională de dosare: Parchetul de pe lângă Judecătoria Orșova – **306 dosare**, Parchetul de pe lângă Judecătoria Moldova Nouă – **323 dosare**, Parchetul de pe lângă Judecătoria Săliștea – **324 dosare**, etc.

Încărcătura pe schemă a **Parchetelor militare** în raport de numărul cauzelor s-a ridicat în anul 2011 la 17 dosare, iar încărcătura pe procuror la 30 de dosare.

Comparativ, gradul de încărcare pe procuror în anul 2011 se prezintă astfel:

II.2.3. Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv D.N.A., D.I.I.C.O.T.), parchetelor de pe lângă curțile de apel, parchetelor de pe lângă tribunale, Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie, parchetelor de pe lângă judecătorii și parchetelor militare

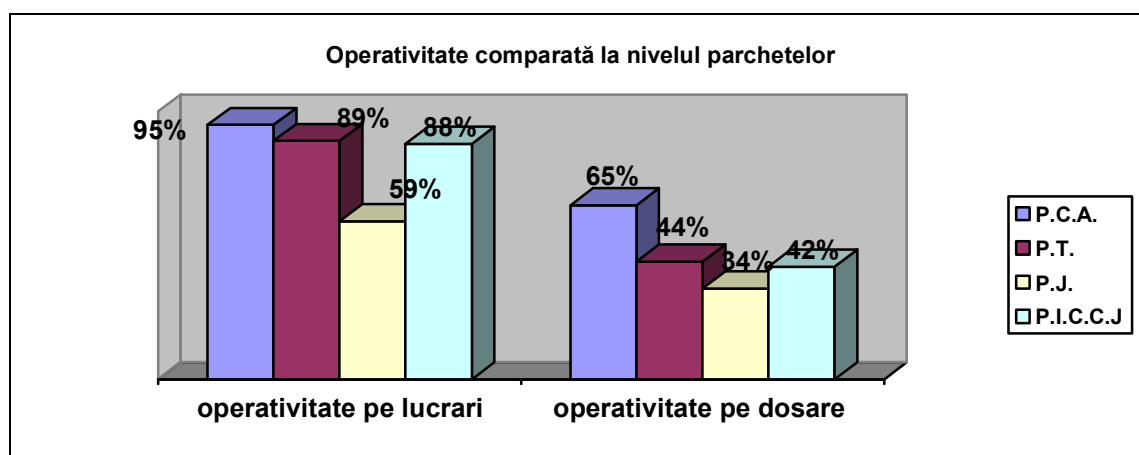
Numărul lucrărilor soluționate în anul 2011 la nivelul tuturor parchetelor, inclusiv la nivelul parchetelor militare, a fost de **2.287.275**, în timp ce numărul dosarelor penale soluționate, inclusiv la nivelul parchetelor militare, a fost de **579.322**.

În procente, operativitatea înregistrată în anul 2011 a fost de **67%** pentru lucrări, respectiv de **35%** pentru dosare (fără a lua în considerare dosarele declinate sau suspendate).

II.2.3.1. Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

În anul 2011, operativitatea pentru lucrări a fost de 88%, iar cea pe dosare de 42%.

În același mod, operativitatea Direcției Naționale Anticorupție este determinată la 76% pentru lucrări, respectiv la 34% pentru dosare. Cele două procente ale operativității pentru Direcția de Combatere a Infrapecțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt de 87%, respectiv 46%.

II.2.3.2. Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

În anul 2011, operativitatea generală a fost de **95%** în ceea ce privește numărul de lucrări și de **65%** raportat la numărul de dosare.

Sub aspectul numărului cauzelor soluționate, cea mai mare operativitate a înregistrat-o, ca și în anul 2011, **Parchetul de pe lângă Curtea de apel Bacău** cu 83%, pe aceeași poziție cu **Parchetul de pe lângă Curtea de apel Brașov**. Operativitatea cea mai mică a înregistrat-o Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța cu un procent de 48%.

Media națională a cauzelor penale soluționate în anul 2011 a fost de **50 dosare pe procuror**.

II.2.3.3. Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

În procente, operativitatea generală a fost determinată la **89 %** pentru lucrări, respectiv la **44 %** pentru dosare penale.

În ceea ce privește operativitatea calculată în raport cu numărul de dosare, cea mai mare operativitate a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea** cu 79%, urmat de **Parchetul de pe lângă Tribunalul Mehedinți** cu 74%, iar cea mai mică a fost obținută de Parchetul de pe lângă Tribunalul București cu 21%.

Media națională a cauzelor penale soluționate pe procuror, înregistrată la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, a fost de **75 dosare**.

Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru minori și familie Brașov

Din cele 2.837 lucrări aflate pe rol în anul 2011, au fost soluționate 2.654 lucrări (94%), iar în ceea ce privește dosarele penale, din cele 569 cauze aflate în lucru au fost finalizate 450 (79%). Numărul mediu de cauze soluționate a fost de **150 de dosare pe procuror**.

II.2.3.4. Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

Procentual, operativitatea înregistrată a fost de **59%** raportat la numărul de lucrări, respectiv **34%** raportat la numărul de dosare.

Sub aspectul numărului de dosare soluționate raportat la volumul de activitate, se remarcă, la fel ca în anul 2010, **Parchetul de pe lângă Judecătoria Orșova** cu operativitatea cea mai mare (70%), urmat de **Parchetul de pe lângă Judecătoria Tecuci** cu 68% și **Parchetul de pe lângă Judecătoria Strehaia**, de asemenea, cu 68%. La polul opus se afla Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj Napoca cu cea mai mică operativitate de 17%, urmat de Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sectoarelor 5, 4, 2 și 1 București cu 20%.

Media națională înregistrată la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii a cauzelor penale soluționate pe procuror a fost de **458 de dosare**.

Operativitatea la nivelul **Parchetelor Militare** s-a ridicat în anul 2011 la 92% în ceea ce privește numărul de lucrări și la 48% în ceea ce privește numărul de dosare penale.

II.3. Aspecte calitative în funcționarea sistemului judiciar

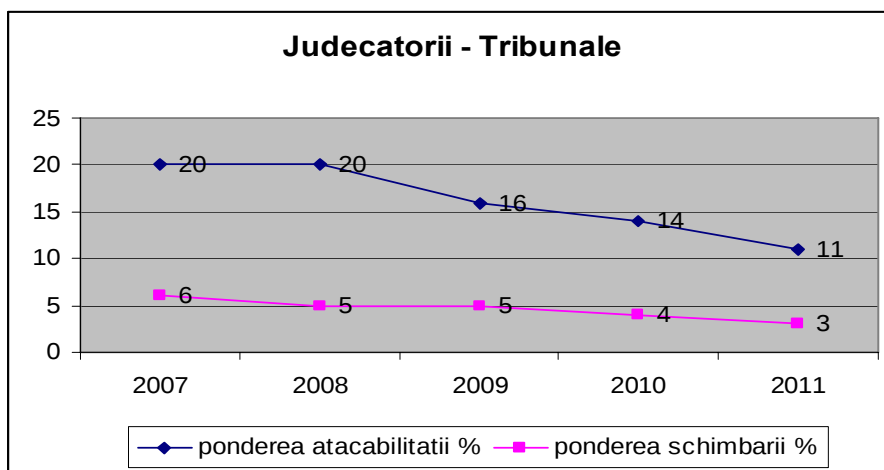
II.3.1. Ponderea hotărârilor atacate din totalul hotărârilor pronunțate. Indicele de desființare. Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale. Ponderea achitărilor din totalul trimerilor în judecată

La nivelul judecătoriilor, s-a înregistrat în cursul anului 2011 un volum total de 1.942.001 cauze (cuprinzând cauzele rulate, adică stocul existent la 31 decembrie 2010 la care se adaugă dosarele nou intrate), din care au fost soluționate un număr de 1.477.096 dosare.

Din totalul dosarelor soluționate de judecătorii, au fost atacate cu apel sau, după caz, cu recurs, 164.893 cauze. Rezultă astfel că **ponderea atacabilității** hotărârilor pronunțate de judecătorii în fond în anul 2011 a fost de **11%**. Comparativ, la nivelul anului 2010, ponderea atacabilității hotărârilor a fost de 14%, iar în anul 2009 de 16%. Se observă că procentul justițiabililor nemulțumiți de hotărârile pronunțate de judecătorii este relativ mic, gradul de insatisfacție a acestora reprezentând totuși un aspect de analizat, întrucât conduce la creșterea duratei de soluționare a cauzelor și a întârzierii valorificării drepturilor recunoscute prin hotărârile judecătorești. Această situație are cauze multiple, una dintre acestea, cu caracter preponderent, fiind determinată de lipsa unei practici judiciare unitare la nivelul instanțelor de grade diferite, fapt ce reduce previzibilitatea jurisprudenței, atât pentru părți, cât și pentru avocații lor.

Din totalul de 178.856 hotărâri pronunțate de tribunale în căile de atac, au fost pronunțate soluții de admitere în 50.482 cauze (28%), **ponderea schimbării hotărârilor** fiind în acest fel de **3%** (față de 4% în anul 2010 și 4,7% în anul 2009). După cum se poate observa, în cea mai mare măsură, nemulțumirile justițiabililor nu au fost confirmate de instanțele care au soluționat căile de atac și, mai mult, procentul a scăzut comparativ cu anii trecuți.

Sub aspect grafic, situația ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

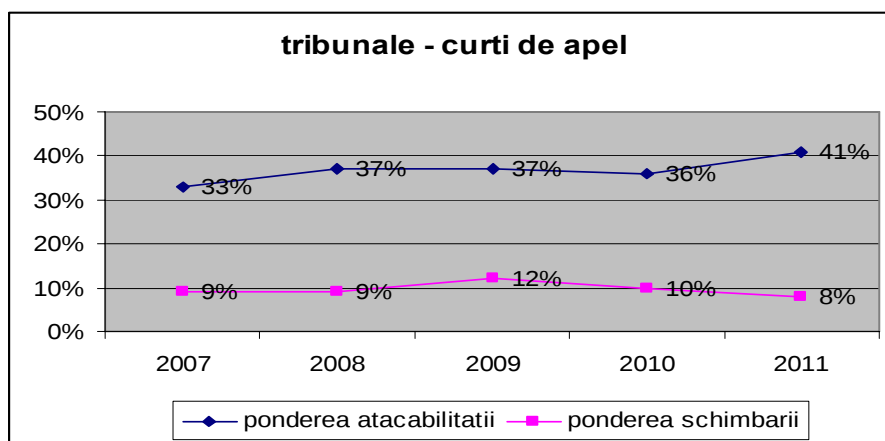
La **nivelul tribunalelor civile**, au fost soluționate în cursul anului 2011, în fond și apel, 478.799 cauze.

Dintre aceste cauze, 197.576 dosare au fost atacate cu apel sau, după caz, cu recurs, **ponderea atacabilității hotărârilor** fiind în acest fel de **41%** (35,7% în anul anterior).

Din totalul apelurilor și recursurilor soluționate de curțile de apel în anul 2011, respectiv 180.376 cauze, un număr de 52.884 apeluri și recursuri au fost admise, în cazul acestor instanțe (29%).

Raportat la numărul total de cauze soluționate de tribunale, rezultă un **indice de desființare de 8%**.

Grafic, situația ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

În anul 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție a soluționat un număr de 16.202 recursuri declarate împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel în fond sau în apel, din care au fost admise un număr de 3.476 cereri (21%).

Raportat la numărul total al cauzelor soluționate de Curțile de Apel, rezultă un **indice de desființare** de numai **1,7 %** (1,6% în anul 2010 și 2,5% în anul 2009).

În ceea ce privește **ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale**, datele statistice se prezintă astfel:

ANUL	Nr. cauze restituite de instanțe pentru refacerea urmăririi penale	Ponderea în totalul cauzelor soluționate prin rechizitoriu (%)
2007	129	0,35
2008	139	0,41
2009	93	0,24
2010	74	0,18
2011	78	0,17

De asemenea, **ponderea achitărilor din totalul trimerilor în judecată** poate fi reprezentată astfel:

ANUL	Numărul inculpaților achitați definitiv	Ponderea inculpaților achitați definitiv, în totalul inculpaților trimiși în judecată %	Numărul inculpaților achitați în baza art.18 ¹ C.p.	Numărul inculpaților achitați în baza art.10 lit. a)-e) C.p.p.	Numărul inculpaților arestați, achitați definitiv	Numărul inculpaților minori, achitați definitiv
2007	1211	2,53	601	610	22	6
2008	1182	2,62	525	657	23	15
2009	818	1,64	319	499	19	0
2010	794	1,39	303	491	17	5
2011	1105	1,81	431	674	38	19

II.3.2. Elemente statistice privind durata de soluționare a cauzelor, pe materii

La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, durata soluționării cauzelor se prezintă după cum urmează:

Natura cauzelor	Până în 2 luni	Între 2 - 4 luni	Între 4 – 6 luni	Peste 6 luni	Total
Recursuri	3.012	3.314	1.915	8.780	17.021
Fonduri	171	182	112	81	546
Strămutări	2.334	2.319	489	675	5.817
Conflicte de competență	473	259	47	44	823
Contestații	102	354	180	373	1.009
Revizuri	77	305	135	374	891
Recuzări	22	3	0	12	37
Alte cauze	2.774	158	13	5	2.950
Total	8.965	6.894	2.891	10.344	29.094

În anul 2010, 61% dintre recursuri au fost soluționate într-un interval mai mic de 6 luni, în timp ce în anul 2011 procentul s-a redus la 48%. În ceea ce privește procesele de fond, în anul 2010, 93% dintre dosare au fost finalizate în mai puțin de 6 luni, iar în anul de referință, procentul a scăzut la 85%.

La nivelul curților de apel, dintre cele **718 cauze** soluționate *în fond*, în materie comercială, 682 cauze (95%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 27 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între 6 – 12 luni și 9 cauze într-o perioadă mai mare de 1 an.

Numărul cauzelor soluționate a scăzut ușor în această materie, comparativ cu anul 2010, respectiv cu 420 de dosare, însă procentul dosarelor soluționate foarte rapid (mai puțin de 6 luni) a fost cu 1% mai bun decât în perioada anterioară.

În materia *contenciosului administrativ*, din cele 14.059 cauze soluționate, 9.791 dosare (70%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 3.305 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între 6 – 12 luni, 787 cauze într-un interval cuprins între 1 și 2 ani și 176 cauze într-un interval mai mare de 2 ani.

Numărul cauzelor soluționate a crescut în anul 2011 cu 3.547 dosare, iar procentul de dosare soluționate în mai puțin de 6 luni este identic cu cel din anul 2010. De asemenea, atât în anul 2010, cât și în anul 2011, procentul cauzelor soluționate într-un interval mai mare de 2 ani este de 1%.

Restul cauzelor civile, în număr de 1.893 dosare, au fost soluționate astfel: 1.776 dosare (94%) într-un interval mai mic de 6 luni, 72 dosare au fost soluționate într-un interval cuprins între 6 – 12 luni, iar restul de 45 în mai mult de 1 an.

În materie penală, curțile de apel s-au pronunțat în **4.540 dosare**, în imensa lor majoritate, respectiv în 4.394 dosare (97%), fiind pronunțate hotărâri într-un termen ce nu a depășit 6 luni.

Numărul cauzelor soluționate în anul 2011, ca de altfel și procentele de soluționare, sunt asemănătoare cu cele din anul 2010.

În apel, *cauzele civile* au fost soluționate preponderent într-o perioadă ce nu a depășit 6 luni. Astfel, dintr-un total de **9.122 cauze civile** ce au fost soluționate, într-un număr de 7.447 dosare (82%) s-au pronunțat soluții finale în mai puțin de 6 luni (83% în anul 2010); 1.249 cauze au fost soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, 314 cauze într-un interval de 1 – 2 ani și 112 cauze au fost soluționate într-un termen mai mare de 2 ani (150 de dosare în anul 2010).

Cauzele penale (3.325 dosare) au fost soluționate după cum urmează: 3.047 cauze (92%) într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 226 cauze într-o perioadă de 6 – 12 luni, 46 cauze într-un interval de 1 – 2 ani și 6 cauze au avut o durată de soluționare mai mare de 2 ani.

Numărul cauzelor soluționate în anul 2010 a fost de 2.710 dosare, 91% fiind soluționate în mai puțin de 6 luni (procent apropiat de cel înregistrat în anul 2011).

În recurs, dintr-un număr de 20.379 *cauze comerciale* soluționate, curțile de apel au pronunțat decizii irevocabile, într-un termen ce nu a depășit 6 luni, în 19.685 cauze (**97%**), într-un termen cuprins între 6 – 12 luni, în 663 cauze, iar într-un termen cuprins între 1 – 2 ani, în 31 cauze.

Numărul dosarelor soluționate în anul 2010 în materie comercială a fost de 17.914 dosare, 96% fiind soluționate într-un interval mai mic de 6 luni. În ambele perioade, procentul cauzelor soluționate în mai mult de 1 an, este nesemnificativ.

Din 47.271 cauze soluționate în materia *litigii de muncă și asigurări sociale*, 46.619 cauze au fost finalizate într-un termen mai mic de 6 luni (99%). Volumul de activitate în această materie a crescut în anul 2011 cu aproximativ 10.000 de dosare, în raport de anul 2010. Cu toate acestea, soluționarea cu celeritate maximă a acestor cauze nu a avut de suferit, efortul instanțelor conducând la finalizarea aproape completă a acestui tip de dosare în mai puțin de 6 luni.

În materia *contenciosului administrativ și fiscal*, din cele 44.126 cauze soluționate, un număr de 40.710 (92%) au fost finalizate în mai puțin de 6 luni, 2.954 cauze între 6 luni și 1 an și 462 dosare în mai mult de 1 an. Creșterea volumului de activitate sub aspectul numărului cauzelor soluționate în această materie a fost de 21.500 dosare în anul 2011, comparativ cu anul 2010. Acest fapt a condus la o scădere cu 3% a numărului cauzelor soluționate într-un interval mai mic de 6 luni (95% în anul 2010). Cu toate acestea, numărul cauzelor întârziate mai mult de 2 ani este foarte mic (de numai 1%).

Dintr-un număr de 34.743 *cauze penale* soluționate, curțile de apel au pronunțat decizii definitive într-un termen ce nu a depășit 6 luni în 29.407 cauze (85%), într-un termen cuprins între 6 – 12 luni în 5.234 de cauze și într-un termen cuprins între 1 – 2 ani, în 102 dosare.

La nivelul tribunalelor, din cele **104.575 cauze** soluționate în fond în materie comercială, 86.382 cauze (83%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 15.391 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între 6–12 luni, și 2.802 dosare într-un interval mai mare de 1 an.

Se constată reducerea semnificativă a numărului cauzelor soluționate în primele 6 luni în anul 2011, comparativ cu anul 2010, printr-o scădere a procentului de la 90% la 83%. Nu fără importanță este și faptul că

numărul total al dosarelor soluționate în anul 2011 a fost cu aproximativ 21.000 de cauze mai mare comparativ cu cel din anul anterior.

Activitatea desfășurată de tribunale și evidențiată anterior nu cuprinde și acțiunile ce privesc procedura insolvenței. În această materie, au primit soluție finală 45.176 cauze (33.288 cauze în anul 2010), după cum urmează: 19.882 dosare (44%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 12.174 într-o perioadă de 6–12 luni, 7.761 cauze într-un interval de 1–2 ani și 5.359 dosare au avut o durată de soluționare mai mare de 2 ani.

Comparativ cu anul 2010, numărul cauzelor soluționate de faliment a crescut cu aproximativ 12.000 de cauze. Procentul de soluționare rapidă (până în 6 luni) a rămas în ciuda acestui fapt neschimbat (44%), însă a crescut cu 1% procentul cauzelor soluționate în termen mai mare de 2 ani.

În materia *litigii de muncă și asigurări sociale*, numărul cauzelor soluționate a fost de 107.935 dosare, dintre acestea, 87.244 fiind soluționate în mai puțin de 6 luni (81%). Între 6 luni și 1 an au fost soluționate 16.206 dosare, iar peste 1 an, 4.485 dosare la nivel național.

Numărul cauzelor de soluționat a crescut în anul 2011 cu 19.400 de dosare, comparativ cu anul 2010. Cu toate acestea, procentul de soluționare a cauzelor de sub 6 luni, a crescut cu 1%; procentul cauzelor soluționate la peste 1 an de la sesizarea instanței a rămas relativ constant (4%).

De asemenea, în materia *contenciosului administrativ și fiscal*, numărul dosarelor soluționate a fost cu mult mai mare comparativ cu anul 2010 (106.659 cauze, comparativ cu 60.598 cauze), 80.972 fiind finalizate în mai puțin de 6 luni (76%), 22.586 în mai puțin de 1 an și 3.101 în mai mult de 1 an.

Creșterea cu 76% în anul 2011 a volumului cauzelor soluționate, a determinat scăderea cu 10% a numărului dosarelor finalizate într-un termen mai mic de 6 luni. Cu toate acestea, procentul cauzelor soluționate în mai mult de 1 an a rămas constant (3%).

În materie penală, au fost soluționate 33.972 de dosare (cifra aproape identică cu cea din anul 2010), în majoritatea cauzelor, respectiv în 32.168 dosare (95% - procent identic cu cel înregistrat în anul 2010), fiind pronunțate hotărâri într-un termen ce nu a depășit 6 luni, 1.377 dosare fiind soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, iar 427 în mai mult de 1 an.

În apel, cauzele civile au fost soluționate preponderent într-o perioadă ce nu a depășit 6 luni. Astfel, dintr-un total de **18.967 cauze civile** (cifra aproape identică cu cea din anul 2010), într-un număr de 13.310 dosare (70%) s-au pronunțat soluții în mai puțin de 6 luni, 3.819 cauze au fost soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, 1.392 într-un interval de 1 – 2 ani și 446 dosare într-un termen mai mare de 2 ani.

Procentul cauzelor soluționate în mai puțin de 6 luni a rămas constant cu cel înregistrat în anul 2010 (70%), ca și cel al cauzelor soluționate în mai mult de 2 ani (2%).

Cauzele penale – 5.240 dosare (14.929 dosare în anul 2010) au primit soluție finală după cum urmează: 4.174 dosare (80%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0–6 luni, 851 cauze într-o perioadă de 6–12 luni și 215 dosare într-un interval de 1–2 ani.

După cum se observă, numărul cauzelor soluționate în această materie a scăzut de 3 ori în anul 2011, ca urmare a efectelor Legii nr.202/2010.

În recurs, dintr-un număr de **123.850** *cauze civile* soluționate, tribunalele au pronunțat decizii irevocabile într-un termen ce nu a depășit 6 luni în 96.670 cauze (78%), într-un termen cuprins între 6 – 12 luni au soluționat 23.400 cauze, într-un termen cuprins între 1 – 2 ani 3.236 cauze, în timp ce 544 dosare au fost soluționate într-o perioadă mai mare de 2 ani.

Numărul cauzelor soluționate în acest an a crescut cu 5.000 de dosare comparativ cu aceeași perioadă de referință a anului 2010. În schimb, celeritatea cauzelor a avut de suferit, astfel încât numărul dosarelor soluționate în mai puțin de 6 luni a scăzut în acest an cu 8%. Totodată, numărul dosarelor soluționate în mai mult de 2 ani este total nesemnificativ (sub 0,5%).

Dintr-un număr total de **26.094** *cauze penale* soluționate în recurs (32.311 cauze penale în anul 2010), tribunalele au pronunțat decizii definitive într-un termen ce nu a depășit 6 luni în 25.747 cauze (**99%**).

Din cele **1.477.096** *cauze* soluționate **la nivelul judecătoriilor** în perioada de referință, un număr de 147.563 cauze au fost soluționate în materie penală și 1.329.533 cauze în materie civilă (cuprinzând toate materiile civile).

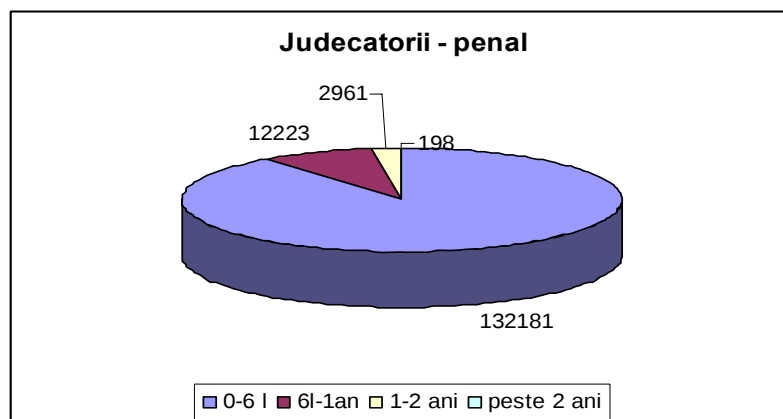
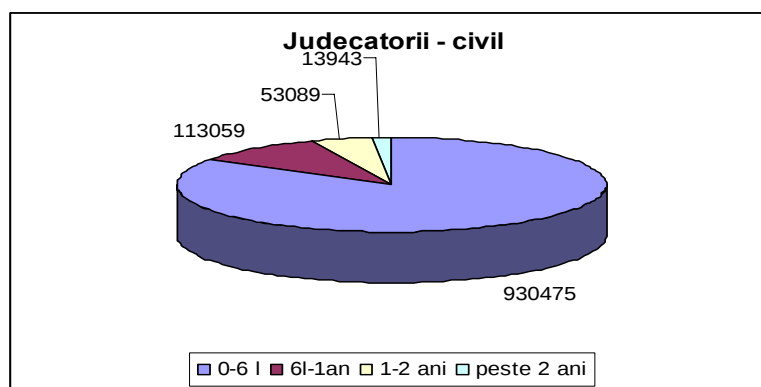
Marea majoritate a *cauzelor penale*, respectiv 132.181 (90%) au fost soluționate într-un termen mai mic de 6 luni; 12.223 cauze au fost soluționate într-un interval de 6–12 luni, 2.961 cauze au fost soluționate într-un termen de 1–2 ani și 198 cauze au fost finalizate într-un termen mai mare de 2 ani.

Comparativ cu anul 2010, instanțele au fost mai operative în ceea ce privește această materie, când numai 88% dintre cauze au fost soluționate în primele 6 luni de la învestirea instanței.

În ceea ce privește *cauzele civile*, dintr-un total de **1.110.566** de dosare (exceptând plângerile și contestațiile care au fost în număr de 218.967 și au avut un termen de soluționare situat sub 6 luni), 930.475 cauze (84%) au fost soluționate într-un termen cuprins între 0 - 6 luni, 113.059 dosare au fost soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, 53.089 cauze au fost soluționate într-un interval de 1 – 2 ani, iar restul de 13.943 dosare, într-un termen mai mare de 2 ani.

Comparativ cu anul precedent, procentul de soluționare a cauzelor civile până în 6 luni, respectiv de până într-un an, a scăzut în medie cu 2%, în timp ce numărul dosarelor soluționate în mai mult de 2 ani a crescut cu aproximativ 1%.

Cu toate acestea, dacă includem în volumul civil al cauzelor soluționate și plângerile contravenționale, constatăm faptul că un procent covârșitor din acestea (86%) este totuși soluționat într-un interval mai mic de 6 luni.

II.3.3. Soluțiile pronunțate în anul 2011 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, motivele care au determinat adoptarea acestora și impactul acestora asupra sistemului judiciar

II.3.3.1. Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Potrivit datelor statistice publicate de Curtea de la Strasbourg, la data de 31.12.2011, *România era al patrulea stat după numărul cauzelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului*, însumând 8,1% (12.300 de cauze) din numărul total al cauzelor înregistrate, primele trei locuri fiind ocupate de Rusia cu 26,6% (40.250 cauze), Turcia cu 10,5 % (15.950 cauze) și Italia cu 9,1% (13.750 cauze).

Din totalul cauzelor privind România, în anul 2011, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat 68 de hotărâri. În cuprinsul a 58 de hotărâri s-a constatat cel puțin o încălcare a drepturilor și libertăților consacrate de Convenție, prin 3 hotărâri s-a statuat că nu a existat nicio încălcare a drepturilor omului de către statul român, 5 hotărâri au privit revizuirea unor hotărâri pronunțate anterior de Curte, iar 2 hotărâri au privit acordarea unei satisfacții echitabile, în cauze în care Curtea a constatat anterior încălcări ale dispozițiilor Convenției.

În privința principalelor categorii de cauze în care Curtea a constatat încălcări ale dispozițiilor Convenției de către autoritățile române, situația se prezintă după cum urmează:

- în 22 de cauze s-a reținut încălcarea dreptului la un proces echitabil, consacrat de articolul 6 din Convenție, având în vedere, pe de o parte, nerespectarea principiului securității raporturilor juridice datorită desființării unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin promovarea

unor căi extraordinare de atac (4 cauze)¹, durata excesivă a procedurilor judiciare civile sau penale (8 cauze)², neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau executarea cu întârziere (6 cauze)³; pe de altă parte, s-a reținut încălcarea altor garanții oferite de art.6 din Convenție, cum ar fi dreptul la apărare, principiul egalității armelor, principiul prezumției de nevinovăție, independența și imparțialitatea instanței (4 cauze)⁴.

Deși dreptul părților la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil are consacrare constituțională (art. 21 alin. 3 din Constituția României), în practică, acest drept se lovește de unele impedimente care țin de volumul mare de muncă al judecătorilor și procurorilor, capacitatea de administrare și organizare a activității instanțelor, modificările legislative numeroase care determină blocaje în aplicarea legilor etc.

Astfel, în cauzele *Butușină c. României*, *Leca și Filipescu c. României*, *Ianoș c. României*, *Lipănescu c. României* Curtea de la Strasbourg a reținut încălcarea dispozițiilor art.6 din Convenție ca urmare a desființării de către instanța supremă a unor hotărâri judecătorești civile sau penale definitive, urmare a promovării unor căi extraordinare de atac.

Aceste condamnări survin pe fondul pronunțării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului în cauze precum *Brumărescu*, *S.C. Mașinexportimport S.A. și Precup*, în cuprinsul cărora Curtea a statuat că desființarea, pe calea recursului în anulare, a unei hotărâri judecătorești irevocabile, prin care s-a recunoscut un drept civil în favoarea reclamantului sau a unei hotărâri definitive în materie penală, prin care inculpatul fusese achitat, încalcă principiul securității juridice și, pe cale de consecință, dreptul la un proces echitabil.

România a fost condamnată în aceste cauze, deși dispozițiile legale privind recursul în anulare au fost abrogate atât în materie civilă, cât și în materie penală, prin Legea nr.219/2005 privind aprobarea O.U.G. nr.138/2000 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă și prin Legea nr.576/2004 privind modificarea Codului de procedură penală.

Observații: Condamnările privind încălcarea dispozițiilor art.6 din Convenție ca urmare a desființării de către instanța supremă a unor hotărâri judecătorești civile sau penale definitive, urmare a promovării unor căi extraordinare de atac, privesc hotărârile judecătorești pronunțate înainte de intervenirea modificărilor legislative anterior enunțate.

b) în 10 cauze⁵ s-a reținut încălcarea dreptului de proprietate, consacrat de dispozițiile articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție.

În majoritatea acestor cauze, încălcările dispozițiilor art.1 din Protocolul nr.1 la Convenție nu au fost cauzate de autoritățile judiciare, ci au fost reținute de Curtea de la Strasbourg ca urmare a neexecutării unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, prin care reclamantilor li se recunoșteau anumite drepturi, respectiv de privarea de bunuri, în sensul Convenției, fără o justă și prealabilă despăgubire etc.

¹ Butușina c. României, Leca și Filipescu c. României, Ianoș c. României, Lipănescu c. României.

² Florin Ionescu c. României, Botog și Potcoavă c. României, Moscu c. României, Velcescu și alții c. României, Glasberg și alții c. României, Cojocaru și alții c. României, Csiki c. României, Topliceanu și alții c. României

³ Rednic și alții c. României, Nistor c. României, Ștefan Angelescu și alții c. României, Gotcu c. României, Agache c. României, RJ Import Roger Jaeger A.G. și RJ Import București S.A. c. României.

⁴ Adrian Constantin c. României, Georgel și Georgeta Stoicescu c. României, Pavalache c. României, G.C.P. c. României.

⁵ Vergu c. României, Rednic și alții c. României, Begu c. României, S.C. Granitul S.A. c. României, Nistor c. României, Ștefan Angelescu și alții c. României, Mosoiu și Păsărin c. României, Gotcu c. României, Lipănescu c. României, RJ Import Roger Jaeger A.G. și RJ Import București S.A. c. României.

În cauza *Begu c. României*, Curtea de la Strasbourg a reținut încălcarea dispozițiilor art.1 din Protocolul 1, întrucât autoritățile judiciare nu au restituit reclamantului bunurile ridicate ca urmare a efectuării percheziției, deși s-a constatat că acestea nu erau relevante pentru instrumentarea cauzei penale. Cu toate că legea națională prevedea un mecanism care să permită reclamantului să obțină restituirea bunurilor, instanțele naționale nu s-au pronunțat cu privire la solicitările acestuia, mecanismul fiind inefficient.

- c) în 20 de cauze⁶ s-a reținut încălcarea dreptului de a nu fi supus torturii sau unor tratamente inumane și degradante, consacrat de articolul 3 din Convenție, sub aspect material și procedural.

Un număr mare de condamnări privind încălcarea art.3 din Convenție au fost urmarea condițiilor necorespunzătoare din penitenciarele în care au fost/sunt deținuți reclamanții, în special în ceea ce privește suprapopularea acestora și lipsa condițiilor de igienă etc., situații care nu pot fi imputate judecătorilor ori procurorilor.

Încălcările dispozițiilor art.3 din Convenție, în ceea ce privește latura procedurală, s-au datorat faptului că anchetele efectuate de autoritățile judiciare (unitățile de parchet) în urma plângerilor reclamanților privind rele tratamente au fost lipsite de efectivitate.

- d) în 7 cauze⁷, s-a constatat încălcarea articolului 2 din Convenție, sub aspect material și procedural, ori numai sub aspect procedural, întrucât statul român nu și-a îndeplinit obligația de a proteja viața unei persoane aflată în executarea unei pedepse privative de libertate, iar anchetele desfășurate în privința decesului unor persoane nu au avut un caracter efectiv.

În cauzele *Lăpușan și alții c. României*, *Pastor și Țiclete c. României*, *Asociația "21 decembrie 1989" și alții c. României*, Curtea de la Strasbourg a reținut încălcarea dispozițiilor art.2 din Convenție, sub aspect procedural, ca urmare a faptului că anchetele desfășurate de autoritățile judiciare în ceea ce privește reprimarea violentă a evenimentelor din decembrie 1989 și, respectiv, decesul rudelor reclamanților, nu au avut un caracter efectiv, fiind instrumentate de procurori militari care erau supuși aceleiași subordonări ierarhice ca și inculpații, neîndeplinind astfel cerința independenței instituționale impusă de Convenție.

Este de semnalat că problematica anterior expusă a fost remediată.

- e) în 8 cauze⁸, Curtea a constatat încălcarea articolului 8 din Convenție.

În cauza *Geleri c. României*, Curtea de la Strasbourg, în baza principiului conform căruia orice persoană care este subiectul unei măsuri bazată pe motive de siguranță națională trebuie să fie protejată de garanții împotriva arbitrarului autorităților, în special posibilitatea ca măsura să poată fi controlată de o autoritate independentă și imparțială care să poată corecta orice abuz din partea autorităților, a reținut faptul că reclamanta nu s-a bucurat de astfel de garanții, nici în fața autorităților administrative și nici în fața Curții de Apel București – procedura desfășurată în fața acestei instanțe având un caracter pur formal. Astfel,

⁶ Soare și alții c. României, Ianos c. României, Archip c. României, Hacıoglu c. României, Elefteriadis c. României, Micu c. României, Flămânzeanu c. României, Akbar c. României, Todireasa c. României, Goh c. României, Demian c. României, Bădilă c. României, Fane Ciobanu c. României, Păvălache c. României, Lautaru c. României, Roșca Anton Cătălin c. României, Antochi c. României, Rupa c. României, M. și C. c. României, M.B. c. României.

⁷ Iorga și alții c. României, Soare și alții c. României, Predică c. României, Lăpușan și alții c. României, Pastor și Țiclete c. României, Asociația "21 decembrie 1989" și alții c. României, Baldovin c. României.

⁸ Geleri c. României, Asociația "21 Decembrie 1989" și alții c. României, Sipos c. României, Abou Amer c. României, Georgel și Georgeta Stoicescu c. României, Jarnea c. României, M. și C. c. României, Bălăsoiu c. României.

dispozițiile art.8 din Convenție au fost încălcate ca urmare a faptului că ingerința în viața privată a reclamantului nu era prevăzută de o „lege” care să fie conformă exigențelor Convenției.

f) în 4 cauze⁹, s-a constatat încălcarea articolului 13 din Convenție.

g) în 2 cauze – *Begu c. României* și *Avram c. României* - Curtea a reținut încălcarea dispozițiilor articolului 5 din Convenție, ca urmare a faptului că instanțele naționale au prelungit măsura arestării preventivă a reclamanților, fără a indica motivele concrete în baza cărora s-a dispus această măsură.

h) într-o cauză - *Cornelia Popa c. României* - s-a constatat încălcarea dispozițiilor articolului 10 din Convenție;

i) într-o cauză - *Colegiul Consilierilor Juridici Argeș c. României* - s-a reținut încălcarea articolului 11 din Convenție, ca urmare a faptului că instanțele naționale au refuzat înregistrarea unei asociații, considerând că o prevedere din statutul acesteia ar constitui în fapt o încercare de exercitare fără drept a activităților de reprezentare similare celor desfășurate de avocați;

j) într-o cauză - *Geleri c. României* – s-a constatat încălcarea articolului 1 din Protocolul 7 Convenție, reținându-se că ordonanța parchetului prin care reclamantul a fost considerat indezirabil și prin care s-a dispus expulzarea nu conținea alte precizări referitoare la faptele acestuia, ci doar o referire cu caracter general privind faptul că Serviciul Român de Informații deținea „*informații suficiente și serioase conform cărora reclamantul desfășura activități ce puneau în pericol securitatea națională*” și că o copie a ordonanței parchetului i-a fost comunicată reclamantului abia în ziua în care a fost expulzat în Italia. De asemenea, Curtea de la Strasbourg a considerat că procedura desfășurată în fața Curții de Apel București a avut un caracter pur formal, care nu a permis reclamantului să expună în mod real argumente împotriva expulzării sale. Astfel, deși expulzarea a fost dispusă în executarea unei decizii luate în conformitate cu legea, autoritățile nu au respectat garanțiile de care se bucura reclamantul în conformitate cu dispozițiile art.1 alin.1 lit. a și b din Protocolul 7 la Convenție.

Pe de altă parte, în 41 decizii, Curtea a hotărât că nu a existat nicio încălcare a drepturilor și libertăților protejate de Convenție, iar un număr de 92 de cauze au fost radiate de pe rolul Curții, ca urmare a soluționării acestora pe cale amiabilă, ca urmare a încheierii de declarații unilaterale de către Guvernul român, prin care acesta recunoștea încălcarea drepturilor prevăzute în Convenție, ori ca urmare a faptului că reclamanții și-au retras cererea sau nu au mai susținut-o. Majoritatea cauzelor radiate de pe rolul Curții ca urmare a soluționării acestora pe cale amiabilă ori ca urmare a încheierii de declarații unilaterale de către Guvernul român au vizat încălcarea articolului 6 alin.1 din Convenție, privind durata procedurilor interne.

II.3.3.2. Curtea de Justiție a Uniunii Europene

În anul 2011, au figurat înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene 32 de cereri preliminare introduse de instanțele române (19 au fost introduse în anii 2009-2010, iar 13 au fost introduse în anul 2011), dintre care Curtea a examinat 24, pronunțându-se astfel: 4 cereri au fost soluționate prin pronunțarea unor hotărâri preliminare (*Tatu*¹⁰, *Nisipeanu*¹¹, *Circul Globus București*¹² și *Agafiței*¹³), 10 cereri

⁹ Soare și alții c. României, Predică c. României, Csiki c. României, Rupa c. României.

¹⁰ Cererea a fost soluționată la data de 7.04.2011, fiind formulată la 18.06.2009 de Tribunalul Sibiu.

au fost soluționate prin pronunțarea unor ordonanțe motivate, 8 cereri au fost respinse ca inadmisibile, o cauză este suspendată. și o cauză a fost radiată.

Un număr de 14 cereri au avut ca obiect interpretarea art.110 TFUE în raport cu prevederile O.U.G. nr.50/2008, cu modificările ulterioare¹⁴, a căror aplicare a generat practică neunitară: unele instanțe au decis că legislația internă este contrară dreptului Uniunii Europene (această interpretare a fost ulterior confirmată de către Curtea de Justiție), altele, dimpotrivă, au aplicat dreptul național (contrar dreptului Uniunii Europene), iar altele au suspendat judecata și au adresat întrebări preliminare Curții de Justiție [Tribunalul Sibiu, Curtea de Apel Târgu Mureș (2 cereri), Tribunalul Gorj, Curtea de Apel Craiova (2 cereri), Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Bacău (4 cereri), Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Suceava (2 cereri)].

Curtea s-a pronunțat la 7.04.2011 în *cauza Tatu* și la 7.07.2011 în *cauza Nisipeanu*, statuând că „articolul 110 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru să instituie o taxă pe poluare aplicată autovehiculelor cu ocazia primei lor înmatriculări [...]”.¹⁵ Ulterior acestor 2 hotărâri preliminare, celelalte cereri cu obiect similar au fost soluționate prin 8 ordonanțe: 4 ordonanțe de inadmisibilitate¹⁶ și 4 ordonanțe motivate - ca urmare a conexării unui număr de 8 cauze - în acestea din urmă fiind reiterate raționamentele din *cauzele Tatu* și, respectiv, *Nisipeanu*.

Efectul pronunțării acestor hotărâri a constatat în faptul că O.U.G. nr. 50/2008 cu modificările ulterioare nu mai poate fi invocată ca temei juridic al menținerii deciziilor de calcul al taxelor de poluare, întrucât Curtea de Justiție a Uniunii Europene a declarat temeiul de drept intern incompatibil cu art. 110 TFUE. Astfel fiind, dispozițiile constituționale¹⁷ obligă autoritățile naționale să dea eficiență hotărârilor Curții, iar instanțele de judecată au obligația de a aplica cu prioritate dreptul Uniunii Europene, așa cum a fost acesta interpretat în cauza *Tatu* și respectiv *Nisipeanu*. Pe cale de consecință, instanțele naționale au admis cererile de restituire a taxelor de poluare achitate în perioadele respective, reformând, acolo unde a fost cazul, hotărârile anterioare ale instanțelor de judecată.

Repetabilitatea formulării de cereri preliminare cu privire la taxa de poluare de către unele instanțe se datorează reticenței în aplicarea directă a dreptului Uniunii Europene, în contextul în care au existat numeroase alte instanțe de judecată care au dovedit o bună cunoaștere a dreptului Uniunii Europene¹⁸ și au aplicat direct în cauzele pe care le-au soluționat prevederile acestuia¹⁹. O altă posibilă cauză este întârzierea cu care a fost promovat un recurs în interesul legii, la 12.05.2011²⁰, la aproape 2 ani de la transmiterea primei

11 Cererea a fost soluționată la data de 7.07.2011, fiind formulată la 24.03.2010 de Tribunalul Gorj

12 Cererea a fost soluționată la data de 24.11.2011, fiind formulată la 14.05.2010 de Înalta Curte de Casație și Justiție

13 Cererea a fost soluționată la data de 7.07.2011, fiind formulată la 14.06.2010 de Curtea de Apel Bacău.

14 O.U.G. nr. 50/2008 a fost modificată succesiv prin O.U.G. nr. 208/2008 (ulterior abrogată), O.U.G. nr. 218/2008, O.U.G. nr. 7/2009, O.U.G. nr. 118/2010 și a fost abrogată prin Legea nr. 9/2012.

15 C-402/09, Ioan Tatu c. Statul Român prin Ministerul Economiei și Finanțelor, Direcția Generală a Finanțelor Publice Sibiu, Administrația Finanțelor Publice Sibiu, Administrația Fondului pentru Mediu și Ministerul Mediului.

16 C-377/10, Băilă, C-439/10, DRA Speed, C-440/10, SC Semtex și C-441/10, Anghel.

17 Art. 148 alin. (4) din Constituția României.

18 Comisia Europeană, în luna iunie 2009, a declanșat o procedură de încălcare a prevederilor Tratatului privind instituirea Comunității Europene (infringement) în cazul României cu privire la taxa de poluare auto.

19 Decizia civilă nr.1007 din 23.06.2009 pronunțată de Curtea de Apel Ploiești, decizia civilă nr.209/CA din 18.02.2009 pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, decizia civilă nr.461/R din 16.11.2009 pronunțată de Curtea de Apel Brașov, decizia civilă nr. 614/19.11.2009 pronunțată de Curtea de Apel Oradea, decizia civilă nr. 659/CA din 23.06.2009 pronunțată de Curtea de Apel Iași, decizia civilă nr.1033/R din 05.11.2009 pronunțată de Curtea de Apel Galați, decizia civilă nr.1638 din 15.06.2009 pronunțată de Curtea de Apel București Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

20 După pronunțarea hotărârii Tatu, la 7.04.2011, și anterior pronunțării hotărârii Nisipeanu, la 7.07.2011.

cereri preliminare: Acest recurs a fost admis prin decizia nr. 24 din 14 noiembrie 2011 pronunțată de către Înalta Curtea de Casație și Justiție²¹. Chiar dacă a fost tardiv promovat și s-a referit exclusiv la admisibilitatea promovării unor acțiuni și la aplicabilitatea procedurii de contestare, acest recurs a contribuit la unificarea practicii judiciare în materia taxei auto sub aspect procedural.

Este de asemenea de remarcat că, în anul 2011, Curtea a pronunțat 8 ordonanțe de inadmisibilitate, fapt ce arată că formularea acestora impune consolidarea cunoștințelor magistraților în domeniul dreptului Uniunii Europene.

Distinct de cele 2 hotărâri preliminare privind taxa de poluare, o hotărâre preliminară demnă de menționat a fost pronunțată ca urmare a solicitării Înaltei Curți de Casație și Justiție privind interpretarea Directivei 2001/29/CE²² privind dreptul de autor și drepturile conexe. În cauza C-283/10 (*Circul Globus București*), Curtea de Justiție a statuat că prevederile acestei directive trebuie interpretate în sensul că acestea se referă numai la comunicarea către un public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării, cu excluderea oricărei comunicări a unei opere realizate direct, făcută într-un loc deschis publicului, prin orice modalitate publică de execuție ori de prezentare directă a operei.

Având în vedere cele de mai sus, este de remarcat inițiativa Institutului Național al Magistraturii de informare a instanțelor naționale cu privire la cererile privind pronunțarea unor hotărâri preliminare adresate de instanțele de judecată române care sunt deja înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, prin *Centrul de resurse juridice în materia dreptului Uniunii Europene* disponibil online²³. De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a decis, la data de 2 februarie 2012, în cadrul activității Comisiei „Eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate; Parteneriatul cu instituțiile interne și societatea civilă”, să solicite curților de apel să transmită Institutului Național al Magistraturii încheierile prin care este sesizată Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în vederea postării acestora pe site-ul Institutului și pe cel al Consiliului.

Continuarea procesului de informare, inclusiv prin accesarea acestor site-uri, poate contribui semnificativ la o mai bună cunoaștere a dreptului Uniunii Europene și la o aplicare uniformă de către instanțele de judecată a interpretării acestuia.

II.3.4. Priorități privind formarea profesională în sistemul judiciar în anul 2011. Instituții implicate

II.3.4.1. Institutul Național al Magistraturii

Definirea obiectivelor și priorităților *formării inițiale* a pornit, și în anul 2011, de la cerințele de bază ale exercitării profesiei de magistrat în sistemul juridic românesc, astfel cum au fost ele definite în documentul „Profilul magistratului în sistemul juridic din România”.

²¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2012

²² Directiva 2001/29/CE²² a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe.

²³ <http://www.inm-lex.ro>

Prin programele de formare inițială, elaborate și derulate conform obiectivelor stabilite prin Strategia formării inițiale 2009 – 2012, Institutul Național al Magistraturii a continuat să pregătească tineri magistrați capabili să răspundă acestor cerințe, fiind avute în vedere cele trei principii esențiale – formare practică, formare socială, formare europeană.

În acest context, în cursul anului 2011, au fost formați candidații declarați admiși la concursurile de admitere la Institutul Național al Magistraturii, organizate în anii 2010 și 2011; pentru disciplinele fundamentale, un procent de 70% din numărul total al formatorilor, a fost asigurat din rândul judecătorilor și procurorilor; un număr de 10 auditori de justiție a participat la stagii, vizite de studiu, programe de schimb între autorități judiciare, concursuri și competiții; a fost organizată, la centrul regional al Institutului de la Giroc, Școala de vară adresată auditorilor de justiție.

Formarea profesională a auditorilor de justiție a fost realizată conform Planurilor de învățământ (pentru anul I de studiu) și a Programelor de stagiu (pentru anul II de studiu), astfel cum au fost aprobate prin hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii.

Dat fiind că în cursul anului 2011 au fost organizate două sesiuni distincte de recrutare a auditorilor de justiție, pentru generația de auditori de justiție admisă ca urmare a organizării sesiunii de concurs ianuarie – februarie 2011, Plenul Consiliului a aprobat programul de formare inițială cu o serie de particularități, precum reducerea duratei anului I de studiu la 6 luni și jumătate, față de 9 luni, cu consecința reducerii sub aspect cantitativ a conținutului formării pentru anumite discipline; debutul anului I la 1 martie 2011; renunțarea la modulele aferente lunii septembrie și anul II comun pentru ambele generații de auditori (august – septembrie 2010, ianuarie – februarie 2011).

Planul de învățământ pentru anul I (promoția 2011-2013), astfel cum a fost aprobat de Plenul Consiliului, a prezentat, de asemenea, o serie de aspecte diferite față de cele din anii anteriori, precum renunțarea la studiul separat al disciplinei Metodologia actului de justiție și integrarea tematicii și obiectivelor acesteia în conținutul disciplinelor fundamentale și specifice; reducerea numărului de ore alocate disciplinei Limbi străine, abordarea interdisciplinară a formării, sens în care a fost aprobată propunerea de a se realiza un număr de 1-3 procese simulate numai la nivelul disciplinelor drept procesual civil și drept procesual penal, în cadrul cărora să colaboreze, concomitent, catedrele de drept material cu cele de drept procesual; alocarea unui număr suplimentar de ore disciplinei CEDO.

Programul de stagiu pentru anul II, având în vedere particularitățile deosebite generate de organizarea unui al doilea examen de admitere în magistratură la începutul anului 2011, a prezentat o serie de modificări precum, renunțarea la unele module; renunțarea, cu titlu excepțional, la etapa alocată stagiului practic în cadrul altor instituții și organizarea la Centrul de pregătire a magistraților, grefierilor și a celuilalt personal din sistemul justiției a Școlii de vară adresate auditorilor de justiție admiși la Institut în sesiunea august – septembrie 2010, având ca tematică noile coduri legislative.

În cursul anului 2011, obiectivele Programului de *formare continuă* au vizat pregătirea magistraților în privința modificărilor legislative majore din sistemul judiciar, determinate de iminenta intrare în vigoare a noilor coduri, unificarea practicii judiciare în cadrul formării specializate a magistraților, pregătirea

magistraților în domeniul dreptului european, asigurarea pregătirii judecătorilor și procurorilor admiși în magistratură în condițiile art.33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, dezvoltarea abilităților non-juridice specifice profesiei de magistrat prin crearea unei punți de comunicare eficiente între magistrați și societate, implicarea judecătorilor și procurorilor în dezvoltarea politicilor publice în justiție.

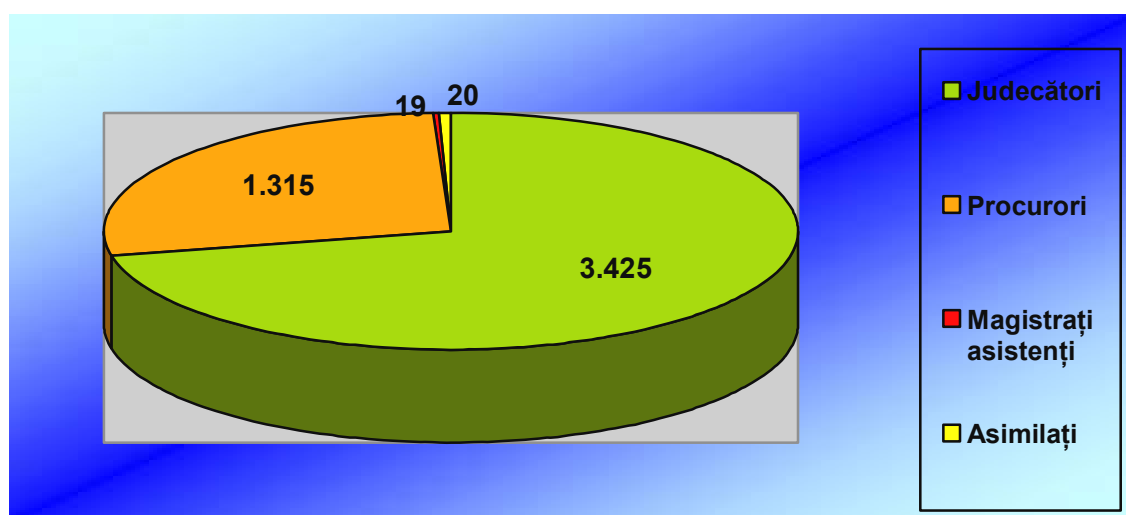
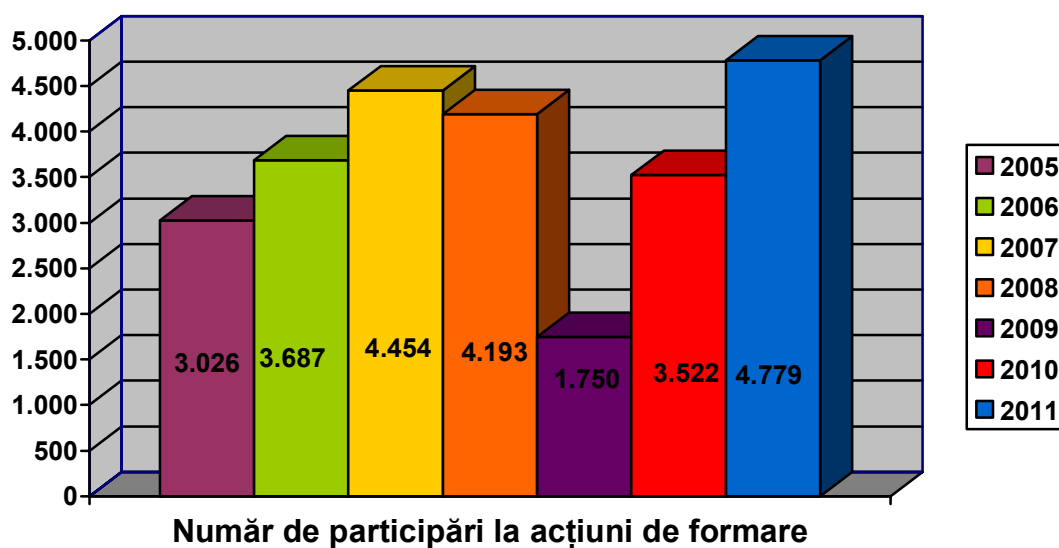
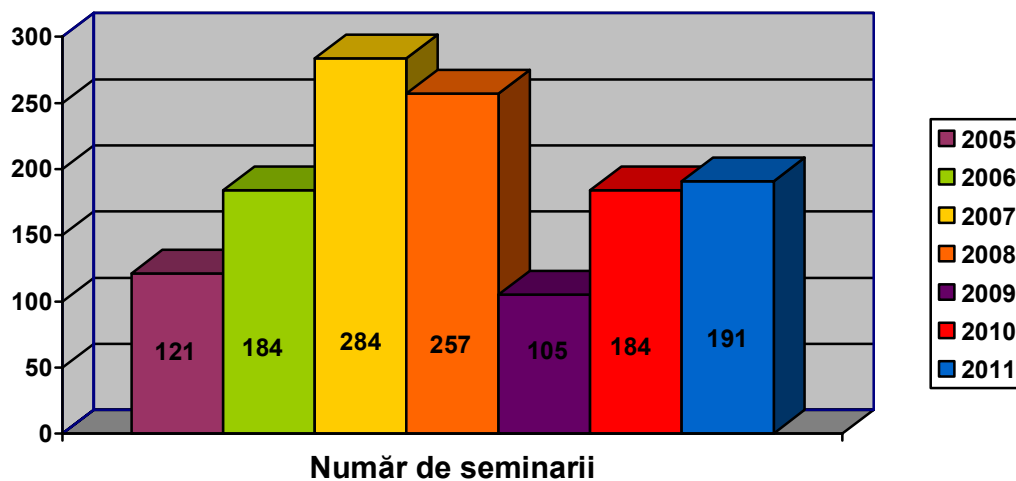
Urmare a intrării în vigoare a Noului Cod civil, Institutul Național al Magistraturii a organizat 18 seminarii de formare continuă, după cum urmează: 1 seminar, cu o durată de două zile, pentru formarea unui număr de 20 de formatori, în materia dreptului civil și procesual civil; 1 seminar realizat la nivel centralizat, care a presupus întâlnirea formatorilor menționați, cu reprezentanți ai curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a dezbate problemele discutate în cadrul seminariilor de formare (au participat 50 de magistrați, din care cei 20 de formatori menționați anterior și 2 reprezentanți ai fiecărei curți de apel); 16 seminarii la nivel descentralizat (au participat 30 de judecători).

De asemenea, în perioada 8-30 septembrie 2011, Institutul Național al Magistraturii a organizat patru conferințe dedicate noului Cod civil, în cadrul Programului de formare continuă a judecătorilor și procurorilor, acestea putând fi accesate și on-line; pentru magistrații care, din diferite motive, nu au avut posibilitatea de a vizualiza în direct conferințele, acestea au fost înregistrate video și postate pe pagina de internet a Institutului Național al Magistraturii. Numărul de vizualizări pentru toate cele patru conferințe a fost de 82.201, fiind înregistrați 14.976 vizitatori diferiți și un număr de 36.611 vizite.

Totodată, în cursul anului 2011, Institutul Național al Magistraturii a asigurat selecția unui număr de 25 de judecători și procurori pentru fiecare dintre cele 9 seminarii de formare continuă în domeniul justiției pentru minori (aspecte civile și penale), realizate în cadrul proiectului „Dezvoltarea sistemului de justiție pentru minori în România”, derulat de Ministerul Justiției în parteneriat cu Fundația Germană de Cooperare Juridică Internațională.

În anul 2011, 5.789 de magistrați au formulat opțiuni de participare la seminarii, în conformitate cu temele conținute în Programul de formare continuă. Institutul Național al Magistraturii a organizat un număr de 191 seminarii, la care au participat 4.779 de persoane, din care 3.425 judecători, 1.315 procurori, 19 magistrați-asistenți și 20 experți, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor.

Așadar, în 2011, Institutul Național al Magistraturii a format peste 50% din numărul magistraților din sistem, diferența între numărul de participanți (3637 judecători și procurori) și numărul de participări efective (4.779 de persoane) fiind determinată de faptul că unii magistrați au participat la acțiuni de formare de mai multe ori în cursul anului 2011. De asemenea, numărul judecătorilor și procurorilor care au participat la programele de formare din anul 2011 reprezintă peste 60 % din numărul magistraților care au formulat opțiuni de participare.

Participanți la acțiuni de formare

Intrarea în vigoare a noului Cod civil a constituit obiect de preocupare și pentru Ministerul Justiției care, la data de 30 iunie 2011, a organizat conferința cu tema „Intrarea în vigoare a noului Cod civil: realități și provocări legislative ale modernizării societății românești”.

Obiectivul conferinței a fost prezentarea noului Cod civil, cu referire specială la raportul dintre acesta și Codul de procedură civilă în vigoare, noutatea instituțiilor, sfera amplă a relațiilor sociale reglementate normativ prin dispozițiile sale și a reunit în cadrul unor dezbateri experți care au contribuit la elaborarea noilor Coduri și reprezentanți ai sistemului judiciar.

Este de semnalat însă că, Ministerul Justiției a tipărit și distribuit ediția oficială a noului Cod civil la peste o lună de la intrarea sa în vigoare.

II.3.4.2. Școala Națională de Grefieri

Începând cu luna octombrie 2011, Școala Națională de Grefieri a desfășurat acțiuni de *formare inițială* a celor 105 cursanți (75 de grefieri la instanțe și 30 de grefieri la parchete), admiși la concursul organizat în luna septembrie a anului 2011.

Totodată, în cadrul acțiunilor de formare inițială, Școala Națională de Grefieri a organizat și coordonat stagiul de specializare prevăzut de lege pentru un număr de 7 grefieri încadrați în condițiile art.36 din Legea nr.567/2004, cu modificările și completările ulterioare.

În ceea ce privește *formarea continuă*, calendarul de formare pentru anul 2011, astfel cum a fost aprobat prin hotărârea Plenului Consiliului, a cuprins un număr de 86 de acțiuni de formare, organizate la nivelul centrelor de pregătire, precum și seminarii desfășurate în forma învățământului la distanță (eLearning), în materii circumscrise dreptului procesual civil și dreptului procesual penal, inclusiv pentru grefierii recrutați în mod direct în anul 2010.

La propunerea Școlii Naționale de Grefieri, Consiliul Superior al Magistraturii a adoptat măsuri pentru popularizarea dispozițiilor Noului Cod civil constând în următoarele: creșterea cu o zi a duratei tuturor acțiunilor prevăzute a se derula în intervalul septembrie – noiembrie (cu excepția seminariilor adresate grefierilor din parchete, dar și a celor de drept procesual penal și de cooperare judiciară internațională în materie penală dedicate grefierilor din instanțe), suplimentarea programului anual de formare cu un număr de 20 de acțiuni, cu o durată de 2 zile, în toate cele patru centre de formare, acțiuni care să aibă drept temă „Implicațiile intrării în vigoare a Noului Cod Civil”, creșterea numărului participanților la toate seminariile de formare continuă din acest an, de la 20 la 25 de cursanți, derularea unui curs de formare la distanță, publicarea de materiale pe pagina de internet a Școlii (www.grefieri.ro).

Ca element de noutate, Școala Națională de Grefieri, în colaborare cu Institutul Național al Magistraturii, a reunit în anul 2011 în cadrul a două întâlniri, pe de-o parte, pe prim-grefierii curților de apel și pe președinții acestor instanțe, iar, pe de altă parte, pe prim-grefierii din cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel și pe procurorii generali ai acestor parchete, în vederea identificării problemelor comune conturate în activitatea de management desfășurată, dar și a soluțiilor de natură să asigure eficientizarea ei.

Data fiind iminenta implementare la nivelul instanțelor a programului de operare Ecris 4, s-au organizat la nivelul tuturor centrelor de pregătire care pot asigura infrastructura necesară (în prezent doar centrele de la Bârlad, Giroc și Sovata răspund acestei exigențe) seminarii de informatică, menite să asigure formarea grefierilor în utilizarea noului program.

În anul 2010 au fost recrutați prin concurs direct un număr de 140 de grefieri, astfel că, având în vedere nevoia de formare a noilor grefieri, dar și limitările bugetare ale anului 2011, pregătirea debutanților s-a realizat pe parcursul a două etape: o primă etapă, desfășurată în forma învățământului la distanță, la disciplinele drept procesual civil și drept procesual penal și o a doua etapă, organizată la nivelul centrelor de pregătire (pe parcursul a numai cinci zile), care și-a propus să asigure dobândirea de către grefieri a abilităților necesare utilizării programului Ecris 4, pe lângă aprofundarea unor aspecte practice, circumscrise cele două discipline deja prezentate.

În ceea ce privește grefierii formați de către Școală în anul 2011, numărul acestora este foarte ridicat, în raport cu resursele umane și materiale alocate activității de formare continuă în anul 2011, respectiv 2.108 persoane (1.560 grefieri din instanțe și 362 grefieri din parchete, instruiți în centrele de formare, 138 de grefieri debutanți și 48 de grefieri din instanțe, formați în acțiuni de 1 zi).

De asemenea, în cursul anului 2011, s-au desfășurat la Centrul de Pregătire de la Bârlad 4 acțiuni de formare a formatorilor, organizate cu sprijinul Băncii Mondiale, prin intermediul proiectului „Asistență tehnică pentru elaborarea programelor de studiu pentru noul plan de formare al Școlii Naționale de Grefieri și pentru furnizarea de programe de formare pentru patru materii noi”, care au vizat următoarele teme noi precum, Managementul documentelor, Managementul schimbării, Managementul timpului și Managementul performanței judiciare.

II.4. Modificări în plan normativ pentru continuarea reformării sistemului judiciar

II.4.1. Impactul principalelor modificări legislative și regulamentare asupra activității sistemului judiciar în anul 2011

Legea nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor a intrat în vigoare la data de 25 noiembrie 2010. Acest act normativ vizează, în principal, simplificarea procedurilor și sporirea celerității soluționării cauzelor, cu impact direct și asupra executării hotărârilor.

Impactul principalelor modificări legislative și regulamentare asupra activității sistemului judiciar în anul 2011 a fost stabilit pe baza răspunsurilor transmise de instanțe și parchete (cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cărora nu le-au fost transmise chestionare), la chestionarele de colectare a unor date necesare întocmirii raportului privind starea justiției pe anul 2011.

Referitor la *efectele* pe care le-a avut intrarea în vigoare a Legii nr.202/2010 *asupra activității instanțelor de judecată*, în cursul anului 2011, opinia majoritară la nivelul instanțelor judecătorești este aceea că modificările legislative survenite au avut *o influență mai degrabă pozitivă (75%)*, iar restul de 25% au avut o opinie categorică în sensul că această influență a fost pozitivă.

În ceea ce privește *parchetele*, opinia majoritară asupra efectelor intrării în vigoare a aceleiași legi este în sensul că aceasta a avut *o influență pozitivă* asupra actului de justiție (75%), iar restul de 25% au arătat că legea în discuție a avut mai degrabă o influență pozitivă asupra actului de justiție.

Cât privește *efectul* intrării în vigoare a Legii nr.202/2010 *asupra volumului de cauze* înregistrat în cursul anului 2011, *curțile de apel* au comunicat, într-o proporție de 68,75%, că volumul de cauze *în materie penală a crescut în mod semnificativ* pe rolul acestora, corelativ cu o scădere a volumului de activitate la tribunale, în aceeași materie. Modificările volumului de activitate la aceste grade de jurisdicție au fost influențate de reorganizarea căilor de atac în materie penală, pentru anumite tipuri de cauze, dar și de schimbarea competenței materiale pentru anumite tipuri de infracțiuni. Sub același aspect, numai 43% dintre tribunale au comunicat o scădere a numărului de cauze penale de pe rolul lor, 12,5% au arătat că a scăzut numărul dosarelor civile ca urmare, în principal, a faptului că o serie de hotărâri judecătorești în materie contravențională nu mai sunt supuse vreunei căi de atac și numai 6% au răspuns în sensul că numărul total al cauzelor de pe rolul tribunalelor a scăzut.

Judecătoriile au apreciat că, în general, nu s-a modificat volumul de activitate, însă au existat și judecătorii care au precizat că nu s-a putut aprecia asupra influenței intrării în vigoare a Legii nr.202/2010 în privința volumului de cauze, mai mult chiar, în 6% dintre cazuri s-a comunicat o creștere a numărului de cauze pe rol.

Parchetele de pe lângă curțile de apel au comunicat, în proporție de 31%, *o creștere a volumului de activitate* la nivelul acestora, iar în 18% din cazuri s-a arătat că numărul de cauze penale a crescut la toate nivelurile de jurisdicție. 12,5 % dintre parchetele de pe lângă tribunale au arătat că la nivelul acestora s-a înregistrat o scădere a numărului de cauze, datorată în principal activității din instanțe, iar în 6% dintre cazuri s-a relevat o creștere a volumului de activitate în faza de urmărire penală. S-a apreciat că, în general, volumul de activitate la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii nu a fost influențat de intrarea în vigoare a Legii nr.202/2010.

În ceea ce privește *efectele* intrării în vigoare a Legii nr.202/2010 *asupra duratei de soluționare a cauzelor, instanțele* au răspuns în 62,5% dintre cazuri că legea a avut *mai degrabă o influență pozitivă*, iar 31% dintre instanțe s-au pronunțat categoric în sensul că influența legii a fost pozitivă. Numai în 6% dintre cazuri s-a apreciat că legea a avut mai degrabă o influență negativă.

Parchetele, însă, s-au exprimat categoric în sensul că intrarea în vigoare a Legii nr.202/2010 a accelerat soluționarea cauzelor, 81,25 % dintre parchete răspunzând în sensul că, sub aspectul menționat, legea a avut *o influență pozitivă* și în 18,75% dintre cazuri s-a apreciat că legea a avut mai degrabă o influență pozitivă.

Cu referire la influența intrării în vigoare a noului Cod civil sub aspectul numărului de cauze înregistrate în perioada 01.10.2011 – 31.12.2011, instanțele, în proporție de 94%, au arătat că nu se poate aprecia asupra influenței intrării în vigoare a acestui act normativ asupra volumului de cauze, dată fiind perioada scurtă de la intrarea lui în vigoare și numai 6% dintre instanțe au raportat o creștere a numărului cauzelor comparativ cu perioada 01.10.2010-31.12.2010, determinată de intrarea în vigoare a noului cod.

Pentru a face mai eficiente prevederile Legii nr.202/2010 referitoare la transmiterea actelor procedurale prin intermediul mijloacelor electronice și accesul la bazele de date privind evidența persoanelor, a fost modificat și completat Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, cu modificările și completările

ulterioare. Acest Regulament a suferit modificări și ca urmare a intrării în vigoare a Codului Civil, fiind introduse dispoziții în ceea ce privește cauzele având ca obiect ocrotirea persoanei fizice, dar și pentru a asigura gestionarea în mod unitar a cererilor repetitive formulate cu scopul eludării repartizării aleatorii a cauzelor.

II.4.2. Principalele proiecte de acte normative cu impact asupra sistemului judiciar, aflate în dezbateri în anul 2011

Promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție

La finalul anului 2011, Parlamentul a aprobat, în urma angajării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședința comună din data de 15 decembrie 2011, Legea nr.300 din 23 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și pentru modificarea art. 29 alin.(1) lit.b) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, în ceea ce privește promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Legea a intrat în vigoare la data de 30 decembrie 2011.

Potrivit Legii nr.300/2011, promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se face numai prin concurs, organizat de Consiliul Superior al Magistraturii prin Institutul Național al Magistraturii. Concursul de promovare constă într-o probă eliminatorie, având ca obiect evaluarea hotărârilor judecătorești redactate, în cazul judecătorilor, sau a actelor întocmite în faza de urmărire penală ori în faza judecătii, în cazul procurorilor și un interviu susținut în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, în care se evaluează aspecte referitoare la conduita, deontologia și integritatea candidaților. A doua etapă a concursului este reprezentată de probele scrise, cu caracter teoretic și practic.

De asemenea, concepția asupra comisiilor de concurs este diferită de aceea din reglementarea altor concursuri, Legea nr.300/2011 aducând elemente de noutate în alcătuirea acestor comisii, care includ și categorii de profesioniști din afara sistemului judiciar (profesori de logică, psihologi, avocați, profesori universitari).

Răspunderea disciplinară și organizarea Inspecției Judiciare

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în ceea ce privește răspunderea disciplinară, a fost dezbătut în procedură de urgență în Parlamentul României și a fost adoptat prin Legea nr. 24/2012.

Avizul Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la proiectul de Lege a fost dat *sub condiția* punerii de acord a dispozițiilor proiectelor de acte normative referitoare la *răspunderea disciplinară* a magistraților cu principiul fundamental al înfăptuirii justiției de către magistrați imparțiali, independenți și supuși numai legii.

Consecvent acestei poziții, Consiliul Superior al Magistraturii a participat activ la dezbaterile parlamentare, iar la data de 15.12.2011 a hotărât convocarea Adunării Generale a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea sesizării Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legii în discuție, înainte de promulgare.

Consiliul Superior al Magistraturii a considerat că dispozițiile din acest proiect încalcă principiile fundamentale ale independenței justiției și separației puterilor în stat, deoarece permit o reanalizare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile, de către un organ administrativ și o tragere la răspundere disciplinară a judecătorului pentru soluția dată și pentru motivarea ei, iar pe de altă parte, modificările aduse în ceea ce privește titularii acțiunii disciplinare creează o subordonare a Inspecției Judiciare către ministrul justiției, prin controlul exercitat asupra actelor inspectorului judiciar.

Totodată, a apreciat că intrarea în vigoare a legii va avea efecte negative asupra echilibrului puterilor în stat, asupra ordinii publice și constituționale, prin diluarea, destabilizarea și vulnerabilizarea puterii judecătorești, singura în măsură să asigure continuitatea statului de drept.

Mai mult, fără a neglija importanța regândirii răspunderii disciplinare a magistratului și fără a eluda necesitatea reorganizării Inspecției Judiciare, s-a considerat că noile dispoziții aduc deservicii scopului propriu legii și îngrădesc șansele ca aceasta să își dovedească eficiența, utilitatea și necesitatea.

Prin Decizia nr.2/2012, Curtea Constituțională a respins însă obiecțiile de neconstituționalitate formulate de Înalta Curte de Casație și Justiție, apreciind că legea este în acord cu dispozițiile constituționale.

Tot astfel, Consiliul Superior al Magistraturii s-a adresat Președintelui României, solicitându-i ca, în exercitarea prerogativelor conferite de art. 77 alin. (2) din Constituție, să trimită Parlamentului spre reexaminare această lege, decretul de promulgare a legii fiind însă semnat la 16 ianuarie 2012.

Prevederile care au adus modificări în privința abaterilor și sancțiunilor disciplinare au intrat în vigoare la data de 26 ianuarie 2012, iar dispozițiile art. II din Legea nr.24/2012, care au adus modificări și completări Legii nr.317/2004, se vor aplica în termen de 120 de zile de la intrarea în vigoare a legii, dată la care devine operațională Inspecția Judiciară reorganizată.

Promovarea practicii unitare

Proiectul de lege privind promovarea practicii unitare și de modificare și completare a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Codului de procedură Civilă și Codului de procedură penală, aflat în anul 2011 în dezbatere parlamentară, a fost susținut de către Consiliul Superior al Magistraturii. Proiectul propunea mecanisme proactive, prin care instanța în fața căreia se află judecata putea cere, în anumite condiții, Înaltei Curți de Casație și Justiție să interpreteze norma de drept incidentă sau să revină asupra practicii sale, cu suspendarea soluționării cauzei și, respectiv, cu consecințe directe asupra modului de finalizare a procesului pentru părțile din acea cauză, spre deosebire de deciziile pronunțate *de lege lata* în soluționarea recursului în interesul legii, care nu au efect decât pentru viitor.

Proiectul de lege menționat a fost aprobat de Camera Deputaților, însă a fost respins de Senat la data de 31 octombrie 2011, din motive care nu pot fi imputate Consiliului Superior al Magistraturii care a susținut acest proiect.

Proiecte de acte normative privind degrevarea judecătorilor de sarcinile extrajurisdicționale

a) Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.116/2009 pentru instituirea unor măsuri privind activitatea de înregistrare în registrul comerțului, prin derogare de la prevederile Legii nr.26/1990 privind

registru comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr.31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și de la prevederile celorlalte acte normative incidente, pentru o perioadă de maximum 6 luni, soluționarea cererilor de înregistrare în registrul comerțului și, după caz, a altor cereri aflate în competența de soluționare a judecătorului delegat, s-a transferat în competența directorului oficiului registrului comerțului de pe lângă tribunal și/sau a persoanei sau persoanelor desemnate de către directorul general al Oficiului Național al Registrului Comerțului.

Ulterior, prin modificările aduse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2010, această măsură s-a prelungit până la reglementarea activității de înregistrare în registrul comerțului efectuată de registratorii comerciali. În consecință, în anul 2011, Ministerul Justiției a elaborat proiectul de lege privind registratorii comerciali și activitatea de înregistrare în registrul comerțului, precum și pentru modificarea unor acte normative cu incidență asupra activității de înregistrare în registrul comerțului. Acesta propune înlocuirea controlului judiciar al legalității operațiunilor de înmatriculare/înscriere de mențiuni în registrul comerțului cu un control administrativ, o codificare a dispozițiilor privitoare la operațiunile de înregistrare în registrul comerțului, care în prezent sunt dispersate în mai multe acte normative, precum și o procedură specifică de soluționare a cererilor adresate registratorilor comerciali (controlul prealabil înregistrării), cu posibilitatea controlului judiciar asupra actelor întocmite de acești registratori și procedura în fața organului judiciar.

Prin Hotărârea nr.189 din 31.03.2011, Consiliul Superior al Magistraturii a avizat favorabil proiectul de lege menționat, care continuă măsurile inițiate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.116/2009, în sensul degrevării judecătorilor de sarcinile extrajurisdicționale în această materie.

Proiectul de act normativ nu a fost adoptat până în prezent.

b) După cum este cunoscut din rapoartele privind starea justiției din anii anteriori, Consiliul Superior al Magistraturii a fost implicat în derularea „Proiectului privind transferul sarcinilor administrative de la judecători la grefieri”, care a presupus și experimentarea, prin constituirea la nivelul unor instanțe pilot, de echipe formate dintr-un judecător și doi grefieri (unul cu studii superioare juridice și unul cu studii medii), care să preia gestionarea dosarului de la învestirea instanței și până la pronunțarea hotărârii, fără vreo implicare a celorlalte compartimente auxiliare ale instanței. Propunerile grupului de lucru constituit la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, din care au făcut parte reprezentanți ai instituțiilor implicate, respectiv Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției și Școala Națională de Grefieri, s-au concentrat pe reorganizarea și delimitarea funcției de grefier cu studii superioare juridice în cadrul corpului grefierilor, în scopul înființării unei funcții de grefier de nivel superior, sens în care s-au transmis Ministerului Justiției propunerile de modificare și completare a legii privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor.

Proiectul de Lege privind statutul personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea a fost, însă, avizat nefavorabil prin Hotărârea nr.474 din 12.07.2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, principalele critici referindu-se la: modul în care inițiatorul proiectului de lege a înțeles să clasifice categoriile de personal de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor, excluzând categorii de personal care funcționează în prezent în instanțe; modalitatea de

recrutare a grefierilor judiciari, prin concurs național organizat de Ministerul Justiției, deși oportună este recrutarea acestei categorii de personal de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Școlii Naționale de Grefieri, instituție care are atribuții în domeniul formării inițiale și continue a grefierilor și care dispune de personal de instruire specializat; faptul că numirea în funcție, promovarea în funcții de conducere sau în funcții de execuție, formarea inițială și continuă, transferul, detașarea, sancționarea disciplinară, suspendarea sau eliberarea din funcție a personalului judiciar, a grefierilor și a grefierilor arhivari-registratori din cadrul instanțelor judecătorești trec din competența președintelui curții de apel în cea a ministrului justiției.

De asemenea, a fost criticată trecerea, fără nici o justificare, a Școlii Naționale de Grefieri din coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii în coordonarea Ministerului Justiției, considerată un regres în reglementare, câtă vreme, până în prezent, modul de recrutare, formare inițială și continuă a grefierilor prin această instituție s-a dovedit eficient și benefic sistemului judiciar.

În plus, numirea managerilor de instanță de către ministrul justiției nu se justifică, întrucât rațiunea instituirii managerului de instanță a fost tocmai degrevarea conducătorului instanței de atribuții administrative, colaborarea dintre aceștia fiind una din premisele reușitei în plan managerial, astfel că managerii de instanță ar trebui numiți de către președintele instanței sau al curții de apel, respectiv prim procurorul sau, după caz, procurorul general al parchetului.

În prezent, proiectul se află în dezbateri parlamentare.

Legile de punere în aplicare a noilor coduri și legile conexe

Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil a stabilit intrarea în vigoare a noului Cod civil la data de 1 octombrie 2011. În acest context, Consiliul Superior al Magistraturii, atât în cadrul dezbaterilor parlamentare, cât și prin adrese trimise Parlamentului, în acord cu opiniile instanțelor, a făcut demersuri repetate în sensul de a se stabili un interval rezonabil de timp între momentul publicării acestei legi, care a adus modificări multiple textului inițial al noului Cod civil și cel al intrării lui în vigoare.

În procedură de dezbateri parlamentare, la Camera Deputaților, se află proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal, la dezbaterile din Comisia juridică, de disciplină și imunități a camerei decizionale participând reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii.

De asemenea, în procedură de dezbateri parlamentare s-a aflat în anul 2011 proiectul de Lege pentru completarea Codului penal și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, referitor la confiscarea extinsă, care nu a fost adoptat până în prezent. Consiliul Superior al Magistraturii a formulat, la solicitarea Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României, o serie de amendamente referitoare la domeniul de aplicare a măsurii, fiind propuse două variante de reglementare, una care implica delimitarea sferei prin enumerarea categoriilor de infracțiuni care pot atrage incidența acestei măsuri de siguranță, iar cealaltă prin indicarea unei limite de pedeapsă.

De asemenea, amendamentele au vizat asigurarea eficienței acestui instrument prin extinderea sferei persoanelor verificate și a perioadei de referință pentru stabilirea valorii bunurilor dobândite de către persoana

implicată în săvârșirea infracțiunilor vizate de proiect, fiind însușite, în cvasitotalitate, de Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României, astfel că se regăsesc în forma adoptată de Plenul Senatului la data de 19 decembrie 2011.

O serie de *alte proiecte de acte normative deosebit de importante pentru sistemul judiciar au fost în dezbatere publică și au fost avizate de Consiliul Superior al Magistraturii*, printre acestea fiind: proiectul Legii pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală și pentru completarea și modificarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (Hotărârea nr.545 din 18.08.2011); proiectul Legii pentru punerea în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă (Hotărârea nr.540 din 18.08.2011); proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune (Hotărârea nr.541 din 18.08.2011); proiectul de Lege privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (Hotărârea nr.544 din 18.08.2011); proiectul de Lege privind executarea pedepselor, măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, neprivative de libertate (Hotărârea nr.543 din 18.08.2011).

II.5. Direcții de acțiune prioritare ale Consiliului Superior al Magistraturii pentru perioada 2011 - 2012, în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare cu Uniunea Europeană

În considerarea recomandărilor Comisiei Europene cuprinse în cel de-al cincilea Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, dat publicității la data de 20 iulie 2011, *Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat*, prin Hotărârea nr. 679 din 04 octombrie 2011, *Direcțiile de acțiune a autorităților și instituțiilor care au responsabilități în îndeplinirea Recomandărilor Comisiei Europene din Raportul publicat la 20 iulie 2011*. Monitorizarea modului de îndeplinire a măsurilor asumate de Consiliu în contextul acestor direcții de acțiune este atributul Comisiilor de lucru constituite la nivelul acestuia.

Documentul a fost elaborat în urma dezbaterilor purtate în cadrul Comisiilor de specialitate ale Consiliului și, ulterior, în cadrul întâlnirilor membrilor acestuia cu reprezentanții principalelor autorități implicate, respectiv Inspecția Judiciară, Institutul Național al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, având în vedere și observațiile scrise transmise de Ministerul Justiției.

Măsurile care intră în competența puterii executive sau a celei legislative, cuprinse în cadrul Direcțiilor de acțiune, constituie propuneri/solicitări ale Consiliului ce vor fi adresate instituțiilor competente în îndeplinirea respectivelor activități.

Noile direcții de acțiune au fost structurate în 29 de obiective, fiecare având stabilite acțiuni/măsuri concrete pentru aducerea la îndeplinire și dezvoltă, în fapt, cele 17 recomandări incluse în cadrul raportului Comisiei Europene din luna iulie 2011.

Cele mai importante obiective stabilite în cadrul direcțiilor de acțiune ale Consiliului Superior al Magistraturii, din perspectiva implementării recomandărilor Comisiei Europene privind reforma sistemului judiciar, vizează:

a) *Aplicarea efectivă și eficientă a noului Cod civil*, fapt ce presupune continuarea cooperării inter-instituționale în baza Protocolului inter-instituțional pentru implementarea Codului civil; definitivarea unui Plan de acțiune pentru implementarea noului Cod civil; specializarea formatorilor pentru pregătirea magistraților și a celorlalte categorii de profesioniști ai dreptului; dezvoltarea portalului „Jurispedia”;

În vederea realizării măsurilor propuse, în baza Protocolului inter-instituțional pentru implementarea Codului civil, au fost coordonate acțiunile de formare și informare cu privire la noul cod civil derulate de magistrați, avocați, notari publici, executori judecătorești.

Planul de acțiune pentru implementarea noului Cod civil a fost adoptat în data de 7 septembrie 2011, atribuțiile care au revenit Consiliului Superior al Magistraturii și instanțelor fiind aprobate prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.608 din 13 septembrie 2011.

De asemenea, 20 de formatori au fost specializați pentru pregătirea magistraților în domeniul noului Cod civil, iar procesul de specializare a continuat pentru ceilalți formatori. Portalul „Jurispedia” a fost lansat pe 4 octombrie 2011, fiind comentate, voluntar, total sau parțial, peste 660 articole din noul cod civil.

b) *Adoptarea unui plan pentru pregătirea intrării în vigoare a noului Cod penal, noului Cod de procedură penală și a noului Cod de procedură civilă*, cuprinzând următoarele măsuri: elaborarea planului de implementare a celorlalte trei coduri, ținând seama de studiile de impact; cooperarea inter-instituțională în baza Protocolului; specializarea formatorilor pentru aplicarea noului Cod penal, noului Cod de procedură penală și a noului Cod de procedură civilă; dezvoltarea în continuare a portalului „Jurispedia”;

Planul de acțiune privind implementarea Codului de procedură civilă, a Codului de procedură penală și a Codului penal a fost elaborat la nivelul Ministerului Justiției.

Prin Hotărârea nr.59 din 24 ianuarie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a asumat măsurile cuprinse în planul de acțiune privind formarea profesională inițială și continuă a magistraților și a propus ca, în urma consultării instanțelor, parchetelor, asociațiilor profesionale ale magistraților, a celorlalți factori implicați, dar și a societății civile, să fie elaborat un plan de acțiune comun privind punerea în aplicare a Codului de procedură civilă, a Codului de procedură penală și a Codului penal.

c) *Reorganizarea pe principii de eficiență și raționalizare a instanțelor și a parchetelor*, cuprinzând următoarele măsuri: redistribuirea posturilor de judecător și procuror și a celorlalte categorii de personal din schemele instanțelor și parchetelor supuse desființării conform Legii nr.148/2011, procedura de opțiune și transfer a personalului și finalizarea procedurilor de predare/primire a bunurilor; măsură vizând redistribuirea posturilor de judecător și procuror a fost adusă la îndeplinire prin Hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.738, 739, 769 și 954/2011.

d) *Asigurarea unei optimizări a activității sistemului de justiție*, cuprinzând următoarele măsuri: derularea proiectului finanțat de Banca Mondială privind optimizarea activității instanțelor; analiza concluziilor și propunerilor Studiilor de impact privind intrarea în vigoare a noilor coduri cu privire la resursele umane și organizarea instanțelor și parchetelor; constituirea unui grup inter-instituțional de lucru, alcătuit din

reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Ministerului Justiției, pentru aplicarea art.133 alin.2 din Legea nr.304 din 2004 privind organizarea judiciară.

În urma desfășurării procedurilor specifice, selecția și semnarea contractului de consultanță cu firma – East West Management Institute (SUA), a fost inițiată implementarea proiectului privind optimizarea activității instanțelor; la sfârșitul lunii decembrie 2011, Consultantul a transmis Raportul nr.1, intitulat „Raport de evaluare și analiză”, care include și o prezentare detaliată a tuturor activităților, însoțită de o propunere de metodologie de abordare a obiectivelor; prin Hotărârea nr.50 din 19 ianuarie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat acest raport.

Analiza concluziilor și propunerilor Studiilor de impact privind intrarea în vigoare a noilor coduri cu privire la resursele umane și organizarea instanțelor și parchetelor a fost efectuată în cursul anului 2011, iar prin Hotărârea nr.96/07.02.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii a fost constituit grupul de lucru interinstituțional în vederea elaborării Strategiei de resurse umane, format din reprezentanți ai Ministerului Justiției, Consiliului Superior al Magistraturii, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Înaltei Curți de Casație și Justiție.

e) Evaluarea inter-instituțională și în parteneriat cu societatea civilă a stării sistemului judiciar românesc, cuprinzând următoarele măsuri: elaborarea unei strategii naționale de reformă a sistemului judiciar, adoptată printr-un act comun al Guvernului, Parlamentului, Înaltei Curți de Casație și Justiție și Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin Hotărârea nr.999/20 decembrie 2011, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Planul multianual de activitate al Consiliului Superior al Magistraturii pentru perioada 2011-2016, cu modificări și completări, incluzând, în parte, observațiile formulate de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Ministerul Justiției.

Cele mai importante obiective stabilite în cadrul direcțiilor de acțiune ale Consiliului Superior al Magistraturii, din perspectiva implementării recomandărilor Comisiei Europene privind răspunderea sistemului judiciar, vizează:

a) Luarea deciziilor privind cariera magistraților în deplină transparență și de o manieră obiectivă, cuprinzând următoarele măsuri: revizuirea sistemului de evaluare profesională și de promovare a judecătorilor și procurorilor; revizuirea sistemului de răspundere disciplinară a magistraților; creșterea transparenței și accesibilității activității Inspecției Judiciare;

Procesul de revizuire a sistemului de evaluare este în curs de desfășurare, în sensul că au fost formulate propuneri de modificare legislativă.

Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.674/27.09.2011 a fost avizat condiționat proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii în sensul revizuirii sistemului de răspundere disciplinară a magistraților, inițiat de Ministerul Justiției.

Pe site-ul Inspecției Judiciare au fost publicate rapoarte de control, note aprobate de secții, rezoluții de clasare pronunțate de către comisiile de disciplină și decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție.

b) Creșterea rolului Inspecției Judiciare în analizarea și îmbunătățirea practicii judiciare, cuprinzând următoarele măsuri: monitorizarea dosarelor în care termenul rezonabil este depășit, atât la instanțe, cât și la parchete, începând cu data înregistrării în sistem a acestora, prin implicarea directă a conducătorilor instanțelor și parchetelor, inclusiv prin accesul Inspecției Judiciare la programul ECRIS al instanțelor și parchetelor; efectuarea cu precădere a unor controale tematice, punctuale, în vederea identificării aspectelor care pot conduce la dezechilibre în sistem; intervenția promptă în vederea identificării soluțiilor în vederea remedierii acestora și sancționării factorilor responsabili; continuarea analizei soluțiilor pronunțate de comisiile de disciplină, Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii și respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea unificării practicilor de inspecție;

Pentru prima dată Inspecția Judiciară a realizat monitorizarea dosarelor în care procedurile judiciare au fost temporizate, cu menționarea primei date de înregistrare în sistemul judiciar, realizându-se astfel o statistică reală cu privire la situația dosarelor vechi din sistemul judiciar românesc.

Pornind de la constatările menționate, Inspecția Judiciară a formulat o serie de propuneri care au fost aprobate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii în ședința din 18.10.2011. Printre acestea, având în vedere specificul situațiilor reținute la nivelul fiecărei curții de apel, se numără monitorizarea de către conducătorii instanțelor a dosarelor vechi și transmiterea rezultatelor monitorizării către Inspecția Judiciară.

Totodată, Secția pentru judecători a aprobat efectuarea controlului privind verificarea dosarelor de mare corupție aflate pe rolul instanțelor judecătorești, în perioada 14.11.2011- 16.12.2011, iar la Înalta Curte de Casație și Justiție, începând cu 05.01.2012, cu termen de finalizare a raportului de control 29.01.2012. Raportul Inspecției Judiciare a fost aprobat prin Hotărârea nr.116 din data de 28 februarie 2012.

În perioada 01 iulie – 11 octombrie 2011, au fost efectuate șapte controale tematice, având ca obiect: taxele judiciare de timbru, eficiența managerială, evaluarea incidenței în practică a cererilor introduse repetat, măsurile luate de către procurori și de către conducerea unităților de parchet în vederea soluționării cauzelor mai vechi de 1 an de la sesizare și de 6 luni/1 an de la începerea urmăririi penale înregistrate la unitățile de parchet, precum și măsurile luate în activitatea judiciară. Rapoartele de control au fost aprobate de către secțiile corespunzătoare ale Consiliului.

În cursul aceleiași perioade, a fost întocmit și înaintat spre analiză Plenului Consiliului Superior al Magistraturii Raportul de activitate al Inspecției Judiciare pe semestrul I/2011, raport aprobat de către plen.

În acest raport, a fost cuprinsă și analiza rezoluțiilor de clasare pronunțate de comisiile de disciplină, precum și a acțiunilor disciplinare exercitate și soluționate de secțiile Consiliului, inclusiv a celor rămase irevocabile prin decizii ale instanței supreme.

c) Reformarea și consolidarea autonomiei funcționale a Inspecției Judiciare și întărirea capacității acesteia, cuprinzând următoarele măsuri: optimizarea personalului, reglementarea procedurii privind evaluarea inspectorilor

judiciari și a managementului persoanelor cu funcții de conducere în cadrul Inspecției Judiciare, evaluarea inspectorilor judiciari și a managementului acestora, elaborarea unui Regulament de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare;

Prin Hotărârea nr.283 din 5 mai 2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a dispus modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, sub aspectul procedurii de selecție a inspectorilor din cadrul Inspecției Judiciare.

În luna septembrie 2001 au fost recrutați prin concurs, pe baza noii proceduri, un număr de 8 inspectori judiciari, numiți pe o perioadă de 6 ani. De asemenea, s-a declanșat procedura de recrutare pentru restul de 11 posturi vacante de inspectori judiciari, concursul fiind susținut la sfârșitul lunii noiembrie 2011.

Prin Legea nr. 24 din 17 ianuarie 2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial nr. 51 din 23 ianuarie 2012, au fost reglementate aspectele privind procedura de evaluare a inspectorilor judiciari și a managementului persoanelor cu funcții de conducere în cadrul Inspecției Judiciare, evaluarea inspectorilor judiciari și a managementului acestora, elaborarea unui Regulament de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare, noua organizare a Inspecției Judiciare și statutul inspectorilor judiciari.

Prin Hotărârea nr.160/09.03.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului pentru numirea în funcțiile de inspector-șef și inspector-șef adjunct.

d) Dezvoltarea portalului de jurisprudență Jurindex, cuprinzând următoarele măsuri: identificarea cadrului optim de finanțare și funcționare a portalului;

e) Respectarea prevederilor legale privind motivarea hotărârilor, cuprinzând următoarele măsuri: monitorizarea de către Inspecția Judiciară a respectării termenelor legale de redactare și motivare a hotărârilor judecătorești; modificarea prevederilor legale în materia termenului de redactare a hotărârilor judecătorești, cu ocazia adoptării proiectelor de lege de aplicare a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală.

Inspecția Judiciară s-a sesizat din oficiu în cazurile în care s-a constatat depășirea termenelor legale de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile (abaterea prevăzută de art.99 lit. i), fiind promovată o acțiune disciplinară împotriva unui judecător, pentru săvârșirea abaterii sus-menționate.

Guvernul urmează să aprobe și să transmită Parlamentului proiectele legilor de punere în aplicare a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală.

Cele mai importante obiective stabilite în cadrul direcțiilor de acțiune ale Consiliului Superior al Magistraturii, din perspectiva implementării recomandărilor Comisiei Europene privind eficacitatea activității judiciare, vizează:

a) Unificarea practicii judiciare, cuprinzând următoarele măsuri: promovarea proiectului legii privind unificarea practicii judiciare inițiat de Consiliu; revizuirea competențelor instanțelor de judecată în noile coduri

de procedură; continuarea publicării lunare a Buletinului Casație și a publicării anuale a Buletinului Jurisprudenței;

Prin Hotărârea nr.798/14 noiembrie 2011, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat favorabil noul proiect de lege al Ministerului Justiției pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, cu observații.

Reprezentanții Consiliului Superior al Magistraturii au participat la dezbaterile parlamentare cu privire la proiectele legilor de punere în aplicare a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală

Primul număr al Buletinului Casației a apărut în iulie-august, ultimul buletin publicat a fost buletinul pentru luna noiembrie 2011, Buletin anual - Buletinul Jurisprudenței a fost publicat pentru anul 2010, 97 de rezumate ale deciziilor pronunțate în 2011 au fost publicate pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

b) Reformarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și consolidarea rolului acesteia de instanță de casație, precum și creșterea capacității acesteia de a soluționa cazurile de corupție la nivel înalt, cuprinzând următoarele măsuri: modificări legislative menite să întărească rolul instanței supreme, ca instanță de casație; ocuparea posturilor vacante, în baza unei proceduri transparente și obiective;

Reprezentanții Consiliului Superior al Magistraturii au participat la dezbaterile parlamentare cu privire la proiectele legilor de punere în aplicare a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală.

Prin Hotărârea nr.484 din 21 iulie 2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a dispus modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, sub aspectul procedurii de selecție a candidaților pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Începând cu luna august 2011 s-au declanșat procedurile de selecție pentru ocuparea posturilor vacante de judecător în cadrul Înaltei Curți de Casație Justiție.

c) Creșterea capacității profesionale de investigare, urmărire penală și judecare a cazurilor de fraudă cu fonduri europene, împrejurare ce presupune formarea procurorilor și judecătorilor în această materie.

Obiectivul este în curs de realizare, prin includerea unor programe de pregătire profesională în planul de formare profesională pe anul 2012.

În anul 2011, au fost organizate 2 seminarii privind infracțiunile în materia achizițiilor publice.

Cele mai importante obiective stabilite în cadrul direcțiilor de acțiune ale Consiliului Superior al Magistraturii, din perspectiva implementării recomandărilor Comisiei Europene privind integritatea, vizează:

a) Creșterea integrității și confiscarea bunurilor a căror proveniență nu poate fi justificată, cuprinzând următoarele măsuri: luarea măsurilor legale în cazul persoanelor aflate în stare de incompatibilitate sau în conflict de interese; îmbunătățirea practicii judiciare privind confiscarea bunurilor a căror proveniență nu poate fi justificată;

S-au editat două culegeri privind răspunderea disciplinară și, respectiv, apărarea reputației profesionale și independenței judecătorilor și procurorilor pe anii 2006-2009. Toate soluțiile pronunțate de Secțiunile Consiliului în materie disciplinară, precum și deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție și rezoluțiile de clasare pronunțate de Comisiile de disciplină sunt publicate pe site-ul Inspecției Judiciare.

b) *Uniformizarea practicilor comisiilor de cercetare a averilor*, cuprinzând următoarele măsuri: organizarea unor sesiuni de formare destinate cu precădere judecătorilor și procurorilor desemnați ca membri ai comisiilor de cercetare a averilor; crearea unui grup de lucru pentru elaborarea unui Ghid de bune practici.

În luna septembrie 2011, Institutul Național al Magistraturii a stabilit organizarea, împreună cu Agenția Națională de Integritate și Societatea Academică Română, până la finalul anului 2011, în cadrul programului de formare continuă, a 5 seminarii dedicate judecătorilor și procurorilor, membri ai comisiilor de cercetare de pe lângă curțile de apel, responsabili cu soluționarea sesizărilor ANI.

La aceste seminarii au fost invitați să participe și judecători membri ai secțiilor de contencios administrativ. Seminariile își propun crearea unei practici unitare a comisiilor de cercetare, precum și elaborarea unui ghid de bune practici în aplicarea Legii nr.115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici.

Totodată, la data de 21.12.2011, la sediul Consiliului Superior al Magistraturii, a avut loc ceremonia semnării Protocolului de colaborare convenit între Consiliul Superior al Magistraturii și Agenția Națională de Integritate.

Prin acest protocol, cele două instituții au convenit să coopereze în vederea creșterii încrederii cetățenilor în actul de justiție, în independența, imparțialitatea și profesionalismului magistraților; a asigurării respectării principiilor după care se desfășoară activitatea de evaluare, respectiv legalitatea, confidențialitatea, independența operațională, celeritatea, buna administrare, dreptul la apărare, precum și prezumția dobândirii licite a averii.

Cele două părți semnatare se vor preocupa îndeaproape de îmbunătățirea cadrului legislativ privind domeniile lor de activitate.

Una din priorități, în cadrul acțiunii comune, este reprezentată de consolidarea componentelor de prevenție și de conștientizare în activitatea de combatere a corupției prin creșterea mecanismelor de acțiune proactive adecvate.

Obiectivele stabilite în cadrul direcțiilor de acțiune ale Consiliului Superior al Magistraturii, din perspectiva implementării recomandărilor Comisiei Europene privind lupta împotriva corupției, vizează:

a) *Elaborarea unei noi strategii multianuale anticorupție, pe baza recomandărilor unui studiu de impact independent și crearea unui grup de monitorizare a implementării noii Strategii Naționale Anticorupție*, cuprinzând următoarele măsuri: crearea unui grup de lucru inter-instituțional, cu participarea societății civile, pentru elaborarea noii Strategii Naționale Anticorupție; transformarea grupului de lucru inter-instituțional pentru elaborarea Strategiei Naționale Anticorupție, în grup de monitorizare a implementării acesteia.

Consiliul Superior al Magistraturii a avizat pozitiv noua Strategie Națională Anticorupție pe 27 septembrie 2011. Ulterior, a elaborat propria strategie sectorială numită „Strategia pentru întărirea integrității în justiție” însoțită de un Plan de acțiune aferent, care a fost pusă în dezbateră societății civile și a instanțelor și parchetelor. În ședința din data de 22 noiembrie 2011, Plenul Consiliului a aprobat Strategia de întărire a integrității în justiție 2011 – 2016 și Planul de acțiune pentru implementarea strategiei.

b) Obținerea de rezultate convingătoare în recuperarea produselor infracțiunii și în ceea ce privește urmărirea cazurilor de spălare de bani, ca infracțiune de sine stătătoare, cuprinzând următoarele măsuri: transpunerea completă în legislația română a Deciziei-cadru a Consiliului 2005/212/JAI din 24 februarie 2005; analizarea celor mai bune practici din Uniunea Europeană în vederea desăvârșirii cadrului instituțional român în materie; formarea judecătorilor și a procurorilor pentru soluționarea cazurilor complexe privind spălarea de bani.

Proiectul de lege elaborat de Ministerul Justiției a fost transmis Parlamentului cu avizul Consiliului. Proiectul a fost adoptat de Senat la data de 12 decembrie 2011, fiind în prezent în dezbateră la Camera Deputaților.

În cadrul planului de formare continuă descentralizată au fost organizate periodic activități de formare în domeniul criminalității economico financiare, precum și în materia combaterii corupției și spălării de bani. Acțiuni specifice de formare în domeniu au fost cuprinse și în planul de formare profesională continuă la nivel centralizat pe anul 2012.

Capitolul III Accesul și încrederea în justiție, transparența și integritatea sistemului

III.1. Asigurarea accesului liber la justiție în anul 2011

III.1.1. Accesul liber la justiție, componentă definitorie a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Principiul liberului acces la justiție oferă oricărei persoane dreptul de a accede la instanța judecătorească în vederea apărării drepturilor sale legitime. Simpla consacrare legală la nivel suprem, prin Constituție, nu asigură însă o eficacitate reală a acestui principiu, fiind necesară instituirea unor mijloace care să facă posibilă respectarea acestuia.

Art.21 din Constituția României, în concordanță cu art.6 pct.1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.10 din Declarația universală a drepturilor omului, precum și cu art.14 pct.1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, stipulează că orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, nicio lege neputând îngrădi acest drept.

Principiul liberului acces la justiție este reiterat și de art.6 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru asigurarea respectării principiului amintit, au fost inserate în legislația națională - Legea nr.211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările ulterioare, O.U.G. nr.51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare - mai multe dispoziții referitoare la diferite drepturi subsumate accesului la justiție.

Din datele comunicate de instanțe, rezultă că, în anul 2011, au fost formulate un număr de 16.795 de cereri de acordare a ajutorului public judiciar, fiind admise un număr de 11.030 dintre acestea. În mod preponderent, obiectul acestor cereri a vizat scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, inclusiv a celor datorate în faza de executare silită, precum și plata onorariului pentru asigurarea reprezentării, asistenței juridice și, după caz, a apărării, printr-un avocat numit sau ales, pentru realizarea sau ocrotirea unui drept ori interes legitim în justiție sau pentru prevenirea unui litigiu.

În cursul anului 2011, instanțele și parchetele au adoptat o serie de măsuri de natură să contribuie la îmbunătățirea accesului liber la justiție, constând, în principal, în următoarele: afișarea la sediile instanțelor și parchetelor a informațiilor de interes public pentru justițiabili, soluționarea cu celeritate a petițiilor adresate, precum și a solicitărilor privind furnizarea de informații de interes public, distribuirea de ghiduri de îndrumare pentru justițiabili, asigurarea unui program zilnic de audiențe, aducerea la cunoștința victimelor infracțiunilor a drepturilor ce le revin sau admiterea unor cereri având ca obiect astfel de drepturi.

III.1.2. Executarea hotărârilor judecătorești, componentă intrinsecă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, s-a stabilit că plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială

stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2009, se va realiza după o procedură de executare eşalonată, în tranşe egale, în perioada 2010 – 2012.

Ulterior, prin Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr.18/2010, pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr.71/2009, procedura de executare eşalonată a fost modificată, urmând a fi realizată în perioada 2011 – 2013, de asemenea în tranşe egale. Actul normativ menţionat a fost însă respins prin Legea nr.228/2011.

Prin Legea nr.230/2011, de aprobare a Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr.71/2009, a fost însă modificat articolul 1 alin. (1) al ordonanţei de urgenţă, prevăzându-se o executare etapizată a plăţii sumelor prevăzute prin hotărâri judecătoreşti având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, extinsă la perioada 2012-2016.

În ceea ce priveşte Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr.71/2009, intenţia legiuitorului delegat a fost ca aceasta să instituie unele „reglementări speciale”, cu aplicabilitate limitată în timp, privind executarea silită a hotărârilor judecătoreşti prin care au fost acordate anumite drepturi salariale pentru personalul din sectorul bugetar, printre care se numără plata voluntară eşalonată a sumelor prevăzute prin hotărâri judecătoreşti şi suspendarea de drept, până la data de 31 decembrie 2009, a oricărei cereri de executare silită privind aceste sume.

În mod similar, Legea nr.230/2011 a instituit interdicţia creditorilor sumelor acordate prin hotărâri judecătoreşti constând în plata unor drepturi salariale de a le obţine pe calea executării silite, în cazul refuzului statului de a le achita de bunăvoie.

Având în vedere că executarea hotărârilor judecătoreşti este parte integrantă din procesul civil, prin prevederile legale menţionate, respectiv prin eşalonarea succesivă a plăţii sumelor prevăzute prin hotărâri judecătoreşti având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială şi prin imposibilitatea creditorilor de a deschide procedura executării silite, pe o perioadă de peste 9 ani, între anii 2008-2016, a fost încălcat dreptul fundamental de acces la justiţie, prevăzut de dispoziţiile alin. (3) al art.21 din Constituţia României, republicată, în conformitate cu care părţile au dreptul la un proces echitabil şi la soluţionarea cauzelor într-un termen rezonabil.

Prin Decizia nr.1.533 din 28 noiembrie 2011, referitoare la obiecţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor Legii pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr.71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, Curtea Constituţională a constatat că dispoziţiile acestei legi sunt constituţionale. Citând multiplele soluţii ale Curţii Europene a Drepturilor Omului, care a stabilit în mod constant că despăgubirea recunoscută printr-o decizie definitivă şi executorie constituie un bun în sensul art.1 din Protocolul nr.1, iar neexecutarea plăţii într-un termen rezonabil constituie o atingere a dreptului reclamantului la respectarea bunurilor, ca şi faptul că lipsa de lichidităţi nu poate justifica un asemenea comportament, Curtea Constituţională a apreciat că măsura criticată este necesară într-o societate democratică şi că ingerinţa statului se impune în vederea restructurării şi echilibrării cheltuielilor bugetare, precum şi pentru respectarea prevederilor art.126 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene.

În acest context, trebuie subliniate dispozițiile art.6 alin.(1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, potrivit căreia: „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială” și interpretarea pe care Curtea de la Strasbourg a dat-o acestuia în ceea ce privește etapa executării silite.

Astfel, într-o jurisprudență constantă, Curtea a expus cu claritate obligația statului de a executa din oficiu, într-un termen rezonabil, hotărârile pronunțate împotriva sa și a considerat că sarcina de a asigura executarea unei hotărâri judecătorești împotriva statului revine în primul rând autorităților de stat, începând din momentul în care hotărârea respectivă devine definitivă și executorie.

Complexitatea procedurii interne de executare silită sau a sistemului bugetar al statului nu poate scuti statul de obligația sa, în baza Convenției, de a garanta fiecărei persoane dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii într-un interval rezonabil. De asemenea, autoritățile nu pot invoca lipsa de fonduri sau a altor resurse pentru a justifica neexecutarea unei hotărâri judecătorești. Revine statelor obligația de a-și organiza sistemul legal într-o asemenea manieră încât autoritățile să își poată îndeplini obligația lor în această privință.

Cu privire la durata procedurii de executare, dreptul de acces la justiție nu ar fi efectiv dacă executarea unei hotărâri într-un caz particular ar fi condiționată de adoptarea de către administrație a unei proceduri sau norme în domeniul respectiv.

Rezultă, deci, că statul are obligația de a lua toate măsurile pentru a executa hotărârea prin care a fost obligat la plata unor sume, indiferent de natura acestora.

În ceea ce privește modificarea unor proceduri jurisdicționale în curs de derulare în care însuși statul este parte, principiul preeminenței dreptului și noțiunea de proces echitabil consacrate de art.6 se opun oricărei ingerințe a puterii legislative în administrarea justiției, în scopul influențării soluționării judiciare a unui litigiu.

Sub acest aspect, trebuie remarcat că, atât Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.71/2009, cât și Legea nr.230/2011 sunt de natură să influențeze finalizarea unui proces, prin tergiversarea executării hotărârilor judecătorești.

În concluzie, succesiunea actelor normative privind executarea plății sumelor reprezentând drepturi salariale, câștigate de personalul din sistemul bugetar, aduce atingere atât dreptului la un proces echitabil, consacrat de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care include în structura sa executarea hotărârilor judecătorești ca o componentă intrinsecă, cât și principiului independenței puterii judecătorești în componenta ei financiară.

III.2. Petiții și reclamații

În cursul anului 2011, au fost puse la dispoziția publicului interesat instrumente de petiționare care să faciliteze accesul acestuia la o soluție rapidă din partea Consiliului Superior al Magistraturii și să permită crearea unei imagini cât mai clare cu privire la spectrul de decizii la care, potrivit legii, se poate aștepta.

La nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, a fost înregistrat în cursul anului 2011 un număr de 11.015 petiții. Dintre acestea, 9.502 au fost adresate direct Consiliului, iar 1.513 au fost primite de la alte instituții.

Din totalul petițiilor, 3734 de petiții au primit răspuns din partea Consiliului, fără a mai fi necesară transmiterea către alte instituții competente, iar 3359 de petiții au fost transmise Inspecției Judiciare, întrucât se reclamau pretinse abateri disciplinare (conduita necorespunzătoare a magistraților, încălcarea obligațiilor profesionale, nerespectarea normelor procedurale privind primirea cererilor, repartizarea aleatorie a dosarelor, stabilirea termenelor, continuitatea completului de judecată ș.a.).

Un număr de 1300 de petiții au fost trimise la instanțe, întrucât reprezentau fie apărări formulate în cadrul unor dosare aflate pe rolul acestora, fie cereri de strămutare sau chiar cereri de eliberare de copii de pe documente. De asemenea, un număr de 1457 de petiții au fost trimise la parchete, fiind, cu precădere, plângeri penale sau plângeri privind tergiversarea cercetărilor în dosare aflate pe rolul parchetelor.

Nu în ultimul rând, un număr de 1179 de petiții au fost clasate, deoarece au avut același obiect cu al unor petiții soluționate de Consiliu anterior sau au fost anonime. Restul petițiilor au fost redirecționate către alte instituții sau organizații profesionale competente (Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor, Uniunea Națională a Barourilor din România, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești etc.).

În funcție de conținutul petițiilor, au existat și situații în care aceeași petiție a fost transmisă mai multor instituții.

În ceea ce privește instanțele și parchetele, în cursul anului 2011, principalele aspecte sesizate de justițiabili în cuprinsul petițiilor adresate acestora au constat în nemulțumiri față de durata procedurilor judiciare și față de soluțiile pronunțate, depășirea termenelor legale de redactare a hotărârilor, nemulțumiri legate de activitatea organelor de poliție, de prezentarea cu întârziere a dosarelor în arhivă și eliberarea cu dificultate de copii de pe înscrisuri. Au fost solicitate însă și consultații juridice sau relații cu privire la desfășurarea proceselor.

III.3. Răspunderea disciplinară a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți

În cursul anului 2011, la Inspekția judiciară s-au înregistrat, în vederea soluționării, un număr total de **5.161 de lucrări**, față de un număr total de 4.212 de lucrări înregistrate în cursul anului 2010 și un număr de 3.192 de lucrări înregistrate în anul 2009.

La Serviciul de Inspekție Judiciară pentru judecători au fost înregistrate 2.925 de lucrări referitoare la activitatea sau conduita judecătorilor, la care s-au adăugat și 661 de reveniri cu privire la memoriile anterioare (unele dintre acestea conținând și aspecte noi, care au presupus verificări suplimentare față de lucrarea inițială), adică un număr total de 3.586 de lucrări repartizate și care au necesitat verificări din partea inspectorilor din cadrul Serviciului inspekție judiciară pentru judecători.

Detaliind cu privire la numărul de sesizări și la instanțele la care se referă, din totalul sus-menționat, un număr de 754 au vizat Curtea de Apel București, 274-Curtea de Apel Craiova, 222-Curtea de Apel Ploiești, 163-Curtea de Apel Timișoara, 198-Curtea de Apel Pitești, 137-Curtea de Apel Galați, 167-Curtea de Apel Cluj, 178-Înalta Curte de Casație și Justiție, 127-Curtea de Apel Bacău, 114-Curtea de Apel Iași, 125-Curtea de

Apel Alba Iulia, 99-Curtea de Apel Constanța, 111-Curtea de Apel Suceava, 92-Curtea de Apel Oradea, 93-Curtea de Apel Brașov, 64-Curtea de Apel Târgu Mureș și 7 petiții Curtea Militară de Apel.

La *Serviciul de Inspecție Judiciară pentru procurori* au fost înregistrate 1.185 de lucrări referitoare la activitatea sau conduita procurorilor, la care s-au adăugat 390 de reveniri la memorii anterioare (unele dintre acestea conținând și aspecte noi, care au fost verificate), rezultând un total de 1.575 de lucrări.

Dintre acestea, un număr de 203 au vizat activitatea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, inclusiv Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Combatere a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, 216-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București; 106-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova; 60-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Iași; 80-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești; 77-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Pitești; 61-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara; 74-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța; 35-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău; 61-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj; 28-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați; 38-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea; 32- Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Suceava; 37-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov; 42-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia; 18-Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș; 17-Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel București.

Raportând numărul de sesizări formulate la obiectul acestora, se constată că, în anul 2011, petițiile formulate au vizat în mod preponderent *nerespectarea normelor de procedură, modul de instrumentare a cauzei și soluția pronunțată*. Într-un număr mai redus de situații, petiționarii au sesizat *temporizarea procedurilor, atitudinea nedemnă, redactarea cu întârziere a hotărârilor, nerespectarea normelor privind repartizarea aleatorie, imixtiunea în actul de justiție, practica neunitară, refuzul de a îndeplini o îndatorire de serviciu, modul de organizare a audiențelor, sesizări penale, disfuncționalități administrative etc.*

Cu excepția situațiilor în care, ulterior analizei de către inspectori, s-a impus sesizarea Comisiilor de Disciplină, în celelalte cazuri s-au efectuat verificări în urma cărora s-a constatat că activitatea de judecată s-a desfășurat în limitele legale și regulamentare, cu mențiunea că erorile constatate pe parcursul verificărilor nu au fost de natură a aduce atingere îndeplinirii ori realizării actului de justiție.

Verificările efectuate au mai relevat faptul că, într-o proporție însemnată, justițiabili și-au exprimat nemulțumirea față de activitatea judecătorilor, omițând faptul că aprecierea probelor în proces, ca și incidența normelor legale și aplicabilitatea lor la situația de fapt dedusă judecății, reprezintă chestiuni de fond, fiind în consecință, atributul esențial al activității de judecată propriu-zise.

În anul 2011 au fost înregistrate un număr total de **77 sesizări din oficiu** ale Inspecției judiciare, dintre acestea un număr de 62 fiind înregistrate la *Serviciul de Inspecție judiciară pentru judecători*, iar un număr de 15 fiind înregistrate la *Serviciul de Inspecție judiciară pentru procurori*.

Comparativ cu anul 2010, când au fost înregistrate un număr total de 83 de sesizări din oficiu (60 la Serviciul de Inspecție judiciară pentru judecători și 23 la Serviciul de Inspecție judiciară pentru procurori), se constată o diminuare a numărului total al sesizărilor din oficiu ale Inspecției judiciare.

Sesizările din oficiu înregistrate la Serviciile de Inspecție Judiciară au fost determinate de aspecte sesizate în mass-media referitoare la activitatea judecătorilor și procurorilor sau la deficiențe în organizarea administrativ-jurisdicțională a activității instanțelor și parchetelor, tergiversarea cercetărilor, nerespectarea normelor de procedură, conduita unor procurori pe parcursul instrumentării unor cauze penale, ori de constatări ale inspectorilor judiciari, urmare a derulării controalelor desfășurate la instanțe și parchete sau a diferitelor activități de monitorizare.

Urmare a sesizărilor din oficiu rezultate din apariția diferitelor materiale de presă, Serviciile de Inspecție Judiciară au efectuat verificări și au întocmit note, care au pus în discuție activitatea judecătorilor și procurorilor. Cu privire la activitatea instanțelor, Serviciul de Inspecție Judiciară pentru judecatori a acordat o atenție sporită identificării cauzelor care duc la redactarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești, dispunând măsuri stricte de verificare a duratelor în care se realizează această activitate. Exemplificând, este relevant faptul că inspectorii din cadrul Serviciului de inspecție judiciară, în perioada 01.07.2011 – 19.10.2011, s-au sesizat din oficiu în 27 de cazuri de redactare a hotărârilor cu depășirea termenelor legale, din care 18 sunt în curs de soluționare, iar în 9 cazuri a fost sesizată Comisia de disciplină pentru judecatori. De asemenea, din totalul sesizărilor din oficiu ale Serviciului de inspecție judiciară pentru procurori, în 2 cazuri a fost sesizată Comisia de disciplină pentru procurori.

În cursul anului 2011, pe rolul **Comisiilor de Disciplină** au fost înregistrate un număr de **207 sesizări**, din care 158 de sesizări privind săvârșirea unor abateri disciplinare de către judecatori sau magistrați asistenți și 49 de sesizări privind săvârșirea unor abateri disciplinare de către procurori.

Comparativ cu anii 2010 și 2009, în anul 2011, se observă o scădere progresivă a cazurilor de sesizare a comisiilor de disciplină, la nivelul anului 2010 fiind înregistrat un număr total de 311 sesizări (246 privind activitatea judecătorilor și 65 privind conduita procurorilor), iar la nivelul anului 2009 un număr total de 447 sesizări (367 privind activitatea judecătorilor și 80 privind conduita procurorilor).

În 134 de cauze, sesizările au aparținut părților din dosare, Inspecției Judiciare - din oficiu, colegiilor de conducere ale instanțelor, conducerilor Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și altor unități de parchet, judecătorilor, Ministerului Justiției, diferența de 73 de sesizări provenind de la Ministerul Finanțelor.

Din totalul de 158 de sesizări privind săvârșirea unor abateri disciplinare de către judecatori sau magistrați asistenți, în 18 lucrări s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare și sesizarea Secției pentru judecatori în materie disciplinară cu soluționarea acesteia, în 136 de cauze s-a dispus clasarea, într-o situație a fost sesizată Secția pentru judecatori cu privire la încălcarea normelor Codului deontologic, iar trei cauze se află în curs de efectuare a cercetării disciplinare. În afara celor sus-menționate, Comisia de Disciplină pentru judecatori a mai pronunțat 3 clasări, vizând lucrări înregistrate în cursul anilor 2009-2010.

De asemenea, din totalul de 49 de sesizări privind săvârșirea unor abateri disciplinare de către procurori, în 8 cauze s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare și sesizarea Secției pentru Procurori cu soluționarea acesteia, iar în 40 de cauze s-a dispus clasarea, o lucrare aflându-se în curs de soluționare la Comisia de Disciplină pentru procurori.

Comparativ cu anii 2010 și 2009, în anul 2011, se observă o ușoară scădere a numărului de acțiuni disciplinare exercitate de Comisia de Disciplină pentru procurori (în 2009 au fost exercitate 11 acțiuni disciplinare, iar în 2010 au fost exercitate 10 acțiuni disciplinare). În cazul acțiunilor disciplinare exercitate de Comisia de Disciplină pentru judecători, în anul 2011, numărul acestora a crescut comparativ cu anul 2010, când au fost exercitate 15 astfel de acțiuni, însă a scăzut prin raportare la anul 2009, când au fost exercitate un număr de 27 de acțiuni.

Ca urmare a sesizărilor, Secția pentru judecători în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii a pronunțat 14 hotărâri, 12 dintre acestea în acțiuni exercitate în anul 2011, iar 2 hotărâri în acțiuni exercitate anterior datei de 01.01.2011, 5 acțiuni disciplinare aflându-se pe rolul Secției pentru judecători, în curs de soluționare (două dosare au fost conexe pe rolul Secției pentru judecători și au fost soluționate printr-o singură hotărâre).

Secția pentru procurori în materie disciplinară a pronunțat 9 hotărâri, 5 dintre acestea în acțiuni exercitate în anul 2011, iar 4 hotărâri în acțiuni exercitate în cursul anului 2010, 3 cauze aflându-se în continuare pe rol.

Sub aspectul *soluțiilor pronunțate* de Secțiile Consiliului în materie disciplinară, în cursul anului 2011 au fost admise 15 acțiuni disciplinare (11 de către Secția pentru judecători și 4 de către Secția pentru procurori), iar 8 acțiuni au fost respinse (3 de către Secția pentru judecători și 5 de către Secția pentru procurori).

Raportat la *natura sancțiunilor*, Secția pentru judecători a aplicat: 4 sancțiuni de excludere din magistratură, 3 sancțiuni de diminuare a indemnizației de încadrare lunară brută și 4 sancțiuni cu avertisment, 7 hotărâri de aplicare a acestora rămânând irevocabile (2 sancțiuni de excludere din magistratură, 2 sancțiuni de diminuare a indemnizației de încadrare lunară brută și 3 sancțiuni cu avertisment).

Secția pentru procurori a aplicat: 2 sancțiuni cu avertisment, o sancțiune de diminuare a indemnizației de încadrare lunară brută și o sancțiune de mutare disciplinară la un alt parchet, 2 hotărâri de aplicare a acestora rămânând irevocabile (1 sancțiune cu avertisment și 1 sancțiune cu mutare disciplinară la un alt parchet).

Sub aspectul *conținutului acțiunilor disciplinare* formulate de Comisia de disciplină în anul 2011, admise de *Secția pentru judecători* și rămase irevocabile:

Sancțiunea excluderii din magistratură a fost aplicată ca urmare a faptului că, *într-un caz*, judecătorul a avut un comportament nedemn față de mai mulți grefieri ai instanței și nu a redactat în termenul legal un număr de 189 hotărâri judecătorești, termenul de redactare fiind depășit, în unele cauze și cu 1 an, iar *într-o altă situație* judecătorul a dispus amânarea succesivă a pronunțării, pe perioade ce au depășit termenul de 7 zile prevăzut de lege într-un număr de 100 de cauze pronunțate în perioada 01.09.2009-30.04.2010, iar pentru un număr de 135 hotărâri pronunțate în perioada august 2009-31.03.2010 termenul de redactare a fost cu mult depășit, acestea nefiind redactate până la data de 14.05.2010.

Sancțiunea diminuării indemnizației de încadrare lunară brută a fost aplicată unui judecător pentru că a procedat la admiterea cererilor de preschimbare a termenului de judecată fără a verifica existența unor motive temeinice, iar *unui alt* judecător întrucât a refuzat, în mod nejustificat, să participe la judecarea unor cauze care aveau termen de judecată, deși era prezent în instanță.

Sanctiunea avertismentului s-a raportat la aspecte de conduită, în sensul că *judecătorul* nu a manifestat interes pentru redactarea în termenele prevăzute de lege a hotărârilor, nu a ținut o evidență strictă a circuitului administrativ al dosarelor, nu a dat îndrumări grefierului de ședință și nici nu a anunțat conducerea instanței despre modul de lucru al acestuia, nesemnând hotărârile motivate perioade îndelungate. De asemenea, a mai fost aplicată această sancțiune întrucât, pe de o parte, un judecător a pronunțat o hotărâre într-un dosar fără să invoce incidentul procedural cu privire la abținerea de la judecată, deoarece pronunțase anterior hotărârea casată, iar pe de altă parte, un alt judecător a dispus măsuri și a soluționat cauze, fără a permite părților și apărătorilor acestora accesul în sala de ședință pe parcursul dezbaterilor, încălcând astfel dispozițiile de procedură ce stabilesc că judecarea dosarelor trebuie să aibă loc în ședință publică.

Sub aspectul *conținutului acțiunilor disciplinare* formulate de Comisia de disciplină în anul 2011, admise de *Secția pentru procurori* și rămase irevocabile:

Sanctiunea mutării disciplinare la un alt parchet a fost aplicată ca urmare a faptului că magistratul cercetat și-a folosit funcția de prim procuror în vederea rezolvării unor probleme personale, intervenind și în soluționarea unor dosare înregistrate la parchetul unde își desfășura activitatea.

Sanctiunea avertismentului a fost aplicată față de un procuror pentru exercitarea funcției cu gravă neglijență, reținându-se că procurorul nu a luat măsurile necesare pentru păstrarea, soluționarea și predarea unui număr de 2 dosare care i-au fost repartizate, fapt care a condus la reconstituirea lor.

Referitor la *acțiunile respinse* de cele două Secții ale Consiliului, s-a reținut în esență că, raportat la starea de fapt și la împrejurările care au condus la încălcarea dispozițiilor legale, nu se justifică sancționarea judecătorilor și a procurorilor cercetați, avându-se în vedere următoarele:

- motivele care au dus la întârzierile în redactare acumulate de judecător nu sunt imputabile acestuia, în condițiile în care a înregistrat un volum de activitate cu mult peste media națională și a depus eforturi concretizate în mărirea programului de lucru cu aproximativ 4 ore și afectarea concediului de odihnă pentru a redacta hotărârile pronunțate;

- inspectorii au solicitat sancționarea judecătorului care a participat la judecarea și soluționarea unor cauze în care avocatul unora dintre părți era o persoană cu care judecătorul întreținea o relație de prietenie cu caracter notoriu, ce a provocat discuții pe această temă, arătând că a fost afectată imparțialitatea, demnitatea și prestigiul funcției de judecător, însă în urma probelor administrate nu a rezultat că ar fi fost afectate corectitudinea judecății sau a soluțiilor pronunțate, mare parte din soluțiile date fiind în defavoarea părților reprezentate de respectivul avocat și, mai mult decât atât, acestea au fost judecate în complet de trei judecători;

- doi procurori cercetați pentru săvârșirea unor încălcări grave ale normelor de conduită profesională au fost eliberați din funcție prin pensionare, respectiv prin demisie, astfel că s-a dispus respingerea acțiunilor disciplinare promovate, ca rămase fără obiect (față de unul din cei doi procurori se efectuează cercetări penale de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

Cu referire la *motivele care au stat la baza pronunțării soluțiilor de clasare* în 176 de cauze (136 în cazul judecătorilor și magistraților asistenți și 40 în cazul procurorilor), trebuie menționat că 73 *dintre acestea* (55 în cazul judecătorilor și magistraților asistenți și 18 în cazul procurorilor) se referă la sesizări ale Ministerului Finanțelor Publice,

prin care s-a solicitat analizarea posibilității formulării unei acțiuni în regres împotriva persoanelor care, prin activitatea lor, au determinat Statul Român la plata despăgubirilor materiale, morale și a cheltuielilor de judecată în temeiul unor hotărâri pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului împotriva României.

În toate aceste cauze, Comisiile de Disciplină au reținut că sesizările au fost formulate după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii disciplinare.

Cu privire la celelalte *81 de cauze în care Comisia de Disciplină pentru judecători a dispus clasarea*, în funcție de abaterile disciplinare care au făcut obiectul verificărilor, respectiv al cercetării disciplinare efectuate de inspecția judiciară, soluția dispusă s-a fundamentat pe constatarea inexistenței indiciilor vreunei abateri disciplinare, astfel nefiind realizate condițiile prevăzute de lege pentru promovarea acțiunilor disciplinare.

În cursul anului 2011, Comisia de disciplină pentru judecători a formulat 2 sesizări cu privire la încălcări ale normelor cuprinse în Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, însă acestea au fost respinse de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, apreciindu-se că situațiile de fapt expuse în sesizări nu reprezintă încălcări ale normelor cuprinse în Codul deontologic

III.4. Răspunderea penală a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți

În cursul anului 2011, un singur judecător a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită și trafic de influență, prevăzute de art.254 alin.1 C.p. rap. la art.6 și 7 alin.1 din Legea nr.78/2000 și, respectiv art.257 C.p., raportat la art.6 și 7 alin.3 din Legea nr.78/2000.

În cursul aceluiași an, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus suspendarea din funcție a 3 procurori și a 2 judecători, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora.

Comparativ cu anul 2010, când au fost suspendați din funcție, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale, un număr de 8 judecători și 4 procurori, în anul 2011, numărul suspendărilor din funcție a judecătorilor și procurorilor, urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora s-a diminuat.

Verificările privind încuviințarea de către Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a percheziției, reținerii sau arestării preventive în cazul a 3 judecători s-au efectuat de către inspectorul șef al Inspecției Judiciare. Secția pentru judecători și-a însușit 2 din propunerile formulate în vederea avizării reținerii și arestării preventive.

Totodată, au fost efectuate 3 verificări în vederea încuviințării efectuării unor percheziții domiciliare și în sistem informatic în cazul a 3 judecători, propunerile fiind însușite de Secția pentru judecători.

III.5. Eficiența controalelor realizate de Inspecția Judiciară în anul 2011

Raportat la competențele Inspecției Judiciare, astfel cum sunt reglementate de prevederile art.42 și următoarele din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, Serviciul de Inspecție Judiciară pentru judecători a urmărit și realizat, în cursul anului 2011, activitățile prevăzute de legi și regulamente, în conformitate cu măsurile dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii sau de Secția pentru judecători în realizarea atribuțiilor specifice.

Detaliind modalitățile de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Secția pentru judecători, precum și activitatea de soluționare a sesizărilor ori de realizare a celorlalte atribuții, se disting:

a) Verificările (controalele) la instanțele de judecată, care au fost dispuse de Secția pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, din oficiu, sau la propunerea Inspecției Judiciare.

Controalele privind eficiența managerială sau cele tematice propuse de Serviciul de inspecție judiciară pentru judecători a se desfășura în anul 2011 au urmărit oferirea unei baze reale de analiză, de natură a contribui, printre altele, la luarea deciziilor necesare optimizării activității instanțelor, la aplicarea unitară a normelor regulamentare, la formularea propunerilor adecvate de modificare a dispozițiilor legale și regulamentare sau la asigurarea transparenței actului de justiție.

Controalele dispuse de Secția pentru judecători în anul 2011 au privit următoarele aspecte: verificări directe privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către judecătorii cu funcții de conducere, pentru asigurarea bunei funcționări a instanței, ca serviciu public; evaluarea modului în care se face aplicarea dispozițiilor art.3¹ alin.1 și 2 din Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare timbru; verificări la toate instanțele referitoare la modalitatea de înregistrare/repartizare a diferitelor tipuri de cereri incidentale și accesorii; verificări la toate instanțele referitoare la evaluarea incidenței în practică a situației cererilor introduse repetat – modalitate de eludare a sistemului de repartizare aleatorie a cauzelor; verificări tematice directe la instanțele care înregistrează un număr mare de dosare în care termenul rezonabil este depășit (începând cu data înregistrării în sistem a acestora), respectiv la Judecătoria Brașov, Judecătoria Constanța, Judecătoria Oradea și la Judecătoria Zărnești; analizarea distinctă a situației procedurilor de insolvență și identificarea vulnerabilităților în sistem cu privire la acest gen de cauze; verificarea lunară, la nivelul tuturor instanțelor din țară, a situației hotărârilor care nu au fost redactate în termenul legal și a motivelor care au condus la întârzieri; verificări directe la toate instanțele pentru analizarea dosarelor mai vechi de 10 ani, cu identificarea, pe fiecare dosar în parte, a tuturor cauzelor care au determinat amânarea soluționării dosarului; verificări directe cu privire la dosarele de mare corupție aflate pe rolul instanțelor, din perspectiva managementului de caz.

b) În anul 2011, Secția pentru judecători a dispus efectuarea și a altor verificări, care însă urmează a se desfășura și finaliza la începutul anului 2012, astfel: efectuarea unui control la Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru perioada 2009-2011, privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către judecătorii cu funcții de conducere, pentru asigurarea bunei funcționări a instanței, a calității corespunzătoare a serviciului de către judecătorii cu funcții de conducere; verificări directe cu privire la dosarele de mare corupție aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, din perspectiva managementului de caz.

Activitatea de control reprezintă un mijloc de identificare a deficiențelor și de stabilire a măsurilor necesare pentru înlăturarea acestora.

În realizarea acestei activități, pe parcursul controalelor au fost identificate *disfuncționalități*, printre care se numără: nedesemnarea înlocuitorilor pentru titularii activităților delegate în situațiile de absență a acestora din instanțe; delegarea către judecători și a unor atribuții care nu sunt prevăzute expres în Regulamentul de ordine interioară ca fiind necesar a fi delegate; instituirea unui program de audiențe, în cadrul

căruia plângerile verbale ale petenților sunt consemnate într-un registru de audiențe, în condițiile în care dispozițiile regulamentare nu prevăd printre atribuțiile Biroului de informare și relații publice o astfel de activitate; neconcordanțe în ceea ce privește completarea mențiunilor din registrele de evidență instituite la nivelul instanțelor; neatașarea dovezilor de comunicare a hotărârilor și neînaintarea dosarelor în căile de atac; întocmirea încheierilor de ședință cu depășirea termenelor prevăzute de dispozițiile regulamentare; tergiversarea pronunțării asupra unor cereri formulate pe parcursul judecății; încuviințarea expertizelor fără a se stabili obiectivele acestora; tergiversarea pronunțării asupra unor cereri formulate pe parcursul judecății; administrarea probelor în etape, cum ar fi încuviințarea probei cu expertiza tehnică, după epuizarea administrării celui alt probatoriu din dosar; lipsa de fermitate a judecătorului în dispunerea unor măsuri procedurale în cazul absenței nejustificate a apărătorilor, a martorilor, a nepunerii în executare a mandatelor de aducere, a necomunicării relațiilor solicitate de către instanță, precum și acordarea mai multor termene de judecată pentru împăcarea părților; lipsa de rigoare în studierea cauzelor și în stabilirea cadrului procesual; nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la repartizarea aleatorie a dosarelor; nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la determinarea ori la achitarea taxei judiciare de timbru, cu referire la cererea principală; încălcarea principiului continuității judecării cauzelor, prin modul nelegal și nereglementar de soluționare a cererilor de preschimbare a termenelor de judecată; lipsa de rigurozitate în evidențierea restanțelor cu privire la hotărâri neredactate în termenul legal.

Aceste situații neconforme dispozițiilor regulamentare au fost remediate, atunci când a fost posibil, *încă din timpul controalelor*, cum ar fi cazul inițierii de îndată a evidențelor prevăzute de Regulament, al completării respectivelor evidențe ori al atașării dovezilor de comunicare, urmată de înaintarea dosarelor instanțelor de control judiciar.

În situațiile în care remedierea disfuncțiilor nu a fost posibilă de îndată, inspectorii au propus stabilirea unui *termen de remediere a disfuncțiilor* și implicarea în acest sens a conducerilor administrativ-judiciare a instanțelor judecătorești, inclusiv a instanțelor ierarhic superioare.

Așadar, având în vedere specificul fiecărei categorii de verificări, dar cu luarea în considerare și a naturii constatărilor, Serviciul de inspecție judiciară pentru judecători a formulat *propuneri adecvate*, de natură a înlătura eventualele disfuncționalități constatate sau pentru a îmbunătăți activitatea domeniilor de activitate verificate.

Rapoartele de control înaintate Secției pentru judecători (cu excepția celor care au termene de finalizare ulterior întocmirii prezentului raport) au fost aprobate, dispunându-se aducerea la îndeplinire a propunerilor Inspecției Judiciare, precum și a altor măsuri care au fost considerate necesare de Secția pentru judecători și care au reieșit din constatările efectuate.

Pe linia celor expuse, se exemplifică următoarele ***măsuri cu caracter prioritar*** dispuse de Secția pentru judecători pe baza constatărilor și propunerilor formulate de inspectorii din cadrul Serviciului de inspecție judiciară pentru judecători:

Măsuri de monitorizare a remedierii disfuncțiilor constatate: monitorizarea activității instanțelor la care au fost constatate disfuncții, de către conducerile ierarhic superioare, în scopul remedierii

respectivelor deficiențe; comunicarea către Inspekția Judiciară, de către conducerile instanțelor, a modului de remediere a deficiențelor constatate în cuprinsul rapoartelor de control, stabilindu-se termene în acest sens;

Măsurile referitoare la reducerea duratei de soluționare a cauzelor: monitorizarea la nivelul Inspekției Judiciare a dosarelor mai vechi de 1 an, prin raportare la data inițială de înregistrare a dosarelor în sistemul judiciar; constituirea unei baze de date în vederea realizării unui sistem de evidență permanentă a dosarelor vechi, în care să se evidențieze cauzele mai vechi de un an în sistemul judiciar, prin raportare la data primului act de sesizare a instanței de fond; sesizarea Ministerului Justiției pentru modificarea aplicației Ecris, astfel încât să fie posibilă evidențierea cauzelor în funcție de data primului act de sesizare; actualizarea continuă de către instanțele judecătorești a situațiilor privind dosarele cu termen depășit și comunicarea acestora Inspekției Judiciare, la intervale regulate; monitorizarea de către conducerea curților de apel și a tribunalelor a dosarelor mai vechi de 3 ani în sistemul judiciar, identificarea situațiilor specifice și a eventualelor disfuncționalități ce se înregistrează în managementul de caz al acestor dosare și comunicarea către Inspekția Judiciară a măsurilor apreciate ca fiind utile pentru reducerea stocului de cauze vechi.

Măsurile privitoare la modificarea ori completarea Regulamentului sau a unor acte normative: completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești cu prevederi referitoare la comunicarea hotărârilor judecătorești irevocabile constitutive sau declarative asupra unui drept real imobiliar.

Măsurile referitoare la sesizarea unora dintre Comisiile de lucru constituite la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii sau altor direcții din cadrul instituției: sesizarea Comisiei nr.1 „Independența justiției și cooperarea interinstituțională” cu privire la necesitatea modificării Legii nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru; sesizarea Comisiei nr.3 „Eficientizarea activității și performanța judiciară a instanțelor și parchetelor” cu propunerile Inspekției Judiciare referitoare la incidența în practică a situației cererilor introduse repetat, urmând ca acestea să fie analizate cu ocazia discutării tuturor propunerilor de modificare a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești; sesizarea Comisiei nr.1 "Independența justiției și cooperare interinstituțională" cu propunerile Inspekției Judiciare privind completarea art.108¹ pct.1 lit.a) Cod procedură civilă și ale art.198 alin.4 lit.k) Cod procedură penală, pentru descurajarea justițiabililor care încearcă eludarea sistemului informatizat Ecris; sesizarea Comisiei nr.3 „Eficientizarea activității și performanța judiciară a instanțelor și parchetelor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii” în vederea analizării oportunității standardizării la nivel național a tipurilor de cereri care se înregistrează sub număr de dosar separat și a celor care se înregistrează ca dosare asociate, precum și a modului de raportare statistică a acestora; transmiterea raportului referitor la modul de înregistrare/repartizare a cererilor accesorii și incidentale la Biroul de statistică judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii în vederea efectuării de verificări încrucișate ale datelor puse la dispoziția Inspekției Judiciare de către instanțe.

Măsurile pentru asigurarea transparenței actului de justiție: continuarea demersurilor inițiate anterior, pentru a se evita posibilitatea eludării repartizării aleatorii prin promovarea cererilor identice, de îmbunătățire a sistemului Ecris, propunerile de modificare a aplicației fiind înaintate Ministerului Justiției, pentru a se lua măsurile corespunzătoare; comunicarea constatărilor tuturor curților de apel în vederea luării măsurilor corespunzătoare privitoare la asigurarea unei interpretări unitare a dispozițiilor cuprinse în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești (Raportul privind aplicarea dispozițiilor art.3¹

alin.1 și 2 din Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare timbru); transmiterea unei circulare instanțelor judecătorești pentru a avea în vedere, cu ocazia ședințelor de formare profesională, aspectele care vizează respectarea principiului continuității completului de judecată și a principiului repartizării aleatorii a dosarelor în situația soluționării cauzelor de preschimbare a termenului de judecată și judecarea acelorași cauze în fond.

Măsuri de sesizare a altor instituții pentru optimizarea pregătirii profesionale a magistraților:

sesizarea Institutului Național al Magistraturii în vederea includerii în programul de formare continuă a unor forme de pregătire în materia insolvenței și a suplimentării numărului de seminarii în materia dreptului fiscal.

Serviciul de Inspecție Judiciară pentru procurori a realizat, în cursul anului 2011, controalele dispuse de Secția pentru procurori, la propunerea Inspecției Judiciare.

Acestea au vizat următoarele aspecte:

a) Verificări directe la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați și unitățile din subordine privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor de conducere ce decurg din legi și regulamente, pentru asigurarea bunei funcționări a parchetelor, a calității corespunzătoare a serviciului de către procurorii cu funcții de conducere. Raportul de control a fost aprobat de Secția pentru procurori, prin care s-a dispus, printre altele, intensificarea controalelor operative curente de către procurorii cu funcții de conducere la unitățile de parchet, în vederea reducerii stocului de dosare mai vechi de 1 an de la prima sesizare și 6 luni de la data începerii urmăririi penale.

Anterior, Secția pentru procurori a aprobat Raportul de control privind eficiența managerială a procurorilor cu funcții de conducere la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București și unitățile din circumscripția acestuia, efectuat în anul 2010, stabilind măsuri de monitorizare a dosarelor aflate în lucru la procurorii de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Urziceni și Parchetul de pe lângă Judecătoria Lehliu Gară, precum și efectuarea unei verificări a cauzelor vechi, prin procurori anume desemnați, la toate unitățile subordonate.

Prin același raport de control s-a propus revocarea din funcție a prim procurorului Parchetului de pe lângă Judecătoria Giurgiu, propunere care a fost însușită prin Hotărârea nr. 42/10.03.2011 a Secției pentru procurori.

b) Controale tematicе care s-au efectuat la acele unități de parchet la care s-au înregistrat anumite deficiențe.

Aceste controale au avut ca obiect: verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea Parchetului de pe lângă Judecătoria Pitești în vederea soluționării cauzelor mai vechi de 1 an de la sesizare și de la începerea urmăririi penale, înregistrate la această unitate de parchet; verificări privind remedierea deficiențelor constatate cu ocazia controlului efectuat, în perioada 10-14 mai 2010, la Parchetul de pe lângă Judecătoria Brașov și măsurile luate de conducerea Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov, Parchetului de pe lângă Tribunalul Brașov, Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Brașov în acest scop; verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea Parchetului de pe lângă Judecătoria Târgoviște în vederea soluționării cauzelor mai vechi de 1 an de la sesizare și de la începerea urmăririi penale, înregistrate la această unitate de parchet și verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea parchetului în activitatea judiciară; verificarea măsurilor

luate de procurori și conducerea Parchetului de pe lângă Judecătoria Cluj Napoca în vederea soluționării cauzelor mai vechi de 1 an de la sesizare și de la începerea urmăririi penale, înregistrate la această unitate de parchet; verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea parchetelor în vederea soluționării cauzelor mai vechi de 1 an de la sesizare și de la începerea urmăririi penale, înregistrate la Direcția de Combatere a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Serviciile Teritoriale Galați, Iași, Suceava, Târgu Mureș și Biroul Teritorial Vâlcea; verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea parchetelor în vederea soluționării dosarelor având ca obiect infracțiuni prin săvârșirea cărora se aduce atingere bugetului de stat la următoarele unități de parchet: Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța, Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova, Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași și Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța. Controlul a fost efectuat, urmând să fie redactat raportul de control și să fie supus aprobării Secției pentru procurori.

Referitor la nesoluționarea cauzelor mai vechi de 1 an de la sesizare și de 6 luni de la începerea urmăririi penale, în urma verificărilor s-a constatat existența unor cauze obiective și subiective.

Cauzele obiective au vizat: scheme incomplete de personal, raportat la volumul mare de activitate și o complexitate deosebită a unor cauze penale; dificultăți privind administrarea probelor, datorită nefinalizării sau redactării cu întârziere a rapoartelor de expertiză (medico-legală, tehnică, financiar-contabilă ș.a); fluctuația de personal cu efect asupra redistribuirii succesive a cauzelor la mai mulți procurori; fluctuația lucrătorilor de poliție judiciară, schemele incomplete la formațiunile de poliție care efectuează cercetări sub supravegherea procurorilor; imposibilitatea audierii unor persoane plecate în străinătate fără declararea reședinței; sustragerea de la cercetări a unor persoane care au comis infracțiuni cu grad ridicat de pericol social; comisii rogatorii internaționale nefinalizate;

Ca *motive subiective* s-au reținut: lipsa unor criterii de prioritizare în soluționarea cauzelor; supravegherea inefficientă a cercetărilor efectuate de organele de poliție judiciară.

În raport cu aceste constatări s-au făcut propuneri, aprobate de Secția pentru procurori, în vederea eficientizării activității parchetelor controlate.

Un aspect pozitiv în ceea ce privește eficiența controalelor tematice privind măsurile luate de procurori și conducerea parchetelor în vederea soluționării cauzelor vechi a fost rezolvarea unui număr semnificativ de dosare în timpul controlului sau în perioada de monitorizare, ulterioară acestuia.

Deficiențele constatate, atunci când a fost posibil, au fost remediate în timpul controalelor sau s-a acordat un termen de remediere.

La expirarea acestui termen, s-au efectuat noi verificări în vederea constatării remedierii deficiențelor.

În funcție de specificul fiecărei categorii de verificări, dar cu luarea în considerare și a naturii constatărilor, Serviciul de inspecție judiciară pentru procurori a formulat *propuneri adecvate*, de natură a înlătura deficiențele constatate sau pentru a îmbunătăți activitatea unităților de parchet verificate.

III.6. Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor

În cursul anului 2011 au fost efectuate verificări de către inspectorii din cadrul Inspecției Judiciare, ca urmare a înregistrării unui număr de **35 de cereri** de apărare a reputației profesionale, independenței și

imparțialității, 26 de cereri fiind formulate de către judecători, iar 9 cereri de către procurori. Acestora li se adaugă o sesizare din oficiu a Consiliului Superior al Magistraturii în vederea apărării independenței judecătorilor și procurorilor, ca urmare a declarațiilor făcute de lideri politici cu privire la modul de instrumentare a unui dosar penal.

Din totalul cererilor menționate, **15 cereri au fost admise** (12 în cazul judecătorilor și 3 în cazul procurorilor), 6 cereri au fost respinse (4 în cazul judecătorilor și 2 în cazul procurorilor), în 4 cazuri titularii – judecători au renunțat la acestea, iar restul de 10 cereri sunt în curs de soluționare la Inspecția Judiciară (6 cereri în cazul judecătorilor și 4 cereri în cazul procurorilor).

Referitor la **obiectul cererilor admise**, a reieșit că acestea au fost formulate ca urmare a acuzelor aduse judecătorilor prin intermediul mijloacelor de informare în masă, respectiv publicații online și articole cuprinse în ziare locale, precum și în raport de dezbaterile publice și atacurile verbale lansate la adresa unor procurori, ocazie cu care au fost făcute aprecieri în legătură cu măsurile dispuse de aceștia, considerate ca excesive și nejustificate în cauzele penale instrumentate, ori în raport de declarațiile publice ale unui reprezentant al guvernului sau ale unui inculpat, privind modul de instrumentare a altor cauze penale.

În urma analizei cererilor, a materialelor de presă, a criticilor sau acuzelor formulate, precum și a oricăror înscrisuri relevante, Serviciile de inspecție judiciară au întocmit note de constatare și au înaintat rezultatele verificărilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru a decide.

Toate hotărârile adoptate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a decis apărarea independenței, imparțialității și/sau reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor au fost date publicității prin intermediul comunicatelor de presă postate pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii.

III.7. Măsuri pentru unificarea practicii judiciare

III.7.1. Rolul instanței supreme în unificarea practicii judiciare

Interpretarea și aplicarea unitară a legii pe întreg teritoriul țării de către instanțele de judecată reprezintă premisa esențială pentru realizarea actului de justiție la parametri de calitate și de eficiență care să asigure garantarea securității juridice a persoanelor și a bunurilor acestora.

În îndeplinirea rolului său constituțional, prin mecanismul recursului în interesul legii, instanța supremă a asigurat și în anul 2011 interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești.

Astfel, Secțiile Unite au pronunțat 4 decizii în interesul legii, de admitere a recursului în interesul legii, publicate în Monitorul Oficial și pe pagina de Internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Completele competente să judece recursul în interesul legii au pronunțat 23 de decizii în interesul legii, de admitere a recursului în interesul legii, publicate în Monitorul Oficial și pe pagina de Internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție și 6 decizii în interesul legii, de respingere a recursului în interesul legii, publicate în Monitorul Oficial și pe pagina de Internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Potrivit datelor comunicate de Înalta Curte de Casație și Justiție, mecanismul recursului în interesul legii, modificat prin dispozițiile Legii nr.202/2010, este pe deplin funcțional la nivelul instanței supreme, fiind soluționate, până la data de 01.03.2012, 30 de recursuri în interesul legii.

Recursurile în interesul legii, soluționate de completele competente, au fost declarate în anul 2011 după cum urmează: 1 de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție; 17 de Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; 1 de Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație împreună cu Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție; 7 de Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație împreună cu colegiile de conducere ale instanțelor și 3 de colegiile de conducere ale Curților de Apel Brașov, Galați și Bacău.

Pe lângă soluționarea recursurilor în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a continuat, în cursul anului 2011, desfășurarea acțiunilor necesare realizării obiectivului de îmbunătățire a asigurării accesului la jurisprudența instanței supreme, în scopul unificării acesteia, atât prin publicarea jurisprudenței în Buletinul Casației - revista oficială a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în Buletinul Jurisprudenței - culegerea anuală de hotărâri a instanței supreme, cât și prin publicarea hotărârilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pe pagina de internet a acesteia.

Înalta Curte de Casație și Justiție a asigurat în cursul anului 2011 publicarea Buletinului Casației nr.1, 2, 3, 4, 5, 6 - 7, 8 - 9, 10, 11, 12/2011 și a Buletinului Jurisprudenței pe anul 2010, cuprinzând, în rezumat, deciziile relevante pronunțate de instanța supremă în cursul anului 2010, acestea fiind transmise tuturor curților de apel, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și tuturor parchetelor de pe lângă curțile de apel.

Au fost publicate pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție toate deciziile relevante publicate, în rezumat, în Buletinul Casației și în Buletinul Jurisprudenței.

Nu numai deciziile în formă rezumată, ci și hotărârile Înaltei Curți de Casație și Justiție în text integral (după anonimizarea corespunzătoare) sunt publicate, permanent, pe pagina de internet a instanței supreme, la adresa <http://www.scj.ro/jurisprudenta.asp>.

La finele anului 2011, pe pagina de internet a instanței supreme erau publicate: 249 decizii în interesul legii, 3.507 hotărâri în rezumat, 63.125 hotărâri cu textul integral.

Totodată, în anul 2011, s-au desfășurat patru ședințe ale judecătorilor Secției de contencios administrativ și fiscal, întruniți în condițiile art. 33 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul cărora au fost adoptate 10 soluții pentru unificarea practicii judiciare în materia contenciosului administrativ și fiscal, acestea fiind reliefate în cuprinsul materialului publicat pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, cuprinzând „Soluțiile de principiu și de unificare a practicii judiciare adoptate în perioada 2006 - 2011”.

III.7.2. Măsuri pentru unificarea practicii judiciare la nivelul instanțelor și parchetelor

Referitor la existența și caracteristicile practicii judiciare, la nivelul curților de apel și al instanțelor din circumscripția acestora, toate instanțele au apreciat că în anul 2011 a existat practică judiciară neunitară în

anumite domenii, în mod izolat, iar parchetele au răspuns în proporție de 94% în același sens și în proporție de 6% că a existat practică judiciară unitară în toate domeniile.

În ceea ce privește dinamica, pe parcursul anului 2011, a cazurilor de practică neunitară, instanțele au răspuns, în proporție de 87,5% în sensul că s-au diminuat cazurile de practică neunitară, iar numai 12,5% au menționat că, sub aspect numeric, au rămas relativ neschimbate cazurile de practică judiciară neunitară.

Parchetele au apreciat în proporție de 68,75% că s-au diminuat cazurile de practică neunitară, iar în proporție de 31,25% au menționat că, sub aspect numeric, au rămas relativ neschimbate cazurile de practică judiciară neunitară.

Sub aspectul măsurilor luate în cursul anului 2011 în vederea stimulării procesului de unificare a practicii judiciare, instanțele au indicat în mod constant organizarea întâlnirilor periodice pentru dezbaterile problemelor de practică neunitară, dezbaterile actelor normative nou apărute, a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unor recursuri în interesul legii și a deciziilor Curții Constituționale, analiza practicii de casare și organizarea de întâlniri profesionale de îndată ce este sesizată o problemă ce poate fi interpretată neunitar.

Alte tipuri de măsuri care au vizat stimularea procesului de unificare a practicii judiciare sunt următoarele: inițiativa formulării unor recursuri în interesul legii (Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Galați), monitorizarea practicii proprii instanței, organizarea de seminarii la nivel descentralizat, sesizarea instanțelor de control judiciar cu problemele discutate la nivelul secțiilor, întâlniri între reprezentanții instanțelor și parchetelor.

Parchetele au organizat, de asemenea, dezbateri periodice asupra problemelor de practică neunitară și alte întâlniri la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel. De asemenea, au fost menționate și o serie de alte măsuri precum: studierea și discutarea deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, formularea de propuneri de promovare a recursurilor în interesul legii, diseminarea notelor și discuțiilor întocmite pe anumite probleme de drept, solicitarea de puncte de vedere parchetelor ierarhic superioare, comunicarea între parchete, atât în plan ierarhic, cât și cu cele de la același nivel.

În afara recursurilor în interesul legii, instanțele au considerat că o mare eficiență în procesul de unificare a practicii judiciare revine organizării de către Institutul Național al Magistraturii, instanțe, parchete sau alte instituții a unor seminarii sau întâlniri periodice ale judecătorilor/procurorilor pentru discutarea cazurilor de practică neunitară (93,75%); reformării și restructurării cadrului legislativ, în sensul simplificării și asigurării coerenței acestuia (87,5%); asigurării unei dotări corespunzătoare a instanțelor/parchetelor cu lucrări de doctrină sau publicații periodice de specialitate (43,75%), culegeri de jurisprudență editate de curțile de apel și de alte instanțe (25%). Parchetele au apreciat, în unanimitate, că organizarea de către Institutul Național al Magistraturii, instanțe, parchete sau alte instituții a unor seminarii sau întâlniri periodice ale judecătorilor/procurorilor pentru discutarea cazurilor de practică neunitară este cea mai eficientă măsură de unificare a practicii judiciare (100%), urmată de asigurarea unei dotări corespunzătoare a instanțelor/parchetelor cu lucrări de doctrină sau publicații periodice de specialitate (50%), de reformarea și restructurarea cadrului legislativ, în sensul simplificării și asigurării coerenței acestuia (43,75%) și de publicarea culegerilor de jurisprudență editate de curțile de apel și de alte instanțe.

III.8. Diseminarea datelor de interes public privind sistemul judiciar

Instanțele și parchetele și-au manifestat aceeași preocupare constantă, ca și în anii precedenți, în vederea aplicării cât mai corecte a prevederilor Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare.

Referitor la demersurile întreprinse pe parcursul anului 2011 pentru diseminarea informațiilor de interes public privind sistemul judiciar, marea majoritate a instanțelor a adoptat, ca procedură de lucru, publicarea comunicatelor de presă, trimise fie direct instituțiilor de presă, fie postate pe site-urile instanțelor, organizarea conferințelor de presă, asigurarea funcționalității și actualizării pe portaluri a informațiilor apreciate ca fiind de interes public, precum și amenajarea corespunzătoare a punctelor de informare.

În cazul parchetelor de pe lângă curțile de apel, reprezentanții acestora au apreciat în mod deosebit însemnătatea manifestării „Zilei porților deschise”, organizată anual la toate nivelele ierarhice de competență. De o atenție sporită a beneficiat și procedura de lucru de diseminare a informațiilor de interes public privind sistemul judiciar, specifică relației cu mass media, prin intermediul comunicatelor de presă, al conferințelor de presă, precum și utilizarea mai accentuată a mijloacelor informatice aflate la dispoziție, în special a portalurilor de informații.

În ceea ce privește principalele măsuri organizatorice adoptate în cursul anului 2011 în vederea aplicării prevederilor Legii nr.544/2001, datele comunicate de instanțe și parchete au relevat următoarele aspecte: comunicarea informațiilor și răspunsul la solicitări s-a realizat numai de către purtătorul de cuvânt; au fost desemnați judecători, procurori și grefieri pentru facilitarea activităților prevăzute de lege; a existat o preocupare constantă pentru studierea practicii judiciare în domeniu; prevederile legii și practica în domeniu au fost incluse în tematica învățământului profesional descentralizat; au fost prelucrate cu colectivele toate informațiile receptate pe acest domeniu; a existat o comunicare permanentă și deschisă a purtătorilor de cuvânt; a fost informat publicul cu privire la dispozițiile legii, prin afișe la sediul instanței; informarea publică s-a realizat pe site-ul instituției; au fost discutate dispozițiile legii în colectiv și au fost punctate opiniile judecătorilor; birourile de informații publice de la instanțele superioare au fost consultate în probleme de interpretare și aplicare unitară a legii; dotarea materială și informațională a Biroului de Informare și Relații Publice a fost corespunzătoare; au fost organizate seminarii și întâlniri ale reprezentanților Biroului de Informare și Relații Publice din cadrul instanțelor pentru identificarea modalităților de soluționare unitară a problemelor ivite în activitatea de furnizare a informațiilor de interes public.

Referitor la principalele deficiențe constatate în cursul anului 2011 în legătură cu derularea activităților specifice legate de aplicarea Legii nr.544/2001, în majoritatea cazurilor, instanțele și parchetele au declarat că nu au fost constatate acest gen de deficiențe. Cu toate acestea, au fost raportate deficiențe strict legate de volumul mare de activitate al judecătorului-purtător de cuvânt, însă nu s-a semnalat nicio perturbare în desfășurarea activității Biroului de Informare și Relații Publice; diferențe de interpretare a legii între unitățile de parchet din teritoriu și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; lipsa resurselor materiale și a unui informatician; lipsa unei persoane specializate care să se ocupe de relația cu mass media și publicul;

imposibilitatea alocării pe moment a unui spațiu destinat desfășurării în bune condiții a activității Biroului de Informare și Relații Publice; deficiențe la nivelul modulului statistic al sistemului ECRIS, motiv pentru care au existat dificultăți foarte mari în colectarea anumitor categorii de informații statistice în temeiul Legii nr. 544/2001.

În vederea înlăturării deficiențelor în aplicarea Legii nr.544/2001, la nivelul instanțelor și parchetelor au fost adoptate o serie de măsuri, cum ar fi: îndrumarea solicitanților de informații de interes public, la Biroul de Informare și Relații Publice, de către personalul instanței, pentru o informare corectă și completă; menținerea unei relații proactive și periodice cu reprezentanții mass media; colaborarea strânsă între conducătorul instanței și persoana desemnată cu aplicarea Legii nr.544/2001; reducerea la maximum a timpului de răspuns la solicitările formulate; actualizarea permanentă a portalului instanțelor; afișarea pe portal și la sediul instanțelor a informațiilor de interes public; participarea personalului Biroului de Informare și Relații Publice la seminarii de comunicare, work-shopuri, pentru dezvoltarea abilităților de comunicare cu presa; pregătirea unui procuror care să sprijine activitatea purtătorului de cuvânt; efectuarea de controale tematice, urmate de dispoziții în vederea corectării deficiențelor.

În legătură cu problematica asigurării mijloacelor logistice ale birourilor care răspund de aplicarea prevederilor Legii nr.544/2001, potrivit datelor comunicate, în marea majoritate a curților de apel și instanțelor arondate, precum și a parchetelor de pe lângă acestea, există o dotare corespunzătoare cu mijloacele logistice necesare, neexistând impedimente în respectarea dispozițiilor Legii nr.544/2001. Cu toate acestea, mai există unele curți de apel și parchete de pe lângă acestea care reclamă fie o dotare minimală, potrivit alocățiilor bugetare (Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Suceava), fie inexistența fondurilor bugetare necesare dotării cu mijloacele logistice adecvate (Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Iași, Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel).

La nivelul tuturor instanțelor și parchetelor, cu excepția Curții Militare de Apel și a Parchetului de pe lângă Curtea Militară de Apel, a fost aprobată și publicată lista cuprinzând documentele de interes public, precum și lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii, conform dispozițiilor art. 5 lit. g și h din Legea nr. 544/2001.

În scopul optimizării activității privind aplicarea Legii nr.544/2001, instanțele și parchetele au formulat următoarele propuneri: degrevarea procurorului de atribuțiile prevăzute de Legea nr.544/2001; îmbunătățirea și reactualizarea Ghidului de bune practici în relația cu mass media, inclusiv în privința respectării protecției datelor exceptate de la liberul acces la informațiile de interes public; stabilirea unitară la nivelul instanțelor de judecată a unei liste comune cuprinzând documentele de interes public; formularea de propuneri către ordonatorul principal de credite (Ministerul Justiției) în vederea înființării la nivelul fiecărei instanțe a unui post de specialist în comunicare, care să preia toate atribuțiile judecătorului sau procurorului desemnat în calitate de purtător de cuvânt; purtătorul de cuvânt să fie o persoană cu studii superioare de specialitate jurnalistică, filologie sau științele comunicării și numai excepțional un magistrat; elaborarea unor ghiduri de aplicare și interpretare a dispozițiilor Legii nr.544/2001 în raport cu prevederile Legii nr.677/2001 și a practicii Curții Europene a Drepturilor Omului; modificarea Regulamentului de ordine interioară al

instanțelor judecătorești, în scopul stabilirii precise a limitelor de acces a ziariștilor la dosare; organizarea unor sesiuni de formare cu purtătorii de cuvânt, dar și cu conducătorii parchetelor.

Diseminarea datelor de interes public privind sistemul judiciar a constituit, în anul 2011, o prioritate a Consiliului Superior al Magistraturii, sens în care, *Ghidul petiționarului* a fost revizuit, fiind transformat într-un instrument user-friendly, ce sprijină justițiabilul în a înțelege cu mai multă precizie competențele Consiliului, limitele verificărilor pe care acesta, prin Inspekția Judiciară, le poate efectua, natura faptelor ce pot face obiectul controlului și tipurile de decizii ce pot fi emise în considerarea celor constatate.

Pentru a răspunde nevoii de concizie și de promptitudine, deziderate ce aparțin, în egală măsură, petiționarului și instituției publice, a fost pus la dispoziția persoanelor interesate un tipizat generic, formularul de petiție, publicat pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii.

Instituțiile din sistemul judiciar, prin paginile oficiale de internet (www.csm1909.ro, www.just.ro, <http://portal.just.ro/>, <http://www.mpublic.ro/index.htm>), au pus la dispoziția celor interesați, la fel ca și în anii anteriori, toate documentele de interes public prevăzute de lege (declarații, rapoarte, etc), precum și date și documente specifice activității lor.

În anul 2011, site-urile Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Justiției au fost îmbogățite cu pagini dedicate intrării în vigoare a Noului Cod Civil, după cum urmează:

Jurispedia (<http://www.iurispedia.ro/i/CCiv:Statistici>)

Vin codurile (http://emap.csm1909.ro/site/Pages.aspx?id_page=12)

Noul Cod civil pe înțelesul tuturor (http://emap.csm1909.ro/site/Pages.aspx?id_page=14 și <http://noulcodcivil.just.ro/>).

Din dorința de transparență și comunicare rapidă a deciziilor Consiliului, în anul 2011, ședințele Consiliului s-au transmis live pe site-ul instituției. A fost creată și biblioteca cu înregistrările video ale ședințelor (<http://media.csm1909.ro/>), în care sunt puse la dispoziția doritorilor majoritatea ședințelor Consiliului din anul 2011. Activitatea Consiliului este oglindită și în publicația lunară Infoletter transmisă prin pagina oficială <http://emap.csm1909.ro/site/Infoletter.aspx>.

* * *

Integritatea sistemului

În ședința din data de 22.11.2011, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Strategia de întărire a integrității în justiție, pentru perioada 2011-2016, alături de Planul de acțiune pentru implementarea acestei strategii.

Scopul acestei strategii l-a constituit consolidarea integrității în sistemul judiciar, respectiv creșterea încrederii populației în justiție, acestea fiind componente ale reformei sistemului judiciar, al cărei obiectiv final este asigurarea unui înalt grad de competență cu tot ceea ce înseamnă aceasta: decizii corecte și disponibile publicului, proceduri desfășurate în termen optim, personal incoruptibil, practică judiciară unitară.

Strategia acoperă două arii de acțiune: *prevenirea*, respectiv *combaterea* lipsei de integritate.

Direcțiile de acțiune și măsurile se referă atât la individ, cât și la sistem și sunt atât de natură legislativă, cât și administrativă.

Direcțiile de acțiune sunt statuate prin Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei de întărire a integrității în justiție, pentru perioada 2011-2016 și vizează următoarele acțiuni și programe:

I. Întărirea integrității sistemului judiciar, care cuprinde obiective referitoare la:

- *Creșterea transparenței în sistemul judiciar*, prin măsuri precum: îmbunătățirea condițiilor de exploatare a sistemului de gestionare a bazei de date a instanțelor; transparența și obiectivitatea procedurilor de recrutare, promovare și evaluare; îmbunătățirea managementului dosarelor și al procedurilor judiciare; îmbunătățirea relației Consiliului și a sistemului cu exteriorul;

În cadrul acțiunilor stabilite pentru îndeplinirea *măsurii privind îmbunătățirea condițiilor de exploatare a sistemului de gestionare a bazei de date a instanțelor*, în ședința din data de 15.06.2011, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat conținutul documentului intitulat „Accesul liber la informațiile juridice în România. Publicarea hotărârilor judecătorești”, având ca scop accesibilitatea publicului larg, în mod gratuit și necondiționat, la documentele publice cuprinzând informații juridice, inclusiv hotărâri judecătorești și legislație.

În vederea implementării documentului de politică publică, din considerente de impact, eficiență și grad de corespondență cu nevoile identificate, varianta de soluționare recomandată a fost organizarea unui Institut Național pentru Informații Juridice sub forma unei fundații, în condițiile O.G. nr.26/2000, republicată.

În ședința din data de 19.03.2012 a Comisiei 1 - „Independența și responsabilizarea justiției, eficientizarea activității acesteia și creșterea performanței judiciare, integritatea și transparența sistemului judiciar” s-a hotărât efectuarea demersurilor în vederea eliberării de către Ministerul Justiției a dovezii privind disponibilitatea denumirii, astfel că elaborarea documentației și fixarea cadrului de operaționalizare a JURINDEX se află în faza finală, de înființare a fundației.

În ceea ce privește *măsura privind transparența și obiectivitatea procedurilor de recrutare, promovare și evaluare*, în ședința Comisiei 3 - Eficientizarea activității și performanța judiciară a instanțelor și parchetelor au fost prezentate principiile care stau la baza formulării propunerilor de modificare a Legii nr.303/2004, cu privire la evaluarea activității profesionale a magistraților.

Potrivit acestor principii, evaluarea magistraților din cadrul curților de apel și parchetelor de pe lângă acestea și din circumscripția acestora se va realiza de către o comisie de la nivelul curții de apel, respectiv de la nivelul parchetului de pe lângă curtea de apel; evaluarea se va realiza la momentul participării la concursurile de promovare în funcții de execuție (atât pe loc, cât și efectiv) și funcții de conducere; evaluarea se va realiza și la momentul trecerii unei perioade de 5 ani de la ultima evaluare, în cazuri în care magistrații nu participă la concursuri de promovare; posibilitatea magistraților de a participa la concursurile de promovare având atât calificativul „foarte bine” cât și „bine”; realizarea unei evaluări anuale a sistemului, care completează evaluările

individuale; promovarea magistraților în funcții de execuție se va realiza pe baza rezultatelor obținute la evaluare și probelor scrise cu caracter practic din cadrul concursului de promovare.

Pe baza principiilor de mai sus, s-a stabilit formularea de către Direcția legislație, documentare și contencios a unor propuneri concrete de modificare a Legii nr.303/2004. De asemenea, s-a stabilit ca împreună cu propunerile referitoare la evaluare, să se discute și alte propuneri de modificare a Legii nr.303/2004, centralizate la nivelul Direcției legislație, documentare și contencios, cu privire la diverse aspecte sesizate de către instanțe și parchete sau care sunt considerate necesare de către Consiliul Superior al Magistraturii.

De menționat că, propunerile concrete de modificare a legislației au fost analizate în ședința din data de 19.03.2012 a Comisiei 2 – Eficientizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate, parteneriatul cu instituțiile interne și societatea civilă.

Totodată, în aplicarea prevederilor art.52-52 ind.7 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin Hotărârea nr.74/31.01.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a aprobat Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Referitor la *măsura privind îmbunătățirea managementului dosarelor și al procedurilor judiciare*, din perspectiva îmbunătățirii accesului la informații clasificate în activitatea instanțelor, în ședința din data de 20.12.2011, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat reglementarea actuală în domeniul protecției informațiilor clasificate.

Cu această ocazie, Plenul a apreciat că este necesară completarea art.25 alin. (2) din Legea nr.182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare, în sensul menționării Consiliului Superior al Magistraturii printre instituțiile abilitate să stabilească, pentru domeniile lor de activitate și responsabilitate, structuri și măsuri proprii privind coordonarea și controlul activităților referitoare la protecția informațiilor secrete de stat. De asemenea, a apreciat ca fiind necesară și completarea art.7 alin. (14) din aceeași lege, în sensul menționării judecătorilor și procurorilor printre persoanele care pot avea acces la informații clasificate, fără îndeplinirea procedurilor prevăzute de art.7 alin. (1) – (3) și art.28 din același act normativ.

Propunerile menționate au fost transmise în luna februarie a anului 2012 ministrului justiției, pentru a aprecia asupra modificărilor legislative necesare.

- *Îmbunătățirea accesului justițiabilului la sistemul de instanțe și parchete și la informațiile despre acesta*, prin măsuri precum: îmbunătățirea site-urilor instanțelor; reconfigurarea managementului de instanță și parchet din perspectiva cetățeanului; publicarea de rapoarte ale instanțelor, ale parchetelor, a ICCJ, PICCJ și CSM; asigurarea unui management instituțional efectiv și eficient; organizarea unor evenimente publice și campanii specifice pentru întărirea încrederii în justiție;

II. Întărirea integrității individuale, care cuprinde obiective referitoare la:

- *Perfecționarea sistemului de reguli de conduită și deontologice*, prin măsuri precum: crearea unui Ghid/Îndrumar de conduită pentru judecători, procurori și personalul din instanțe și parchete, precum și a unui mecanism de implementare a regulilor de conduită judiciară; crearea procedurilor pentru aplicarea Ghidului de conduită pentru sistemul judiciar; asigurarea cadrului de aplicare a dispozițiilor art.5 alin.2 din Legea nr.303/2004;
- *Dezvoltarea unei culturi a integrității judiciare prin formarea specifică*, prin măsuri precum: asigurarea de formatori calificați în domeniul eticii și deontologiei profesionale; pregătirea în cadrul formării continue în domeniul deontologiei și eticii judiciare a tuturor categoriilor de personal din sistemul justiției, inclusiv cei care ocupă funcții de conducere și inspectorii judiciari; introducerea Ghidului de conduită judiciară și Codului deontologic în bibliografie, ca și condiție pentru ocuparea posturilor de execuție și de conducere; organizarea de dezbateri periodice între toți profesioniștii dreptului despre rolul justiției și etica profesiei (inclusiv cu avocați, mediatori, experți); publicarea jurisprudenței în materie de corupție judiciară, domeniul disciplinar și cel deontologic privind magistrații, cu informarea magistraților despre aceasta;
- *Îmbunătățirea sistemului de răspundere disciplinară*, prin măsuri precum: îmbunătățirea cadrului legislativ în materie disciplinară în coroborare cu modernizarea sistemului de evaluare; consolidarea rolului și statutului Inspecției Judiciare; tratarea eficientă a sesizărilor privind disfuncționalitățile sistemului.

Capitolul IV Managementul resurselor umane în sistemul judiciar

IV.1. Măsuri adoptate pentru ocuparea posturilor vacante

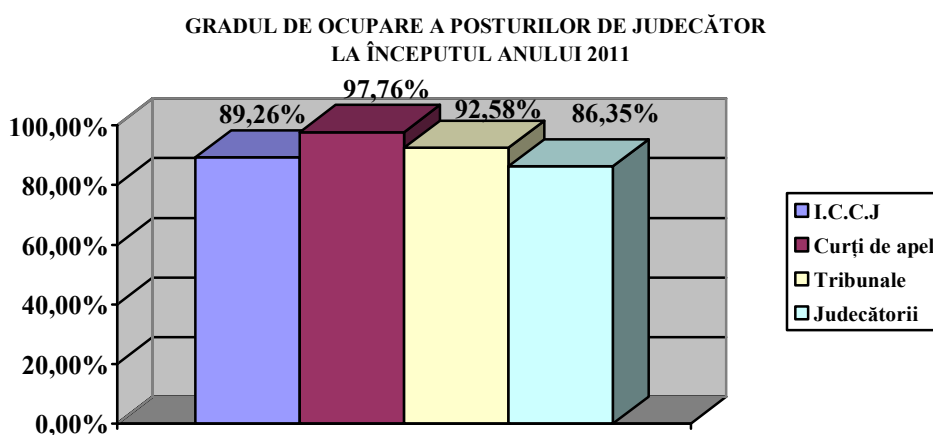
La începutul anului 2011, din totalul de 4516 posturi de judecător prevăzute în schemele instanțelor, erau vacante 435 posturi, din care 324 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 111 funcțiilor de conducere.

Comparativ, este de precizat că, la începutul anului 2010, din totalul de 4486 posturi de judecător, erau vacante 558 de posturi, din care 386 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 172 funcțiilor de conducere.

Distribuția posturilor vacante, pe grade de jurisdicție, se prezenta, la începutul anului 2011, astfel:

- 13 posturi la Înalta Curte de Casație și Justiție;
- 17 posturi la curțile de apel și Curtea Militară de Apel;
- 109 posturi la tribunale și Tribunalul Militar Teritorial;
- 296 posturi la judecătorii și tribunalele militare.

Procentul de ocupare a posturilor, pe grade de jurisdicție, era cel prevăzut în graficul alăturat

La începutul anului 2011, la nivelul parchetelor, din totalul de 2850 posturi de procuror erau vacante 481 de posturi, din care 311 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 170 funcțiilor de conducere.

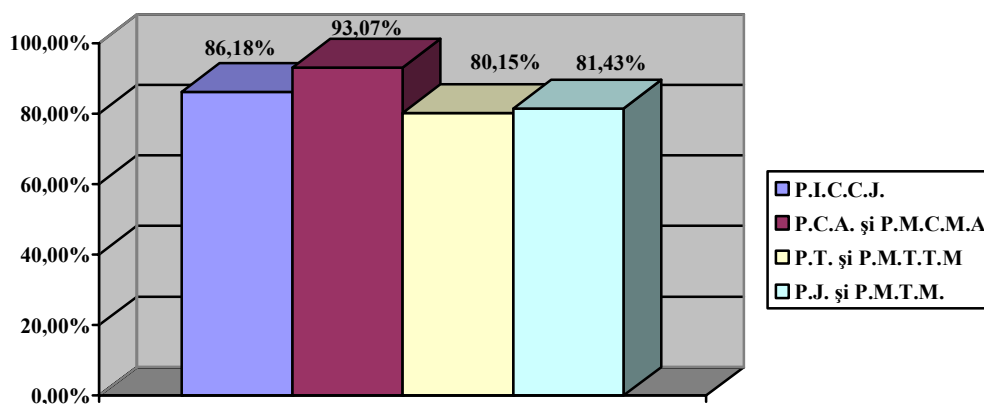
Comparativ, la începutul anului 2010, din totalul de 2873 posturi de procuror, erau vacante 621 de posturi, din care de 471 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 150 funcțiilor de conducere.

Distribuția posturilor vacante, pe grade de jurisdicție, se prezenta, la începutul anului 2011, astfel :

- 76 posturi la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, D.N.A. și D.I.I.C.O.T., Secția Parchetelor Militare;
- 18 posturi la Parchetele de pe lângă curțile de apel și Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel;
- 128 posturi la parchetele de pe lângă tribunale și Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial;
- 259 posturi la parchetele de pe lângă judecătorii și parchetele militare de pe lângă tribunalele militare.

Procentul de ocupare a posturilor, pe grade de jurisdicție, era cel prevăzut în graficul alăturat

GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE PROCUROR LA ÎNCEPUTUL ANULUI 2011

În cursul anului 2011, ocuparea posturilor de execuție vacante în sistem s-a realizat prin modalitățile prevăzute de lege, ținând cont de politica de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii și de nevoile concrete din sistem, respectiv prin:

Repartizarea auditorilor de justiție, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, promoția 2009 – 2011

Prin Hotărârea nr.437/2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, au fost numiți în funcția de *judecător stagiatar* un număr de 100 de *auditori de justiție* și în funcția de *procuror stagiatar* un număr de 91 de *auditori de justiție*, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, promoția 2009-2011.

Numirea în magistratură pe bază de concurs, conform dispozițiilor art.33 al. (1)-(4) din Legea nr.303/2004

În cursul anului 2011, a fost organizat un singur concurs de admitere în magistratură, în condițiile art. 33 alin.1 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru ocuparea a 20 de *posturi de judecător* și a 20 de *posturi de procuror*, concurs finalizat în cursul anului 2012.

În cursul aceluiași an, a fost finalizată procedura de numire a candidaților declarați admiși la concursul de admitere în magistratură, organizat la data de 21 noiembrie 2010, în condițiile textului de lege citat, fiind numite în funcția de judecător la judecătorii 67 de *persoane* și în funcția de procuror la parchetele de pe lângă judecătorii 68 de *persoane*. De asemenea, a mai fost numit în funcția de judecător un candidat la concursul de admitere în magistratură organizat la data de 21.03.2010.

Spre deosebire de anul 2010, în cursul căruia au fost organizate două concursuri de admitere în magistratură în temeiul disp. art.33 alin.1 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru ocuparea a 145 de posturi de judecător și 112 posturi de procuror (concursurile din

21.03.2010 și 21.11.2010), în cursul anului 2011, a fost organizat un singur astfel de concurs, pentru ocuparea a numai 20 de posturi de judecător și 20 de posturi de procuror.

Această politică de resurse umane a Consiliului a avut în vedere rapoartele Comisiei Europene, prin care a fost criticată țara noastră, printre altele, pentru faptul că numărul persoanelor admise în magistratură, în condițiile art.33 alin.1 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reprezintă o modalitate excepțională de ocupare a posturilor, a depășit, în anumiți ani, numărul persoanelor intrate în sistem, prin principala modalitate de admitere, respectiv prin absolvirea Institutului Național al Magistraturii.

Numirea, la cerere, a procurorilor în funcția de judecător și a judecătorilor în funcția de procuror

Referitor la procedura reglementată de art.61 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2011, nu au fost formulate propuneri de numire a judecătorilor în funcția de procuror sau a judecătorilor în funcția de procuror, fiind finalizată procedura începută în anul 2010, prin eliberarea din funcție a 14 procurori și numirea în funcția de judecător și eliberarea din funcție a unui judecător și numirea acestuia în funcția de procuror.

Numirea în funcția de judecător, după promovarea examenului de capacitate, a procurorilor care au optat în acest sens

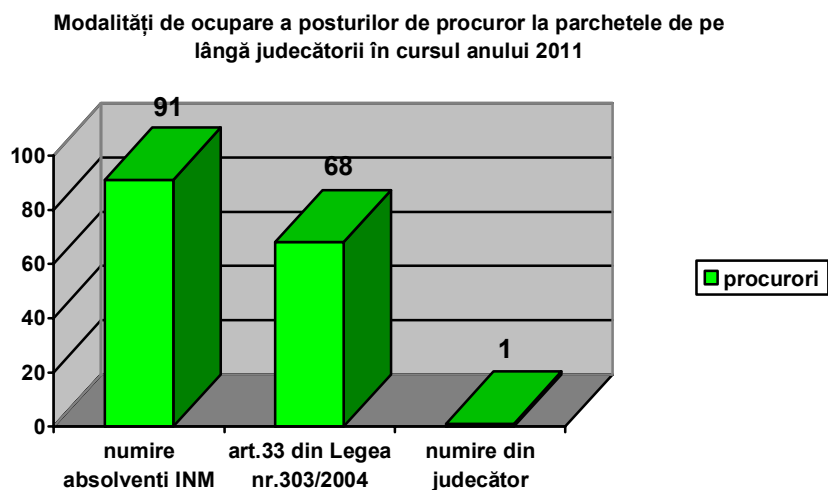
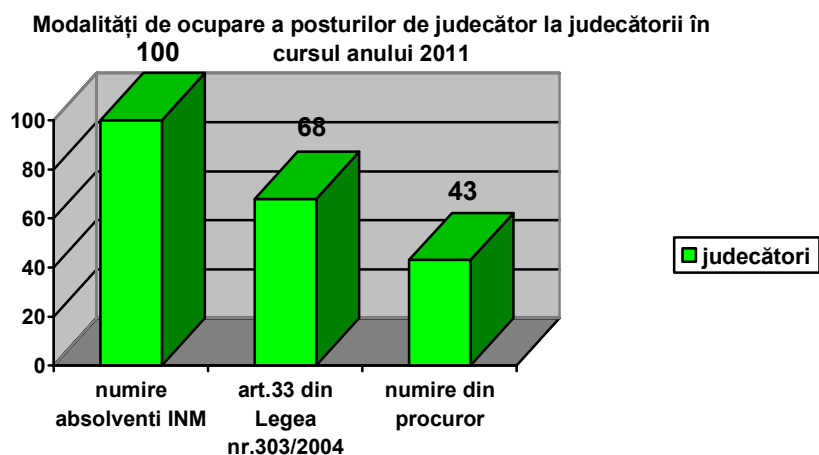
Ocuparea posturilor vacante la nivelul judecătorilor, în cursul anului 2011, s-a realizat și prin numirea în funcția de judecător a unui număr de 29 de procurori care, în urma examenului de capacitate organizat în perioada 6 august – 13 decembrie 2010, au optat pentru funcția de judecător. De asemenea, urmare a examenului de capacitate organizat în perioada 5 august – 13 decembrie 2011, 23 de procurori, care au optat pentru funcția de judecător, au fost numiți în această funcție începând cu data de 08.02.2012.

Reîncadrarea în funcția de judecător și procuror a foștilor judecători și procurori

În cursul anului 2011, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu a dat eficiență prevederilor art. 83 alin. 3 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere caracterul excepțional al modalității de ocupare a posturilor vacante din sistem, prin procedura reîncadrării.

S-a apreciat că reîncadrarea în funcție a foștilor judecători și procurori, care și-au încetat activitatea, urmare a pensionării, poate fi justificată doar la instanțele sau parchetele care au un volum de activitate deosebit de ridicat și că există posibilități reale de ocupare a posturilor vacante din sistem prin alte modalități de recrutare.

În acord cu datele prezentate mai sus, în anul 2011, au fost numiți în funcția de judecător la judecătoria, un număr de 211 persoane, iar în funcția de procuror la parchetele de pe lângă judecătoria, un număr de 160 de persoane, dinamica ocupării posturilor fiind prezentată în graficele alăturate:

În cursul anului 2011, au fost *eliberate din funcția de judecător 70 de persoane*, din care 57 de judecători, prin pensionare, 8 judecători, prin demisie, 3 judecători, ca urmare a aplicării sancțiunii disciplinare a excluderii din magistratură, 1 judecător, ca urmare a condamnării definitive și 1 judecător, ca urmare a numirii în funcția de procuror. Totodată, în cursul aceluiași an, s-a vacantat 1 post de judecător, ca urmare a decesului.

În ceea ce privește situația procurorilor, în cursul anului 2011, au fost eliberate din această funcție *67 de persoane*, din care 18 procurori, prin pensionare, 6 procurori, prin demisie, 14 procurori, ca urmare a numirii în funcția de judecător, 29 procurori, ca urmare a numirii în funcția de judecător, după promovarea examenului de capacitate. Totodată, în cursul aceluiași an, s-au vacantat 6 posturi de procuror, prin deces.

În raport cu datele prezentate anterior și având în vedere intrările și ieșirile în/din sistem, la data de 31 decembrie 2011, situația posturilor de judecător și procuror se prezintă conform tabelelor de mai jos:

Instanțe

Categoriea	Posturi de judecător prevăzute în schemă			Posturi de judecător vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
ÎCCJ	121	115	6	14	13	1
Curți de apel (<i>inclusiv CMA</i>)	770	670	100	16	5	11
Tribunale (<i>inclusiv TMTB și tribunalele specializate</i>)	1487	1253	234	79	50	29
Judecătorii (<i>inclusiv instanțele militare</i>)	2166	1860	306	230	157	73
Total	4544	3898	646	339	225	114

Diferența de posturi dintre intrările și ieșirile din sistem intervenite în cursul anului 2011 este dată de ocuparea pe perioadă nedeterminată, în condițiile art. 134¹ din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a unor posturi temporar vacante la nivelul instanțelor judecătorești. În concret, această procedură a determinat creșterea numărului vacanțelor la instanțele de unde au plecat judecătorii care au ocupat posturile temporar vacante, fără să fie evidențiată o creștere a numărului posturilor ocupate, nefiind alocate efectiv posturi din fondul de rezervă.

Din datele prezentate rezultă că, în intervalul 01.01.2011 - 31.12.2011, au intervenit modificări la nivelul schemelor instanțelor, determinate, pe de o parte, de suplimentarea cu 28 de posturi de judecător a schemelor Curții de Apel București (10 posturi) și Tribunalului București (18 posturi), iar pe de altă parte, de redistribuirea, inclusiv pe verticală, a unui număr de 48 de posturi vacante de judecător existente în schemele instanțelor, cu consecința reducerii schemelor cu 24 de posturi la judecătorii, corelativ cu suplimentarea schemelor cu 10 posturi la curțile de apel și 14 posturi la tribunale.

Observații: Echilibrarea schemelor de personal a constituit o preocupare a Consiliului Superior al Magistraturii și în anul 2011.

În acest sens, au fost efectuate două proceduri de redistribuire a posturilor de judecător, finalizate prin acordarea avizului conform pentru modificarea statelor de funcții și de personal ale instanțelor vizate, potrivit Hotărârilor nr.469/12.07.2011 și nr.922/13.12.2011 ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin Hotărârea nr.469/12.07.2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a hotărât redistribuirea pe orizontală a unui număr de 12 posturi de judecător de la nivelul judecătoriilor, însă până la finalul lunii februarie a anului 2012 au fost redistribuite doar 7 posturi, diferența de 5 posturi urmând a fi redistribuite la momentul vacanțării acestora.

Ulterior, prin Hotărârea nr.922/13.12.2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a acordat aviz conform pentru redistribuirea a 48 de posturi de judecător.

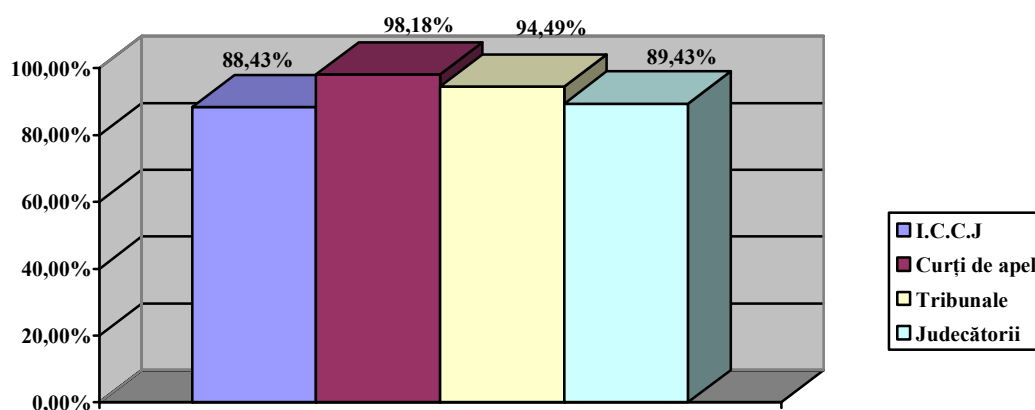
Spre deosebire de redistribuirile anterioare, în cadrul acestei proceduri s-a realizat atât un transfer al posturilor de judecător pe orizontală, cât și pe verticală, încercându-se astfel ca, în limita numărului redus de posturi care puteau fi transferate, să se realizeze o echilibrare a volumului de muncă în cazul instanțelor foarte încărcate și care aveau o schemă redusă prin raportare la volumul de activitate. Se impune a fi menționat că prin redistribuirea posturilor pe verticală s-a răspuns și recomandărilor formulate în acest sens în rapoartele Comisiei Europene asupra progreselor României elaborate în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare.

În cadrul analizei care a fost efectuată pentru această procedură de redistribuire, au fost identificate, alături de instanțele la care putea fi redusă schemă, și alte instanțe aflate în situația de a ceda posturi, dar care nu aveau posturi de execuție vacante de judecător. Având în vedere experiența procedurilor anterioare de redistribuire, respectiv faptul că transferul posturilor de judecător vizate de Hotărârile Plenului nr.798/2009 și nr.469/2011 nu a fost finalizat nici până la acest moment din cauza imposibilității reducerii schemelor unor instanțe care nu au înregistrat vacanțări de posturi, și ținând cont de iminenta intrare în vigoare a noilor coduri, care va determina necesitatea efectuării unei noi proceduri de echilibrare a schemelor la nivelul instanțelor judecătorești, Plenul a dispus numai redistribuirea posturilor de judecător care erau vacante la momentul respectiv, respectiv 48 de posturi de judecător.

Totodată, urmare a desființării unor judecătorii prin Legea nr. 148/2011, schemele tribunalelor și ale curților de apel au fost suplimentate cu câte 2 posturi de judecător.

În același interval, numărul posturilor vacante s-a redus de la 435, la 1 ianuarie 2011, la 339 la 1 ianuarie 2012. Plusul de 96 de judecători, înregistrat la nivelul instanțelor judecătorești, s-a deplasat însă spre instanțele de control judiciar, judecătoriile continuând să înregistreze un deficit de 230 de posturi, deși la acest nivel de jurisdicție s-au ocupat, în perioada de referință, 211 posturi de judecător. Totuși, acest deficit de posturi înregistrat la nivelul judecătoriilor s-a redus, comparativ cu situația existentă la sfârșitul anului 2010, când erau vacante un număr de 296 de posturi de judecător.

GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE JUDECĂTOR LA DATA DE 31 DECEMBRIE 2011

Parchete

Categoriea	Posturi de procuror prevăzute în schemă			Posturi de procuror vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
PÎCCJ (<i>inclusiv DNA, DIICOT și Secția parchetelor militare</i>)	598	452	146	99	61	38
Parchetele de pe lângă curțile de apel (<i>inclusiv PCMA</i>)	260	184	76	25	6	19
Parchetele de pe lângă tribunale (<i>inclusiv PTMTB și PTMF</i>)	657	479	178	143	97	46
Parchetele de pe lângă judecătorii (<i>inclusiv parchetele militare</i>)	1387	1153	234	185	124	61
Total	2902	2268	634	452	288	164

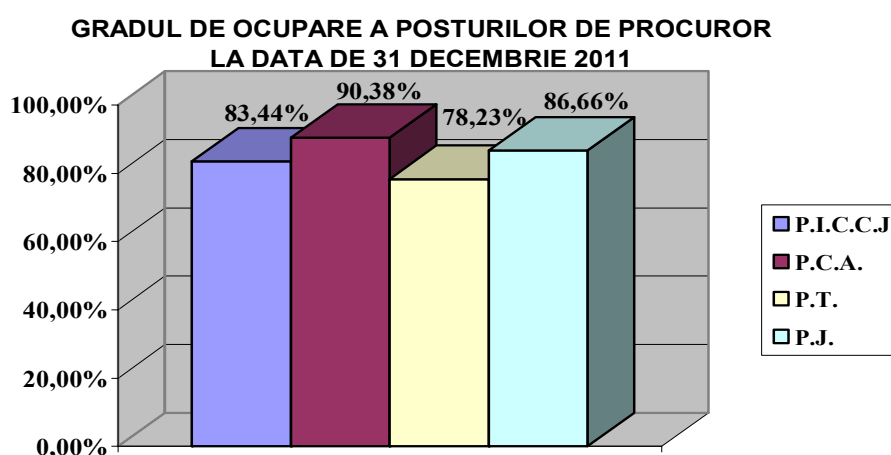
Diferența de posturi dintre intrările și ieșirile din sistem intervenite în cursul anului 2011 este dată de ocuparea pe perioadă nedeterminată, în condițiile art. 134¹ din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a unor posturi temporar vacante la nivelul parchetelor, posturile respective neregăsindu-se în schemele menționate anterior.

Din datele prezentate rezultă că, în intervalul 01.01.2011 - 31.12.2011, au intervenit modificări la nivelul schemelor unităților de parchet, determinate, pe de o parte, de adoptarea H.G. nr.54/2011, potrivit

căreia numărul de posturi de procuror prevăzute pentru Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a fost suplimentat cu 50 de posturi (20 dintre acestea au fost preluate din schema de personal a Ministerului Public, iar pentru restul de 30 de posturi s-a asigurat suplimentarea bugetului Ministerului Public). Pe de altă parte, punerea în funcțiune a Parchetului de pe lângă Tribunalul Ilfov a determinat suplimentarea schemelor parchetelor de pe lângă tribunale cu 11 posturi de procuror.

Totodată, urmare a desființării unor parchete de pe lângă judecătorii prin Legea nr. 148/2011, schema parchetelor de pe lângă tribunale a fost suplimentată cu un post de procuror, corelativ cu reducerea schemelor parchetelor de pe lângă judecătorii cu un post.

În același interval, numărul posturilor vacante s-a redus de la 481, la 1 ianuarie 2011, la 452 la 1 ianuarie 2012. Plusul de 29 de procurori, înregistrat la nivelul parchetelor, s-a deplasat spre parchetele de pe lângă judecătorii, care au înregistrat un deficit de 185 de posturi, comparativ cu situația existentă la sfârșitul anului 2010, când erau vacante un număr de 259 de posturi de procuror.

IV.2. Mobilitatea în sistemul judiciar

Ca și în anii anteriori, în cursul anului 2011, au fost adoptate măsuri privind transferul, detașarea și delegarea judecătorilor și procurorilor, având în vedere atât interesul funcționării în condiții optime a instanțelor și parchetelor, cât și cel personal al magistratului.

Astfel, în aplicarea prevederilor art.60 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au fost formulate și analizate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii 341 cereri de transfer ale judecătorilor, din care 65 de cereri au fost admise, 266 au fost respinse, 3 solicitări au fost amânate și s-au înregistrat 7 renunțări la soluționarea cererilor de transfer.

Distinct de acestea, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus 14 transferuri, în cazul judecătorilor numiți în funcții de conducere la alte instanțe decât cele la care au funcționat.

În ceea ce privește situația procurorilor, în anul 2011, Secția pentru procurori a analizat un număr de 113 cereri de transfer, din care 52 de cereri au fost admise, 40 au fost respinse, iar 21 au fost amânate.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.58 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au fost formulate și analizate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al

Magistraturii un număr de 72 cereri de detașare ale judecătorilor, atât în cadrul sistemului, cât și la alte instituții sau autorități publice, fiind admise 18 solicitări de detașare și respinse 54. Totodată, s-a dispus prelungirea detașării în cazul unui judecător, încetarea detașării în 12 situații și respingerea solicitării de prelungire a detașării în alte 2 cazuri.

Secția pentru procurori a dispus, în cursul aceluiași an, un număr de 13 detașări și 8 prelungiri de detașare și a hotărât încetarea detașării a 3 procurori, precum și respingerea a 2 cereri de detașare.

Un element de specificitate în ceea ce privește Ministerul Public îl constituie situația numirilor și încetărilor de activitate la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și Direcția Națională Anticorupție. Astfel, în anul 2011, și-au încetat activitatea în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism un număr de 13 procurori. În aceeași perioadă, au fost numiți în cadrul acestei structuri 35 de procurori (în cazul a doi procurori, Consiliul Superior al Magistraturii a avizat negativ cererile de numire).

În ceea ce privește Direcția Națională Anticorupție, în cursul anului 2011, și-au încetat activitatea 8 procurori și au fost numiți în această structură 16 procurori.

La sfârșitul anului 2011, *numărul judecătorilor și procurorilor detașați la alte instituții decât instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea era de 56 de judecători, respectiv 54 de procurori*, ponderea acestora, raportat la numărul total al judecătorilor și procurorilor în funcție, fiind de 1,33 % în cazul judecătorilor și 2,2 % în cazul procurorilor.

În fine, în aplicarea prevederilor art.57 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii a analizat 6 solicitări de delegare a judecătorilor în funcții de execuție, respingându-le, iar procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus delegarea unui număr de 198 de procurori în funcții de execuție.

IV.3. Dezvoltarea carierei profesionale a magistraților

Promovarea judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție

În anul 2011, prin Hotărârea nr.92/2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, s-a aprobat organizarea unui concurs de promovare efectivă a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, la data de 8 mai 2011, fiind scoase la concurs 88 de posturi de execuție la instanțele judecătorești (73 de posturi la tribunale și 15 posturi la curțile de apel) și 110 posturi de execuție la parchete (105 posturi la parchetele de pe lângă tribunale și 5 posturi la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

Dat fiind că procedura de promovare pentru postul scos la concurs la Curtea de Apel Iași a fost suspendată, la nivelul curților de apel, concursul a fost organizat pentru 14 posturi de judecător. De asemenea, pentru 15 posturi de la tribunale anunțate la concurs nu s-au depus candidaturi.

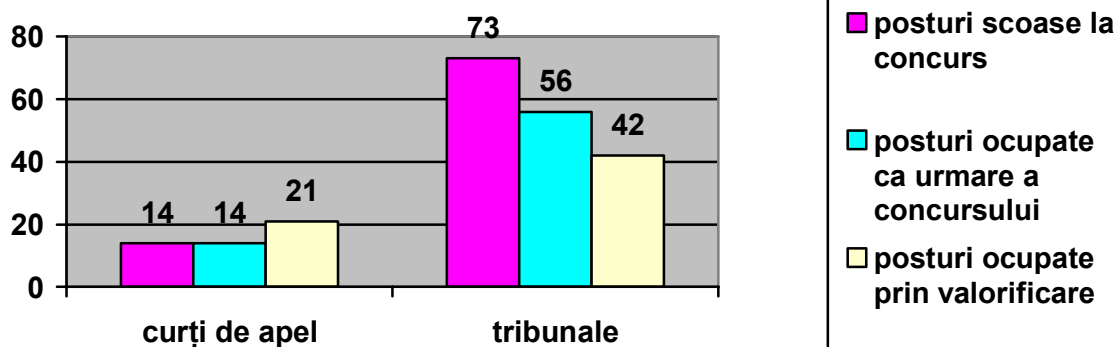
După finalizarea concursului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus *promovarea efectivă a 14 judecători la curțile de apel și a 56 de judecători la tribunale*. De asemenea, s-a dispus promovarea efectivă a *35 de procurori la parchetele de pe lângă tribunale și a 5 procurori la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*.

Raportat la datele prezentate, la nivelul curților de apel, gradul de ocupare a posturilor scoase la concurs a fost de 100%, iar la tribunale a fost de 77%. La nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, gradul de ocupare a fost de 33,33%, iar la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost de 100%.

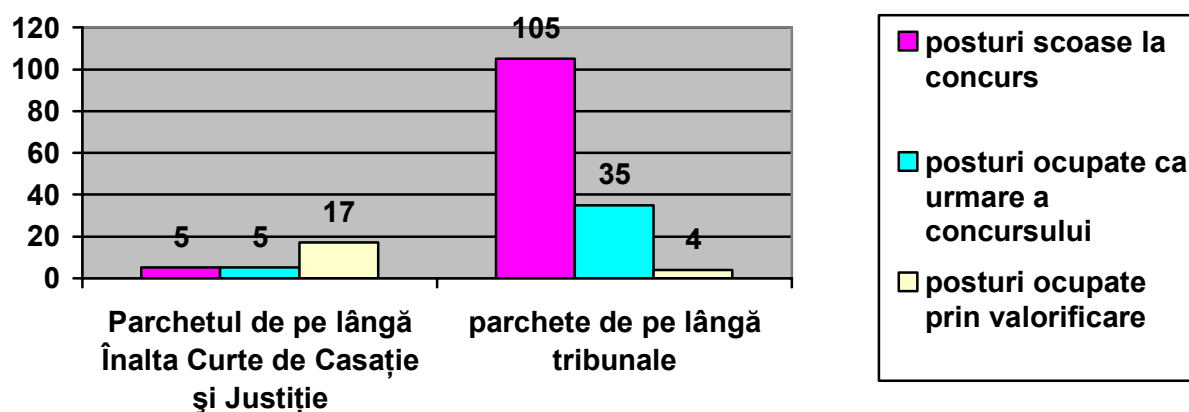
Ulterior, prin valorificarea rezultatelor acestui concurs, s-a dispus promovarea a încă *63 de judecători* (21 la curțile de apel și 42 la tribunale) și a *21 procurori* (4 la parchetele de pe lângă tribunale și 17 la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

În cursul anului 2011 nu a fost organizat concurs pentru promovarea judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție pe loc.

Gradul de ocupare a posturilor de judecător, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție

Gradul de ocupare a posturilor de procuror, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție

Promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție

În cursul anului 2011, în considerarea situației grave cu care s-a confruntat Înalta Curte de Casație și Justiție, au fost promovați în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit prevederilor legale și regulamentare în vigoare până la data de 29.12.2011, un număr de 11 judecători, urmare a două proceduri de selecție organizate de Consiliul Superior al Magistraturii în anul 2011, pentru ocuparea a 15 posturi de judecător, respectiv pentru ocuparea a 7 posturi de judecător. Totodată, alți 2 judecători au fost promovați ca urmare a finalizării unei proceduri declanșate în cursul anului 2010.

Prin Legea nr.300/2011, publicată în Monitorul Oficial al României nr.925/27.12.2011, intrată în vigoare la data de 30.12.2011, dispozițiile din Legea nr. 303/2004, privind promovarea la instanța supremă au fost modificate în mod semnificativ. Începând cu data intrării în vigoare a Legii nr.300/2011, promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se face numai prin concurs organizat ori de câte ori este necesar, în limita posturilor vacante, de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.

IV.4. Asigurarea conducerii la nivelul instanțelor și parchetelor

Numirea judecătorilor în funcția de președinte și vicepreședinte

La începutul anului 2011, erau vacante 70 de funcții de conducere (președinte și vicepreședinte) la judecătorii, tribunale, tribunale specializate, curți de apel și Curtea Militară de Apel.

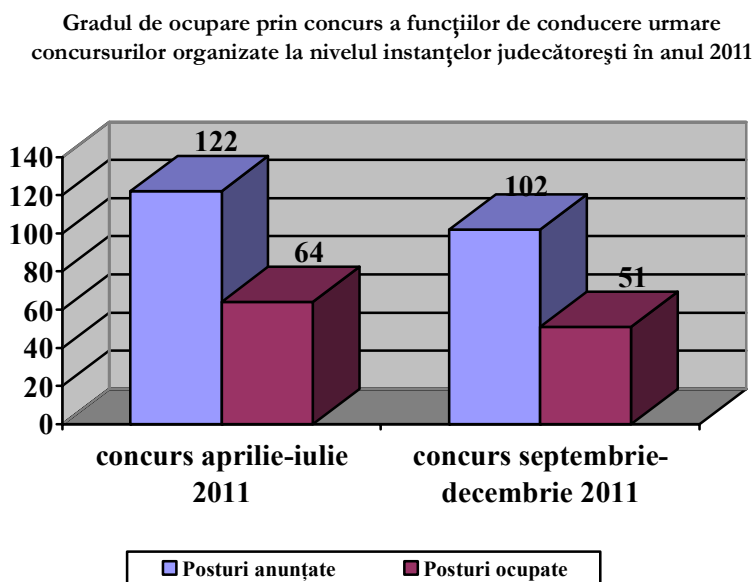
Pentru ocuparea acestora și a celor care s-au mai vacantat ulterior (în total 122 de funcții), prin Hotărârea nr. 200/2011, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen în perioada 8 aprilie – 5 iulie 2011, la finalizarea căruia s-au ocupat 64 de funcții de conducere dintre cele scoase la concurs.

Ca urmare a neocupării tuturor funcțiilor de conducere vacante la concursul arătat și a expirării mandatelor în cursul anului 2011, prin Hotărârea nr. 638/2011, Plenul a aprobat organizarea unui nou concurs sau examen, în perioada 23 septembrie - 14 decembrie 2011, pentru ocuparea unui număr de 102 funcții vacante de președinte și vicepreședinte la curți de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii, la acest concurs fiind înregistrate doar 69 de candidaturi.

După finalizarea acestui concurs/examen, au fost ocupate 51 de funcții de conducere, începând cu data de 1 ianuarie 2012.

Pe baza datelor anterior prezentate, rezultă că, la ambele concursuri organizate în cursul anului 2011, gradul de ocupare, în ceea ce privește funcțiile de conducere de la nivelul instanțelor judecătorești, a fost de aproximativ 50%.

Cu toate că procentul de ocupare a funcțiilor de conducere a rămas unul redus, acesta a crescut comparativ cu anul 2009 (43,21%) și 2010 (45,16%).

Numirea judecătorilor în alte funcții de conducere, în temeiul dispozițiilor art.48 alin.9 din Legea nr.303/2004

În conformitate cu dispozițiile art.48 alin.9 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2011, Secția pentru judecători a numit 65 de judecători în funcții de președinte de secție.

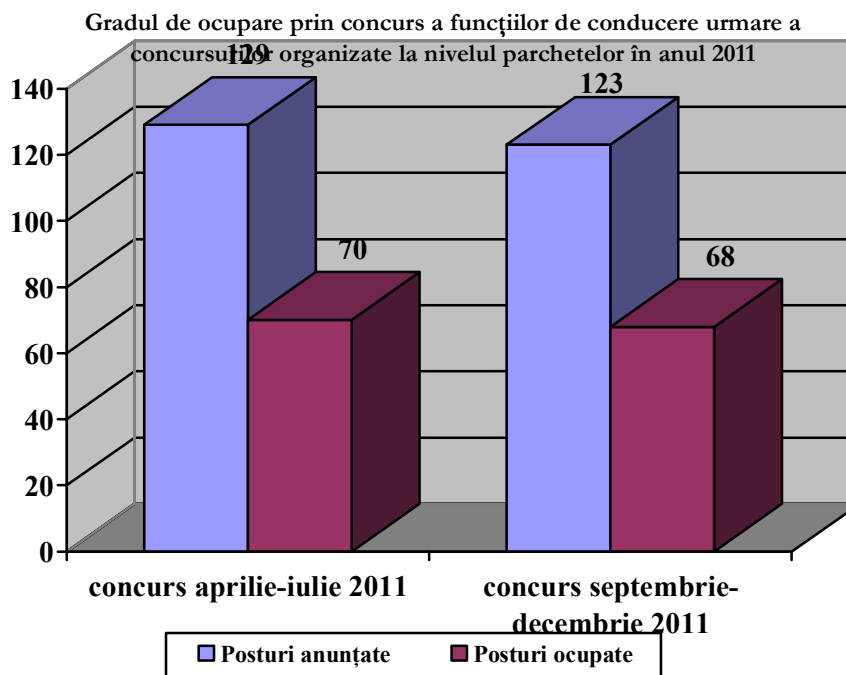
Conform procedurii speciale prevăzute de art.53 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a analizat candidaturile depuse pentru numirea în funcția de președinte al Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind formulată o propunere de numire în această funcție a unui judecător.

Numirea procurorilor în funcția de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct

Pentru ocuparea celor 129 de funcții de conducere vacante la parchete (procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct), prin Hotărârea nr.200/2011, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen în perioada 8 aprilie – 5 iulie 2011, la finalizarea căruia s-au ocupat 70 de funcții de conducere dintre cele menționate.

Ca urmare a neocupării tuturor funcțiilor de conducere vacante la concursul arătat și a expirării mandatelor în cursul anului 2011, prin Hotărârea nr.638/2011, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen, în perioada 23 septembrie - 14 decembrie 2011, pentru ocuparea unui număr de 123 funcții vacante de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct.

După finalizarea acestui concurs, s-au ocupat 68 de funcții de conducere dintre cele menționate, începând cu data de 1 ianuarie 2012.

Pe baza datelor anterior prezentate, rezultă că, la ambele concursuri organizate în cursul anului 2011, gradul de ocupare, în ceea ce privește funcțiile de conducere de la nivelul parchetelor, a fost de aproximativ 50%. Acest procent a crescut comparativ cu anul 2009 (49,67%), însă s-a diminuat față de anul 2010 (60,51%).

Numirea procurorilor în alte funcții de conducere, în temeiul dispozițiilor art.49 alin.9 din Legea nr. 303/2004

În conformitate cu dispozițiile art.49 alin.9 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cursul anului 2011, Secția pentru procurori a numit 36 de procurori în funcții de procurori șefi secție.

Conform procedurii speciale prevăzute de art.54 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a emis 2 avize pentru numirea în funcții de conducere la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Direcția Națională Anticorupție.

Delegarea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor

În cursul anului 2011, în temeiul art.57 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru judecători a admis 83 de delegări în funcții de conducere, 119 prelungiri de delegări în aceste funcții și a dispus încetarea delegării în alte 63 de situații. Totodată, Secția pentru judecători a hotărât respingerea a 2 solicitări de delegare în funcții de conducere și a 2 solicitări privind prelungirea delegării în funcții de conducere. În temeiul aceleiași prevederi legale, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus delegarea unui număr de 353 de procurori în funcții de conducere.

IV.5. Aspecte relevante privind personalul auxiliar

Potrivit datelor comunicate de curțile de apel (cu excepția a trei dintre ele), la sfârșitul anului 2011, în statele de funcții și de personal ale instanțelor erau prevăzute 6080 posturi de grefier, din care 5849 posturi erau ocupate, iar 231 vacante. Ponderea posturilor de grefier cu studii superioare, în numărul total al posturilor de grefier existent în statele de funcții și de personal ale instanțelor, calculată ca medie națională, a fost de 49,11%.

În ceea ce privește parchetele de pe lângă curțile de apel, la sfârșitul anului 2011, din totalul de 1499 posturi de grefier prevăzute în schemele parchetelor, erau ocupate un număr de 1390 posturi, iar 109 erau vacante.

În cursul anului 2011, la nivelul curților de apel și parchetelor de pe lângă acestea au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de grefier, conform art.36 din Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare. Din totalul de 167 de posturi scoase la concurs (129 de posturi la instanțe și 38 la parchete), au fost ocupate 133 de posturi (96 de posturi la instanțe și 37 la parchete, din care 16 au fost ocupate pe perioadă determinată), procedura fiind în curs de desfășurare pentru 23 de posturi la instanțe, iar 1 post de la parchete a rămas neocupat.

În ceea ce privește formarea profesională a personalului auxiliar de specialitate, din datele comunicate de instanțe și parchete, rezultă că au fost organizate programe de formare profesională continuă atât de Școala Națională de Grefieri, cât și la nivelul instanțelor și parchetelor. Referitor la temele de dezbatere, acestea au vizat, în principal, noul Cod civil și implicațiile modificărilor intervenite odată cu intrarea în vigoare a acestuia, cooperarea judiciară internațională în materie civilă și în materie penală, operarea în aplicația Ecris 4, etică, deontologie și comunicare, punerea în executare a hotărârilor penale, gestionarea informațiilor clasificate, arhivare și registratură, management judiciar, statistică judiciară, noul Cod penal, noul Cod de procedură penală și implicațiile acestora asupra activității parchetelor.

Din datele furnizate de instanțe rezultă că, în cursul anului 2011, au fost aplicate personalului auxiliar 68 de sancțiuni disciplinare, după cum urmează: 27 de sancțiuni cu avertisment, 34 de sancțiuni vizând reducerea drepturilor salariale, o sancțiune constând în retrogradare în grad/treaptă profesională, 2 mutări disciplinare la o altă instanță din circumscripția curții de apel și 4 excluderi din profesie.

Totodată, instanțele au comunicat că, în perioada de referință, o persoană aparținând categoriei personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești a fost condamnată definitiv pentru fapte aflate în legătură cu exercițiul atribuțiilor de serviciu, iar o alta a fost trimisă în judecată pentru astfel de fapte.

Potrivit comunicărilor parchetelor, în cursul anului 2011, au fost aplicate personalului auxiliar un număr de 9 sancțiuni disciplinare, din care 3 sancțiuni cu avertisment, 3 sancțiuni cu reducerea drepturilor salariale, o sancțiune cu mutarea disciplinară la o altă unitate de parchet, o sancțiune cu excluderea din

profesie și o sancțiune cu revocarea din funcția de conducere. De asemenea, în perioada de referință, s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare pentru o infracțiune în legătură cu atribuțiile de serviciu.

Organizarea judiciară cunoaște o reglementară unitară la nivel normativ, fiind cuprinsă în Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Cu toate acestea, sistemul judiciar nu beneficiază de o structură bugetară unică și omogenă, la nivelul acestuia existând *4 ordonatori principali de credite*: ministrul justiției, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și președintele Consiliului Superior al Magistraturii.

Defalcarea bugetului Ministerului Justiției

Ministrul justiției are calitatea de ordonator principal de credite pentru *instanțele judecătorești*²⁴, Administrația Națională a Penitenciarelor și alte instituții subordonate. În cadrul bugetului Ministerului Justiției, bugetul instanțelor judecătorești nu se supune unor reguli de elaborare diferite față de celelalte instituții publice finanțate din același buget, limita de cheltuieli impusă de Ministerul Finanțelor Publice prin scrisoarea-cadru anuală în cadrul procesului de fundamentare a bugetului de stat fiind aplicată proporțional la nivelul ordonatorului principal de credite.

Ponderea bugetului instanțelor din bugetul Ministerului Justiției se prezintă astfel:

Anul	Total buget Ministerul Justiției	Buget instanțe	Ponderea bugetului instanțelor din bugetul Ministerului Justiției	Evoluție
2006	1.567.636.000	930.955.300	59.39%	
2007	1.972.193.000	1.077.703.000	54.64%	↓
2008	2.276.442.000	1.305.142.244	57.33%	↑
2009	1.911.784.000	1.033.081.000	54.04%	↓
2010	2.435.080.000	1.307.148.000	53.68%	↓
2011	2.228.243.000	1.262.609.000	56,66%	↑

După cum se observă, indiferent de creșterile sau descreșterile bugetului Ministerului Justiției, ***ponderea bugetului instanțelor din acesta se află în trend descendent***, ceea ce înseamnă că evoluțiile negative ale bugetului ordonatorului principal de credite au afectat într-o măsură mai mare bugetele instanțelor. Fondurile bugetare alocate de la bugetul de stat Ministerului Justiției sunt îndreptate către instanțele judecătorești în proporție de doar aproximativ 50%, restul finanțând aparatul propriu și celelalte instituții subordonate financiar, astfel încât finanțarea Ministerului Justiției nu reprezintă niciodată gradul real de finanțare a instanțelor.

²⁴ altele decât Înalta Curte de Casație și Justiție și instanțele militare

Bugetul justiției

Bugetul justiției este împărțit în trei părți componente distincte: bugetul curților de apel, al tribunalelor, tribunalelor specializate și al judecătoriilor (denumit în continuare bugetul curților), bugetul Înaltei Curți de Casație și Justiție și bugetul Ministerului Public.

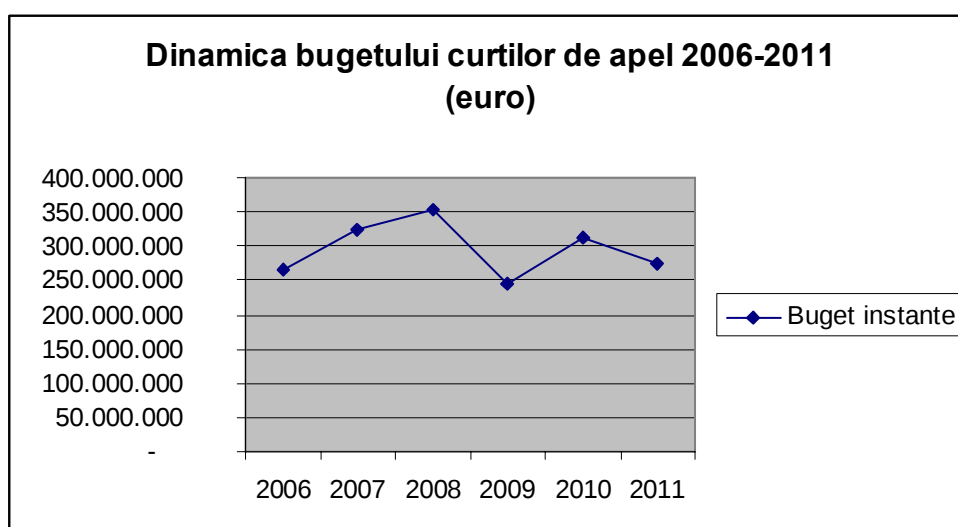
În ceea ce privește bugetul curților, din tabelul următor rezultă în mod clar valorile alocate anual:

Dinamica bugetului curților 2006-2011 (în euro)

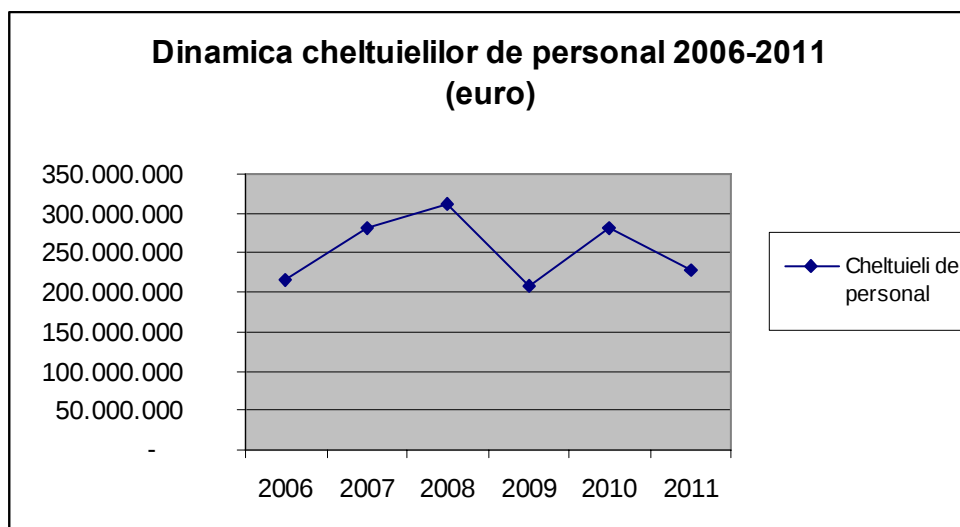
Anul	Instanțe		Cheltuieli de personal		Bunuri și servicii		Transferuri		Investiții	
2006	264.475.938		215.559.659		19.617.699		134.943		29.163.636	
2007	323.634.535	↑	282.715.315	↑	32.384.084	↑	200.601	↑	8.334.535	↓
2008	354.658.218	↑	311.259.905	↑	36.855.610	↑	173.980	↓	6.368.724	↓
2009	244.227.187	↓	208.870.213	↓	30.584.161	↓	127.660	↓	4.645.154	↓
2010	311.225.714	↑	281.535.952	↑	25.399.762	↓	145.000	↑	4.145.000	↓
2011	273.808.788	↓	229.321.377	↓	34.567.221	↑	117.102	↓	9.803.088	↑

Este important de menționat că bugetul pentru anul 2011 nu include cheltuielile cu proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare, precum și cu programele cu finanțare rambursabilă.

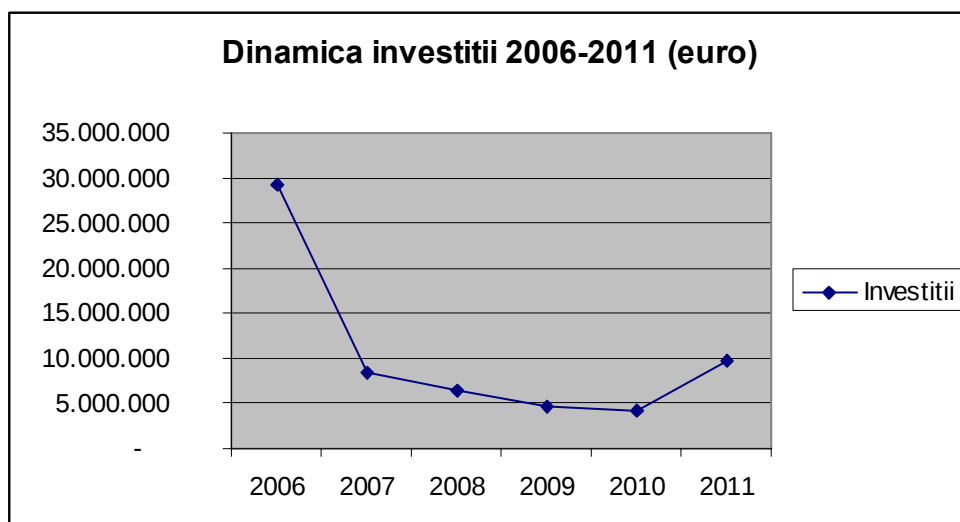
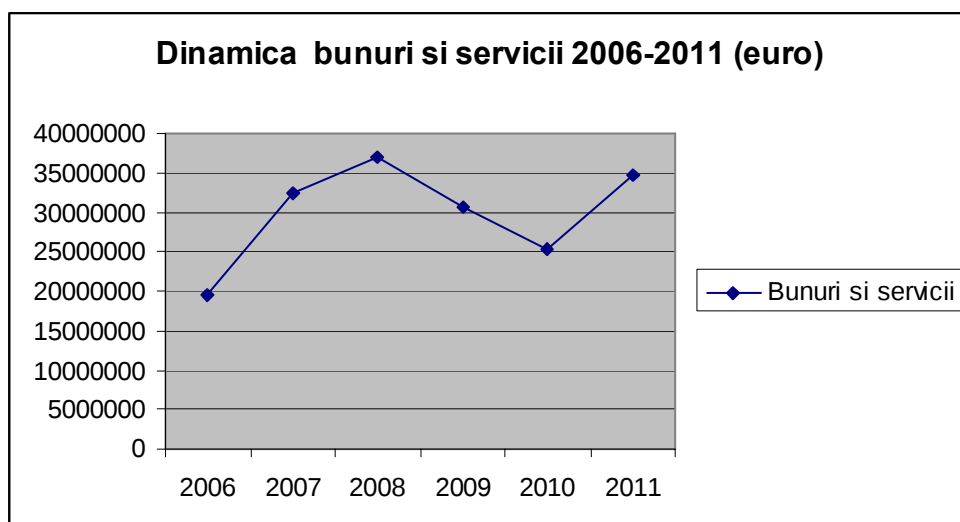
Pentru o analiză comparativă, graficul de mai jos este și mai relevant, rezultând o alocare a bugetului în anul 2011, la un nivel cuprins între anul 2006 și 2007.

În bugetul curților, o pondere semnificativă o au cheltuielile de personal, care, deși s-au diminuat comparativ cu anii 2007, 2008 și 2010, au reprezentat în anul **2011** un procent de **83,75%** din total buget.

În cadrul bugetului curților, analiza pe capitle bugetare reflectă o atenție în continuă descreștere acordată bunurilor și serviciilor, respectiv investițiilor.

Astfel, după 3 ani de relativă creștere a alocațiilor bugetare, în anul 2009, investițiile în justiție au cunoscut cel mai scăzut nivel, ajungându-se ca bugetul total al curților să coboare chiar sub valoarea din 2006. Bugetul pe 2009 reprezintă doar 68,86% din bugetul pe 2008, respectiv 91,65% din cel pe anul 2006.

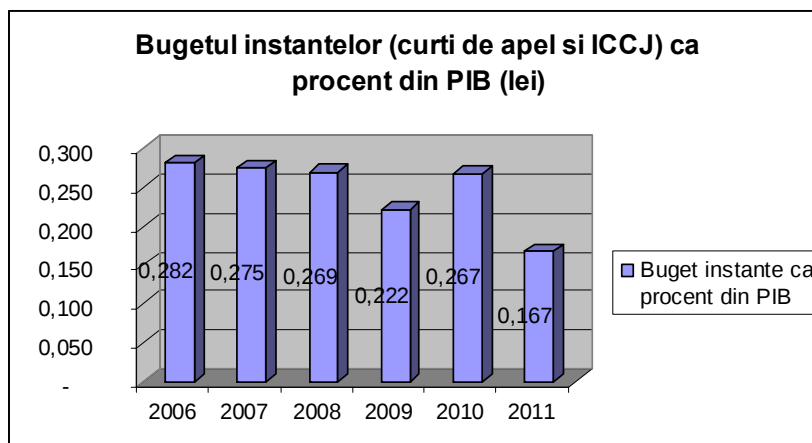
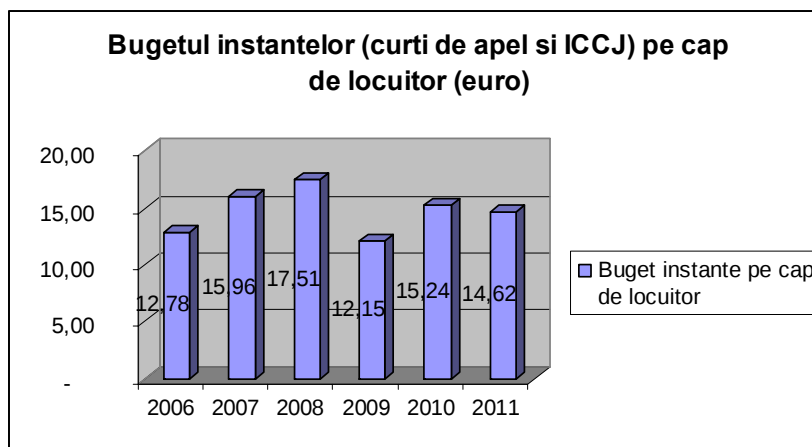
În 2010 s-a înregistrat cea mai mică alocare a resurselor materiale pentru cheltuielile propriu-zise de funcționare a instanțelor, atât în ce privește întreținerea, cât și suportarea financiară a activităților specifice de judecată, din anul 2006 și până prezent. Această sumă reprezintă, de exemplu, doar 68,91% din bugetul executat cu același titlu în 2008 de instanțele judecătorești, deși în 2010 s-a înregistrat un număr de dosare pe rolul instanțelor judecătorești mai mare cu 50% decât în anul 2010.

În anul 2011, comparativ cu anul 2010, bugetul a crescut atât la capitolul privind resursele materiale, cât și la cel privind alocațiile pentru investiții, procentul fiind de 12,62% în ceea ce privește resursele materiale, respectiv de 3,58% în ceea ce privește investițiile, din totalul bugetului.

Bugetul alocat instanțelor pe cap de locuitor

În 2008, România se afla pe locul 28 din 37 de țări ale Europei cuprinse în cercetarea CEPEJ „Sistemele Judiciare Europene: Eficiența și calitatea justiției” în ce privește bugetul public alocat tuturor instanțelor pe cap de locuitor.

După cum se observă din graficul de mai jos, investiția statului în justiție/cap de locuitor în 2010 a urcat după căderea importantă din 2009, fără a depăși însă valoarea din 2007, dar s-a diminuat în anul 2011, cu toate că numărul de locuitori la nivelul țării s-a redus față de anul precedent.

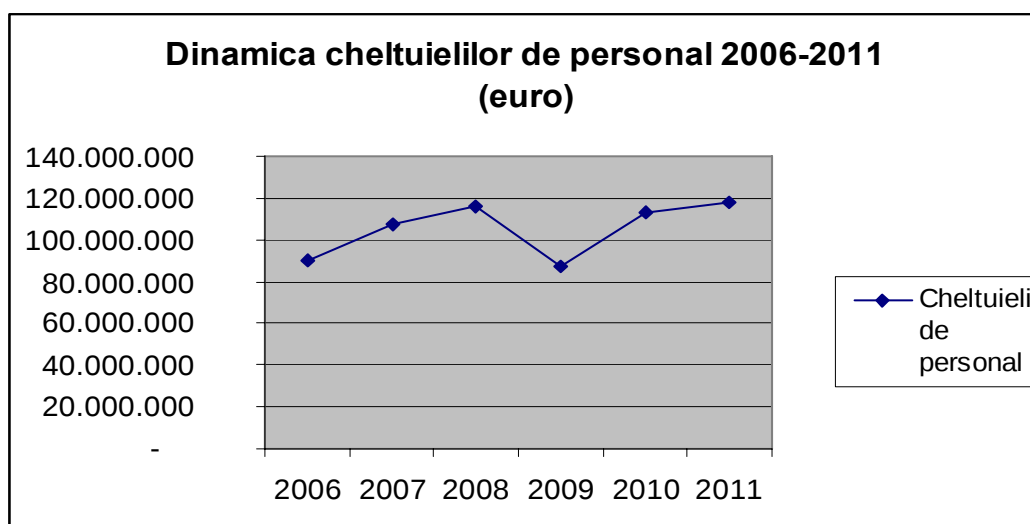
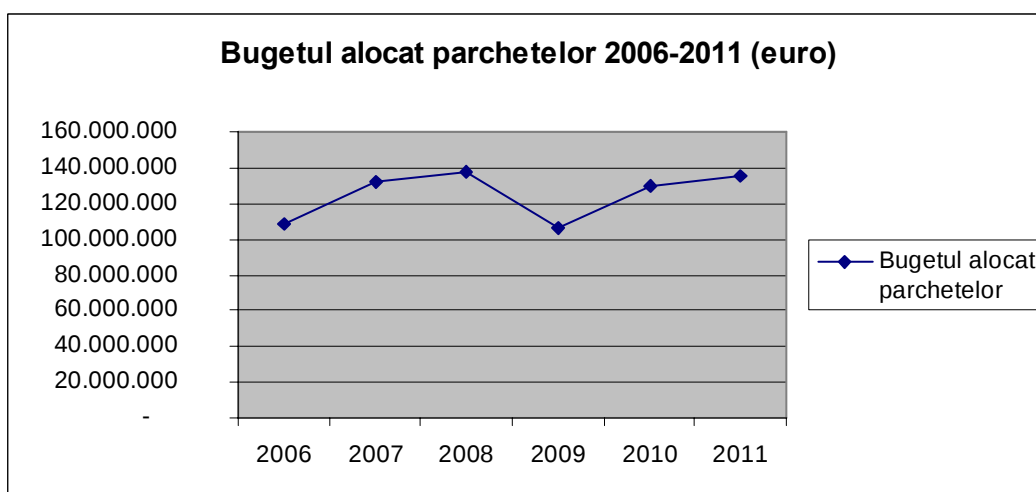

Bugetul alocat parchetelor

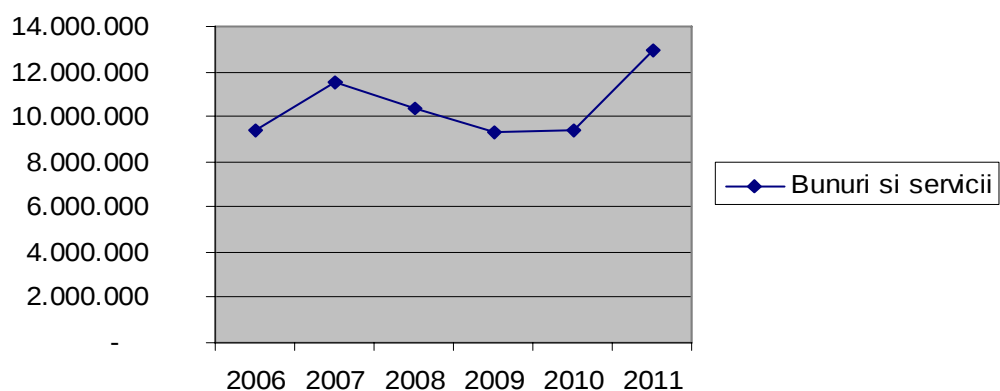
Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este ordonator de credite pentru sistemul de parchete. Bugetul alocat acestor structuri relevă o atenție mai mare acordată investițiilor decât în situația instanțelor.

Dinamica bugetului alocat parchetelor, pe perioada 2006-2011, se prezintă astfel:

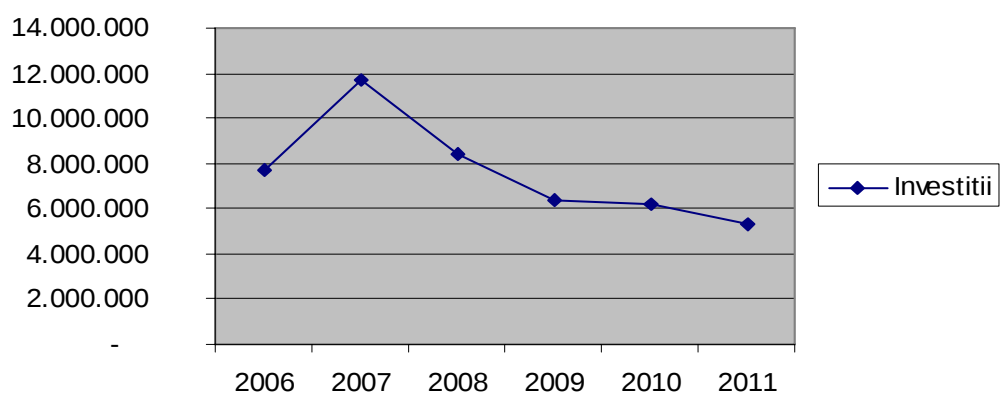
Anul	Buget total (RON)	Buget total (EURO)	Cheltuieli de personal (euro)	Bunuri și servicii (euro)	Transferuri (euro)	Investiții (euro)
2006	382.319.304	108.613.439	90.148.879	9.376.592	1.371.307	7.716.661
2007	439.629.535	132.020.881	107.297.576	11.550.892	1.470.571	11.701.843
2008	507.770.190	137.981.030	115.783.059	10.351.941	3.427.989	8.418.041
2009	447.462.197	105.783.025	87.205.334	9.341.197	2.863.692	6.372.802
2010	546.288.384	130.068.663	113.448.988	9.434.538	952.630	6.232.506
2011	572.131.000	135.898.099	117.520.428	12.924.703	168.408	5.284.560

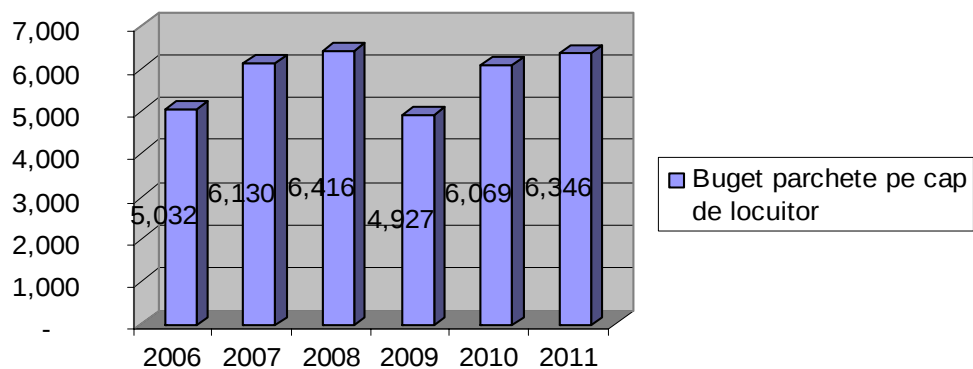
Dinamica bunuri si servicii 2006-2011 (euro)

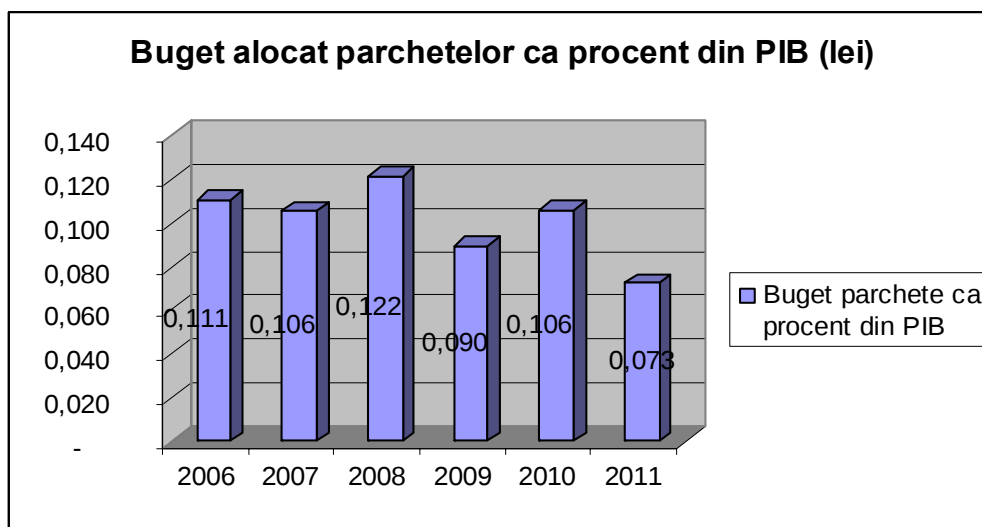

Dinamica investitii 2006-2011 (euro)

Buget alocat parchetelor pe cap de locuitor (euro)

Bugetul justiției. Rolul Consiliului Superior al Magistraturii de avizare a bugetului

Sinteza evoluției bugetului justiției, cuprinzând sumele de bani acordate tuturor instanțelor și parchetelor din România, în perioada 2006-2011, este cuprinsă în tabelul următor:

Anul	Buget instanțe	Buget Înalta Curte de Casație și Justiție	Buget parchete	Total (LEI)	Total (EURO)	Buget ca procent din PIB (LEI)	Buget pe cap de locuitor (euro)
2006	930.955.300	40.359.000	382.319.304	1.353.633.604	504.634.065	0,393	23,380
2007	1.077.703.000	67.067.000	439.629.535	1.584.399.535	627.956.778	0,381	29,156
2008	1.305.142.244	80.743.000	507.770.190	1.893.655.434	674.502.343	0,368	31,366
2009	1.033.081.000	70.190.000	447.462.197	1.550.733.197	488.979.999	0,311	22,775
2010	1.307.148.000	64.561.000	546.288.384	1.917.997.384	602.106.373	0,373	28,095
2011	1.262.609.000	55.782.000	572.131.000	1.890.522.000	449.055.106	0,122	20,970

Potrivit art.32 alin.1 din Legea nr.317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „În cazurile în care legea prevede avizul conform, aprobarea sau acordul Consiliului Superior al Magistraturii, punctul de vedere emis de acesta este obligatoriu.” Ca regulă, prin bugetul de stat li se aprobă anual instanțelor și parchetelor, cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție, **cca. 60%-70% din necesarul solicitat** și eventual avizat conform de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând ca prin actele normative de rectificare bugetară adoptate în decursul anului, creditele bugetare să le fie majorate.

Capitolul VI Raporturile dintre sistemul justiției și celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă

VI.1. Raporturi interne

În cadrul amplului proces de reformă a sistemului judiciar românesc, un loc aparte îl deține preocuparea în vederea aprofundării comunicării între toți factorii implicați în realizarea actului de justiție. Bunele relații în cadrul sistemului judiciar, dar și cu celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă, reprezintă temelia desfășurării eficiente a activității judiciare și influențează percepția opiniei publice asupra actului de justiție.

În intervalul supus analizei, marea majoritate a instanțelor a apreciat relația cu parchetele ca fiind foarte bună, doar trei curți de apel apreciind-o drept bună. În acest context, faptul că relațiile profesionale dintre instanțe și parchete pot fi definite ca fiind bune și foarte bune, probează aprofundarea cooperării instanțe-parchete în vederea creșterii calității actului de justiție. Totodată, aceasta este o dovadă de domeniul evidenței pentru înțelegerea clară a interdependenței funcționale care există și trebuie să se manifeste constant între instituțiile sistemului judiciar. Instanțele au formulat și o serie de propuneri de natură să asigure îmbunătățirea continuă a acestor relații, în sensul organizării unor dezbateri sau întâlniri periodice pe teme comune, în care o atenție deosebită să fie acordată identificării vulnerabilităților locale în desfășurarea și organizarea activităților judiciare de interes comun. Alte propuneri au vizat respectarea termenelor legale de sesizare a instanțelor cu diferite cereri, asigurarea unui număr suficient de procurori de ședință, precum și buna-credință în raporturile dintre angajații celor două instituții.

La rândul lor, majoritatea parchetelor a apreciat relația cu instanțele ca fiind foarte bună, un număr de șase parchete de pe lângă curțile de apel apreciind-o ca fiind bună. Acest aspect, dincolo de opiniile inerent subiective ale respondenților, denotă faptul că încă se mai manifestă o anumită rezervă în relația cu instanțele, pe care nu toate parchetele o văd ca pe o relație biunivocă, de conlucrare în vederea atingerii unui țel comun. Pentru îmbunătățirea relației instituționale cu instanțele, și parchetele au formulat propuneri care au în vedere îmbunătățirea circuitului dosarelor în care se formulează propuneri procedurale, accesul parchetelor la programul Ecris al instanțelor, organizarea de seminarii comune, comunicarea periodică între conducătorii instituțiilor.

În timp ce instanțele judecătorești au apreciat relația cu Consiliul Superior al Magistraturii ca fiind bună, parchetele au caracterizat relația cu această instituție ca fiind foarte bună. Diferențele de apreciere a relațiilor cu Consiliul Superior al Magistraturii, dintre instanțe și parchete, exprimă faptul că așteptările și exigențele instanțelor față de activitatea Consiliului sunt diferite de cele ale parchetelor, întrucât primele consideră că s-ar impune o mai accentuată implicare a lor în activitatea Consiliului. Atât instanțele, cât și parchetele au apreciat că, în vederea îmbunătățirii relației instituționale, Consiliul Superior al Magistraturii va trebui să consulte mai des instanțele și parchetele în procesul său decizional, să acorde în mai mare măsură sprijin magistraților pentru apărarea drepturilor și statutului acestora și să-i apere eficient împotriva oricăror imixtiuni de natură politică sau economică.

Relația instituțională cu barourile de avocați a fost apreciată de instanțele judecătorești ca fiind bună, fiind formulate o serie de propuneri pentru îmbunătățirea acesteia, respectiv monitorizarea comună a cazurilor de exercitare constant deficitară sau abuzivă a drepturilor procesuale de către unii avocați; întâlnirea

periodică a reprezentărilor instituțiilor, pentru armonizarea aspectelor organizatorice comune (plata onorariilor, funcționarea serviciului de asistență judiciară din oficiu, evitarea întârzierilor în prezentarea la instanță, identificarea de spații pentru consultarea dosarelor, programul arhivelor); organizarea de seminarii de formare continuă la nivel descentralizat în scopul unei mai bune înfăptuiri a justiției.

Aprecieri pozitive cu privire la relația instituțională cu barourile de avocați au fost formulate și de către parchete, care au formulat propuneri similare cu cele ale instanțelor pentru îmbunătățirea acesteia, printre sugestii regăsindu-se constant organizarea de întâlniri periodice la nivelul instituțiilor, atât pentru prezentarea unor dificultăți în cooperarea privind asistența judiciară în cauzele penale și abuzurile în asigurarea dreptului la apărare în astfel de cauze, cât și pentru discutarea aspectelor referitoare la deontologia procurorilor și avocaților în procesul penal.

De asemenea, instanțele și parchetele au caracterizat relațiile cu experții judiciari ca fiind, în mare majoritate, bune și foarte bune, opinia parchetelor incluzând și relația cu Institutul Național de Medicină Legală.

Cât privește relația instituțională a instanțelor cu colegiile consilierilor juridici, aceasta a fost apreciată drept bună, în majoritatea cazurilor. Mai mult, trei curți de apel au catalogat raporturile lor cu reprezentanții acestei profesii juridice ca fiind foarte bună.

Relația cu mass media, cu organizațiile non-guvernamentale, cu societatea civilă, în general, constituie o direcție prioritară de acțiune permanentă, cu valențe strategice, de care depinde în mod nemijlocit gradul de credibilitate al actului de justiție.

Dialogul susținut pe care sistemul judiciar este chemat să îl susțină cu societatea, prin intermediul fluxurilor de informații dinspre și spre instanțe și parchete, contribuie la cunoașterea și înțelegerea de către opinia publică a problemelor complexe existente astăzi în domeniul justiției – de la aspectele privind, spre exemplu, resursele umane și materiale de care dispune, la un moment dat, sistemul judiciar, până la cele referitoare la creșterea celerității și calității actului de justiție sau la lupta împotriva corupției.

În același timp, acest dialog permite cuantificarea modului în care sunt receptate și valorizate rezultatele muncii sistemului judiciar de către societate, fapt care, implicit, reprezintă și determină imaginea justiției în rândul opiniei publice. Deopotrivă, sistemul judiciar are posibilitatea să ia la cunoștință de acele neajunsuri care, în viziunea opiniei publice, solicită o atenție specială pentru a fi corectate.

Beneficiile acestui dialog – la care participă în parteneriat sistemul judiciar, prin intermediul mass media, și organizațiile non-guvernamentale, ca reprezentante ale societății civile – sunt reciproce: problemele cu care se confruntă sistemul judiciar primesc, deseori, soluții care, cu sprijinul celorlalți parteneri de dialog își găsesc o rezolvare eficientă. Acest aspect se răsfrânge nemijlocit asupra modului în care justiția oferă un răspuns calitativ tot mai aplicat doleanțelor justițiabililor.

Rolul decisiv în menținerea dialogului activ societate – justiție, prin intermediul instituțiilor de presă scrisă sau audio-vizuale, a revenit Birourilor de Informare și Relații Publice de la instanțele de judecată și unitățile de parchet de pe lângă acestea, precum și magistraților-purtători de cuvânt din cadrul acestor Birouri.

Ca și în anii precedenți, analiza modului în care aceste compartimente și-au desfășurat activitatea în anul 2011 a relevat faptul deosebit de important că există o preocupare susținută în direcția creșterii nivelului

de profesionalizare și specializare pe segmentul comunicării publice, de natură să armonizeze interesele tuturor partenerilor de dialog. Totodată, s-a constatat că, la nivelul instanțelor și unităților de parchet, se consolidează continuu conlucrarea între conducerile acestora și magistrații care îndeplinesc funcția de purtători de cuvânt. Acest fapt este o dovadă peremptorie că, la nivelul tuturor instanțelor și parchetelor din sistem, magistrații din conduceri au înțeles rolul important al relației cu mass media și, ca atare, au susținut permanent demersurile purtătorilor de cuvânt implicați în procesul de comunicare.

Magistrații au demonstrat că, în marea lor majoritate, au învins inhibițiile sau rezerva pe care le mai manifestau în relațiile cu mass media și au conștientizat că imaginea justiției, încrederea cetățenilor în actul de dreptate sunt o responsabilitate comună, a tuturor celor care își desfășoară activitatea în acest domeniu. Au mai înțeles și un alt fapt, aparent simplu: sustragerea de la efortul de a dialoga cu societatea sau ignorarea semnalelor critice care vin dinspre opinia publică se răsfrâng negativ asupra întregului sistem. Justiția nu este „în afara” (outside) sau „deasupra” societății, întrucât magistrații sunt „oameni ai cetății”, asemeni tuturor cetățenilor României.

Din analiza efectuată pe baza răspunsurilor primite de la purtătorii de cuvânt, a rezultat faptul îmbucurător că, pe parcursul acestui an, relația cu mass media a tuturor instanțelor de judecată a fost una bună și foarte bună. Majoritatea reprezentanților instanțelor a apreciat că transparența, obiectivitatea, receptivitatea și profesionalismul reprezintă factorii care pot contribui la îmbunătățirea relației cu mass media. În același context, Curtea de Apel Alba Iulia a apreciat că ar fi utilă standardizarea activității purtătorilor de cuvânt, fapt de natură să sugereze că se face simțită necesitatea actualizării ghidurilor de bune practici destinate purtătorilor de cuvânt, elaborate de Consiliul Superior al Magistraturii. Se remarcă și faptul că instanțele din raza de competență a Curții de Apel Suceava au apreciat că ar fi necesară o discuție pe marginea posibilității degrevării purtătorilor de cuvânt de unele sarcini proprii magistraților. Este de subliniat și preocuparea pentru creșterea competenței în domeniul comunicării publice, printr-o susținută pregătire calitativă a personalului care este desemnat să activeze în cadrul Birourilor de Informare și Relații Publice (Curtea de Apel Iași și Curtea Militară de Apel). Unele instanțe, precum cele din raza de competență a Curții de Apel Timișoara, resimt necesitatea ca, în Birourile de Informare și Relații Publice, să fie desemnați/angajați profesioniști specialiști în științele comunicării, drept garanție a calității și eficienței participării active la dialogul cu mass media.

În privința parchetelor de pe lângă curțile de apel, relația instituțională dintre acestea și instituțiile mass media este apreciată, în marea majoritate a cazurilor, ca fiind foarte bună. Reprezentanții acestora au apreciat, pe lângă virtuțile unei atitudini proactive în procesul de comunicare permanentă, eficientă, corectă și transparentă cu mass media, și necesitatea ca jurnaliștii acreditați în relația cu parchetele să se specializeze în domeniul juridic, să cunoască limitele și condițiile în care pot fi comunicate anumite informații cu privire la anchetele penale (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov), fiind chemați să respecte într-un grad mai înalt deontologia profesională (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești) și să acorde o atenție deosebită procesului de documentare cu privire la faptele aduse la cunoștința opiniei publice (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Suceava), îndeosebi în situațiile în care aduc în atenția publicului cauze penale cu rezonanță (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea). Reprezentanții parchetelor de pe lângă curțile de apel s-au

referit, în răspunsurile lor, și la necesitatea specializării și profesionalizării funcției de purtător de cuvânt (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești), precum și degrevarea purtătorilor de cuvânt de alte activități sau sarcini profesionale (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov).

În relațiile dintre instanțele de judecată și organizațiile non-guvernamentale se constată că, în cursul anului 2011, procentul intervențiilor formulate de O.N.G.-uri în totalul cauzelor înregistrate pe rolul instanțelor s-a încadrat în limitele de 0-5 %, după cum au raportat, fără excepție, curțile de apel, fapt ce atestă o diminuare semnificativă a intervenției acestora în modul de desfășurare a actului de justiție. Majoritatea instanțelor a apreciat că intervențiile formulate de O.N.G.-uri nu au avut nicio influență – sau au avut o influență practic nesemnificativă – asupra bunei soluționări a cauzelor. Cu toate acestea, două instanțe – Curtea de Apel Ploiești și Curtea de Apel Timișoara – au apreciat că impactul unor astfel de intervenții s-a materializat în tergiversarea cauzelor. Și Curtea de Apel Bacău a subliniat influența negativă produsă de intervențiile sindicatelor în modul de soluționare a cauzelor.

Unitățile de parchet de pe lângă curțile de apel au apreciat, fără excepție, că relația instituțională cu organizațiile non-guvernamentale a fost, și în anul 2011, foarte bună și bună. Dincolo de aspectele privind deschiderea și transparența sau îmbunătățirea promptitudinii comunicării și necesitatea promovării unei imagini corecte a Ministerului Public, s-a apreciat necesară stabilirea unor parteneriate cu O.N.G.-uri în anumite domenii, în scop educativ și preventiv (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Suceava), utilitatea inițierii unor proiecte comune, a cooperării și a unor activități comune (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș, Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel).

VI.2. Raporturi cu instituțiile și organizațiile internaționale

Contribuția sistemului judiciar român la dezvoltarea spațiului de libertate, securitate și justiție al Uniunii Europene

Și în anul 2011, sistemul judiciar român și-a adus o contribuție însemnată la punerea în practică a obiectivului Uniunii Europene de a reprezenta un spațiu de libertate, securitate și justiție, în care contraponderea la libertatea de circulație este asigurată de mecanisme de cooperare judiciară, bazate pe principiile încrederii reciproce și a recunoașterii reciproce a hotărârilor.

Autoritățile judiciare române – instanțele judecătorești și Ministerul Public – , sprijinite de autoritățile centrale, au continuat să aducă la îndeplinire obligațiile care decurg din statutul României de membru al Uniunii Europene, în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală.

Instrumentele juridice privind cooperarea judiciară între statele membre ale Uniunii Europene – atât cele de aplicabilitate directă, cât și cele transpuse în legislația română - au fost aplicate de o manieră adecvată, apreciată de partenerii externi.

Astfel, cu titlu de exemplu, în anul 2011, în materie penală, instanțele române au emis un număr de 2.039 mandate europene de arestare și au executat un număr de 507 mandate europene de arestare. De asemenea, parchetele și instanțele române au adresat autorităților judiciare din alte state membre ale Uniunii Europene și au executat alte cereri de cooperare judiciară, bazate pe principiul recunoașterii reciproce și

cereri de asistență în materie penală, întemeiate pe Convenția din 29 mai 2000 și/sau Protocolul din 16 octombrie 2001.

De asemenea, în materie civilă (inclusiv comercială), în anul 2011, autoritățile judiciare române au formulat cereri de cooperare bazate pe principiul recunoașterii reciproce și au executat asemenea cereri, în materii privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii, obligațiile de întreținere, recunoașterea și executarea hotărârilor.

Magistrații români au participat, în anul 2011, la activitățile Rețelei Judiciare Europene (în materie penală) și ale Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială și, prin intermediul punctelor de contact ale României la cele două rețele judiciare, au sprijinit aplicarea principiului contactului direct între autoritățile judiciare din statele membre ale Uniunii Europene.

Este important de menționat că un procuror din cadrul D.I.I.C.O.T. este membru din partea României în cadrul Eurojust, România fiind în primele 10 state ca număr de cazuri instrumentate de Eurojust și în acest an.

Deși aplicarea de către autoritățile judiciare române a instrumentelor bazate pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor se desfășoară de o manieră adecvată, instrumentele juridice recent adoptate sau încă în curs de negociere la nivelul Uniunii Europene, precum și aspecte relevate de practica judiciară în privința celor în vigoare, presupun în continuare eforturi pentru formarea profesională a magistraților și a grefierilor.

Raporturile cu organizațiile și organismele internaționale

În afara cadrului Uniunii Europene, reprezentanți ai sistemului judiciar român au continuat și în 2011 să reprezinte România în organisme și comitete ale Consiliului Europei, Organizației Națiunilor Unite și alte organizații internaționale.

Astfel, magistrați români au participat la lucrările mai multor organisme și comitete ale Consiliului Europei: Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ), GRECO (Grupul de State împotriva Corupției), CCJE (Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni), CCPE (Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni).

De asemenea, judecători și procurori au participat la reuniuni organizate sub egida ONU, OECD.

Consiliul Superior al Magistraturii

În anul 2011 a continuat derularea proiectelor finanțate de Banca Mondială (Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare) în cadrul Programului privind Reforma Sistemului Judiciar (împrumutul BIRD 4811 – RO), cu impact major asupra bunei funcționări a justiției.

Astfel, în cadrul Componentei II - „Consolidarea capacității administrative a instanțelor” – a început derularea Proiectului privind *„Stabilirea și implementarea volumului optim de muncă al judecătorilor și grefierilor și asigurării calității activității în instanțe”*.

Proiectul are o importanță crucială în vederea stabilirii unor măsuri concrete de îmbunătățire a activității în cadrul instanțelor, iar obiectivele sale esențiale sunt următoarele: asistarea Consiliului Superior al Magistraturii (Beneficiarul) și a sistemului judiciar român în identificarea și utilizarea instrumentelor adecvate

pentru creșterea eficienței întregii activități a instanțelor, în ceea ce privește managementul și administrarea resurselor; stabilirea volumului optim de activitate la instanțe - ținând cont de anumite standarde de eficiență care urmează a fi propuse și de elemente-cheie, precum gradele de complexitate ale cauzelor, standardele de timp etc. – pe baza celor mai bune practici și modele europene și internaționale în materie.

O primă etapă la care partea română s-a angajat, aceea a realizării procedurilor selecției de oferte în vederea stabilirii Consultantului, s-a încheiat cu succes la termenul asumat, 1 octombrie 2011, durata estimată a proiectului fiind de 18 luni. Măsurile necesare implementării proiectului au fost stabilite prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.753/2011.

În cadrul Componentei III, în anul 2011, a început implementarea Proiectului privind „*Realizarea unui sistem integrat de management al resurselor în sistemului judiciar*”, partea a doua a proiectului vizând crearea propriu-zisă a sistemului de management integrat al resurselor sistemului judiciar. În vederea implementării proiectului, reprezentanții aparatului tehnic ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și ai Institutului Național al Magistraturii și ai Școlii Naționale de Grefieri, au fost direct și permanent implicați în configurarea sistemului pe domeniile (pilonii) de competență (resurse umane, financiar-economic, contabilitate, achiziții, administrativ, mentenanță, logistică etc.). Măsurile necesare implementării proiectului, cu o durată estimată de 24 de luni, au fost stabilite prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.63/2011.

În cadrul Componentei IV - „Dezvoltarea capacității instituționale a instituțiilor sistemului judiciar”, s-au aflat în curs de derulare, în anul 2011, următoarele proiecte:

a) *Proiectul privind achiziționarea de servicii de consultanță în scopul implementării unui Sistem de Management al Calității în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii*, cu o durată estimată a proiectului de 20 de luni. În anul 2011, Consultantul a prezentat Beneficiarului cel mai important raport din cadrul proiectului, anume cel cuprinzând documentele-cheie necesare certificării ISO (manual calitate, obiectivele calității, fișele de procese, politica în domeniul calității), care au fost dezbătute și completate la nivelul aparatului tehnic al Consiliului, precum și în cadrul Comisiilor de lucru. Certificarea ISO a fost obținută la data de 10.02.2012.

b) Proiectul intitulat „*Asistență tehnică în vederea dezvoltării componentei de pregătire profesională la distanță (e-Learning) în cadrul Institutului Național al Magistraturii*”. Proiectul reprezintă o dezvoltare a unor propuneri și obiective deja formulate în cadrul unui proiect anterior, finanțat tot de Programul Băncii Mondiale. Procedura selecției de oferte este în curs de finalizare, la nivelul lunii noiembrie 2011.

c) În anul 2011, Plenul Consiliului a aprobat Raportul final elaborat în cadrul proiectului intitulat „*Asistență tehnică pentru elaborarea programelor de studii destinate noului plan de învățământ al Școlii Naționale de Grefieri, precum și pentru organizarea a patru seminare de formare a formatorilor*”, împreună cu manualele de formare profesională dedicate grefierilor din instanțe și parchete, în patru domenii fundamentale: Managementul schimbării, Managementul timpului, Managementul documentelor și Managementul performanței judiciare.

Ministerul Justiției

Potrivit datelor transmise, în cursul anului 2011, Ministerul Justiției a implementat proiecte vizând domenii strategice pentru dezvoltarea sistemului judiciar, din care 8 se adresează și instanțelor judecătorești și judecătorilor (unul dintre acestea fiind menționat la punctul II.3.4 din prezentul Raport), după cum urmează:

- **4 proiecte** finanțate în cadrul programelor comunitare „Justiție Penală”, „Justiție Civilă” și „Prevenirea și combaterea criminalității”, pentru care Ministerul Justiției are calitatea de coordonator, și anume:
- ✓ *„Promovarea medierii în cauzele transfrontaliere în materie civilă”,* având ca perioadă de implementare intervalul mai 2011 – februarie 2013 și ca obiectiv promovarea medierii în cauzele cu elemente de extraneitate, prin intermediul organizării de sesiuni de formare profesională pentru judecători, mediatori, reprezentanți ai instituțiilor centrale din Statele Membre participante, elaborarea unui ghid de bune practici pentru specialiști, precum și elaborarea și distribuirea unor broșuri de informare către publicul larg, cu privire la avantajele folosirii medierii în cauzele cu elemente de extraneitate, precum și informații utile pentru contactarea celor mai buni mediatori specializați în domeniu;
 - ✓ *„Îmbunătățirea cunoștințelor membrilor Rețelelor judiciare naționale ale Statelor Membre ale Uniunii Europene în materie civilă și comercială, în ceea ce privește noile regulamente comunitare în domeniu”,* având ca perioadă de implementare intervalul mai 2011 – februarie 2013 și ca obiectiv îmbunătățirea cunoștințelor, precum și schimbul de informații și de bune practici între membrii rețelelor judiciare în materie civilă și comercială, autoritățile și profesioniștii din statele membre ale Uniunii Europene cu competențe în domeniul cooperării judiciare, prin intermediul organizării unor sesiuni de formare profesională;
 - ✓ *„Dezvoltarea utilizării de instrumente electronice de gestionare a procedurilor de comunicare a citațiilor și inserarea în cadrul portalului instanțelor a unui motor de căutare generală”,* având ca perioadă de implementare intervalul martie 2011 - martie 2013 și ca obiectiv dezvoltarea de instrumente electronice și proceduri informatizate care vor facilita accesul la informații referitoare la cauzele aflate pe rolul instanțelor din România, atât pentru cetățenii români, cât și pentru cetățenii altor State Membre. Astfel, proiectul vizează punerea la dispoziția cetățenilor UE a unei variante îmbunătățite a portalului instanțelor, prin prisma comunicării electronice a citațiilor pentru persoanele al căror domiciliu nu este cunoscut, precum și prin inserarea unui motor de căutare generală;
 - ✓ *„Sporirea eficienței și a eficacității în domeniul spălării de bani și al recuperării creanțelor”,* având ca perioadă de implementare intervalul martie 2011 - septembrie 2012 și ca obiectiv o mai bună prevenire a luptei împotriva criminalității economice și financiare în cadrul Uniunii Europene prin îmbunătățirea cunoștințelor practicienilor din statele membre, precum și prin schimbul de bune practici în domeniul luptei împotriva spălării banilor la nivelul UE și al confiscării și recuperării creanțelor.
- **2 proiecte** finanțate în cadrul programului „Justiție Penală”, pentru care Ministerul Justiției are calitatea de partener, și anume:
- ✓ *„Implementarea utilizării videoconferinței în cauze transfrontaliere”,* având ca perioadă de implementare intervalul septembrie 2010 – septembrie 2012 și ca obiectiv identificarea unor cerințe funcționale și standarde comune de calitate privind utilizarea videoconferinței în cauze

transfrontaliere, pe baza evaluării condițiilor tehnice existente la nivelul statelor membre participante (ex. tipuri de echipamente de videoconferință utilizate, modalități posibile de stabilire a conexiunii pentru mijlocirea videoconferinței etc.), precum și prezentarea de exemple de bune practici în utilizarea videoconferinței;

- ✓ *„Implementarea utilizării videoconferinței în cauze transfrontaliere”*, având ca perioadă de implementare intervalul martie 2011 – martie 2013 și ca obiectiv continuarea utilizării transfrontaliere a videoconferinței în cauze judiciare, prin evaluarea conformității tehnice a echipamentelor de videoconferință existente la nivelul statelor membre participante cu cerința asigurării la momentul realizării videoconferinței a unor condiții tehnice de redare a imaginii și a sunetului identice cu realitatea („True-to-Life videoconferencing”), precum și prin schimbul de informații și bune practici în vederea utilizării efective a videoconferinței în cauze judiciare;
- **1 proiect** finanțat de Fundația „Konrad-Adenauer”, prin Programul “Statul de Drept Europa de Sud – Est”, respectiv „Pregătirea profesională a judecătorilor cu privire la Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene în contextul modificărilor survenite prin Tratatul de la Lisabona”, având ca perioadă de implementare intervalul aprilie – iunie 2011 și ca obiectiv îmbunătățirea cunoștințelor judecătorilor români în domeniu prin organizarea a 2 sesiuni de formare profesională, pentru aproximativ 50 de judecători români și 6 specialiști din cadrul Ministerului Justiției;

Înalta Curte de Casație și Justiție

În anul 2011, activitatea de cooperare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu organisme și instituții internaționale a înregistrat progrese importante.

Astfel, instanța supremă a devenit observator al Asociației Internaționale a Înantelor Jurisdicții Administrative (AIHJA) și membru cu drepturi depline al Institutului European al Expertizei și al Expertului, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost ales Vicepreședinte al Rețelei Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană și membru în Consiliul de administrație al acestui organism internațional, șeful Biroului de Relații Internaționale a fost numit membru în grupul de lucru al Institutului European al Expertizei și al Expertului.

În consecință, în anul 2011, s-au intensificat întâlnirile de lucru la nivelul asociațiilor²⁵ în care Înalta Curte de Casație și Justiție are statut de membru sau observator, aceasta fiind solicitată să-și exprime punctul de vedere, să facă propuneri și să redacteze rapoarte naționale²⁶ pe diverse probleme de drept. Totodată, instanța supremă a asigurat, prin participarea la programele de jurisprudență²⁷, integrarea jurisprudenței românești în jurisprudența europeană și internațională.

²⁵ Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din UE, Asociația Curților de Casație Francofone (AHJUCAF), Asociația Consiliilor de Stat și a Curților Supreme Administrative din UE, Organizația Europeană a Brevetului, Forumul UE al judecătorilor pentru mediu, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, Institutul European al expertizei și expertului (IEEE), Asociația Internațională a Înantelor Jurisdicții Administrative (AIHJA).

²⁶ *Le budget des Cours suprêmes de l'Union européenne* - Raport național întocmit pentru Conferința din 13-14 octombrie 2011, Sofia, Bulgaria; *Nomination des juges à la Cour Suprême et à la Cour européenne des droits de l'homme et à la Cour de justice de l'Union Européenne*, Raport național întocmit pentru Conferința din 13-14 octombrie 2012, Paris, Franța.

²⁷ Portalul comun de jurisprudență al curților supreme din UE., creat de Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană și Programul JURICAF (www.juricaf.org), creat de Asociația Curților de Casație Francofone (AHJUCAF).

Pe de altă parte, Înalta Curte de Casație și Justiție a avut o contribuție importantă la nivel european în clarificarea unor probleme privind: statutul magistraților, numirea judecătorilor la instanța supremă și curțile europene, expertiza judiciară în materie civilă. Prin toate aceste activități internaționale s-au oferit exemple adoptate de alte curți de casație europene, astfel că s-au găsit soluții cu privire la problemele interne ale sistemului judiciar românesc.

În fapt, întreaga activitate internațională a Înaltei Curți desfășurată în cadrul asociațiilor internaționale a căror membră este a avut un rol determinant în promovarea necesității consolidării independenței sistemului judiciar și a statutului profesiei de magistrat ca obiectiv major european.

În anul 2011, activitatea de relații internaționale la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție a vizat și participarea la diverse seminarii și conferințe internaționale (*14 participări internaționale*), în vederea asigurării formării profesionale continue a judecătorilor și a magistraților-asistenți, precum și primirea unor delegații străine²⁸ (*15 delegații*).

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

În cursul anului 2011, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a participat la activitățile organizate la nivelul unor organisme internaționale precum Rețeaua Procurorilor generali de pe lângă Curțile Supreme judiciare din statele membre ale Uniunii Europene, Academia Internațională Anti-Corupție²⁹ (IACA), în cadrul căreia România se numără printre membrii fondatori încă din septembrie 2010, Forumul Consultativ al Procurorilor Generali și Directorilor Parchetelor Statelor Membre ale Uniunii Europene, Summit-ul Mondial al Procurorilor Generali și Procurorilor Șefi³⁰.

De asemenea, în cursul anului 2011, conducerea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a avut întâlniri de lucru, la nivel de omologi ai unor instituții din alte țări, cu asistentul Procurorului General al SUA și Directorul FBI.

Totodată, a fost semnat la Podgorica - Muntenegru „Protocolul privind cooperarea între Ministerul Public Român - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Procuratura Supremă de Stat a Muntenegrului”, în scopul consolidării și amplificării relațiilor de conlucrare existente între cele două instituții publice.

În conformitate cu dispozițiile O.U.G. nr.123/2007 privind unele măsuri pentru consolidarea cooperării judiciare cu statele membre ale Uniunii Europene, aprobată cu modificări prin Legea nr. 85/08.04.2008, s-a dispus detașarea unor procurori la instituții și organisme internaționale, respectiv în cadrul misiunii Europol Afganistan și în cadrul misiunii Uniunii Europene de Poliție în Bosnia și Herțegovina, iar un

²⁸ Delegația Curții Constituționale din Albania (*5 aprilie 2011*), delegația Ministerului Justiției din Liban (*19 aprilie 2011*), delegația de experți ai Comisiei Europene (*12 mai 2011*), Raportorul special ONU pentru independența judecătorilor și avocaților, doamna Gabriela K. Knaut de Albuquerque e Silva (*18 mai 2011*), delegația Ministerului de Justiție din Republica Populară Chineză (*20 mai 2011*), delegația grefierilor de la Curtea Supremă din Japonia (*19 septembrie 2011*), delegația Înalțului Consiliu Judiciar din Belgia (*8 noiembrie 2011*), delegațiile magistraților incluși în cadrul Programului „Schimb de magistrați”, organizat sub egida EJTN [*18 mai 2011, 21 septembrie 2011, 16 noiembrie 2011, 5 decembrie 2011*], delegația Curții Constituționale Supreme din Republica Arabă Egipt (*17 noiembrie 2011*), vizita domnului Jean Raymond LEMAIRE, președintele Institutului European al Expertizei și Expertului (*7 decembrie 2011*).

²⁹ IACA este o organizație internațională înființată în 2011, la care au aderat până în prezent 51 de state și 2 organizații internaționale, destinată a fi un centru de excelență în domeniul educației, pregătirii profesionale, cercetării și cooperării în domeniul anticorupției

³⁰ Conducerea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a participat la cea de-a patra ediție a Summit-ului organizată de Biroul Suprem al Procurorilor Republicii Coreea, Seul, 29.06.2011 – 1.07.2011.

alt procuror a fost detașat în cadrul Ministerului Justiției, în vederea ocupării postului de magistrat de legătură cu Republica Franceză.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a colaborat cu Institutul Național al Magistraturii în scopul susținerii activităților privind schimbul de magistrați, sub coordonarea EJTN, prin organizarea unor stagii de schimb de experiență pentru procurorii străini. Programul s-a desfășurat în cadrul a 4 stagii de studii, la fiecare stagiou participând un număr de cinci procurori din țări membre ale Uniunii Europene.

În cursul anului 2011, a fost asigurată prezența Direcției Naționale Anticorupție în calitate sa de parchet specializat anticorupție, ca partener activ în cadrul activităților desfășurate de organizații internaționale, precum: GRECO, *Academia Internațională Anticorupție (IACA)*, *Rețeaua Partenerilor Europeni Anticorupție - Rețeaua Europeană a Autorităților Anticorupție (EPAC - EACN)*, *Rețeaua Anti-Corupție pentru Europa de Est și Asia Centrală constituită de OECD (ACN)*, *Biroul ONU împotriva Criminalității și a Drogurilor (UNODC) - Convenția ONU împotriva Corupției*, pentru ridicarea gradului de implementare de către statele părți a convențiilor europene și internaționale anticorupție, pentru promovarea cooperării, a schimbului de informații și de bune practici, a schimbului de expertiză în vederea îmbunătățirii legislației și practicilor investigative anticorupție în diferite state.

Totodată, a fost semnat „Acordul de cooperare bilaterală” între Ministerul Justiției din Republica Turcia și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, scopul final al cooperării internaționale dintre cele două părți fiind acela de a revizui și îmbunătăți cooperarea judiciară, consultările bilaterale periodice, precum și schimburile spontane de informații.

Institutul Național al Magistraturii

Raporturile Institutului Național al Magistraturii cu instituțiile și organizațiilor internaționale s-au derulat, pe de o parte, în contextul calității de membru în cadrul unor organisme precum EJTN, iar pe de altă parte, prin derularea unor activități specifice în parteneriat cu alte instituții/organizații internaționale.

Astfel, în anul 2011, Institutul Național al Magistraturii a fost reprezentat la toate activitățile organelor de conducere și de lucru ale EJTN respectiv: Steering Committee, grupurile de lucru „Programe”, „Programul de schimb”, „Tehnologii”, „Formarea formatorilor”, subgrupul de lucru „Drept administrativ”, a participat la conferințele organizate sub egida Rețelei, respectiv „Formarea profesională a judecătorilor și procurorilor în spațiul european” și „Întâlnirea directorilor școlilor de magistratură din cadrul EJTN” și a fost gazda a 3 seminarii³¹ organizate în cadrul subgrupurilor EJTN.

În cadrul componentei de formare inițială și continuă, în calitate de membru EJTN, Institutul Național al Magistraturii a asigurat participarea judecătorilor și procurorilor români la activitățile de formare organizate în cadrul Catalogului EJTN³² (*74 de magistrați străini au participat la seminariile INM și 20 de magistrați*

³¹ „Cooperare judiciară internațională în materie penală – aspecte practice. Seminare simultane în materia mandatului european de arestare și asistenței judiciare”, „Competencies of the trainers”, organizat în cadrul subgrupului de lucru „Training the trainers”, „Bringing EU fundamental Rights closer to judges”, organizat în cadrul subgrupului de lucru „Administrative law”

³² EJTN întocmește, în fiecare an, un catalog al acțiunilor cu participare internațională realizate de instituțiile partenere, magistrații din statele membre având posibilitatea să se înscrie la oricare din acțiunile cuprinse în catalog

români au participat la seminariile incluse de alte școli de magistratură), Programului de schimb³³ al autorităților judiciare coordonat de EJTN (70 de magistrați români au participat la componentele programului de schimb și 75 de magistrați, auditori de justiție și formatori din țările membre EJTN au participat la stagii organizate de INM în România), Programelor de formare și seminariilor organizate de EJTN.

În baza relațiilor internaționale dezvoltate de Institutul Național al Magistraturii, judecătorii și procurorii români au participat la alte seminarii și activități internaționale organizate în parteneriat cu ERA³⁴, Ecole Nationales de la Magistrature - ENM³⁵ și Ambasada³⁶ Franței la București, IRZ³⁷ – Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională, Consiliul Superior al Magistraturii din Italia, Hungarian Competition Authority și OECD-GVH Regional Centre for Competition, Academia Europeană de Brevete, Școala de magistratură din Polonia, Fundația Soros România³⁸, Comisia Europeană (DG Environement), Institutul European de Administrație Publică din Luxemburg (EIPA) - Centrul European pentru Judecători și Avocați și Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

³³ Programul presupune un schimb de magistrați și formatori între statele implicate, în cadrul unor stagii cu o durată de 10 – 15 zile

³⁴ în 2011, 30 de magistrați români au participat la 13 dintre seminariile organizate de ERA la Trier.

³⁵ INM este partener în cadrul unui proiectului „Drepturile Omului din perspectiva normelor de procedură penală: Laborator Penal despre implementarea instrumentelor legislative relevante ale Uniunii Europene”. Proiectul se derulează în cadrul Programului "Criminal Justice" - și este finanțat de către Comisia Europeană și ENM. De asemenea, în perioada 5 – 11 decembrie 2011, Bordeaux - „Săptămâna Europeană - Programul de schimb de experiență pentru auditorii de justiție”.

³⁶ 3 magistrați români au beneficiat de finanțarea participării la seminarii de formare organizate de ENM în cadrul cooperării cu Ambasada Franței la București.

³⁷ 10 formatori și angajați INM au beneficiat de o vizită de studiu de o săptămână în Germania, la Academia de Justiție a Landului Renania de Nord Westfalia; 4 experți germani au susținut seminarii de formare continuă organizate de INM, participarea acestora fiind finanțată de IRZ.

³⁸ în cadrul programului „Legea 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate” au fost derulate o serie de conferințe și prelegeri interactive adresate auditorilor de justiție.

Capitolul VII Concluzii privind progresele înregistrate, vulnerabilitățile identificate și măsurile luate sau propuse pentru remedierea acestora

Pe baza datelor prezentate în cuprinsul prezentului raport și având în vedere percepția corpului magistraților, dar și a societății civile și a celorlalți vectori de opinie asupra stării justiției, au fost identificate aspecte pozitive, dar și vulnerabilități în funcționarea sistemului judiciar în anul 2011.

A) Astfel cum rezultă din cuprinsul Capitolului II din Raport, anul 2011 este cel mai încărcat an din istoria justiției românești. **Volumul total de activitate** înregistrat la nivelul **instanțelor judecătorești (3.191.290 cauze)**, precum și **numărul dosarelor soluționate (2.336.519 dosare)** au înregistrat un record absolut.

Creșterea volumului total de activitate s-a repercutat asupra încărcăturii pe judecător, astfel că, în cursul anului 2011, la majoritatea instanțelor, indiferent de gradul de jurisdicție, **încărcătura pe post de judecător a fost de aproape 1.000 de cauze.**

Similar situației înregistrate la instanțele judecătorești, la nivelul parchetelor, **volumul total de dosare penale (1.654.569 dosare)** a crescut comparativ cu anul anterior și, în corelație cu această creștere, s-a majorat și **numărul dosarelor penale soluționate de procurori (579.322 dosare soluționate).**

Spre deosebire de situația instanțelor unde încărcătura pe judecător a crescut la toate nivelurile de jurisdicție, încărcătura de dosare penale pe procuror a crescut doar la nivelul Direcției Naționale Anticorupție, a parchetelor de pe lângă tribunale și a celor de pe lângă judecătorii, diminuându-se la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și la parchetele de pe lângă curțile de apel.

Creșterea volumului de activitate a fost suportată de către instanțele de judecată și parchetele de pe lângă acestea în condițiile în care **schemele au fost, în principiu, aceleași** (4.544 posturi de judecător și 2.902 posturi de procuror) **cu cele stabilite în anul 1994** și modificate nesemnificativ până în prezent, iar **numărul posturilor vacante și temporar vacante a fost suficient de ridicat.**

Data fiind această situație, precum și competențele speciale stabilite în favoarea Tribunalului București și a Curții de Apel București, *în scopul realizării obiectivului comun privind echilibrarea volumului de activitate, asumat de Consiliul Superior al Magistraturii împreună cu Ministerul Justiției și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, schemele celor două instanțe au fost *suplimentate* cu 18 posturi, respectiv 10 posturi de judecător, iar schema Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a fost suplimentată cu 50 de posturi de procuror.

În contextul creșterii semnificative a volumului de activitate și a încărcăturii pe post de judecător, *Consiliul Superior al Magistraturii a derulat două proceduri de redistribuire*, în scopul atenuării discrepanțelor dintre instanțele judecătorești în ceea ce privește încărcătura pe post de judecător.

În cadrul primei proceduri, s-a dispus redistribuirea pe orizontală a unui număr de 12 posturi de judecător de la nivelul judecătoriilor, iar prin cea de a doua procedură, au fost redistribuite 48 de posturi de judecător. Spre deosebire de redistribuirile anterioare, în cadrul acestei ultime proceduri s-a realizat atât un transfer al posturilor de judecător pe orizontală, cât și pe verticală, încercându-se astfel ca, în limita numărului redus de posturi care puteau fi transferate, să se realizeze o echilibrare a volumului de muncă în cazul

instanțelor foarte încărcate și care aveau o schemă redusă prin raportare la volumul de activitate. Se impune a fi menționat că prin redistribuirea posturilor pe verticală s-a răspuns și recomandărilor formulate în acest sens în rapoartele Comisiei Europene asupra progreselor României elaborate în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare.

Distinct de măsura redistribuirii posturilor, în scopul echilibrării încărcăturii pe post de judecător, *au fost continuate demersurile începute în anul 2005 de grupul de lucru comun, constituit din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în privința raționalizării instanțelor și parchetelor.*

Aceste demersuri s-au materializat în anul 2011, an în care au fost desființate un număr de 12 instanțe și parchetele de pe lângă acestea, posturile rezultate în urma acestei măsuri fiind redistribuite instanțelor și parchetelor care au înregistrat un volum semnificativ de activitate.

În cursul anului 2011, *Consiliul Superior al Magistraturii a asigurat, prin dinamizarea procedurilor de ocupare a posturilor, reducerea numărului vacanțelor din sistem, în ceea ce privește instanțele, de la 435 la 339 de posturi, iar în privința parchetelor, de la 481 la 452 de posturi.*

Este de semnalat faptul că, urmare a eforturilor depuse de Consiliul Superior al Magistraturii în cursul anului 2011 în privința ocupării posturilor vacante, **la sfârșitul acestui an, numărul vacanțelor din sistem a atins cel mai mic nivel din ultimii patru ani.** Cu toate acestea, dată fiind baza de selecție limitată, numărul posturilor vacante din sistem a rămas în continuare suficient de ridicat.

În continuarea demersurilor privind echilibrarea volumului de activitate la nivelul instanțelor și alocarea eficientă a resurselor umane, în condițiile în care intrarea în vigoare a noilor Coduri impune adaptarea schemelor de personal noilor prevederi legislative, **prioritățile Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul resurselor umane au fost orientate în etapa următoare spre:**

I. *Implementarea Planului strategic de acțiune*, având ca obiective:

- i) ocuparea posturilor de execuție vacante de judecător și procuror și a celor suplimentate potrivit Studiilor de Impact;
- ii) ocuparea funcțiilor de conducere vacante la instanțe și parchete;
- iii) punerea în aplicare a unui plan de acțiune în vederea ocupării posturilor vacante de judecător și magistrat asistent de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

II. *Elaborarea unei noi Strategii de resurse umane*, al cărei scop constă în analiza schemelor de personal ale instanțelor și parchetelor prin raportare la concluziile Studiilor de Impact cu privire la numărul posturilor de judecător, procuror și personal auxiliar de specialitate care trebuie suplimentat.

III. *Analizarea volumului de activitate* înregistrat la nivelul instanțelor judecătorești și parchetelor, cu luarea în considerare a concluziilor Studiilor de Impact, în vederea efectuării unor noi redistribuiri de posturi;

IV. *Examinarea posibilității și necesității raționalizării sistemului judiciar și modificarea hărții judiciare.*

V. *Instituirea unui standard unitar pentru admiterea în magistratură*, prin unificarea celor două modalități prevăzute în prezent de lege, sub aspectul similitudinii probelor de concurs și examinării candidaților de către aceleași comisii, în scopul creșterii atât a numărului magistraților intrați în sistem, cât și al calității profesionale a acestora, prin valorificarea stagiilor de formare profesională inițială, sens în care comisiile Consiliului au inițiat analiza și compatibilizarea prevederilor regulamentelor aplicabile celor două modalități de accesare în magistratură, din perspectiva introducerii unor probe similare de examinare a candidaților la cele două concursuri.

B) În ceea ce privește **actul de justiție propriu-zis**, astfel cum s-a arătat în cuprinsul Capitolului II, **durata de soluționare a cauzelor a rămas aceeași ca și anul trecut, majoritatea fiind soluționate într-un interval de timp mai mic de 6 luni**, aceasta în pofida creșterii volumului de activitate, fapt ce denotă preocuparea magistraților pentru respectarea cerinței de soluționare a cauzelor într-un termen rezonabil.

Dat fiind că un procent de aproximativ 4% din totalul cauzelor au fost soluționate în termen mai mare de 1 an, în scopul stabilirii cauzelor care au condus la această situație, în cursul anului 2011, **Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus verificări tematice directe** la instanțele care înregistrează un număr mare de dosare în care termenul rezonabil este depășit, începând cu data înregistrării în sistem a acestora, verificări directe la toate instanțele pentru analizarea dosarelor mai vechi de 10 ani, precum și verificări directe cu privire la dosarele de mare corupție aflate pe rolul instanțelor, din perspectiva managementului de caz.

Rapoartele întocmite de Inspekția judiciară cu ocazia constatărilor menționate au fost supuse analizei Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii la sfârșitul anului 2011 și au fost aprobate prin Hotărârile nr.104/2012, nr.117/28.02.2012 și nr.116/28.02.2012.

În vederea reducerii duratei de soluționare a cauzelor, **Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus următoarele măsuri cu caracter prioritar:**

- monitorizarea la nivelul Inspekției Judiciare a dosarelor mai vechi de 1 an, prin raportare la data inițială de înregistrare a dosarelor în sistemul judiciar;
- constituirea unei baze de date în vederea realizării unui sistem de evidență permanentă a dosarelor vechi, în care să se evidențieze cauzele mai vechi de un an în sistemul judiciar, prin raportare la data primului act de sesizare a instanței de fond;
- sesizarea Ministerului Justiției pentru modificarea aplicației Ecris, astfel încât să fie posibilă evidențierea cauzelor în funcție de data primului act de sesizare;
- actualizarea continuă de către instanțele judecătorești a situațiilor privind dosarele cu termen depășit și comunicarea acestora Inspekției Judiciare, la intervale regulate;
- monitorizarea de către conducerea curților de apel și a tribunalelor a dosarelor mai vechi de 3 ani în sistemul judiciar,

- identificarea situațiilor specifice și a eventualelor disfuncționalități ce se înregistrează în managementul de caz al acestor dosare și comunicarea către Inspekția Judiciară a măsurilor apreciate ca fiind utile pentru reducerea stocului de cauze vechi.

C) Ținând seama de necesitatea reformării și modernizării legislației în scopul rezolvării principalelor probleme cu care se confruntă sistemul judiciar actual – supraîncărcarea instanțelor și parchetelor și durata procedurilor judiciare – proiectele legilor de punere în aplicare a noilor coduri și legilor conexe au fost avizate favorabil de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Pentru fiecare proiect, Consiliul Superior al Magistraturii a formulat numeroase observații și propuneri, menite să îmbunătățească reglementările diferitelor instituții juridice și să asigure corelarea noilor dispoziții procedurale în materia competenței de judecată în primă instanță și în căile de atac cu strategia adoptată în domeniul resurselor umane. Consiliul, prin reprezentanții săi, a participat și la dezbaterile ce au avut loc pe marginea acestor proiecte de legi, în cadrul procedurii parlamentare.

D) Cu privire la măsurile luate sau preconizate în vederea pregătirii sistemului judiciar pentru noile coduri, pregătirea magistraților, în cadrul formării profesionale continue, a reprezentat obiectivul principal al Programului de formare continuă pentru anul 2011.

Astfel, Institutul Național al Magistraturii (instituție aflată în coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii) a conceput două proiecte proprii „Noul Cod civil. Noul Cod de procedură civilă”, respectiv „Noul Cod penal. Noul Cod de procedură penală”, realizate în colaborare cu toate curțile de apel și parchetele de pe lângă acestea. De asemenea, în perioada 2011 – 2013, Institutul Național al Magistraturii va beneficia în cadrul colaborării bilaterale cu Elveția de finanțare nerambursabilă în vederea derulării proiectului „Asistență pentru consolidarea capacității instituționale în domeniul formării judecătorilor și procurorilor pentru aplicarea noilor legi”.

Tot astfel, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii în ședința din 26 mai 2011 a aprobat constituirea unui grup de lucru având ca obiectiv stabilirea și planificarea măsurilor necesare pregătirii sistemului de justiție pentru intrarea în vigoare a Codului civil; în acest sens, a fost lansat portalul Iurispedia, un site dedicat, inițial, doar codului civil, care va fi extins și în privința celorlalte trei coduri. De asemenea, a fost semnat un Protocol inter – instituțional pentru implementarea Codului civil.

În cursul anului 2011, prin inițierea și desfășurarea acțiunii „*Vin codurile*”, Consiliul Superior al Magistraturii și-a propus să faciliteze cunoașterea și dezbateră temeinică de către profesioniști, inclusiv justițiabili, a prevederilor Noului Cod civil.

Au fost elaborate broșuri tematice de către specialiștii Consiliului, ulterior distribuite, prin intermediul instanțelor și unităților de parchet, tuturor celor interesați să cunoască noile instituții introduse de Noul Cod civil.

Tot în cadrul activităților acestui grup de lucru, trebuie menționate cele 4 conferințe propuse de Consiliul Superior al Magistraturii, desfășurate în luna septembrie a anului trecut, dedicate noului Cod Civil, intrat în vigoare la 1 octombrie 2011. Evenimentele, organizate de Institutul Național al Magistraturii, au vizat

trecerea în revistă a tematicii noului Cod Civil, într-o abordare interactivă, cu implicarea cadrelor didactice de la facultățile de drept, specialiștilor și autorilor de renume în materia dreptului civil, judecătorilor cu o înaltă specializare în materie, membrilor în comisia de elaborare a noului Cod Civil și membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.

Preocupări similare au existat - din aceeași perspectivă, a intrării în vigoare a noilor coduri - și în ceea ce privește formarea personalului auxiliar de specialitate, unde atribuțiile principale revin Școlii Naționale de Grefieri, instituție aflată, de asemenea, în coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii.

Intrarea în vigoare a noului Cod civil a constituit obiect de preocupare și pentru Ministerul Justiției care, la data de 30 iunie 2011, a organizat conferința cu tema „Intrarea în vigoare a noului Cod civil: realități și provocări legislative ale modernizării societății românești”. Obiectivul conferinței a fost prezentarea noului Cod civil, cu referire specială la raportul dintre acesta și Codul de procedură civilă în vigoare, noutatea instituțiilor, sfera amplă a relațiilor sociale reglementate normativ prin dispozițiile sale și a reunit în cadrul unor dezbateri experți care au contribuit la elaborarea noilor Coduri și reprezentanți ai sistemului judiciar.

E) În ceea ce privește componenta de integritate a corpului judiciar, este de semnalat diminuarea numărului cazurilor de sesizare a Comisiilor de disciplină ale Consiliului Superior al Magistraturii, dar și numărul extrem de redus, raportat la totalul judecătorilor și procurorilor în funcție, al hotărârilor irevocabile de sancționare disciplinară a judecătorilor și procurorilor, respectiv 7 sancțiuni disciplinare în cazul judecătorilor (2 sancțiuni de excludere din magistratură; 2 sancțiuni de diminuare a indemnizației de încadrare lunară brută și 3 sancțiuni cu avertisment) și 2 sancțiuni disciplinare în cazul procurorilor (1 sancțiune cu avertisment și 1 mutare disciplinară la un alt parchet). De asemenea, numărul judecătorilor și procurorilor suspendați din funcție ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora s-a diminuat (3 procurori și 2 judecători în anul 2011, față de 8 judecători și 4 procurori, în anul 2010) și doar un singur judecător a fost condamnat definitiv pentru infracțiuni de luare de mită și trafic de influență.

Având în vedere scopul declarat de noul Consiliu - „toleranță zero la corupția judiciară” și ținând cont de necesitatea consolidării integrității în sistemul judiciar, în ședința din data de 22.11.2011, **Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Strategia de întărire a integrității în justiție, pentru perioada 2011-2016.**

Astfel, *recunoscând vulnerabilitățile din justiție, Consiliul Superior al Magistraturii, organ reprezentativ al magistraților*, a propus un set de măsuri concrete pentru creșterea profesionalismului, prevenirea comiterii de abateri disciplinare, eliminarea corupției din sistem, respectarea deontologiei și eticii judiciare, eficientizarea justiției prin mijloace manageriale, consolidarea încrederii populației în justiție.

Această strategie valorifică cele mai recente standarde internaționale în materie și este însoțită de un Plan de acțiune, care cuprinde programe și măsuri, menite să perfecționeze normele de conduită judiciară și de deontologie profesională, să îmbunătățească gradul de receptivitate al magistraților la aceste norme, să asigure dezvoltarea unei culturi a integrității judiciare, instituționale și individuale, având ca finalitate

eficientizarea și transparentizarea actului de justiție. **O parte dintre măsurile stabilite în cadrul Planului de acțiune au fost îndeplinite în cursul anului 2011, celelalte constituindu-se în priorități ale Consiliului pentru anul 2012.**

F) Anul 2011 s-a caracterizat și prin **diminuarea numărului hotărârilor prin care s-a constatat cel puțin o încălcare a dispozițiilor Convenției Europene a Drepturilor Omului**, de la 135 de hotărâri în anul 2010, la 58 de hotărâri în anul 2011, fapt ce semnifică o mai bună cunoaștere, interpretare și aplicare de către magistrații români a prevederilor Convenției. Este de remarcat faptul că *mai puțin de jumătate din numărul total al condamnărilor suferite sunt imputabile judecătorilor ori procurorilor.*

De asemenea, în cursul aceluiași an, se remarcă frecvența aplicare directă a normelor dreptului Uniunii Europene, dar și formularea de întrebări preliminare privind interpretarea normelor de drept ale Uniunii Europene, ceea ce denotă participarea judecătorilor români la dialogul permanent, care se poartă de peste 60 de ani, între judecătorii statelor membre ale Uniunii Europene.

Sunt de remarcat stagiile de formare organizate la nivelul Institutului Național al Magistraturii pe problematica aplicării Convenției Europene a Drepturilor Omului și dispozițiilor dreptului Uniunii Europene, iar în perioada următoare, **în programul de formare profesională centralizată și descentralizată au fost planificate noi modalități de perfecționare profesională în aceste domenii.**

Și în cursul anului 2011, sistemul judiciar a continuat să se confrunte cu o serie de vulnerabilități:

a) **Sporirea în continuarea a volumului total de activitate al instanțelor cu 8% și a încărcăturii pe post de judecător**, în condițiile unei ne semnificative creșteri (0,62%) a numărului total de posturi de judecător față de nivelul anului 2010; o pondere însemnată în dinamica volumului de activitate au avut litigiile în materie de muncă și asigurări sociale, contencios administrativ și fiscal și insolvență; cu toate acestea, instanțele au soluționat cu 10% mai multe litigii ca în anul precedent.

În aceeași perioadă, la nivelul parchetelor, **numărul cauzelor penale a crescut cu 9% comparativ cu anul anterior**, în condițiile unei sporiri cu doar 1,82% a numărului posturilor alocate acestora; chiar și în aceste condiții, parchetele au înregistrat o creștere cu 12% a dosarelor penale soluționate, față de anul 2010.

b) Deși prin Legea nr.192/2006 a fost instituită o procedură de soluționare alternativă a litigiilor, prin **mediere**, în cursul anului 2011 numărul cauzelor rezolvate de instanțele judecătorești prin această modalitate a fost de 1525 de medieri în timpul proceselor, superioară anului precedent, dar **nereprezentativă în raport cu gradul de încărcare al instanțelor judecătorești**; la nivelul *parchetelor*, două cauze au fost soluționate prin această procedură. Se poate aprecia, astfel că, în forma actuală, **instituția nu și-a atins scopul, de a degreva instanțele, astfel încât se impune regândirea acesteia, pentru a-i asigura eficiența.**

Față de gradul redus de utilizare al procedurii medierii, în prezent se examinează la nivelul Parlamentului propuneri de modificare a Legii nr.192/2006, având ca obiect instituirea obligativității utilizării medierii în anumite cauze.

În ședința din data de 13 septembrie 2011, *Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat această propunere legislativă, formulând mai multe observații și propuneri, transmise Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților.*

Cu referire la aceeași propunere legislativă, Ministerul Justiției a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să formuleze propuneri și observații în cazul în care se vor identifica litigii pentru care se va aprecia că medierea trebuie să fie obligatorie, și să identifice măsurile ce pot fi luate în cazul în care îndrumarea la mediere de către judecători nu este respectată de părți, activitate finalizată în anul 2012.

Astfel, în ședința din data de 19 ianuarie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că este posibilă instituirea unor norme privind obligativitatea pentru părți, în anumite cauze, de a se prezenta la ședința de informare și au fost identificate tipuri de cauze în care s-ar putea reglementa medierea obligatorie, dar și modalități de motivare a părților de a apela la mediere într-un litigiu, unele cu efect stimulatoriu - recompensatoriu, altele sancționatorii, propunerile și observațiile formulate fiind înaintate Ministerului Justiției.

c) insuficienta autonomie financiară a instanțelor și parchetelor, lipsa resurselor umane și materiale;

Reprezentanții instanțelor și parchetelor și-au exprimat nemulțumirea față de împrejurarea că *fondurile bugetare* au fost alocate în interiorul sistemului judiciar de către ordonatorii principali de credite după criterii a căror transparență nu a fost asigurată în totalitate, fapt pentru care aceste criterii trebuie transparentizate, revizuite și actualizate periodic în funcție de situația concretă a fiecărei instanțe/parchet, *alocațiile de la bugetul de stat fiind, în ansamblu, insuficiente*, sub aspectul finanțării activității curente; în același sens, s-a apreciat că *nivelul de finanțare a fost satisfăcător în cazul parchetelor și mai degrabă nesatisfăcător în situația instanțelor*, fără a afecta funcționalitatea acestora; în ceea ce privește *sediile instanțelor și parchetelor*, acestea s-au aflat într-o stare satisfăcătoare, necesitând lucrări de îmbunătățire pentru care nu au existat fonduri.

Există însă și instanțe, inclusiv instanța supremă, care au funcționat în cursul anului 2011 în *sedii absolut improprii*, necorespunzătoare volumului mare de activitate, fapt ce a creat grave probleme în funcționarea acestora (Judecătoria Horezu, Judecătoria Ploiești, Judecătoria Pitești, Judecătoria Costești, Judecătoria Buzău, o parte de judecătoriilor de sector din București, Judecătoria Târgu Mureș, Tribunalul Mureș, etc).

Opiniile exprimate sunt confirmate și de datele oficiale, care atestă că, în anul 2011, bugetul alocat instanțelor de drept comun și Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și bugetul alocat în raport cu ponderea populației deservite a scăzut, comparativ cu anul anterior, iar bugetul instanțelor și parchetelor, ca procent din produsul intern brut, a cunoscut cel mai scăzut nivel din ultimii 5 ani.

În aceste condiții, dacă actuala infrastructură generează probleme în funcționarea instanțelor judecătorești, intrarea în vigoare a noilor coduri va determina un adevărat blocaj în funcționarea acestora.

Astfel, prin noul Cod de procedură penală se instituie anumite proceduri care impun cu necesitate desfășurarea de activități în camera de consiliu (judecata în camera preliminară: verificarea legalității trimiterii în judecată dispuse de procuror, verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală, soluționarea plângerilor împotriva soluțiilor de neurmărire sau de

netrimiteri în judecată etc.; activitatea judecătorului de drepturi și libertăți: judecarea măsurilor preventive, a măsurilor asigurătorii, a măsurilor de siguranță cu caracter provizoriu, a plângerilor împotriva actelor procurorului, în cazurile expres prevăzute de lege; încuviințarea perchezițiilor, a folosirii tehnicilor speciale de supraveghere sau cercetare ori a altor procedee probatorii potrivit legii; administrarea anticipată a probelor; procedura de admisibilitate a recursului și revizuirii etc.).

Toate aceste activități se vor desfășura în paralel cu ședințele de judecată, necesitând spații suplimentare celor actuale. De altfel, chiar Studiul de Impact al noilor coduri estimează un necesar de suplimentat de aproximativ 50 de săli de judecată și peste 1300 de birouri pentru judecători și personalul auxiliar.

Asigurarea infrastructurii necesare desfășurării în condiții optime a activității instanțelor este în responsabilitatea Ministerului Justiției, care trebuie să depună eforturile necesare în scopul extinderii, reabilitării și amenajării sediilor existente și construirii de sedii noi, pentru a conferi funcționalitate serviciului public al justiției.

În raport cu constrângerile bugetare aplicabile tuturor autorităților publice, dar și cu necesitatea finalizării proiectelor de reformare a sistemului judiciar, inclusiv prin implementarea noilor coduri, **în anul 2012, Consiliul Superior al Magistraturii, pe baza analizelor efectuate, va prezenta necesarul supus finanțării pentru normala funcționare a instanțelor și parchetelor și pentru ocuparea posturilor vacante de judecător, procuror și personal auxiliar, precum și a celor ce urmează a fi suplimentate, potrivit concluziilor Studiilor de Impact.**

d) incoerența reglementărilor asociată unei multitudini de acte normative, cel mai adesea conținând prevederi contradictorii, în majoritatea domeniilor de legiferare.

Se așteaptă ca intrarea în vigoare a celor 4 coduri să producă o resistemizare a reglementărilor incidente la nivelul sistemului judiciar și să elimine discrepanțele normative.

e) gradul redus de independență al sistemului judiciar

Opinia majoritară a judecătorilor și procurorilor a relevat faptul că, față de anul precedent, în anul 2011, factorul politic a încercat, într-o mai mare măsură, să influențeze sistemul judiciar, iar independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale executivului.

În aceste condiții, **Consiliul Superior al Magistraturii, în calitatea sa de garant al independenței justiției, va acționa în continuare în vederea menținerii și dezvoltării principiilor independenței, imparțialității și eficienței în activitatea instanțelor și parchetelor.**

f) accesul la proceduri din perspectiva punerii în executare a titlurilor executorii având ca obiect plata sumelor reprezentând drepturi salariale, câștigate de personalul din sistemul bugetar prin hotărâri judecătorești, a fost obstrucționat și în anul 2011, dat fiind că executarea – componentă intrinsecă a dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului -, deja etapizată a plății sumelor menționate, a fost extinsă la perioada 2012-2016.

Constatările cu valoare pozitivă, generate de implicarea corpului de magistrați în judecarea, în termen rezonabil, în condiții de maximă imparțialitate și predictibilitate a cauzelor deduse judecății, precum și în instrumentarea dosarelor penale, parțial susținute de măsurile inițiate și derulate pentru asigurarea necesarului de judecători și procurori și echilibrarea schemelor de personal ale instanțelor și parchetelor prin redistribuiri succesive operate în interiorul sistemului judiciar, și complet susținute în privința formării profesionale a magistraților de către Consiliul Superior al Magistraturii, trebuie complinite cu aportul financiar și de infrastructură al Ministerului Justiției, cu eforturile instanței supreme și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel încât actul de justiție să se realizeze plenar.